

SLUŽBENI VJESNIK

VOJNOG ORDINARIJATA

GODINA: XXV • BROJ: 3 (92) • 2022.

V^{SLUŽBENI} JESNIK

VOJNOG ORDINARIJATA

GODINA: XXV • BROJ: 3 (92) • 2022.

SLUŽBENI VJESNIK VOJNOG ORDINARIJATA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Izdavač: Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj, Ksaverska cesta 12, 10000 ZAGREB

tel: 01/4670-660; 01/4670-659; 01/3784-489 (MORH); faks: 01/4670-662

www.vojni-ordinarijat.hr; e-pošta: vojni.ordinarijat@morh.hr

Odgovara: Msgr. Jure Bogdan, vojni ordinarij

PORUKA VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA ZA BOŽIĆ 2022.

*Draga braćo i sestre obasjani svjetlom vjere u
jedinorođenoga Sina Božjega!*

1. Bog je, iz prevelike svoje ljubavi, na jedinstven način sišao na zemlju. Poslao je svoga Sina, otisak i cjelov njegove ljubavi, koji se utjelovio po Duhu Svetome i rodio od Djevice Marije. Bog je postao čovjekom da nas obožanstveni. Po riječima sv. Grgura Nazijanskoga: «Vječni, nevidljivi, nepojmljivi i bestjelesni Sin Božji, počelo od počela, svjetlo od svjetla, izvor života i besmrtnosti, odraz Božjega pralika, neuništivi pečat i u svemu savršena slika Očeva, Očeva svrha i smisao spustio se do sebi slična stvorenja, utjelovio se poradi čovjeka, uzeo razumsku dušu poradi moje duše i sve ljudske slabosti osim grijeha, da svojom sličnosti očisti čovjeka sebi slična... On koji druge obogaćuje sam postade siromašan, uze na se moje siromašno tijelo da mene obogati svojim božanstvom. On pun slave sebe poništi, za kratko vrijeme liši se slave svoje da ja postanem dionikom njegove punine. Koje li je to obilje dobrote? Koja li je tajna za mene? Postao sam slikom Božjom i nisam je sačuvao. A on je uzeo moje tijelo, da bi spasio Božju sliku i tijelo učinio besmrtnim. Stupio je s nama u novo zajedništvo kudikamo divnije od prijašnjega. Trebalo je da Bog uzme ljudsku narav i tako donese čovjeku svetost.»

2. Ovaj nas jezgroviti izričaj uvodi u tajnu Božje naklonosti prema nama i objave svim ljudima koji su otvorena srca i uma, upućeni na neprestano traženje višega smisla. Bog svoju božansku veličinu i slavu pokazuje u ranjivosti i malenosti. U ovome otajstvenom paradoksu Bog iznenađuje potpuno neočekivanim djelovanjem, spuštajući se u najdublji ponor ljudskoga bića, sve do u tamu zaslijepljenosti i udaljenosti, u «mrkli kraj smrti», da bi tu zapalio «jarko svjetlo» svoje ljubavi (usp. Iz 9, 1; Mt 4, 16). Blago onima koji do-

puste da ih Bog iznenadi, zahvati i mijenja svojim božanskim promislom i neočekivanim djelovanjem. O, spasonosne li poniznosti koja prostire put besprijekoran glasonošama radosti i blagovjesnicima Božje milosti, blizine i ljubavi! Sretne li jednostavnosti i istinskoga divljenja, traženja i zahvalnosti za primljeno!

3. Isusovim djevičanskim rođenjem nebo nježno dodiruje zemlju poljupcem ispunjenja obećanja i vjernosti neraskidivu savezu i vječnoj ljubavi. Božić je neprestani podsjetnik na čistoću ljubavi i vjernosti koja obnavlja svijet, na spasenje koje dolazi s visina, na nebesku radost koja se ne može pronaći na zemlji niti je išta zemaljsko može ugasi. Utjelovljena Božja ljubav, nositeljica spasenja, iz siromašne betlehemske štalice jedina može izliječiti

sve rane i boli, nadvladati sve protimbe i podjele, mržnje i razdore, raspršiti sve sumnje i obasjati najgušće tame. U kršćanskoj se tradiciji s razlogom za Isusa kaže da je «Sol invictus – Nepobjedivo Sunce».

4. Teško je i pomisliti na nevolje kojima smo zahvaćeni, pa smo u iskušenju tvrditi kako je naše vrijeme posebno teško i izazovno. Ali svako vrijeme poznaje svoje gorčine. Božji nas dolazak uči promatrati, vidjeti i prihvaćati događaje i sve oko sebe u perspektivi obećanja, nade i ispunjenja. Potrebno je izgubiti mnoge iluzije i zadobiti novu nadu, osobito obnoviti jasnoću pogleda i ponovno otkriti istinsku ljepotu Božje dobrote i ljubavi i čovjekova dostojanstva. Čovjek je biće mnogih i otvorenih proturječja, puno ograničenja i skučenosti, uvjetovanosti, nestalnosti i nepovjerenja, ali istodobno i biće s najvišim dostojanstvom i pozivom na svetost i nerazdruživo zajedništvo s Bogom.

5. Bog Otac, «Blaženi i jedini Vladar, Kralj kraljeva i Gospodar gospodara, koji jedini ima besmrtnost, prebiva u nedostupnu svjetlu» (1Tim 6, 15-16), poslao je svojega Sina na zemlju, ide nam u susret, dolazi k nama, želi biti među nama. Emanuel – S nama Bog (usp. Iz 7, 14; Mt 1, 23) – uzima ljudsko lice i srce i omogućava susret s nama, želi nam svega sebe darovati i biti uvijek s nama. Ne moramo se ljudskim silama upinjati kako bismo ga pronašli. Dovoljno je otvoriti oči i srce, razbistriti poglede kako bismo ga prepoznali i radosno ga prihvatiti. Poput vapaja na usnama i u srcu prvih kršćana koji su čeznuli za Božjim pojavkom i ponovnim očitovanjem, a kao moto preuzet je u adventskoj pripravi: «Maranatha! Dođi, Gospodine Isuse!» Početak je i našega traganja za Bogom u otvorenosti njegovu dolasku, prihvaćanju i spremnosti, radosti zbog njegova pohoda koji prerastaju u čeznutljivo zazivanje Isusova dolaska u slavi, sve do blaženoga zajedništva s njim u vječnosti.

6. Bog se u Isusu objavio i otkrio svoj spasijski plan s ljudima. Isus, «Jedinorođenac

– Bog – koji je u krilu Očevu» (Iv 1, 18), obznanio je Očevo ljupko lice i milosno srce puno ljubavi i sućuti. Potrebno je srušiti sve krive slike i odbaciti govore o Bogu koji ne odgovaraju Isusovoj objavi. Isusova objava od vrha do dna krši unaprijed postavljeni okvir. Bog nije pojam, apstraktna misao, ni definicija; još manje je sudac koji kažnjava za učinjeno zlo ili pak nagrađuje za dobra djela. Naprotiv, Bog je «ekscesivan», preobilan, «pretjeran» u iskazivanju svoje ljubavi i milosrđa, praštanja bez mjere i ograničenja. Sv. Ivan svjedočki ponavlja: «Bog je ljubav» (1Iv 4, 16). Mi smo na izvorima ljubavi koja nam se očitovala i trebamo se truditi upoznati tu ljubav, prihvatiti je i sačuvati, ostati u toj ljubavi, ljubeći jedni druge. Samo po ljubavi Bog ostaje u nama i mi u Bogu (usp. 1Iv 4, 1-21).

7. U opasnosti smo, kao nikada prije, zahvaćeni «diktaturom relativizma», da teško razlikujemo bitno od nebitnoga, vrijednosti od nevrijednosti, dobro od lošega. Izloženi smo prevlasti pogleda i vanjštine, tjelesnoga i materijalnoga, lakih i jednostavnih rješenja, dostupnosti i brzih povezivanja koje nudi globalizacija, uživanja po svaku cijenu i neograničenih sloboda. Neslućeni napredak u tehnici i tehnologiji pružio je mnoge pogodnosti i olakšao život i djelovanje, smanjio udaljenosti i skratio vrijeme, ali nije snažnije povezao ljude, nego, naprotiv, naglasio je razlike. Više od svega, svijet je u neprestanim sukobima, ratovima koji su, kako zapisa hrvatski književnik Marin Držić, «najveća poguba ljudske naravi». Mnogi su u svemu tome izgubljeni i zbunjeni, nesigurni i osamljeni, napušteni, nemirne savjesti i zarobljeni različitim strahovima, prevelikih očekivanja i neostvarenih želja, pokidanih niti i lažnih nada, plitke i časovite sreće, tegobnih sjećanja i s povjerenjem samo u tragovima.

8. Dok radosno i svečano slavimo otajstvo velike Božje ljubavi iskazane nama ljudima u Isusovu rođenju, obnovimo u sebi snagu te milosti i toga dara. Uklonimo sve zapreke, odložimo tegobne brige i mučna naprezanja koji mogu pomutiti radost Božića. Usudimo

se skinuti veo bajkovitosti kojim se nasilno zastire čudesnost božićne poruke i otajstva Božjega utjelovljenja. Božić poziva na bistrinu i jasnoću, čistoću ljubavi koja liječi i ozdravlja čovječanstvo. Božić unosi svjetlo i vraća mir. Josip i Marija i ovoga Božića svijetu donose Spasitelja kucajući na vrata naših srdaca. Neka se nikomu od vas ne dogodi da, zaokupljen svakodnevnim brigama, ne primijeti Isusov dolazak, nego da svatko «takav konak spremi» dostojan da se u njemu, «sred tamne mrzle ponoći» (V. Nazor), rodi Spasitelj svijeta. Pripravimo mjesto za Spasitelja koji donosi svjetlo i toliko žučeni mir i spas, da se smiluje našim naporima i nastojanjima, iscijeli prijelome i izliječi rane udaraca (usp. Iz 30, 27).

9. Božji su putevi do čovjeka vidljivi i ne treba u svijetu grozničavo tražiti njegove tragove. Ljubav je polazište i dolazište. Božić je blagdan ljubavi i onaj tko ga slavi mora biti zahvaćen ljubavlju; ljubiti Boga, štovati ga ljubavlju, a ne strahom, i ljubiti čovjeka u njegovu dostojanstvu i veličajnosti po Bogočovjeku i Djetetu iz Betlehema. Neka nas Božić učvrsti u toj ljubavi.

10. U ozračju sveopće radosti, dok okupljeni u svojim domovima s upaljenim svijećama slavite Isusovo rođenje, mislim na sve vas koji ste životom i djelovanjem povezani s vojno-policijskom biskupijom i s vama se radujem.

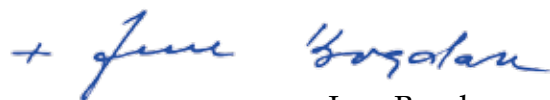
U mislima sam s vama u Ministarstvu obrane i Ministarstvu unutarnjih poslova Republike Hrvatske koji «sebe trošite za vrijedan ideal» i odano služite dragoj nam Domovini i njezinim žiteljima, kao i s hrvatskim braniteljima, pripadnicima službi spašavanja, Crvenoga križa, Civilne zaštite i Vatrogasne zajednice. Osobito sam u molitvi s onima koji su zbog svoje službe daleko od svojih najmilijih, s onima koji su bolesni i trpe, ožalošćenima i pogođenima smrću dragih osoba. Neka svjetlo Novorođenoga Djeteta obasja vaše teške trenutke i podari vam mir i snagu.

Pjev mnoštva anđela postaje i naša molitva: «Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima miljenicima njegovim!» (Lk 2, 14).

Radost zbog Božjega dolaska neka ispuni našu Domovinu i čitavi svijet!

Čestit Božić i obilje Božjega blagoslova u novoj 2023. godini!

U Zagrebu o spomendanu sv. Ivana od Križa, 14. prosinca 2022.

✠ msgr. Jure Bogdan,
vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj

SVETA STOLICA

PORUKA PAPE FRANJE ZA SVJETSKI DAN MOLITVE ZA SKRB O STVORENOM SVIJETU

1. rujna 2022.

Osluhni glas stvorenog svijeta

Draga braćo i sestre!

“Osluhni glas stvorenog svijeta” tema je i poziv ovogodišnjeg Vremena stvorenog. To ekumensko razdoblje započinje 1. rujna Svjetskim danom molitve za brigu o stvorenom svijetu, a završava 4. listopada svetkovinom sv. Franje. Za sve kršćane to je posebno vrijeme zajedničke molitve i brige za naš zajednički dom. Izvorno nadahnuto od Carigradskog ekumenskog patrijarhata, to je razdoblje prilika koja nam se pruža da negujemo naše “ekološko obraćenje”, obraćenje koje je sveti Ivan Pavao II. potaknuo kao odgovor na “ekološku katastrofu” koju je sveti Pavao VI. nagovijestio već 1970. godine.¹

Ako ga naučimo slušati, u glasu stvorenog svijeta opažamo neku vrstu disonance. S jedne strane to nježna pjesma hvale Gospodinu i Stvoritelju, a s druge gorki vapaj koji se tuži na loše postupanje nas ljudi.

Milozvučna pjesma stvorenja poziva nas odjelotvorivati »ekološku duhovnost« (enc. *Laudato si'*, 216), pozornu na Božju prisutnost u prirodi. To je poziv da svoju duhovnost temeljimo na »brižnoj svijesti da nismo odvojeni od ostalih stvorenja, već da s ostalim živim bićima na svijetu tvorimo divno sveopće zajedništvo« (ibid., 220).

Osobito Kristovim učenicima takvo prosvjetljujuće iskustvo učvršćuje svijest da »sve postade po nj[emu] i bez nje[ga] ne postade ništa« (Iv 1, 3). U ovom Vremenu stvaranja prionimo još jednom molitvi u velikoj katedrali stvaranja i uživajmo u »veličanstvenom kozmičkom zboru«² bezbrojnih stvorenja koja pjevaju hvale Bogu. Pridružimo se svetom Franji Asiškom dok pjeva: “Hvaljen budi, moj Gospodine, sa svim stvorenjima svojim” (usp. Pjesma brata Sunca). Zapjevajmo zajedno s psalmistom: »Sve što god diše Gospodina neka slavi« (Ps 150, 6).

Tu milozvučnu pjesmu, nažalost, prati gorki vapaj. Ili bolje rečeno, zbor ogorčenih vapaja. Prvi je vapaj naše sestre majke Zemlje. Prepuštena na milost i nemilost naše prekomjerne potrošnje, ona stenje i moli nas da prestanemo s našim zlostavljanjem i uništavanjem. Vapaj zatim dolazi od raznih stvorenja. Prepuštene na milost i nemilost »despotskog antropocentrizma« (*Laudato si'*, 68), koji je u dijametralnoj suprotnosti sa središnjim mjestom Krista u stvaranju, bezbrojne vrste izumiru i prestaju zauvijek pjevati svoje hvale Bogu. Ali plaču i najsiromašniji među nama. Pogođeni klimatskom krizom, siromašni su najteže pogođeni posljedicama suša, poplava, uragana i toplinskih valova koji su sve snažniji i češći. Vapaj se, nadalje, izdiže iz grla naše domorodačke braće i sestara.

¹ Usp. Pavao VI., *Govor prigodom 25. obljetnice FAO-a* (16. studenog 1970.): AAS 62 (1970.), 833.

² Sveti Ivan Pavao II., *Opća audijencija*, 10. srpnja 2002.

Zbog predatorskih ekonomskih interesa, teritorije njihovih predaka napada se i pustoši sa svih strana i iz njihovih se grudi prolama »vapaj koji se uzdiže do neba« (posinod. apost. pob. Querida Amazonia, 9). Vape, napokon, naša djeca. Ugroženi kratkovidnim egoizmom, mladi zabrinuto pozivaju nas odrasle da učinimo sve da spriječimo ili bar ograničimo kolaps ekosustavâ našeg planeta.

Slušajući te tužne vapaje morao se pokajati i promijeniti načine života i štetne sustave. Od samoga početka, evanđeoski poziv: »Obraćajte se jer približilo se kraljevstvo nebesko!« (Mt 3, 2), dok poziva na novi odnos s Bogom, uključuje također drugačiji odnos s drugima i sa stvorenim svijetom. Propadanje našeg zajedničkog doma izazov je koji zaslužuje jednaku pozornost kao i drugi, poput ozbiljne zdravstvene krize i ratnih sukoba. »Živjeti svoj poziv da budemo čuvari Božjeg djela je bitni dio kreposnog života; to nije tek mogući ili sporedni aspekt našeg kršćanskog iskustva« (Laudato si', 217).

Kao vjernici osjećamo veću odgovornost djelovati, u svojim svakodnevnim ponašanjima, u skladu s tim zahtjevom za obraćenjem. Ali ono nije samo individualno: »Ekološko obraćenje koje je potrebno da bi došlo do trajne promjene je ujedno obraćenje zajednice« (ibid., 219). U tome smislu, međunarodna je zajednica također pozvana zalagati se oko toga, u duhu najveće moguće suradnje, posebno na sastancima Ujedinjenih naroda posvećenima temi okoliša.

Sastanak na vrhu o klimi COP27, koji će se održati u Egiptu u studenom 2022., predstavlja još jednu priliku za zajednički rad na promicanju učinkovite provedbe Pariškog sporazuma. To je i jedan od razloga zašto sam nedavno naložio Svetoj Stolici, u ime i za dobrobit Države Vatikanskoga Grada, da pristupi Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama i Pariškom sporazumu, u nadi da će čovječanstvo 21. stoljeća ostati zapamćeno »po tome što je velikodušno preuzelo na sebe breme svoje

teške odgovornosti« (ibid., 165). Postizanje pariškog cilja o ograničavanju porasta temperature na 1,5 °C veliki je izazov i zahtijeva odgovornu suradnju svih zemalja kako bi se osmislili ambiciozniji klimatski planovi ili doprinosi na nacionalnoj razini za smanjenje neto emisija stakleničkih plinova na nulu što je prije moguće. Riječ je o zaokretu u modelima potrošnje i proizvodnje, kao i načinima života, prema većem poštivanju stvorenoga svijeta i cjelovitom ljudskom razvoju svih sadašnjih i budućih naroda, razvoju utemeljenom na odgovornosti, razboritosti/predostrožnosti, solidarnosti i brizi za siromašne i buduće generacije. U temelju svega toga mora biti savez čovjeka i okoliša, koji je za nas vjernike odraz »stvarateljske Božje ljubavi iz koje proizlazimo i prema kojoj idemo«. ³ Tranzicija koju će se ostvariti tim zaokretom ne smije zaobići zahtjeve pravde, posebno u odnosu na one koji su najviše pogođeni učincima klimatskih promjena.

Sastanak na vrhu o biološkoj raznolikosti COP15, koji će se održati u Kanadi u prosincu, pružit će pak priliku vladama da pokažu dobru volju i usvoje novi multilateralni sporazum za zaustavljanje uništavanja ekosustava i izumiranja vrsta. Prema drevnoj mudrosti jubilejâ, potrebno nam je vrijeme »prisjećanja, povratka, počinka, obnove i radosti« ⁴.

Da bismo zaustavili daljnje urušavanje "mreže života" – bioraznolikosti – koju nam je Bog dao, molimo i pozivamo nacije da se slože oko četiri ključna načela, a to su: 1. izgraditi jasnu etičku osnovu za preobrazbu koja nam je potrebna kako bismo spasili bioraznolikost; 2. boriti se protiv gubitka bioraznolikosti, podupirati njezino očuvanje i obnovu te zadovoljavati potrebe ljudi na održiv način;

3 Govor na Susretu "*Fede e Scienza verso la COP26*" ("*Vjera i znanost. Prema COP26*"), 4. listopada 2021.

4 Poruka za Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu, 1. rujna 2020.

3. promicati globalnu solidarnost, u svjetlu činjenice da je bioraznolikost opće zajedničko dobro koje zahtijeva zajedničko predano zalaganje; 4. staviti u središte osobe koje su ranjive, nezaštićene, uključujući one koji su najviše pogođeni gubitkom bioraznolikosti, kao što su domorodački narodi, starije osobe i mladi.

Ponavljam: »Želim, u Božje ime, pozvati velike kompanije koje se bave rudarstvom, vađenjem nafte i plina, šumarstvom, nekretninama i agrobiznisom da prestanu uništavati šume, močvare i planine, da prestanu zagađivati rijeke i mora te trovati ljude i hranu«⁵.

Ne može se zanemariti »ekološki dug« (Laudato si', 51) ekonomski bogatijih zemalja, koje su bile najveći zagađivači u posljednja dva stoljeća; to od njih zahtijeva poduzimanje ambicioznijih koraka u vezi s COP27 i COP15. To podrazumijeva, osim odlučnog djelovanja unutar svojih granica, i ispunjavanje njihovih obećanja o financijskoj i tehničkoj potpori ekonomski siromašnijim zemljama,

koje već snose najveći teret klimatske krize. Osim toga, hitno treba razmotriti i daljnju financijsku potporu za očuvanje bioraznolikosti. Ekonomski manje bogate zemlje također imaju značajne, ali "diferencirane" odgovornosti (usp. ibid., 52); kašnjenja drugih nikada ne smije biti izlika za vlastito nedjelovanje. Svi moramo odlučno djelovati. Dolazimo do "prijelomne točke" (usp. ibid., 61).

Molimo tijekom ovog Vremena stvaranja da sastanci na vrhu COP27 i COP15 ujedine ljudsku obitelj (usp. ibid., 13) kako bi se odlučno suočila s dvostrukom krizom: klimatskom i krizom smanjenja bioraznolikosti. Prisjećajući se poticaja svetoga Pavla da se radujemo s radosnima i plaćemo sa zaplakanimima (usp. Rim 12, 15), plaćimo sa stvorenim svijetom koji stenje i uzdiše, čujmo njegov gorki vapaj i odgovorimo djelima na njega, kako bismo se mi, a i budući naraštaji, mogli i dalje radovati milozvučnoj pjesmi života i nade stvorova.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 16. srpnja 2022., spomen Blažene Djevice Marije od Brda Karmela.

⁵ Videoporuka pučkim pokretima, 16. listopada 2021.

FRANJO

20. studenoga 2022.

Usta Marija i pohiti (Lk 1, 39)

Dragi mladi!

Tema Svjetskog dana mladih u Panami glasila je: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi« (Lk 1, 38). Nakon tog događaja, krenuli smo na put prema novom cilju: susretu u Lisabonu 2023., puštajući da u našim srcima neprestano odjekuje Božji hitni poziv da *ustanemo*. I tako smo 2020. razmišljali nad Isusovim riječima: »*Mladeži, kažem ti, ustani*« (usp. Lk 7, 14). Prošle godine bili smo nadahnuti likom svetog Pavla apostola, kojemu je uskrsli Gospodin rekao: »*Ustani! Postavljam te za svjedoka onoga što si vidio*« (usp. Dj 26, 16). Preostali dio puta do Lisabona proći ćemo zajedno s Djevicom iz Nazareta, koja je, odmah nakon navještenja, »*ustala i pohitila*« (usp. Lk 1, 39) pomoći svojoj rođakinji Elizabeti. Zajednički glagol tim tri- ma temama je *ustati*, izraz koji – dobro je to podsjetiti – također ima značenje "uskrsnuti", "probuditi se na život".

U ovim tegobnim vremenima, kada je čovječanstvo, već pogođeno traumom pandemije, rastrgano dramom rata, Marija svima nama, a posebno vama, mladima poput nje, pokazuje put blizine i susreta. Iskreno se nadam i čvrsto vjerujem da će iskustvo koje će mnogi od vas doživjeti u Lisabonu u kolovozu sljedeće godine predstavljati novi početak za vas mlade i – zajedno s vama – za cijelo čovječanstvo.

Marija usta

Nakon anđelova navještenja, Marija se mogla usredotočiti na samu sebe, na brige i strahove povezane s njezinim novim stanjem. Ali ne, ona se, naprotiv, potpuno pouzdaje u Boga i prije svega misli na Elizabetu. Ona

ustaje i izlazi na svjetlost dana, gdje sve vrvi od života i gdje je sve u pokretu. Iako je neočekivana anđelova poruka izazvala "potres" u njezinim planovima, ta mlada žena ne dopušta da ostane paralizirana jer je u njoj Isus, snaga uskrsnuća. U sebi već nosi Žrtvovano, ali uvijek živo Janje. Ustaje i kreće na put, jer je sigurna da su Božji planovi najbolji mogući projekt njezina života. Marija postaje hram Božji, slika Crkve hodočasnice, Crkve koja izlazi i stavlja se u službu, Crkve koja donosi Radosnu vijest!

Doživjeti prisutnost uskrsloga Krista u vlastitom životu, susresti ga "živog", najveća je duhovna radost, eksplozija svjetlosti, koja nikoga ne može ostaviti mirnim. To je nešto što te odmah pokreće i tjera da donosiš tu poruku drugima i svjedočiš radost toga susreta. To je i razlogom žurbe prvih učenika u danima nakon uskrsnuća: »One otiđoše žurno s groba te sa strahom i velikom radošću otrčaše javiti njegovim učenicima« (Mt 28, 8).

U izvješćima o uskrsnuću često se koriste dva glagola: *probuditi se* i *ustati*. Njima nas Gospodin potiče da iziđemo na svjetlo, da pustimo da nas On vodi kako bismo prešli prag svih svojih zatvorenih vrata. »To je značajna slika za Crkvu. I mi, kao Gospodinovi učenici i kao kršćanska zajednica, pozvani smo brzo ustati kako bismo ušli u dinamičnu stvarnost uskrsnuća i dopustili Gospodinu da nas vodi putovima koje nam On želi pokazati« (Homilija na svetkovinu svetih apostola Petra i Pavla, 29. lipnja 2022.).

Gospodinova Majka uzor je dinamičnim mladim ljudima, koji ne stoje nepomično pred zrcalom, gledajući u njemu vlastiti odraz, niti dopuštaju da postanu "zarobljenici" interneta.

Ona je potpuno okrenuta onome što je izvana. Ona je žena uskrsnica u trajnom stanju "izlaska", izlaženja iz sebe same prema velikom Drugom koji je Bog i prema drugima, svojoj braći i sestrama, osobito onima koji su u najvećoj potrebi, kao što je bila njezina rođakinja Elizabeta.

...i pohiti

Sveti Ambrozije iz Milana, u svom komentaru na Lukino Evanđelje, piše da je Marija žurno pohitala u gorje »jer se radovala obećanju i željela pobožno izvršiti jednu službu, s poletom koji je plod njezine duboke radosti. Gdje je drugdje, ispunjena Bogom, trebala pohiti ako ne u visine!? Milost Duha Svetoga ne zna za spore, teške korake«. Marijina žurba stoga je izraz duha revnog služenja, radosnog navještaja i spremnosti da se odmah odgovori na milost Duha Svetoga.

Marija je prihvatila izazov koji je predstavljala njezina starija rođakinja u potrebi i na njega odgovorila. Nije ustuknula, nije ostala ravnodušna. Više je mislila na druge nego na sebe, što je u njezin život unijelo dinamiku i entuzijizam. Svatko od vas se može zapitati: kako odgovoram na potrebe koje vidim oko sebe? Mislim li odmah kako naći opravdanje da oko toga ništa ne poduzimam ili pokazujem zanimanje i stavljam se na raspolaganje? Naravno, ne možete riješiti sve probleme svijeta. Ali možda možete početi s problemima svojih najbližih, s izazovima u vlastitom okruženju. Netko je jednom rekao Majci Terenzi: "Ovo što Vi činite samo je kap u moru". A ona je odgovorila: "Ali da to nisam učinila, ocean bi imao jednu kap manje".

Kad je posrijedi konkretna i hitna potreba, treba djelovati brzo. Koliko ljudi na svijetu čeka da ih posjeti netko tko će se brinuti o njima! Kolike starije osobe, bolesnici, zatvorenici i izbjeglice trebaju naš suosjećajni pogled, naš posjet, brata ili sestru koji će prijeći barijere ravnodušnosti!

Koje "žurbe" pokreću vas, dragi mladi prijatelji? Što je to što vam daje osjetiti da se trebate žurno pokrenuti i naprosto ne možete mirno stajati na svome mjestu? Mnogi ljudi pogođeni pandemijom, ratom, prisilnim migracijama, siromaštvom, nasiljem i klimatskim katastrofama pitaju se: Zašto se to meni događa? Zašto baš ja? Zašto sada? I tako je središnje pitanje našeg postojanja: *za koga sam ja?* (usp. postsinodalna apostolska pobudnica *Christus vivit*, br. 286).

Žurba djevojke iz Nazareta je žurba onih koji su od Gospodina primili izvanredne darove i koji ih jednostavno ne mogu ne dijeliti s drugima, kako bi se na druge izlila neizmjerena milost koju su doživjeli. To je žurba onih koji znaju tuđe potrebe staviti ispred svojih. Marija je primjer mlade osobe koja ne gubi vrijeme na to da pokuša privući pažnju ili da dobije priznanje od drugih – kao što se događa kad postanemo ovisni o "lajkovima" na društvenim mrežama – već se pokreće i traži najautentičniju vezu s njima koja proizlazi iz susreta, dijeljenja, ljubavi i služenja.

Još od trenutka Navještenja, kad je prvi put krenula u posjet svojoj rođakinja, Marija ne prestaje prolaziti kroz vrijeme i prostor kako bi posjećivala svoju djecu koja trebaju njezinu brižnu pomoć. Naš nas put, *kad je Bog s nama*, vodi izravno u srce svakog našeg brata i sestre. Kolika svjedočanstva dobivamo od ljudi koje je "pohodila" Marija, Isusova Majka i Majka naša! U koliko je dalekih krajeva svijeta Marija – ukazanjima ili posebnim milostima – kroz stoljeća pohodila svoj narod! Gotovo da nema mjesta na svijetu koje nije posjetila. Majka Božja hoda usred svoga naroda, nošena brižnom nježnošću, preuzimajući na sebe teret tjeskobâ i nedaća. I gdje god postoji njoj posvećeno svetište, crkva ili kapela, tamo njezina djeca hrle u velikom broju. Koliko je samo izraza pučke pobožnosti! Hodočašća, blagdani, prošnje, primanje slika u domove i još mnogo toga konkretni su primjeri živog odnosa između Majke Božje i njezina naroda koji se uzajamno posjećuju!

Dobra nas žurba tjera prema visinama i prema drugome

Dobra nas žurba uvijek tjera prema visinama i prema drugome. Ali postoji i žurba koja nije dobra, kao što je na primjer ona koja nas može dovesti do toga da živimo površno, da sve shvaćamo olako, bez predanog zalaganja ili pažnje, bez stvarnog sudjelovanja u onome što činimo. To je ona žurba kad živimo, učimo, radimo ili se susrećemo s drugima, a da u to nije uključena glava, a još manje srce. To se može dogoditi u međuljudskim odnosima: u obitelji, kad zapravo nikada ne slušamo zaista druge i ne provodimo vrijeme s njima; u prijateljstvima, kad od prijatelja očekujemo da nas ugosti i zadovolji naše potrebe, ali kad vidimo da je u krizi i da nas treba odmah ga počinjemo izbjegavati i okrećemo se nekom drugome; pa čak i u odnosima sa svojim najdražima, u odnosima među zaručnicima, rijetki imaju strpljenja da se međusobno dobro upoznaju i dublje razumiju. Isti taj stav možemo pokazati i u školi, na poslu i u drugim područjima svakodnevnog života. Međutim, sve što se u životu odigrava u žurbi teško da će uroditi plodom. Postoji opasnost da će ostati besplodno. Kao što čitamo u knjizi Mudrih izreka: »Namisli marljivoga samo su na korist, a nagloga – onoga koji je u lošoj žurbi – samo na siromaštvo« (21, 5).

Kad Marija konačno stiže u Zaharijin i Elizabetin dom, događa se prekrasan susret! Elizabeta na sebi doživljava čudesni Božji zahvat, koji joj daje sina, iako je već u poodmakloj dobi. Imala bi razloga da prva govori o sebi samoj, ali nije zaokupljena sobom, već se okreće svojoj mladoj rođakinji i plodu njezine utrobe. Čim čuje njezin pozdrav, Elizabeta se ispunja Duhom Svetim. Takva iznenađenja i nagli izljevi Duha događaju se kad nudimo pravo gostoprimstvo, kad u središte stavljamo gosta, a ne sebe. Vidimo to također u priči o Zakeju. U Lukinom Evanđelju (19, 6) čitamo: »Kad Isus dođe na to mjesto, pogleda gore i reče mu: "Zakeju, žurno siđi! Danas mi je proboraviti u tvojoj kući." On žurno siđe i primi ga sav radostan« (Lk 19, 5-6).

Mnogima se od nas dogodilo da nam je, potpuno neočekivano, Isus došao ususret: u njemu smo prvi put doživjeli blizinu, poštivanje, potpunu odsutnost predrasuda i osuđivanja, pogled milosrđa kakav nikada prije nismo sreli kod drugih. I ne samo to: osjetili smo i da se Isus nije zadovoljio time da nas gleda iz daljine, već nam je želio biti blizu i s nama podijeliti svoj život. Radost tog iskustva potaknula nas je da ga žurno prihvatimo, da osjetimo hitnu potrebu da budemo s njim i bolje ga upoznamo. Elizabeta i Zaharija ugoštili su Mariju i Isusa! Naučimo od to dvoje starijih ljudi što znači gostoprimstvo! Pitajte svoje roditelje, svoje bake i djedove, a i starije članove svojih zajednica što za njih znači biti gostoljubiv prema Bogu i svojim bližnjima. Vrijedi poslušati iskustva onih koji su vam prethodili.

Dragi mladi, došlo je vrijeme da žurno krenemo u konkretne susrete, da zbiljski prihvatimo one koji su drugačiji od nas, kao što je bio slučaj s mladom Marijom i starijom Elizabetom. Samo tako ćemo moći premostiti udaljenosti između generacija, društvenih klasa, etničkih skupina, kao i svih vrsta grupa i kategorija, pa čak i stati na kraj ratovima. Mladi su uvijek nada novog jedinstva za rascjepkano i podijeljeno čovječanstvo. Ali samo ako imaju sjećanje, samo ako slušaju drame i snove starijih. »Nije slučajno što se rat vratio u Europu u vrijeme kad s povijesne scene odlazi generacija koja ga je doživjela u prošlom stoljeću« (*Poruka za 2. Svjetski dan baka, djedova i starijih osoba*). Potreban je savez između mladih i starih kako se ne bi zaboravile lekcije iz prošlosti i kako bi se prevladalo polarizacije i ekstremizme ovoga vremena.

U svojoj poslanici Efežanima, Pavao naviješta: »Sada pak, u Kristu Isusu, vi koji nekoć bijaste daleko, dođoste blizu – po Krvi Kristovoj. Doista, on je mir naš, on koji od dvoga učini jedno: pregradu razdvojnici, neprijateljstvo razori u svome tijelu« (2, 13-14). Isus je Božji odgovor na izazove s kojima se čovječanstvo suočava u svakom dobu. I taj odgovor Marija nosi u sebi dok ide Elizabeti.

Najveći dar koji Marija donosi svojoj starijoj rođakinji jest dar samog Isusa. I njezina konkretna pomoć zasigurno je vrlo dragocjena. Ali ništa nije moglo ispuniti Zaharijin dom takvom radošću i takvom puninom kao prisutnost Isusa u krilu Djevice, koja je postala šator Boga živoga među ljudima. U tom planinskom kraju Isus je, samom svojom prisutnošću i bez ijedne riječi, održao svoju prvu "propovijed na gori". U tišini proglašava blaženima malene i krotke koji se uzdaju u Božje milosrđe.

Moja poruka vama, mladi prijatelji, a ujedno i velika poruka koju Crkva donosi je Isus! Dà, On sâm, njegova beskrajna ljubav prema svakome od nas, njegovo spasenje i novi život koji nam je darovao. A Marija je uzor kako prihvatiti taj neizmjerni dar u našem životu i podijeliti ga s drugima, tako da i mi sami postanemo nositelji Krista, njegove milosrdne ljubavi, njegova velikodušnog služenja napaćenom čovječanstvu.

Svi zajedno u Lisabon!

Marija je bila mlada žena poput mnogih od vas. Bila je jedna od nas. Biskup Tonino Bello ovako je o njoj pisao: »Sveta Marijo [...] znamo dobro da ti je suđeno ploviti pučinom. Ali ako te silimo da jedriš blizu obale, to nije zato što te želimo zadržati uz obalu koje se mi držimo, nego zato što te želimo vidjeti tako blizu obala našeg malodušja i tako postati svjesni da smo, poput tebe, pozvani odvažno se otisnuti na pučine slobode« (*Maria donna dei nostri giorni*, San Paolo, Cinisello Balsamo 2012., 12-13).

Kao što sam spomenuo u prvoj poruci ove trilogije, iz Portugala su u 15. i 16. stoljeću mnogi mladi ljudi – uključujući i mnoge misionare – kretali u nepoznate svjetove, također kako bi s drugim ljudima i narodima podijelili svoja iskustva susreta s Isusom (usp. *Po-*

ruka za Svjetski dan mladih 2020.). A upravo je tu zemlju Marija na poseban način željela posjetiti početkom 20. stoljeća, kada je iz Fatime ljudima svih životnih dobi uputila snažnu i zadivljujuću poruku Božje ljubavi, koja nas poziva na obraćenje i istinsku slobodu. Svakom od vas i svakoj od vas ponovno upućujem srdačan poziv da sudjelujete u velikom interkontinentalnom hodočašću mladih, čiji će vrhunac biti proslava Svjetskog dana mladih u Lisabonu u kolovozu sljedeće godine. Ujedno vas podsjećam da ćemo 20. studenoga ove godine, na svetkovinu Krista Kralja, slaviti Svjetski dan mladih u partikularnim Crkvama diljem svijeta. U tome smislu, nedavni dokument Dikasterija za laike, obitelj i život *Pastoralne smjernice za proslavu Svjetskog dana mladih u partikularnim Crkvama* može biti od velike pomoći svima koji su uključeni u pastoralni rad s mladima.

Dragi mladi, velika mi je želja da na Svjetskom danu mladih ponovno iskusite radost susreta s Bogom i svojom braćom i sestrama. Nakon dugoga razdoblja odvojenosti i izolacije, u Lisabonu ćemo – uz Božju pomoć – ponovno zajedno otkriti radost bratskoga zagrljaja među narodima i naraštajima, zagrljaja pomirenja i mira, zagrljaja novog misionskog bratstva! Neka Duh Sveti zapali u vašim srcima želju da ustanete te radost zajedničkog hoda, u sinodalnom stilu, ostavljajući za sobom sve lažne granice. Sada je vrijeme da ustanemo! Ustanimo žurno! Poput Marije, nosimo Isusa u sebi da ga možemo svima približiti! U ovom lijepom razdoblju vašega života, idite naprijed i ne odgađajte ono što Duh Sveti može učiniti u vama! Od sveg srca blagoslivljam vaše snove i vaše korake.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 15. kolovoza 2022., svetkovina Uznesenja Blažene Djevice Marije.

FRANJO

PORUKA SVETOGA OCA FRANJE ZA 56. SVJETSKI DAN MIRA

1. siječnja 2023.

Nitko ne može spasiti sâm sebe.

Krenuti ispočetka nakon COVID-19 da bismo zajedno zacrtali putove mira

*»A o vremenima i trenucima nije, braćo, potrebno pisati vam.
Ta i sami dobro znate da Dan Gospodnji dolazi baš kao kradljivac u noći«
(Prva poslanica svetoga Pavla Solunjanima 5, 1-2).*

1. Tim je riječima apostol Pavao pozvao zajednicu u Solunu da, u iščekivanju susreta s Gospodinom, oстане postojana, s nogama i srcem čvrsto na zemlji, sposobna pažljivim pogledom promatrati stvarnost i događaje povijesti. Čak i kad se događaji u našem životu čine tragičnima i osjećamo se gurnutima u mračni i teški vrtlog nepravde i patnje, pozvani smo pobrinuti se da nam srce bude otvoreno nadi, staviti svoje pouzdanje u Boga koji nam daje svoju prisutnost, koji nas prati s nježnošću, podupire nas u našim naporima i nastojanjima i, iznad svega, usmjerava nas na našem putu kroz život. Zato sveti Pavao neprestano potiče zajednicu na budnost, traženje dobrote, pravde i istine: »ne spavajmo kao ostali, nego bdijmo i trijezni budimo« (5, 6). To je poziv da budemo budni, da se ne zatvaramo u strah, patnju ili rezignaciju, da ne podlegnemo rastresenosti, da ne klonemo duhom, nego da budemo poput stražara koji znaju ostati budni i uočiti prva svjetla zore, posebno u trenucima najveće tame.

2. COVID-19 nas je bacio u tamnu noć, izbavivši nas iz kolotečine našeg svakodnevnog života, poremetivši naše planove i navike, narušivši prividan mir čak i najprivilegiranih društava, uzrokujući nesnalaženje i patnju i prouzročivši smrt velikog broja naše braće i sestara.

Našavši se u vrtlogu neočekivanih izazova i u jednoj situaciji koja nije bila sasvim jasna ni sa znanstvenoga gledišta, svijet zdravstva

se pokrenuo kako bi ublažio golemu patnju i pokušao pronaći lijek, a jednako tako i političke vlasti koje su morale poduzeti značajne mjere u pogledu organizacije i upravljanja u hitnim situacijama.

Osim tjelesnih simptoma, COVID-19 je izazvao opću slabost koja se ukorijenila u srcima mnogih pojedinaca i obitelji, s nezanemarljivim posljedicama, pojačanim dugim razdobljima izolacije i raznim vrstama ograničenja slobode.

Ne smijemo, k tome, zaboraviti da je pandemija dotakla neke neuralgične točke društvenog i gospodarskog poretka, ukazavši na proturječnosti i nejednakosti. Ugrozila je sigurnost zaposlenja mnogih pojedinaca i dodatno pogoršala problem usamljenosti koji uzima sve više maha u našim društvima, naročito usamljenosti najslabijih i najsiriomanijih. Sjetimo se samo, na primjer, milijuna neformalnih radnika u mnogim dijelovima svijeta koji su ostali bez posla i bez ikakvih potpora tijekom razdoblja karantene.

Pojedinci i društvo rijetko napreduju u situacijama koje izazivaju takav osjećaj poraza i gorčine. Tada, naime, dolazi do slabljenja nпора koje se ulaže u izgradnju mira kao i do raspirivanja društvenih sukoba, frustracija i nasilja raznih vrsta. U tome smislu, čini se da je pandemija uzdrmala i najmirnije dijelove našeg svijeta, otkrivajući bezbrojne ranjivosti.

3. Nakon tri godine, došlo je vrijeme da se preispitamo, učimo, rastemo i dopustimo da se u nama kao pojedincima i u zajednici dogodi duboka promjena; da iskoristimo ovo povlašteno vrijeme kako bi se pripremili za "dan Gospodnji". Više sam puta ponovio da iz krize nikad ne izlaziš isti: iz nje izlaziš ili bolji ili gori. Pozvani smo danas zapitati se: što smo naučili iz ove pandemijske situacije? Kojim nam je novim putovima krenuti da se oslobodimo okova svojih starih navika, kako bismo bili bolje pripremljeni i odvažili se na nešto novo? Koje znakove života i nade možemo uočiti kako bismo krenuli naprijed i pokušali naš svijet učiniti boljim mjestom? Nakon što smo se izravno osvjedočili u krhkost koja karakterizira ljudsku stvarnost i našu osobnu egzistenciju, možemo zasigurno reći da najveća lekcija kojoj nas je COVID-19 naučio jest svijest da svi trebamo jedni druge, da je naše najveće, ali i najkrhkije blago ljudsko bratstvo, utemeljeno na našem zajedničkom bogosinovstvu, te da se nitko ne može sâm spasiti. Prije nego je potrebno, stoga, zajedno tražiti i promicati univerzalne vrijednosti koje su putokazi na putu koji vodi do tog ljudskog bratstva. Naučili smo također da povjerenje koje smo polagali u napredak, tehnologiju i učinke globalizacije nije bilo samo pretjerano, nego se pretvorilo u individualističku i idolopokloničku opijenost, ugrozivši jamstva pravde, sklada i mira za kojima tako silno žudimo. U našem svijetu u kojem se sve odvija velikom brzinom, rašireni problemi neravnoteža, nepravdi, siromaštava i marginalizacija vrlo često raspiruju nemire i sukobe, te uzrokuju nasilje, pa čak i ratove.

Dok je s jedne strane pandemija sve to iznijela na vidjelo, s druge strane imali smo priliku otkriti pozitivne stvari kao što su blagodat povratka poniznosti, zatim smanjenje nekih konzumerističkih zahtjeva, obnovljeni osjećaj solidarnosti koji nas poziva da zbacimo sa sebe oklop svoje sebičnosti i otvorimo se patnjama i potrebama drugih, te, na kraju, predano zalaganje, u nekim slučajevima doista herojsko, mnogih osoba koje su se žrtvovala

kako bi svi mogli što je bolje moguće prebroditi dramu koju je izazvala ta hitna situacija. Iz tog iskustva proizišla je snažnija svijest koja poziva sve, narode i države, da ponovno u središte stave riječ "zajedno". Naime, upravo zajedničkim naporima, u bratstvu i solidarnosti, gradimo mir, osiguravamo pravdu i prolazimo kroz najbolnije događaje. Najučinkovitiji odgovori na pandemiju bili su, doista, oni u kojima su se društvene skupine, javne i privatne institucije i međunarodne organizacije udružile, ostavljajući po strani svoje partikularne interese, kako bi odgovorile na taj izazov. Samo mir koji se rađa iz bratske i nesebične ljubavi može nam pomoći prevladati osobne, društvene i svjetske krize.

4. I baš kad smo se usudili nadati da je najgora u noći pandemije COVID-19 iza nas, nova strašna nesreća zadesila je čovječanstvo. Svjedoci smo izbijanja još jedne pošasti: još jednog rata, koji se dijelom može usporediti s COVID-19, no koji je posljedica krivih ljudskih odluka. Rat u Ukrajini odnosi nevine žrtve i širi neizvjesnost, ne samo među onima koji su njime izravno pogođeni, već, na širi i neselektivan način, i među onima koji tisućama kilometara daleko trpe njegove kolateralne posljedice – dovoljno je podsjetiti samo na probleme s opskrbom žitom i cijene goriva. To, zasigurno, nije doba nakon COVID-a kakvom smo se nadali ili očekivali. Ovaj rat, kao i svi drugi sukobi diljem svijeta, poraz je za čitavo čovječanstvo, ne samo za strane koje su u njega izravno uključene. Dok je cjepivo za COVID-19 pronađeno, za rat još uvijek nisu pronađena prava rješenja. Sigurno da je virus rata teže pobijediti od virusa koji pogađaju ljudsko tijelo, jer ne dolazi izvana, nego iznutra, iz srca čovječjega nagrđena grijehom (usp. *Markovo Evanđelje* 7, 17-23).

5. Što se, dakle, od nas traži? Traži se, prije svega, da dopustimo da nam se srce promijeni izvanrednom situacijom koju smo proživjeli, to jest da dopustimo Bogu da, preko ovog povijesnog trenutka, preobrazi naše uobičajene kriterije tumačenja svijeta i

stvarnosti. Ne smijemo više misliti samo na to kako čuvati svoje osobne ili nacionalne interese, nego se moramo voditi idejom općeg dobra, s istančanim osjećajem za zajednički život, odnosno kao “mi” otvoren sveopćem bratstvu. Ne možemo težiti samo tome da zaštitimo same sebe, već je kucnuo čas da se svi zalažemo oko ozdravljenja našeg društva i našeg planeta, stvarajući temelje za pravedniji i mirniji svijet, ozbiljno predan traženju dobra koje će doista biti opće.

Kako bismo to učinili i živjeli bolje nakon izvanrednog stanja COVID-19, ne možemo zanemariti temeljnu činjenicu: mnoge moralne, društvene, političke i ekonomske krize koje doživljavamo međusobno su povezane, a ono na što gledamo kao na pojedinačne probleme zapravo su jedni drugima uzrok ili posljedica. Stoga smo pozvani na izazove našeg svijeta odgovoriti odgovorno i suosjećajno. Moramo ponovno razmotriti pitanje osiguravanja javnozdravstvene zaštite za sve; promicati mirovne napore za okončanje sukoba i ratova koji i dalje uzrokuju žrtve i siromaštvo; zajednički i složno brinuti o našem zajedničkom domu i provoditi jasne i učinkovite mjere za borbu protiv klimatskih promjena; boriti se protiv virusa nejednakosti i osigurati hranu i pristojan posao za sve,

podupirući one koji ne zarađuju niti minimalnu plaću i nalaze se u vrlo teškim situacijama. Sablazan gladovanja cijelih naroda ostaje otvorena rana. Moramo, kroz odgovarajuće politike, poduzeti odgovarajuće mjere za promicanje prihvaćanja i integracije, posebno u pogledu migranata i onih koji žive kao odbačeni u našem društvu. Samo ako se u tim situacijama budemo predano žrtvovali, s altruističkom željom nadahnutom Božjom beskrajnom i milosrdnom ljubavlju, moći ćemo graditi novi svijet i pomoći u izgradnji Božjeg Kraljevstva, koje je kraljevstvo ljubavi, pravde i mira.

Dijeleći s vama ova razmišljanja, izražavam nadu da ćemo u novoj godini moći hodati zajedno i okoristiti se onim čemu nas povijest može naučiti. Upućujem svoje najbolje želje šefovima država i vlada, čelnim ljudima međunarodnih organizacija i vođama raznih religija. Svim muškarcima i ženama dobre volje želim da uzmognu izgrađivati iz dana u dan, kao mirotvorci, dobru godinu! Neka Marija Bezgrješna, Isusova Majka i Kraljica mira, zagovara nas i čitavi svijet!

Iz Vatikana, 8. prosinca 2022.

FRANJO

HRVATSKI BISKUPI

PRIOPĆENJE SA 65. ZASJEDANJA SABORA HBK

Plenarno 65. zasjedanje Sabora Hrvatske biskupske konferencije, započelo je 17. listopada 2022. pod predsjedanjem predsjednika HBK zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića u sjedištu HBK u Zagrebu. Na početku zasjedanja sudjelovao je i sve nazočne pozdravio apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Giorgio Lingua. Kao gosti na zasjedanju su sudjelovali izaslanik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, njezin potpredsjednik, mostarsko-duvanjski biskup i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski Petar Palić i srijemski biskup koadjutor Fabijan Svalina. Gosti su ukratko prikazali aktualnu situaciju kako u Crkvi tako i u društvu u sredinama u kojima pastoralno djeluju.

U pozdravnoj riječi predsjednik HBK nadbiskup Puljić spomenuo je neke crkvene događaje održane od prošlog zasjedanja poput Susreta hrvatske katoličke mladeži u Bjelovaru i molitve za mir u Ukrajini koja je upriličena u Hrvatskoj i diljem Europe na poziv predsjedništva Vijeća europskih biskupskih konferencija. Podsjetio je i na proslavu 25. obljetnice ustanovljenja Požeške i Varaždinske biskupije te Vojnog ordinarijata čestitajući im srebrni jubilej. Čestitao je i 25. obljetnicu preuzimanja uprave Zagrebačkom nadbiskupijom kardinalu Josipu Bozaniću kao i 25. obljetnicu biskupske službe požeškom biskupu Antunu Škvorčeviću. Zahvalio je dosadašnjem riječkom nadbiskupu Ivanu Devčiću, čije je odreknuće nedavno prihvatio papa Franjo, na njegovom služenju u nadbiskupiji i HBK te čestitao nadbiskupu Mati Uziniću na preuzimanju uprave Riječkom nadbiskupijom. Posebno se osvrnuo na 60. obljetnicu otvorenja Drugog vatikanskog sabora, prikazavši kontekst u Crkvi i svijetu u kojem je održan kao i njegove plodove napose u vidu brojnih poticajnih dokumenata.

U radnom dijelu zasjedanja biskupi su upoznati sa sadržajem Apostolskog pisma pape Franje *Desiderio desideravi* o liturgijskoj formaciji Božjeg naroda koje će uskoro biti dostupno i u hrvatskome prijevodu. Sadržaj pisma usmjeren je prema liturgijskoj formaciji kako zaređenih službenika, osobito predsjedatelja slavlja, tako i svih vjernika laika otkrivajući bogatstvo i ljepotu liturgijskih slavlja te nastojeći da slavljenje Kristova otajstva bude ujednačeno. Time pismo nastavlja nastojanja koncilske obnove, a izravno se nadovezuje na prošlogodišnji motu proprij *Traditionis custodes* nastojeći dokinuti stanovite neusklađenosti i naglasiti poticaje za plodonosnije vrednovanje liturgijskog govora.

Nakon što im je predstavljen prijedlog biskupi su prihvatili program trogodišnjeg ciklusa obiteljskog pastoralu za razdoblje od 2023. do 2025. koji će tematski biti posvećen obiteljima osoba s invaliditetom. Istaknuto je kako je u Hrvatskoj oko 16% osoba s invaliditetom te ako se njima pribroje članovi njihovih obitelji tom problematikom izravno je zahvaćen još veći broj stanovništva. Sukladno predloženom programu 2023. bit će održani nacionalni studijski dani za djelatnike u obiteljskom pastoralu i pastoralu osoba s invaliditetom. Ujedno će tijekom godine biti priređeni katehetski materijali kako bi se organizirano pastoralno djelovanje za osobe s invaliditetom i njihove obitelji proširilo u što većem broju župa. Vrhunac trogodišnjeg ciklusa bit će Peti susret hrvatskih katoličkih obitelji koji će se 2025. održati u Aljmašu.

Na zasjedanju su biskupi donijeli odluku o osnivanju Odbora za bračna i obiteljska savjetovališta pri Vijeću HBK za život i obitelj. Na kraju prvoga dana zasjedanja biskupi su sudjelovali na predstavljanju monografije

„Biskupska konferencija – Kolegijalnost i zajedništvo s općom i partikularnim Crkvama“ koju je priredio predsjednik HBK zadarski nadbiskup Želimir Puljić u dvorani Vijenac Nadbiskupijskog pastoralnog instituta u Zagrebu. Riječ je o monografiji u kojoj je prikazan presjek desetogodišnjeg predsjedanja nadbiskupa Puljića Hrvatskom biskupskom konferencijom.

Drugoga dana zasjedanja, 18. listopada, za novog predsjednika HBK izabran je splitsko-makarski nadbiskup i porečki i pulski apostolski upravitelj Dražen Kutleša koji je i preuzeo predsjedanje plenarnom sjednicom Sabora HBK. Nadbiskup Kutleša u službi predsjednika HBK naslijedio je zadarskog nadbiskupa koji je tu službu obnašao u dva mandata od 2012. do 2022. Za novog člana Stalnoga vijeća HBK izabran je vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj Jure Bogdan. Za člana Komisije biskupskih konferencija zemalja članica EU (COMECE) iz HBK izabran je pomoćni zagrebački biskup Ivan Šaško, a za zamjenika dubrovački biskup Roko Glasnović. Produženi su mandati predsjedniku Komisije HBK *Iustitia et pax* đakovačko-osječkom nadbiskupu Đuri Hraniću te predsjedniku Vijeća HBK za nauk vjere sisačkom biskupu Vladi Košiću. Također je produžen mandat i predstojniku Nacionalnog katehetskog ureda mons. Ivici Pažinu.

S obzirom na objavljene rezultate popisa iz 2021. godine biskupi su se ponajprije zausta-

vili nad činjenicom da je Republika Hrvatska u zadnjih deset godina izgubila skoro deset posto stanovništva te da je drastično porastao broj starijih osoba u odnosu na mlade. Istaknuta je nužnost donošenja snažnijih mjera na svim razinama kojima će se ublažiti, a dugoročno i preokrenuti trenutne krajnje nepovoljne demografske trendove.

Biskupi su razmotrili i pitanje usklađivanja financijskog sustava s obzirom na uvođenje eura od 1. siječnja 2023.

Predsjednici pojedinih Komisija, Vijeća i Odbora HBK podnijeli su izvješća o radu od proteklog zasjedanja.

Dogovoren je i kalendar događanja za iduću 2023. godinu. Zajedničko zasjedanje HBK i BK BiH održat će se 23. siječnja 2023. u Zagrebu. Izvanredna plenarna zasjedanja održat će se 24. siječnja i 2. lipnja 2023. Redovita plenarna zasjedanja održat će se od 18. do 20. travnja i od 17. do 19. listopada 2023. u Zagrebu. Susret s članovima i članicama Hrvatske redovničke konferencije bit će upriličen 1. lipnja 2023. Iduće godine bit će ponovno održan Pastoralno-katehetski kolokvij za svećenike 28. veljače i 1. ožujka nakon dvogodišnje stanke zbog pandemije.

Tajništvo HBK

KOMISIJA HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE IUSTITIA ET PAX

Istina i pravda – stupovi poslijeratne pravde

U povodu Međunarodnog dana ljudskih prava, koji se obilježava 10. prosinca, Europska konferencija komisijâ za pravdu i mir (*Iustitia et pax Europe*), čija je članica i Komisija Hrvatske biskupske konferencije »*Iustitia et pax*«, objavila je nekoliko razmišljanja o poslijeratnoj pravdi (*ius post bellum*) u svjetlu sukoba u Ukrajini. Želeći upoznati hrvatsku javnost s tim složenim pitanjem, a u svjetlu sličnih pitanja koja su se i u našem društvu pojavila nakon Domovinskog rata i još su danas prisutna, prijevod teksta donosimo u cijelosti.

Već mjesecima bjesni agresorski rat Ruske Federacije protiv Ukrajine, protivan međunarodnom pravu. Iz velike zabrinutosti za ljude koji pate u tomu brutalnom ratu, Europska konferencija komisijâ *Iustitia et Pax* (*Justice and Peace Europe*) u više je prigoda progovorila o kršenju međunarodnog prava,¹ ne samo osuđujući rusku agresiju i ratne zločine, kao i bezbrojna kršenja ljudskih prava, već i pozivajući političke vođe da pronađu rješenje za taj sukob. Prvi cilj zasigurno mora biti utišavanje oružja kako bi se na temelju toga stvorili uvjeti za održiv i pravedan mir između Rusije i nezavisne Ukrajine, ali i između Rusije i Europe.

Dan ljudskih prava 2022. godine prigoda je da izrazimo još nekoliko razmišljanja o prijeko potrebnom oblikovanju mira nakon oružanog sukoba. Nadamo se da će međunarodna zajednica sebi dati zadatak da razvi-

je obvezujući *ius post bellum* prema međunarodnom pravu, uz postojeći *ius ad bellum* i *ius in bello*.

Međunarodno pravo još ne poznaje eksplicitan *ius post bellum*, ali postoje bogati izvori iz kojih bi ih zajednica državâ mogla crpsti. Sjetimo se, primjerice, koncepta odgovornosti za zaštitu, koji se u svojem sveobuhvatnom shvaćanju temelji na tri stupa: odgovornosti za sprječavanje, reakciju i obnovu. Katoličko socijalno učenje također može dati važan poticaj za formalan razvoj *ius post bellum* tako što ustrajava na istini i pravdi kao temeljnim stupovima za rješavanje oružanog sukoba.

Istina u ovom kontekstu znači da se na početku mirovnih procesa mora sagledati, razotkriti i naglasiti mnogostruko stradanje ljudi, jer u ratu ne nalazimo samo vojno nasilje protiv vojnikâ ili vojnih objekata. Naprotiv, rat u Ukrajini još jednom nam bolno pokazuje kako spirale nasilja eskaliraju u sjeni ratova. Brojne civilne žrtve, najteža kršenja ljudskih prava i ratni zločini doveli su do pitanja genocida. Dokumentacija putem službenih istražitelja, ali i putem obavještajnih podataka otvorenog izvora (OSINT), jest ključna. Žrtve i javnost imaju pravo na potpuno objašnjenje; ono je ključno za pripremu terena za mir i pomirenje. Stoga se mora imenovati odgovorne za rat, dokumentirati ratne zločine i kršenja ljudskih prava i međunarodnoga prava, i identificirati odgovorne. U unutar-njem sukobu taj se zadatak može povjeriti neovisnoj komisiji za istinu, prema mogućnosti s mandatom UN-a. U danim okolnostima ruske agresije na Ukrajinu postoji potreba za dogovorenim pravnom procedurom, kako na nacionalnoj tako i na međunarodnoj razini. Treba obuhvatiti istragu, osudu i kažnjavanje odgovornih za agresiju i kršenje ljudskih prava, zakona i običaja ratovanja. Samo utvrđivanje istine, međutim, nije dovoljno.

1 Usp.: *The Executive Committee of Justice and Peace Europe calls for peace and an immediate ceasefire in Ukraine*, u: http://www.juspax-eu.org/en/dokumente/220225-JPE-ExCo_Ukraine.pdf; usp. »Peace is the fruit of Justice'. Statement of the secretaries general of national commissions of Justice and Peace Europe gathered on May 14th – 15th 2022 in Szombathely/Hungary« u: <http://www.juspax-eu.org/en/dokumente/220515-Statement-of-JP-Europe-on-War-in-Ukraine.pdf>

Pravda mora biti zadovoljena. Odgovorni moraju odgovarati. S Međunarodnim kaznenim sudom (ICC), međunarodna zajednica stvorila je instituciju za tu svrhu. Pozdravljamo to što je već 2. ožujka 2022. godine tužitelj ICC-a otvorio istragu o situaciji u Ukrajini i što od 25. travnja 2022. surađuje s međunarodnim istražnim timom koji podržava EUROJUST².

Nadalje, budući da »zločin agresije« ne pripada u nadležnost ICC-a, podržavamo poziv Europskog parlamenta od 19. svibnja ove godine na uspostavu posebnoga međunarodnog suda uz potporu Ujedinjenih naroda, koji će istražiti i procesuirati taj zločin. Odbor ministara Vijeća Europe u odluci od 15. rujna 2022. također je izrazio potrebu za sveobuhvatnim mehanizmom za procesuiranje ruske agresije. Napominjemo i da je Europski parlament 23. studenog ove godine proglasio Rusiju državom sponzorom terorizma. Nažalost, također moramo primijetiti da je ICC tup mač, jer je njegova moć provedbe blokirana time što ga važne države odbijaju priznati. Prihvaćanje učinkovitog *ius post bellum* pretpostavlja stoga da oni koji su odgovorni za patnje i zločine moraju odgovarati pred međunarodnim sudom. Ali to je, naravno, samo jedna strana pravde. S druge strane, opravdan je zahtjev da obnovu ili ponovnu gradnju infrastrukture ne snose žrtve oružanog sukoba, nego počinitelji. I u tomu bi poslijeratni zakon, utemeljen u međunarodnom pravu, morao utvrditi odgovarajuće postupke. To bi moglo uključivati načelo univerzalne jurisdikcije i dosljednoga kaznenoga progona i kažnjavanja zločinaca u bilo kojoj zemlji koja ih može uhititi.

Postoji i nekoliko *drugih ozbiljnih pitanja* koja treba riješiti u istini *ius post bellum*. U vezi s ruskim agresorskim ratom protiv Ukrajine, spominjemo sljedeće: potrebno je uspostaviti program naknade materijalne štete i buduća uloga Rusije u međunarodnoj areni trebala bi ovisiti o poštivanju toga zahtjeva. Dana 30.

² Međunarodnu istražnu skupinu osnovale su Litva, Poljska i Ukrajina. Pridružile su joj se Estonija, Latvija, Slovačka i Rumunjska.

studenoga predsjednik Europske komisije predložio je zapljenu ruske imovine zamrznute pod sankcijama EU-a i njihovu uporabu za financiranje skupe obnove Ukrajine. Nadalje, potrebno je poduzeti nove napore u radu na kooperativnom modelu sigurnosti koji je usmjeren na zaštitu ljudi, njihovih prava i općeg dobra, a ne na državni interes. Očito je da europski sigurnosni model mora biti dio obnovljene globalne sigurnosne arhitekture. I konačno, potrebna je hitna ozbiljna rasprava o razoružanju – posebice u pogledu nuklearnog oružja. *Ius post bellum* ponudio bi našem svijetu nadu da će iz čisto poslijeratnog poretka prijeći na istinski mirovni poredak.

Zaključno, želimo naglasiti da *ius post bellum* nije sinonim za održiv i pravedan mir. Umjesto toga, ono pruža osnovu na kojoj se mogu pokrenuti procesi mira i pomirenja. Papa Franjo je u svojoj enciklici *Fratelli tutti* jasno naglasio tu povezanost: »Nije riječ o prijedlogu oprostjenja koje uključuje odricanje od vlastitih prava pred pokvarenim moćnikom, kriminalcem ili nekime tko narušava naše dostojanstvo. Pozvani smo ljubiti sve, bez iznimke, ali ljubiti tlačitelja ne znači dopustiti mu da ostane takav ili ga pustiti da vjeruje kako je ono što čini prihvatljivo... Onaj tko trpi nepravdu mora silom braniti svoja i prava svoje obitelji, upravo zato što mora čuvati dostojanstvo koje mu je dano, dostojanstvo koje Bog ljubi. Ako je zločinac učinio neko zlo meni ili nekoj meni dragoj osobi, nitko mi ne može zabraniti da tražim pravdu i učinim sve da ta osoba – ili bilo koja druga – ponovno ne nanese zlo meni ili drugima. To je moje pravo, a opraštanje ni na koji način ne dokida tu potrebu nego je, štoviše, zahtijeva« (br. 241). Doista, oprost zahtijeva priznanje krivnje i spremnost na oprost. Zahtijeva susret i dijalog. Zahtijeva volju da se u drugome ne vidi neprijatelja, nego čovjeka. No, prije svega, zahtijeva strpljenje i vrijeme jer mir i procesi pomirenja zadaća su naraštaja.

9. prosinca 2022. godine

Izvršni odbor *Pravda i mir* Europe

PORUKA MSGR. ĐURE HRANIĆA, NADBISKUPA ĐAKOVAČKO-OSJEČKOG, PREDSJEDNIKA VIJEĆA HBK-A ZA KATEHIZACIJU I NOVU EVANGELIZACIJU NA POČETKU ŠKOLSKE I KATEHETSKE GODINE 2022./2023.

Nova evangelizacija za novo vrijeme

Draga braćo svećenici, redovnici i redovnice, katehete i vjeroučitelji, draga djeco i mladi, dragi roditelji!

Vjera uvijek pronade put. Živimo uronjeni u ranjenu stvarnost. Još uvijek nepobijeđena pandemija koronavirusa, posljedice potresa te prijetnje od dodatnog širenja rata iz Ukrajine na globalnu razinu i njegove posljedice produbljuju rane i stvaraju nove ožiljke koji od nas traže odgovornost te adekvatne odgovore na brojna pitanja u društvenom, političkom i gospodarskom životu, ali i u vjerskom životu pojedinca i Crkve. Za vrijeme izostanka nedjeljnih euharistijskih slavlja te redukcije zajedničkih okupljanja iskusili smo da je vjera prisutna i iza zatvorenih vrata crkava. Vrijeme „zatvorenih vrata crkava“ na određeni način nas je vodilo do otkrivanja otajstava vjere na novi, drukčiji način, bilo da se radilo o dubokom iskustvu vjere u srcima i molitvama pojedinaca i obitelji ili o pronalaženju novih putova sudjelovanja u životu Crkve – unatoč obvezi odricanja od nama poznatih tradicionalnih i pomalo 'rutinskih' putova i oblika vjerskoga života. Premda su izvorna mjesta slavlja vjere ostala zatvorena, vjera je i dalje nastavila živjeti. Možda je upravo zbog tih i takvih okolnosti postala bliža i onima koji se u svome osobnom životu ne prepoznaju u tradicionalnim oblicima okupljanja i djelovanja Crkve, te kojima je Crkva kao institucija često i „znak osporavan“. Vjera uvijek pronade svoj put. Ili, još bolje i točnije, Bog uvijek pronade put do čovjeka, kojega poziva da mu odgovori osobnom vjerom.

Posljednjih godina, a osobito sada u vrijeme ratnih sukoba u Ukrajini i posljedičnog rasta cijena životnih troškova, društvo postaje sve siromašnije, a ljudi sve nesigurniji pred izazovima koji ih očekuju. Vjera i u toj situaciji pronalazi svoj put. O, kad bismo nakon svega postali zreliji!

Sve navedeno, stoga, nije stvarnost koja se ne bi ticala Crkve i njezina naviještanja Riječi Božje. U vremenu, u kojemu je tako očito da je čovjek paradoksalna sinteza ograničenja, ranjenosti i kraja vlastite sudbine, s jedne strane, te, s druge, nezasitne čežnje za vječnošću i konačnim spasenjem, Crkva je pozvana naviještati Božju Riječ i iznova svjedočiti poruku evanđelja kojom je osvijetljen smisao života i cjelokupne stvorene stvarnosti. Vjera je, poput života, „da i ne i sve između toga“ (Jürgen Werbick, *Christlich glauben. Eine theologische Ortsbestimmung*, Freiburg-Basel-Wien, 2019., str. 38).

Nova evangelizacija za novo vrijeme. U vremenu u kojemu živimo, u vremenu „skrivenoga Boga“ u raznim patnjama, ratnim stradanjima i prirodnim katastrofama, mora – po tko zna koji put – još jednom doći do izražaja ponovljeni poziv za novom evangelizacijom. Govor o novoj evangelizaciji nije samo govor o novim metodama, već je prije svega riječ o novom žaru, o novom duhu, o obraćenju nas vjernika, o vjeri koja nam omogućuje da postanemo novi ljudi. Stojimo pred otvorenim vratima budućnosti vjere. Što nam drugo onda preostaje, nego proći kroz ta vrata. Prekasno je kucati na njih kad se zatvore. Promišljanja o novoj evangelizaciji pomažu nam

otkriti odgovor na pitanje što danas znači biti kršćanin. Pred nas stavljaju pitanje o našem identitetu, svjedočanstvu i navještaju živoga Boga među nama.

Iz vlastitog iskustva možemo uočiti da u nama odraslima i danas tinja želja biti Crkva kakva je bila nekada, u prošlosti. Blažena stara vremena! I vjera nam, uistinu, omogućuje te dopušta iskoračiti u prošlost, dotaknuti je. No, takav iskorak u vjerničku prošlost zahtijeva od svakoga od nas da dopustimo da nas bogatstvo zapisane Božje riječi i bogate crkvene T/tradicije ne samo dotakne, nego i promijeni. „Ja sam put, istina i život“ (Iv 14,6). Istina je živa, ako je stalno na putu.

Nas svećenike na poseban način na to upozorava papa Franjo žigošući klerikalizam u Crkvi. Za njega je klerikalizam: davati prednost moći pred istinom, zakonu pred ljubavlju, posjedovanju istine pred traženjem istine, ideologiji ispred ljubavi, moraliziranju i osudi pred poniznošću i milosrđem. Na što nas, stoga, poziva nova evangelizacija? Svijet onih koji danas traže Boga ne očekuje od nas da ih dovedemo u crkvu te da ih potom ondje, poput nekadašnjih misionara, poučimo o najvažnijim istinama kršćanske vjere. Nova evangelizacija zahtijeva nešto drugo: najprije naše obraćenje, od statičnoga kršćanstva prema dinamizmu postajanja kršćaninom. Takva nas evangelizacija poziva da vjerujemo evanđelju, da ono sada počinje i da nikada ne prestaje započinjati ono što samo u Bogu može pronaći puninu života. Međutim, kakve god oblike nove evangelizacije domislili, moramo biti svjesni da nijedan od njih neće uroditi plodom ako izostaje „predevangelizacija“. Najbolje nam to opisuje prisposoba o sijaču: sjeme naviještene Riječi, da bi izniklo i raslo kao vjera, pretpostavlja dobro i plodno tlo (ne pijesak, kamenje ili trnje). Vjera će tek tada moći pustiti korijenje, kao što će i nova evangelizacija uroditi plodom kad se potrudimo oko njege duhovne kulture pojedinca u društvu, kad se dogodi obrat od površnoga, komfornog života, prema kulturi 'duhovnoga rasuđivanja', kad se postigne svijest o od-

govornosti za sebe, za druge, za zajedničku okolinu i čitav svijet. Sve drugo, nažalost, bit će kao „premještanje ležaljki s jednoga mjesta na drugo na Titaniku“ (Tomaš Halik, *Die Zeit der leeren Kirchen. Von der Krise zur Vertiefung des Glaubens*, Freiburg-Basel-Wien, 2021., str. 98).

Crkva se uvijek raduje novome. Jednom je kardinal Carlo Maria Martini, rekao: „Ja se ne bojim ljudi koji ne vjeruju. Bojim se ljudi, koji ne misle.“ Smijemo u tom smislu pozdraviti i nov način razmišljanja u sustavu odgoja i obrazovanja Republike Hrvatske koji u osnovnoškolski kurikulum želi uvesti novi predmet, zasad u radnom obliku nazvan „Kritičko mišljenje“. Hrvatska biskupska konferencija od početaka je sustavnoga uvođenja Katoličkoga vjeronauka u školi bila otvorena za uvođenje alternativnoga predmeta Katoličkom vjeronauku u osnovnoj školi.

Žao nam je što se tek sada konkretnije promišlja i radi na tom projektu. Vjerujemo da će uvođenje takvog predmeta ukloniti sve dosad, na adresu Crkve, nepotrebno upućivane prijekore o njezinoj nebrizi za one koji ne izabiru nijedan od ponuđenih predmeta vjeronauka. Nadamo se da će i taj predmet biti izazov vama vjeroučiteljima i svećenicima, ali i vama dragi roditelji i učenici, da iznova uvidite ljepotu sadržaja kršćanske vjere, koja se može upoznati samo u predmetu kao što je Katolički vjeronauk. Doista bi nam bilo drago kad bi taj drugi predmet bio shvaćen ne kao alternativni za vas, dragi učenici, koji već pohađate Katolički vjeronauk, nego doista samo za one, kojima savjest ili svjetonazor ne omogućuju pohađanje konfesionalnog vjeronauka. Naime, da bi jedan predmet bio alternativan vjeronauku, on bi u sebi trebao sadržavati i neke odrednice religioznoga te onoga što kršćanstvo, ali i druge vjeroispovijesti, u sebi donose kao dobro pojedincu i društvu. Budući da se čini da ponuđeni alternativni predmet ne ide u tom smjeru, nego više u smjeru ponude općega obrazovanja za posebna područja života kao što su demokracija, ekonomija, osobna odgovornost u društvu

i slično, za razumjeti ga je doista samo kao predmet za one koji ne pohađaju vjeronauk u školi.

Dodirnuti Božjom rukom. Život je, draga braćo i sestre, kao rijetko kad postao stvarnost u kojoj se istodobno očituje ljepota življenja te doživljava svakodnevno iskustvo stradanja i smrti. I stvarnost vjere je uvijek stvarnost svjetla novoga života, ali istodobno i otajstvo gorke noći, kojoj kao da nema kraja. Sve nas to, na različite načine i u različitoj dobi, poziva da na trenutak zastanemo, da uronimo u dubinu stvarnosti – kako života, tako i vjere, te da se odrekemo površnoga i kršćaninu nedostojnoga načina razmišljanja o svakodnevicu. Naime, uroniti u dubinu znači, s jedne strane, dotaknuti dno i beznađe, sučeliti se s onim 'ništa' u našem životu, dotaknuti i pogledati u oči tamnom i tragičnom licu ljud-

ske egzistencije. No to, s druge strane, znači biti dodirnut Božjom rukom, koja nas uvijek diže iz zemaljskoga praha u novi život. Dotaknuti dno znači s Isusom Kristom proći sve rane križa, kako bismo s njim, po uskrstnoj zori, bili preobraženi za novi život.

Nadam se takvoj obnovljenoj stvarnosti u školskoj i katehetskoj godini koja je pred nama te se radujem snazi nove evangelizacije, koja ima moć već sada graditi sve razrušeno i liječiti sve ranjeno.

Đakovo, 22. kolovoza 2022., na spomendan Blažene Djevice Marije Kraljice

✠ Đuro Hranić, nadbiskup đakovačko-osječki
predsjednik Vijeća HBK-a za katehizaciju i
novu evangelizaciju

PORUKA HVARSKOG BISKUPA MSGR. RANKA VIDOVIĆA, PREDSJEDNIKA ODBORA HBK ZA PASTORAL POMORACA, POMORCIMA I RIBARIMA O BLAGDANU SV. NIKOLE 2022.

Poštovani pomorci i ribari!

Sve vas srdačno pozdravljam, ma gdje bili - na pučini morskoj, u luci, na doku ili pak u svojim domovima, na zasluženom odmoru s obitelji. Svima vam od srca čestitam blagdan vašega nebeskog zaštitnika sv. Nikole biskupa.

O vašem postojanom povjerenju u moćni zagovor sv. Nikole najbolje svjedoče tolike kapelice i crkve diljem svijeta koje ste njemu u čast podizali na morskoj obali i otocima, toliki vaši zavjetni darovi koji rese unutrašnjost tih drevnih zdanja.

Oni su znak vaše zahvalnosti za milosti udijeljene vam po zagovoru sv. Nikole, najčešće za milost izbavljenja iz velikih životnih pogibelji na pučini mora.

Te su kapelice i crkve podizane uvijek na istaknutim mjestima, lako uočljivima s mora i s kopna. Razlog je tome očit: biti izložen pogledu biskupa iz Mire koji je poput Isusa stišavao oluje, biti u njegovoj blizini, znači uživati njegovu zaštitu, biti siguran u svim pogibeljima s kojima se pomorac susreće na morskoj pučini i na moru života.

Jedna takva kapelica u čast svetom Nikoli podignuta je u 15. stoljeću na najvišem vrhu otoka Hvara i trećem po visini otočnom vrhu u Hrvatskoj. S hvarskog Svetog Nikole otvara se veleban pogled prema otoku Braču i Vidovoj gori i dalje prema kopnu, te prema Korčuli i Visu, i dalje, na pučinu Jadranskog mora, sve do Italije.

Sam uspon na Svetog Nikolu nudi nam jednu predivnu spoznaju: što se više uspinjemo, što se više udaljavamo od podnožja i svakodnevnosti stvarnosti, to nam ona postaje jasnija, ljepša i bliža – kao na dlanu ponuđena. Pogled s vrha Svetog Nikole pomaže nam prepoznati svoju stvarnost, vidjeti je bitno drugačijom nego što je vidimo i doživljavamo dok smo uronjeni u nju.

Iz te spoznaje možemo iščitati temeljnu poruku života i svetosti sv. Nikole. Sveti je Nikola na ovaj svijet gledao iz nebeske perspektive, očima djeteta Božjeg. Bio je čvrsto uvjeren da je naša domovina na nebesima, gdje prebiva Otac naš nebeski i kamo je usmjeren sav naš život. Na zemlji smo tek hodočasnici na putu do vječne nebeske domovine. Zato se sveti Nikola nije vezao uz ovozemaljska dobra, njima se služio samo koliko je to bilo potrebno, a za nebeskim je dobrima čeznuo.

Ta čežnja za nebeskim dobrima i pogled iz nebeske perspektive osposobili su ga za čist i zdrav pogled na ovozemaljsku stvarnost i za istinsku ljubav prema Bogu i čovjeku.

Ono po čemu je sv. Nikola na poseban način poznat i zbog čega je omiljen među tolikim narodima, jest upravo njegova nenavezanost na materijalna dobra i lakoća darivanja, sve kao plod njegova intimnog odnosa s Bogom. Shvatio je da čovjek ne postaje bogatiji, sret-

niji i ostvareniji sabirući i čuvajući blago, nego upravo suprotno - darivajući ga.

Poštovani i dragi pomorci i ribari, upravo to iskustvo sv. Nikole svima bi nama trebalo biti poticaj i poziv da podignemo pogled s ovozemaljske stvarnosti i da pokušamo iz nebeske perspektive, očima djece Božje, gledati na život, kako ne bismo, trudeći se oko ovozemaljskih dobara, zaboravili na ona vječna, nebeska dobra te tako, uz najbolju volju, promašili cilj i smisao svog života. Zemaljskim se dobrima treba pravilno služiti, a za nebeskim težiti. Poput sv. Nikole stavimo dakle Boga u središte svog života.

Bog je jedina dobitna kombinacija. „Ta što koristi čovjeku ako sav svijet zadobije“, poručuje nam Isus, „a sebe samoga izgubi ili sebi naudi?“ (Lk 9,25)

Svima vama, poštovani pomorci i ribari, želim mirno more i uvijek iznova sretan povratak u luku, uz moćnu zaštitu vašega nebeskog zaštitnika sv. Nikole i Božji blagoslov.

U Hvaru, 25. studenog 2022.

✠ Ranko Vidović
hvarski biskup
predsjednik Odbora HBK za pastoral
pomoraca

HOMILIJA MSGR. TOMISLAVA ROGIĆA ŠIBENSKOG BISKUPA POVODOM PROSLAVE DANA POBJEDE I DOMOVINSKE ZAHVALNOSTI, DANA HRVATSKIH BRANITELJA I 27. OBLJETNICE VOJNO-REDARSTVENE OPERACIJE „OLUJA“

Knin, 5. kolovoza 2022.

Hvaljen Isus i Marija!

Srdačno pozdravljam sve nazočne ovdje u crkvi Gospe od Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta, sve u Kninu i sve koji nas prate putem Hrvatske radiotelevizije i drugih medija. Dragi svi, braćo i sestre u vjeri Kristovoj čestitam vam današnji dan!

„Da nije Gospodin za nas bio – neka slobodno rekne Izrael – da nije Gospodin za nas bio: kad se ljudi digoše proti nama, žive bi nas progutali.“ (Ps 124) Dan što ga učini Gospodin. Dan pobjede i oslobođenja, Dan domovinske zahvalnosti i memorije, Dan hrvatskih branitelja i Gospin dan u crkvi Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta! Dan molitve za mir! Dan kad smo pozvani iščitavati našu povijest, sve kroz što smo prošli, što smo činili, podnijeli, sve što smo branili i za što smo živjeli, iščitavati u svjetlu Božje Riječi i konačnog cilja ljudskog života: doći u nebo, ući u blaženu vječnost, zauvijek s Bogom i svima koji su dio njegove beskonačne ljubavi.

Vjera u trojedinog Boga, Oca, Sina i Svetoga Duha, vjera koju nam je Krist objavio i svojom smrću i slavnim uskrsnućem učvrstio. Vjera u kojoj smo kršteni i Bogu posvećeni ugrađena je u biće našeg naroda više od 13 stoljeća. Vjekovna je spremnost bila i ginuti za „Krst časni i slobodu zlatnu“. Od kada je vjere u našem narodu, otada i pobožnost BD Mariji. Najstariji Marijin lik pronađen je upravo ovdje, pokraj Knina. Kroz stoljeća nižu se crkve i svetišta njoj u čast. Hrvatska je umrežena crkvama u čast Blažene Djevice Marije. Upravo u ovoj crkvi to se nekako sažima u jedno: i krsni zavjet, i pobožnost nebeskoj Majci, i naša povijest, i naša stradanja, i naše molitve, zahvale i kajanja, i izbavljenja

koja nam je po Marijinu zagovoru i baš na njezine blagdane podario Bog.

Zato smo ovdje došli svemogućem Bogu izreći svoju zahvalnost: za dar vjere, za dar Lijepe naše, za dar slobode i pobjede, za dar žrtve tolikih branitelja koji su darovali život da bi naš narod imao budućnost, da bi imao slobodu i slobodnu Domovinu, Hrvatsku. Ako izgubimo zahvalnost, nećemo znati cijeniti dobivene darove i podnesene žrtve, a onda nećemo biti sposobni ni nastaviti ispravnim putem nesebičnosti, samoprijedora i ljubavi za druge.

Božja Riječ progovara i danas. Božja Riječ uvijek tumači Božja djela u povijesti spasenja ljudskoga roda. Osluškujući je, moći ćemo vidjeti djela Božja u vlastitoj povijesti i u svome životu, a dao Bog prepoznati poruku za naprijed, za budućnost. Zapravo pozvani smo otkrivati tragove Božjeg djelovanja, u njega se pouzdati i dozvoliti, prihvatiti da nas On vodi.

Starozavjetna knjiga Sirahova, odlomak koji smo slušali, donosi jedan takav pregled na ono što se događalo izraelskom narodu. Klicanje i zahvala nakon svladanih teškoća. Svjesni od koga im je došlo spasenje. Slave Boga Spasitelja, Gospodara povijesti, zahvaljuju Imenu njegovu za zaštitu i pomoć:

„Po velikom milosrđu i imenu svom izbavio si me ... iz ruku onih koji mi o glavi rade, od mnogih kušnja koje pretrpjh, od gušenja u vatri koja me okružila, iz središta ognja koji nisam potpalio... Duša moja bijaše blizu smrti... i nije bilo nikoga da mi pomogne; pogledom sam pomoć ljudi tražio, ali uzalud. Tad se sjetih milosrđa tvojeg, o Gospode, i djela tvojih još od iskona, kako izbavljaš one koji

te strpljivo čekaju i spasavaš ih iz ruku neprijateljskih.“

Koliko se branitelja i prognanih prepoznaje u ovim riječima. Kroza sve što su prošli, koliko im je puta molitva bila na usnama i krunica oko vrata, očiju uperenih prema nebu. Nada, vjera, pouzdanje da nisu ginuli uzalud i da ih Gospodin neće iznevjeriti, ostaviti.

I nastavlja Sirah: „zazvah Gospodina: Ne ostavi me u dan nevoljni, u vrijeme moje nemoći protiv oholih... I bi molba moja uslišana, izbavio si me od propasti, spasio me od vremena zloće. I stoga ću te hvaliti i slaviti i blagoslivljati ime Gospodnje.“

To danas činimo, braćo i sestre, ovom svetom misom zahvalnicom u Dan domovinske zahvalnosti. Ali iz tih događaja i učimo, vjeru svoju učvršćujemo i ponovno u Božjoj Riječi tražimo poruku. Kako piše sveti Pavao Korinćanima: „Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista, Otac milosrđa i Bog svake utjehe! On nas tješi u svakoj našoj nevolji da bismo i mi sve koji su u nevolji mogli tješiti onom utjehom kojom nas same tješi Bog.“

Naše pouzdanje, naša nada neka bude čvrsta, ustrajna i za budućnost. Ako smo kroz prošle nevolje trpjeli i iz njih izišli, prevladali ih Božjom pomoću, snagom vjere i požrtvornosti, zajedništvom koje je tako čudesno krasilo cijeli narod tih najtežih godina, zašto bi to danas nedostajalo? Pronađimo iznova zajedništvo koje nas nosi za dobrobit budućih generacija, na čast podnesenim žrtvama i Bogu na slavu i zahvalnost za tolike primljene darove.

Sveti Pavao piše: „da se ne bismo uzdali u same sebe, nego u Boga koji uskrisuje mrtve“ i da nas to zajedništvo vjere pokrene, opet ujedini – ne u mudrosti ljudskoj, tjelesnoj - nego u Božjoj milosti. Vjera da nas učini boljima, velikodušnjima, požrtvornijima u istinskoj bratskoj ljubavi jednih za druge.

To nije nemoguće. Toliko se puta već dogodilo i događa. Sjetimo se samo novijih pogibelji: potresa, poplava i požara, pokazane

požrtvornosti i jedinstva svih. Zavapimo molitvom Bogu da nas ne ujedinjuje samo nevolja, nego istinska želja za izgradnjom boljeg svijeta, boljih odnosa, svakog napretka. Da jedni drugima želimo samo dobro.

Ako budemo barem malo više živjeli iz vjere i pouzdanja u Boga, od onih vrijednosti koje proistječu iz našeg krsnog zavjeta - Bogoljublje, domoljublje i bratoljublje – zajedništvo u slozi. Ako to budemo znali svjedočiti i na mlađe vjeru prenositi, sigurno možemo graditi bolju budućnost da se i oni koji su je pošli drugdje tražiti, vrate. Tada će se i naše mlade obitelji otvoriti životu, prihvaćati novi život. Ovo treba toliko puta ponoviti. Ne smijemo od toga odustati.

Svaki uloženi napor, svaka iskazana požrtvornost i velikodušnost, svaka sposobnost pojedinca ugrađena u to, svaki novi uspjeh – uvelike će opravdati i podnesene žrtve, učiniti ih još vrijednijima.

Braćo i sestre, Isusova je riječ: Što će koristiti čovjeku ako sav svijet stekne, a životu svojemu naudi? Sebe izgubi.

Zato, s vjerom u Božju providnost i milosrđe, ne žaleći truda oko dobra svega naroda i zajedništva, ohrabreni iskustvom prevladanih nevolja, čuvajmo što nam je najsvetije. U Kristovoj zapovijedi ljubavi prema svakome crpimo snagu oprostjenja, kao što bi rekao pjesnik:

Prođi, o Gospode, danas sa mnom kroz moju uvalu
– da zajedno pohodimo drage znance iz djetinjstva,
da uz pomoć vjetra probudimo u svima vjeru zaspalu
– u tvoje nebo, u tvoje more, u tvoja dobročinstva.
Smiluj se, o Gospode, momcima što čuvaju kameni pristan moje luke
da pušku zamijene ostima, a bodež mašklinom,
da nikad krvlju čovjeka, svoga brata, ne poskrope svoje ruke,
– da bližnjeg dočekuju samo solju, hljebom i vinom.

(Ante Cettineo „Molitva za moju uvalu“)

POZDRAVNI GOVOR VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA NA SV. MISI POVODOM 25. OBLJETNICE VOJNOG ORDINARIJATA I 30. HODOČAŠĆA HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE, BRANITELJA I VATROGASACA

Marija Bistrica, 2. listopada 2022.

Draga braćo i sestre!

1. Radosno vas, kao vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj, pozdravljam prije početka svetoga, misnog slavlja na tridesetome hodočašću u Mariju Bistricu kojim obilježavamo svršetak proslave srebrenoga jubileja – dvadeset pete obljetnice uspostave Vojnoga ordinarijata u Republici Hrvatskoj.

2. Etapa, dionica prijeđena puta u trajanju od četvrt stoljeća, vrijedna je spomena i da se o njoj govori, riječima i izrazima zahvalnosti. Kao «putujuća Crkva, Crkva putnika» («Ecclesia peregrinans») na proputovanju zemaljskom dolinom do konačnoga cilja i proslave na nebesima, s popudbinom vjere, nade i ljubavi, ova je personalna biskupija nastojala visoko držati stijeg i ostati vjerna svojem poslanju.

3. Na tome putu, kraće ili duže, izmjenjivali su se predvodnici i suputnici usmjereni prema istome cilju. Mnogi, vjerujemo, poživaju snom pravednih i gledaju slavu Gospodnju. Preuzetno bi i neoprostivo bilo ne spomenuti se velikana srca, vizionara, vrijednih i tihih pregaoca duha i uma u tjeskobnoj borbi za slobodu i samostalnost, od početaka Domovinskoga rata. Osobito smo zahvalni Svetoj Stolic i papi svetomu Ivanu Pavlu II. za priznanje Hrvatske i iskazanu blizinu koja je pokrenula val solidarnosti i međunarodnih priznanja, kao i za utemeljenje Vojnoga ordinarijata prije dvadeset i pet godina.

4. Draga nam domovina Hrvatska, kojoj se okrutno trgala i rašivala haljina dostojanstva i časti, iznjedrila je u najbolnijim trenucima

svoje Kalvarije najodanije i najodlučnije, hrvatske branitelje koji su, zagledani u ideale vječite, pod vodstvom prvoga hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana, omogućili toliko žučeni mir i potrebnu slobodu. S posebnim osjećajima zahvalnosti sjećamo se danas svih poginulih i nestalih hrvatskih branitelja, redarstvenika i vojnika u Domovinskome ratu i preminulih od posljedica rata, kao i svih civilnih žrtava. Za njihov pokoj molimo i u ovome euharistijskom slavlju.

5. Trebalo je u ta pogubna i zla vremena, puna stradanja i muka, pronositi poruku ljubavi, tješiti i krijepti vjeru, unositi svjetlo i buditi nadu. Nemjerljiva je u tome uloga prvoga vojnog ordinarija u Republici Hrvatskoj mons. Jurja Jezerinca koji je najprije kao pomoćni zagrebački biskup bio određen za dušobrižništvo hrvatskih vojnika, redarstvenika i branitelja. Hvala Vam, oče biskupe, za sve dobro u dugogodišnjemu služenju i pastirskoj brizi u Vojnome ordinarijatu.

6. Bratski pozdravljam sve biskupe i nadbiskupe, metropolite i kardinala, redovničke poglavare i zahvaljujem na pomoći i susretljivosti, osobito što svih ovih godina podržavaju rad Vojnoga ordinarijata darujući svoje svećenike za vojne i policijske kapelane. Srdačno pozdravljam sve svećenike koji su djelovali i one koji još uvijek djeluju u Vojnome ordinarijatu, a sve preminule preporučamo Gospodinu, kako svećenike tako i vjernike laike.

7. Poštovani podpredsjednici Hrvatske vlade - ministri, državni tajnici i pomoćnici, načelnice Glavnoga stožera, glavni ravnatelju policije, glavni vatrogasni zapovjedniče Hrvatske

vatrogasne zajednice, ravnatelju Civilne zaštite, pripadnici Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva hrvatskih branitelja, poštovani izaslanici Ministarstva oružanih snaga Bosne i Hercegovine, hrvatski policajci i vojnici, pripadnici Civilne zaštite, vatrogasci, Gorske službe spašavanja i svih službi koji se s tolikom ljubavi stavljate u službu drugima, srdačno vas pozdravljam i radujem se s vama o ovoj lijepoj obljetnici zahvaljujući na svemu što činite u služenju Domovini i svojemu narodu. Hvala vam dok danomice štite pravni poredak, zakon, red i osiguravate mir i pružate sigurnost koja je osobito u naše vrijeme na mnogo načina ugrožena, pa i po cijenu ugrožavanja vlastite sigurnosti i života. Siromašne su riječi da izraze toliku ljubav i odanost. U raznim nevoljama i nepogodama, opasnostima i ugrozama, remećenju mira, oči su mnogih s pravom u vas uprte. Ali i vi poznajete granice i nosite iskustvo nemoći. Dok drugima pomažete, i sami ste potrebni pomoći i ohrabrenja. Iz ovoga svetišta uzdižu se naše osobne i zajedničke molitve. Iz ljudske ograničenosti i nemoći pohrlili smo u okrilje Božje svemoći.

8. Poštovani i dragi dionici današnjega misnog slavlja! Srdačno pozdravljam sve hodočasnike u ovo marijansko svetište, stopostotne invalide domovinskoga rata s obiteljima, svećenike, redovnike, redovnice, bogoslove, obitelji, mlade i djecu, bolesne, stare i nemoćne, sve koji ovo slavlje prate uz pomoć Hrvatske radiotelevizije, Hrvatskog katoličkog radija, Radija Marije i drugih medija. S osobitom radošću izdvajam vojnike hodočasnike koji su iz Petrinje došli pješice i policajce iz Antiterorističke jedinice Lučko. Naše misli i molitve su i s našim vojnicima i policajcima, na Kosovu, u Mađarskoj i drugim odredištima po svijetu.

Vrijeme je slavlja, ali u zahvalnosti, bez uzvišavanja i uznositosti. Neka nam se srce ne uznosi zbog dobra koje činimo ni zbog Božjega djelovanja i znakova ljubavi koja su iznad nas i nadvisuju nas u našoj ograničenosti. Radije smjerno molimo za poniznost i srce spre-

mno odgovarati na poticaje Duha koji obnavlja lice zemlje. Molimo ujedinjeni i žarko za toliko potreban mir, osobni i zajednički, za snagu i ustrajnost u služenju općemu dobru, za vjernost u svakodnevnim životnim iskušenjima i tjeskobama. Svijet se, između sve brojnijih nevolja i prijetnji, danomice suočava s razornom moći prirode. Još nam je svježije iskustvo potresa u ovome dijelu Hrvatske, a kataklizmički prizori koji ovih dana obilaze svijet podsjetnik su da moramo jasno razlučiti bitno od nebitnoga, vrijednosti i nevrijednosti. Upućeni smo jedni na druge i potrebni drugih. Ali ni to nije dovoljno. O, kako nam je potreban čvrst oslonac i izvor snage! Bog je sigurna i čvrsta stijena, zaštitnik u nevoljama koji neka poštedi naše vrijeme i sačuva našu Domovinu i svijet od jahača apokalipse, ratova, potresa, požara, poplava i svih vrsta prirodnih katastrofa, ali i drugih zala.

9. Tijekom četvrt stoljeća nastojali smo kao vojno-redarstvena biskupija odgovoriti potrebama i izazovima s kojima smo se suočavali u služenju i duhovnoj skrbi koja nam je povjerena. Pokatkada smo, priznajemo, i sami bez jasnih odgovora, nijemi pred patnjama i tjeskobama, ali nikada bez nade i kršćanskoga i ljudskoga suosjećanja i blizine. Želimo nastaviti zajednički hod, dijeleći s vama prijašnje nevolje, trenutne blagoslove i nejasnu budućnost. Svima navješćivati Radosnu vijest i donositi Krista, biti nositelji dobra. Molimo i sve učinimo da kao prepoznatljiv Kristov znak mognemo ostati uporišna točka na koju se uvijek možete osloniti, ispružene ruke koje okupljaju i grle sve željne Božjega milosnog lica i zagrljaja.

10. Svoju smo vjernost i privrženost Kristu i njegovoj svetoj Crkvi prije desetak dana iskazali i zavjetnim hodočašćem u Rim, osobito radosno dijeleći zajedništvo s rimskim biskupom, papom Franjom na općoj audijenciji na Petrovu trgu. Naša se zahvalnost nastavlja današnjim misnim slavljem koje predslavi apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj preuzvišeni gospodin Giorgio Lingua. Vaša Ekselencijo, hvala Vam što ste prihvatili poziv i

obradovali nas svojim dolaskom. Pred Vama je rukovet cvijeća iz perivoja svih krajeva lijepe nam i drage domovine Hrvatske – oku i srcu ugodna slika. Jedna smo od najmlađih biskupija u Hrvatskoj, toliko raznovrsna, ali s

istim osjećajima i vrijednostima, puna ljubavi i žrtve u službi općega dobra.

Preuzvišeni gospodine apostolski nuncije! Molim Vas da započnete sveto euharistijsko slavlje.

PROPOVIJED APOSTOLSKOG NUNCIJA U RH MSGR. GIORGIA LINGUE POVODOM 25. OBLJETNICE VOJNOG ORDINARIJATA I 30. HODOČAŠĆA HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE, BRANITELJA I VATROGASACA

Marija Bistrica, 2. listopada 2022.

*Dragi hrvatski vojnici, policajci, branitelji i vatrogasci,
preuzvišeni oci biskupi, dragi hodočasnici!*

S velikom radošću i zahvalnošću ove godine obilježavamo srebrni jubilej Vojnog ordinarijata koji je osnovan za dušobrižništvo katoličkih vjernika, pripadnika oružnih snaga i redarstvenih službi Republike Hrvatske.

Pozdravljam Vojnog ordinarija, kapelane i predstavnike vlasti.

I prije uspostave Vojnog ordinarijata, već 30 godina svake godine dolazite podno Marijinih nogu u ovo nacionalno svetište, zahvaliti i izmoliti nove milosti. Lijepo je znati da imamo mamu koja nikada ne zaboravlja svoju djecu i lijepo je sresti zahvalnu djecu koja se ne srame reći „hvala“ svojoj mami. Da, ponekad smo sramežljivi u zahvaljivanju majkama jer mislimo da je ono što čine, ili su učinile, za nas njihova dužnost. Mame su prve koje žive ono što smo čuli u Evanđelju: „*Kada izvršite sve što vam je naređeno, recite: ‘Sluge smo beskorisne! Učinismo što smo bili dužni učiniti!’*“ Majke sve rade besplatno, od djece nikada ne traže da plate račun, ne očekuju ni „hvala“, a koliko toga čine a da to nitko ne primijeti i ne cijeni! Takva je također i Majka Božja

prema nama. Mnogo puta niti ne pomislimo da Ona bdije nad nama, nismo svjesni da nas diskretno prati i štiti. Koliko je važna zahvalnost! Biti zahvalan znači priznati da je čak i ono što je učinjeno „iz dužnosti“, učinjeno i „iz ljubavi“. Mama svoje dijete doji „iz dužnosti“, zatim ga pere, njeguje, odgaja, savjetuje, pomaže mu jer joj je „to dužnost“, ali nemojte mi reći da ona to ne čini i „iz ljubavi“! Mame „dužnost“ obično poistovjećuju s „ljubavlju“!

S tim osjećajima svake godine dolazite ovamo zahvaliti Majci Božjoj, reći joj da je sve ono što je učinila, čini se „iz majčinske dužnosti“, učinila prije svega iz ljubavi prema nama.

I vi svoju službu živite kao „dužnost“, ali siguran sam da mnogi od vas, ako ne i svi, činite to i „iz ljubavi“. Iz ljubavi prema domovini, iz ljubavi prema zajednici kojoj služite. Lijepo je kada se susretnu „dužnost“ i „ljubav“.

Ako se dužnost nagrađuje plaćom, ljubav se, naprotiv, nagrađuje zahvalnošću jer ljubav nema cijene. Kako je važno naučiti reći „hvala“!

Postoji još jedan osjećaj koji volim vezivati uz osjećaj priznanja, uz osjećaj zahvalnosti: a to je praštanje. Sada ću vam reći zašto.

Jednog mi je dana, sasvim iznenada, što smatram velikom milošću, Gospodin dao da razumijem kako su zahvalnost i praštanje najvažniji u životu. Shvatio sam da kada dođemo pred Vječnog Oca, morat ćemo mu reći „hvala“ za sve darove koje smo primili, počevši od dara života, ali ćemo ga zamoliti i za „oproštenje“ za sva zla koja smo, svjesno ili nesvjesno, počinili.

Bilo je to 10. rujna 1982. godine, prije 40 godina. Bio sam korak do susreta s onim što je sveti Franjo, čiji ćemo liturgijski spomendan slaviti za dva dana, nazvao „sestrica smrt“.

U vašoj službi služenja domovini i vašoj braći, možda su se čak i mnogi od vas, a posebno dragi branitelji, našli korak do onih zadnjih vrata preko kojih ćemo svi jednog dana morati prijeći. Siguran sam da me razumijete.

Bio sam bogoslov i bio sam kod kuće tijekom ljetnih praznika. Cijeli dan sam pomagao ocu na njivi i malo smo se posvađali. On je želio raditi na jedan način, a ja na drugi. Navečer, bez pozdrava, pomalo ljutit na njega, otišao sam obaviti kupovinu u grad.

Sjećam se da sam bio u blizini biskupijskog svetišta posvećenog Majci Božje Providnosti i počeo sam moliti. Molio sam oproštenje za svoje grijehe i molio sam Majku Božju da mi pomogne ispraviti moje mane.

U jednom trenutku, na mene je velikom brzinom naletio automobil. Odmah sam izgubio svijest i završio sam – kako će mi kasnije reći oni koji su mi priskočili u pomoć – sa smrskanim automobilom u potoku uz rub ceste. Stigla je hitna pomoć i odvezla me u bolnicu. Došao sam k sebi dok mi je svećenik, bolnički kapelan i moj profesor, dijelio sakrament bolesničkog pomazanja.

Prvo što mi je palo na pamet bio je moj otac i, osim fizičke boli koju sam osjećao posvuda zbog brojnih prijeloma, osjećao sam i snažnu bol u duši pri pomisli da sam mogao zauvijek otići sa zemlje bez njegova oprosta. Bio

sam svjestan da pred Boga ne možemo doći s osjećajima mržnje u našem srcu jer će nas Isus pitati, kao što je Vječni Otac pitao Kajina: „Gdje ti je brat tvoj? Gdje ti je otac, gdje su ti prijatelji? Pa čak i: Gdje su tvoji neprijatelji? Nisam li vam zapovjedio da sve ljubite? Nisam li vam dao primjer, moleći Oca da oprost, čak i onima koji su me ubili?“

Jedva sam čekao da moj otac dođe, da ga ponovno vidim i zamolim za oproštenje! Moram priznati da nije bilo lako. Prošlo je dosta vremena prije nego što sam mu uspio povjeriti te osjećaje i iskreno ga zamoliti za oproštenje, za sve. Za traženje oprosta potrebna je velika snaga duha i puno poniznosti.

Drugo o čemu sam razmišljao u toj bolnoj situaciji bila je, naravno, moja majka. Shvatio sam da sam mogao iznenada zauvijek otići, a da joj nisam rekao jedno iskreno, veliko „HVALA“ za sve što je učinila za mene. Uvijek sam smatrao samo njezinom „dužnošću“ sve što je učinila za mene, a onda sam shvatio da je to, također i prije svega „ljubav“.

Zahvaljujem Bogu što mi je omogućio da ostanem živ i što mi je dao vremena da zamolim oca za oproštenje i da zahvalim svojoj mami.

Draga braćo i sestre, vaše zanimanje ponekad od vas traži da upotrijebite silu kako bi se poštovao red, obranila domovina, a posebno oni najslabiji.

To je vaša dužnost, jer zlo, nažalost, postoji i potreban je netko tko je zadužen da se poštuju pravila. Međutim, dopustite mi da vam kažem, pazite da vašu dužnost uvijek prati ljubav prema svima. Prema onima koje branite, ali i prema onima koje „morate“ uhititi. Često je, naime, kriminalac od kojeg nas morate braniti i sam bio žrtva prije nego što je postao agresor. Mnogo puta je onaj tko se ponaša kao kriminalac, i sam bio zlostavljan, trpio nasilje. To nam govore statistike i nemojte to nikada zaboraviti.

Stoga, ne zloupotrebljavajte ovlasti koje su vam dane. Kad god je to moguće, učinite sve da spriječite nered, bdijte, uvjeravajte, budite milosrdni, vodite dijalog. Dobro znamo da je bolje spriječiti nego liječiti.

Nažalost, kako kaže F. Mauriac, čovjekovo srce je „gujino leglo“ i sa sobom nosi posljedice grijeha. Zlo se širi i čini se nezaustavljivim. Nasilje svih vrsta, počevši od verbalnog, brzo se širi i prenosi. Ali to nije nikakva novost, nije to tipična karakteristika 21. stoljeća!

Čuli ste prvo čitanje. Isto se događalo i u vrijeme proroka Habakuka koji je, poput nas, pred nasiljem koje je vidio sa svih strana, molio Gospodina da intervenira, ali Bog nije davao odgovora. Molio je i imao je dojam da Bog ne poduzima ništa. Poslušajte:

*“Dokle ću, Jahve, zapomagati,
a da ti ne čuješ?
Vikati k tebi: “Nasilje!”
a da ti ne spasiš?
Zašto mi nepravdu iznosiš pred oči,
zašto gledaš ugnjetavanje?
Pljačka je i nasilje preda mnom.
Raspra je, razmirica bjesni!”...*

Habakuk je preneražen onim što vidi: nasilje, nepravdu, ugnjetavanje, pljačke, svađe i razmirice. A Gospodin ne intervenira, ne čini ništa. Promatrač je. Kako je to moguće? Habakuk je pokušao nešto učiniti. Bio je na terenu, učinio je što je mogao da vrati red, puno je molio za mir, ali nije mogao učiniti ništa nego konstatirati kako svi umiru, i dobri i loši! Zašto Gospodin ne čuje?

Napokon Gospodin odgovara i što kaže Habakuku? *„Gle: propada onaj čija duša nije pravedna, a pravednik živi od svoje vjere.“*

Čini nam se da nije baš tako. Vidimo da pravedni završavaju isto kao i nepravedni, vidimo da u ratu ginu nevini i oni koji su krivi, napadnuti i oni koji su agresori. To je ono što mi vidimo, ali za Boga stvari stoje drugačije. On zna što je u srcu svakog

čovjeka. On intervenira i uvjerava: *Pravednik će živjeti od svoje vjere*. Ali pazite, on ne kaže “pravednik će pobijediti” zbog svoje vjere, nego “pravednik će živjeti” od svoje vjere. Čak i ako mora umrijeti, on će živjeti.

Ne pomišljajmo da će nam Gospodin pomoći pobijediti kada ga zazovemo. Prečesto „pravednici“ bivaju poraženi! Koliko puta „dobri“ gube! Isamje Isus, pravedan i nevin, bio ubijen! Gospodin ne daje da se “pobjeđuje”, Gospodin daje “živjeti”. *Pravednik će živjeti od svoje vjere*. Njegov mogući poraz je trenutačan jer će uskrsnuti, kao što je i Sin Božji uskrsnuo. Slaba je to utjeha, mogli bismo reći. Ali je tako, to je jedino objašnjenje koje možemo dati za smrt nevinih.

Oni koji su pali u ratu, kao i oni koji su poginuli nesretnim slučajem ispunjavajući svoju dužnost, nisu “kažnjeni” zbog svojih nedostataka. Svi ćemo, prije ili kasnije, umrijeti. Tko god umre vršeći svoju dužnost, ako je u Božjim očima pravedan, živjet će i ako je umro darujući svoj život iz ljubavi, mi ga smatramo “mučenikom”. Svidjelo mi se ono što je nedavno na Dan hrvatskih mučenika na Udbini rekao varaždinski biskup Bože Radoš: *„Kad ljudi mržnjom ugase život pravedniku, Bog ga ponovno upali i stavi na svijećnjak tako visoko da ga ljudi više ne mogu ugaziti – nego naprotiv, svijetli svima u Crkvi, u kući, u obitelji.“* I kasnije je dodao: *„Nije svaki nevino ubijeni ujedno i mučenik Crkve.“*

I jako je dobro objasnio razlog: *„Mučeničko geslo nije ‘kako ti meni, tako i ja tebi’ – istom mjerom, – jer bi to bila osveta – nego mole za mjeru Kristovu: ‘Kako Ti Bože, meni, da i ja činim njima.’“*

Stoga ne smijemo izjednačavati mučenika za domovinu ili iz drugog plemenitog cilja s mučenikom vjere. Samo je onaj tko umre za Krista i radi Krista, s njegovom ljubavlju u srcu, kršćanski mučenik.

Nakon ovog umetka, vraćajući se na temu dužnosti, završit ću riječima pape Franje, izrečenima u propovijedi na misnom slavlju

u Havani na Kubi, na kojemu sam imao zadovoljstvo sudjelovati, 20. rujna 2015.: „*Veličina jednog naroda, veličina jedne nacije, veličina jedne osobe, uvijek se temelji na služenju braći koja su u potrebi (...) Draga braćo i sestre, tko ne živi da bi služio, nije potrebno ni da živi.*“ Samo onaj koji istinski služi, ispunjavajući svoju dužnost iz ljubavi, taj živi punim živo-

tom, pa čak i ako se osjeća beskorisnim, jer ne vjeruje da je učinio nešto posebno osim ispunjavanja svoje dužnosti, Gospodin će ga nagraditi i učiniti da zauvijek živi.

Primite naše iskreno „hvala“ za vaše služenje i “oprostite” ako sam zlorabio vaše strpljenje.

ČESTITKA I POZDRAV ZADARSKOG NADBISKUPA PREDSEDNIKA HBK MSGR. ŽELIMIRA PULJIĆA POVODOM 25. OBLJETNICE VOJNOG ORDINARIJATA I 30. HODOČAŠĆA HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE, BRANITELJA I VATROGASACA

Marija Bistrica, 2. listopada 2022.

Sve vas od srca pozdravljam na ovom godišnjem hodočašću Hrvatske vojske, policije i hrvatskih branitelja koje je ove godine u znaku srebrnog jubileja osnutka Vojnog ordinarijata u RH (25. travnja 1997.). Danas se priključujemo Vama, poštovani članovi hrvatske vojske, policije i branitelja, kao pobožni hodočasnici na ovom zborovanju, kako bismo skupa zahvalili dragoj Gospi za sve što nam je učinila pred brojnim izazovima kroz minula stoljeća. Posebice u danima nedavnog Domovinskog rata. Vjerujući u njezin zagovor nismo se predavali, niti gubili nadu. Okupljali smo se u crkvama i u skloništima, vapili smo i molili, vjerovali i nadali se. S krunicom u ruci i oko vrata borili smo se protiv zla, mržnje i uništavanja. Biskupi i svećenici, redovnice i redovnici, umjetnici i pjesnici, vojska i policija, političari i kulturni djelatnici. Svatko je htio dati svoj obol miru i zaustavljanju rata.

I othrvao se narod, Bogu hvala, upravo zahvaljujući vjeri u Boga i u vlastite snage. Uz Marijinu pomoć, u znaku krunice, mi smo prepoznali pravu snagu i osvojili slobodu. Obranili smo se i preživjeli zahvaljujući čudu

solidarnosti naših ljudi u domovini i zemljaka u inozemstvu, kao i običnih ljudi vjernika diljem Domovine i Europe. Okupljeni u nacionalnom Marijinu svetištu pitamo se što bi bila Crkva bez Marije?

Bez Marije nade čovječanstva, bez Marije „zore naše“ svagdanje, ljudi bi tonuli u gluhoj noći. Marija, naime, nije „izmišljena utjeha“, već stvarno darovana nada. Ona je zvijezda naše povijesti i ufanje naše budućnosti.

Zbog toga rado hodočastimo u njezina svetišta gdje se pjeva i moli. Jer, ovakve Marijine oaze duhovnosti i kad su suzama oblivene, ozdravljaju dušu čovjeka i donose okrjepu. i blagoslov. Stoga, zahvaljujem vojnom ordinariju, mons. Juri Bogdanu, u ime članova Hrvatske biskupske konferencije, kao i u ime nazočnih biskupa na pozivu da sudjelujemo na ovom zahvalnom hodočašću.

Upućujem iskrene čestitke organizatorima ovakvih okupljanja koje činite već tri desetljeća, kako na nacionalnoj, tako i na međunarodnoj ravni. Okupljeni s vama na ovom zahvalnom hodočašću u našem nacionalnom

svetištu, želimo iz sveg srca uputiti pozdrav našoj Gospi „Hrvatskog krsnog zavjeta“ riječima njezine rođakinje Elizabete: „Blagoslovljena si među ženama jer si povjerovala da će se ispuniti što ti je rečeno od Gospodina“.

Uz iskreni i srdačan pozdrav našoj nebeskoj Majci, upravljamo joj danas sinovski vapaj i molitvu neka ustane i navrati se u naše obitelji, u naša sela i gradove, onako kako je to učinila svojoj rođakinji Elizabeti. Želimo, naime, čuti njezin pozdrav i osjetiti kako nam donosi Isusa, blagoslovljeni plod utrobe svoje. Ovu molitvu i želju izričem riječima du-

brovačkog svećenika i pjesnika mons. Mirka Talajića: „Vrati se k nama Djevice čista, ko zora što nam donosi dan. Vrati nam nadu, vrati nam Krista, u srce naše i u naš stan! Nebo i zemlja pred tobom kleči, sunce nas grije u ovaj čas. Utjeha tvoja dušu nam liječi. Ti si nam, Majko, nada i spas! Gospo „Hrvatskog krsnog zavjeta“ i Gospo Bistrička, moli za nas. Amen.

✠ Želimir Puljić, nadbiskup zadarski
predsjednik HBK

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA NA BLAGDAN ROĐENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE

Gospin otok, Solin, 8. rujna 2022.

Mih 5, 1-4a; Rim 8, 28-30; Mt 1, 1-16.18-236;

*Oče nadbiskupe,
Braćo svećenici,
Poštovani i dragi vjernici!*

1. Bez Male Gospe nema Velike Gospe

Danas slavimo Gospin rođendan, blagdan Male Gospe. Zaustavljamo se kod kolijevke Blažene Djevice Marije – Male Gospe. Promatramo novorođenče djevojčicu Mariju, okruženu pažnjom i ljubavlju sretnih supružnika, roditelja Joakima i Ane. Pred nama je prizor skladne obiteljske idile ispunjene srećom zbog rođenja malenog djeteta. Nevidljiva roditeljska ljubav i sreća prožima sve članove obitelji, rodbinu, susjede, stvara novo ozračje... Bez ljubavi i odgoja, koje će Marija kao maleno dijete primiti tijekom odrastanja u obitelji svojih roditelja Joakima i Ane, ne bi bilo ni žene koja će Božjem glasniku anđelu Gabrijelu, u čistoći srca odgovorno i zrelo dati svoj pristanak na vršenje Božje volje u njenom životu: „Fiat mihi secundum Verbum tuum“ (*Neka mi bude po Tvojoj riječi!*). Bez djevojčice – male Marije – Male Gospe nema ni Velike Gospe, Marije na nebo uznesene i u rajskoj slavi u zajedništvu svetih proslavljene.

Slaveći Marijin rođendan - Malu Gospu slavimo Božju milost koja se nastanila u Marijino ime biću od prvoga trenutka njezinoga života i koja, rođenjem, postaje vidljiva. Božji naum spasenja ide tako prema svom vrhuncu. Upravo će ona Bezgrješna Djeвица Marija, po svome *Da – Neka mi bude po riječi Tvojoj* u svome krilu začeti Vječnu Božju Riječ. U njoj je Riječ Tijelom postala i nastanila se među

nama. Božji naum spasenja, kojega možemo pratiti iz naraštaja u naraštaj, u onom dugom rodoslovlju od tri puta po 14 generacija, danas na osobit način postaje vidljiv i opipljiv u Marijinoj kolijevci, u obitelji Joakima i Ane.

Tako Marijina kolijevka postaje znak nade! Ona je znak da Bog ljubi čovjeka, znak da Bog – izvor svakog života – beskrajno ljubi ljudski život, znak da Bog po ljudskom tijelu – Kristovu tijelu kojeg je dobio od Marije Djevice ulazi u našu ljudsku povijest i da nas po ljudskom trpljenju u Kristovu tijelu – otkupljuje. Ono maleno dijete - Mala Gospa, kako to lijepo naš hrvatski narod kaže – vjerno će u svom životu služiti Božjem naumu spasenja; Po njoj je svijetu došao Spasitelj, On je tijelo njezina tijela, on je »blagoslovljeni plod njezine utrobe« (Lk 1, 42), čovjek koji je živio s nama, »nama u svemu jednak, osim u grijehu« (IV. euharistijska molitva).

Po Mariji i po njezinom slobodnom „Da“ Božjem planu spasenja, po njezinom slobodnom i poniznom »Neka mi bude po riječi tvojoj« (Lk 1, 38), nastalo je »spasenje i snaga i kraljevstvo Boga našega i vlast Pomazanika njegova!« (Otk 12, 10). I zbog svega toga Bog je nije mogao napustiti. Da, svemoguć i vjekovječni Bog je Bezgrešnu Djevicu Mariju, Majku svoga Sina, tijelom i dušom uznio u nebesa! (*Zborna danje Mise na svetkovinu Velike Gospe*) Tako, draga braćo i sestre, bez Male Gospe nema Velike Gospe; bez malenosti i poniznosti nema proslavljanja, bez vjernosti Bogu nema spasenja!

2. Marijina kolijevka upućuje nas na kolijevke naše djece

Marijina kolijevka spontano potiče na razmišljanje o kolijevkama naše djece, u našim obiteljima. Kako je divno mjesto dječja kolijevka. Ona izaziva divljenje nad novim životom i duboku radost. To je mjesto čuvanja, rasta i razvoja novoga života. Dječja kolijevka oko sebe okuplja roditelje, braću i sestre, djedove i bake, rodbinu, prijatelje, kumove... Ona zauzima posebno toplo i sigurno mjesto u obiteljskome domu. Ona je mjesto u kojeg je položena jezgra i u kojem počiva nada svakog društva i zalog je sretne budućnosti. Bez kolijevki nema budućnosti!

Slavlje rođendana Blažene Djevice Marije – Mala Gospa pada u tjednu početka nove školske godine. Ovih dana na osobit način razmišljamo o novim kolijevkama u našim domovima, u našem društvu. Nova školska godina počela je za malo više od 460 tisuća učenika osnovnih i srednjih škola. Nikada manje *prvašića* kao ove godine: oko 4000 manje *prvašića* u odnosu na prethodne godine. Demografski pad je strašan, upravo dramatičan.

Znademo da je problem višeslojan i odgovor na njega vrlo zahtjevan i izazovan! Zabrinuti pitamo se: Što učiniti da se to stanje promijeni? Je li naše društvo spremno primiti kolijevke u svoju sredinu? Što se to dogodilo u svijesti i savjesti našeg čovjeka da se zatvara životu? Što se to dogodilo da se sustavno promiče kultura smrti naspram kulture života? Što se to dogodilo da se u većinski deklarativno katoličkom narodu podržavaju zakoni protivni ljudskoj naravi, pobačaj, sprječavanje začeća?! Što nam je činiti?

Draga braćo i sestre. Prava obnova duha – počinje od obitelji, a ona je najugroženija, najviše na udaru. Obitelj je „mjesto u kojem se novi život ne samo rađa nego i prihvaća kao Božji dar“¹. Crkveno učiteljstvo u posljed-

njim desetljećima posebnu pažnju posvećuje obitelji. Papa Franjo u apostolskoj pobudnici o ljubavi u obitelji *Amoris laetitia* (Radost ljubavi) snažno nas podsjeća na riječi svetog Ivana Pavla II. Obitelj je „put Crkve“². „Ljubav koja se živi u obiteljima nepresušni je izvor snage za život Crkve. ‘Sjedinjujući cilj ženidbe stalni je poziv da ta ljubav sazrijeva i da se produbljuje. U svezi ljubavi supruzi mogu iskusiti ljepotu očinstva i majčinstva, podijeliti naume, tegobe, želje i brige, učiti uzajamnu skrb i uzajamno opraštanje. U toj ljubavi oni i slave radosne časove i podupiru se u teškim prijelazima svoje životne povijesti... Ljepota uzajamnog i besplatnog dara, radost je novonastalog života i skrb puna ljubavi o svim članovima, od djece do starih, neki su od plodova zbog kojih je odaziv na obiteljski poziv jedinstven i nezamjenjiv, kako za Crkvu tako i za cijelo društvo“³.

Uporno iznoseći katoličko viđenje o obitelji, roditeljstvu i odgoju djece, Crkva želi bistrim pogledom Evanđelja doprinijeti općoj društvenoj obnovi kako bi naši međuljudski odnosi na svim razinama i naša budućnost bili obilježeni istinskim vrijednostima.

U vrijeme Domovinskoga rata imali smo svoj san o slobodnoj zemlji Hrvatskoj u kojoj će vladati pravednost, mir i blagostanje. Taj san nije iluzija. Postaje stvarnost u svakom našem djetetu kojega s ljubavlju prihvaćamo i odgajamo. Kolijevka u obiteljskom domu jamstvo je budućnosti našega naroda! Samo kolijevke u našim domovima jamče nam budućnost. Bez njih naša Domovina postaje pustinjom.

3. Nošeni vjerom u Isusa Krista ne ćemo klonuti pred svjetovnim brigama

Draga braćo i sestre, napose dragi roditelji, gledajući istini u oči, prepoznajući naše aktualne probleme i izazove možemo doći u napast prepuštanja beznađu i malodušnosti.

¹ *Amoris laetitia* 166.

² Usp. *Amoris laetitia* 69.

³ *Amoris laetitia* 88.

Samo nam vjera omogućuje cjelovit pristup našoj ljudskoj egzistenciji. Nošeni vjerom ne ćemo klonuti pred svjetovnim brigama niti ćemo se zatvoriti u neki imaginarni svijet. Vjera nas uči „strpljivom realizmu“⁴.

Papa Franjo nas u ovoj situaciji koja je, na žalost, zajednička velikom dijelu zajedništva nam europskog prostora čak poziva i na savez starih i mladih: „Savez starijih osoba i djece – poručuje Papa – spasit će ljudsku obitelj ako malenima, koji se moraju naučiti rađanju, vratimo nježno svjedočanstvo starijih osoba koji posjeduju mudrost umiranja.“ Sveti je Otac istaknuo da je svjedočanstvo starijih osoba za djecu vjerodostojnije od onoga mladih i odraslih, jer starost – kako je rekao – čvrsto drži horizont našega određenja, vječni život. „Svjedočanstvo starijih sjedinjuje životne dobi i same dimenzije vremena: prošlost, sadašnjost i budućnost, jer one nisu samo sjećanje, nego su sadašnjost i obećanje. Bolno je – i štetno – vidjeti da se životne dobi shvaća kao odvojene svjetove, u međusobnom natjecanju, u kojemu svaka pokušava živjeti na račun druge; to nije dobro“ – upozorava nas Sveti Otac.⁵

Zemlja pripada onome tko po njoj hoda. Tko poštuje život taj ima budućnost! Bez kolijevki

4 *Amoris laetitia* 271.

5 Kateheza papa Franje na Općoj audijenciji 17. kolovoza 2022: „Savez između starijih osoba i djece spasit će čovječanstvo“; Dostupno na: <https://www.vaticannews.va/hr/papa/news/2022-08/papa-franjo-opca-audijencija-17-kolovoza-2022-stariji-djeca.html>

nema života, nema budućnosti! Ako nam je stalo do zemaljske Domovine, ako nam je stalo do kršćanske budućnosti naših prostora, ako nam je stalo do Crkve Kristove, ako nam je stalo do spasenja vlastite duše, obratimo se, vjerujmo i živimo po Evanđelju, ne samo deklarativno usnama, nego stvarno, moralno, životno. To je залог naše budućnosti. Bez kolijevki nema života. Nipošto nam se ne bi smjelo dogoditi da se prepoznamo u riječima proroka Izaije: „Narod me ovaj časti usnama, a srce mu je daleko od mene“ (Vidi Iz 29,13; Mk 7,6-8). Pozvani smo životom posvjedočiti da smo stvarno Kristovi učenici. Da smo stvarno spremni na sebe preuzeti i mnoge žrtve, ako je to potrebno, kako bismo ostali na putu njegova Evanđelja.

Lijepa naša Domovina bogata je brojnim ljepotama. Učinimo sve da bude bogata kolijevkama, da bude bogata dječjim smijehom, da bude bogata dječjim jaslicama, vrtićima i školama. Tako će ona istinski biti bogata i sretna. Onda ćemo biti od Gospodina blagoslovljeni. Onda će naša Domovina biti blagoslovljena. Jer, kako nam to i danas u drugom čitanju poručuje sveti Pavao: „Znamo da Bog u svemu na dobro surađuje s onima koji ga ljube, s onima koji su odlukom njegovom pozvani.“ (Rim 8,28). Pokažimo mu svojim kršćanskim životom - u ljubavi prema svakom začetoj životu i primanju djece kao Božjeg dara - da ga ljubimo i da želimo biti dostojni našega kršćanskoga poziva i imena.

Neka nam Blažena Djevica Marija, koju danas častimo kao Malu Gospu, u tomu pomogne svojim moćnim zagovorom. Amen.

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA NA BLAGDAN SV. MARTINA TOURSKOG, ZAŠTITNIKA VOJNE KAPELANIJE ZAPOVJEDNIŠTVA SPECIJALNIH SNAGA

Župna crkva sv. Ivana Krstitelja, Delnice, 11. studenoga 2022.

*Iz 61, 1-3a; Ps 16 (15), 1-2a i 5.7-8.11;
Kor 9, 16-19.22-23; Mt 25, 31-46;*

Poštovani i dragi vjernici!
Draga braćo i sestre!

1. „Zaista zaista kažem Vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste“ (Mt 25, 40), riječi su kojima Isus tumači što pred licem Božjim u konačnici vrijedi i ima spasenjsku otkupiteljsku snagu, presudnu za svu vječnost. Okupljeni na euharistijskome slavlju na blagdan sv. Martina *nebeskog zaštitnika vojne kapelanije Zapovjedništva specijalnih snaga* u Delnicama razmišljamo o čovjeku koji je ostavio duboki trag u europskoj duhovnoj baštini, u zapadnoj kulturi. U umjetnosti, na kipovima i slikama, redovito ga se prikazuje s onim što je tipično za njega i po čemu je prepoznatljiv. Sv. Martin je najprepoznatljiviji kao vojnik na konju koji mačem otkida polovinu svoga plašta i njime zaodijeva siromaha koji se smrzava i koji od njega traži pomoć. U svjetlu riječi iz Evanđelja zaustavljamo se danas nad njegovim životom i djelom.

2. Svetac Martin, kojeg se danas spominje Katolička crkva, pojavio se na duhovnome obzorju u Panonskoj ravnic¹. Teško bi bilo kazati iz koje se zemlje danas bolje i jasnije vidi njegova sjajna zvijezda: Hrvatska, Mađarska, Italija, Francuska, Njemačka, Slovenija, Austrija... Martin (latinski Martinus) je rođen prije 17. stoljeća, po svoj prilici 316.

godine², u Donjoj Panoniji, u gradu Sabariji – današnji Szombately u Mađarskoj. Njegov otac, poganin, bio je visoki vojni časnik – tribun u garnizonu u Sabariji. Sinu je dao ime prema rimskome božanstvu – Bogu rata: Mars. *Martinus* – Martin bi bila umanjenica od riječi Mars (Mali Mars, Marsić). Nije nam poznato je li imao braće i sestara. Je li Martinov otac bio barbar, Panonac, Rimljanin sa sjevera apeninskoga poluotoka, ili Ilir iz Iliricuma, ili nekoga drugog dijela Carstva? To se ne zna. Važnije od svega toga jest da su sveci uvijek bili univerzalna baština sviju i oni jednostavno nadilaze, krajevne i državne granice. Oni nas povezuju jer ih svi osjećamo svojima. Kada je otac završio vojnu karijeru obitelj je preselila u Paviju, Martinu je bilo deset godina. Kao sin visokoga vojnog časnika tamo je Martin stekao dobre osnove humanističkog obrazovanja. Kao i svi čestiti roditelji i Martinovi su željeli dobru i solidnu formaciju svojemu sinu. Željeli su da im sin ostvari karijeru, ali i da njihove životne vrjednute budu i njegove vrjednute.

2 U *Enciclopedia Cattolica* Vincenzo Monachino navodi godinu rođenja 315. Vidi. Vincenzo Monachino, *Martino di Tours*, Enciclopedia Cattolica, VIII, MARA – NZ, Firenze 1952., str. 228. Enciklopedija svetaca Bibliotheca Sanctorum navodi kao godinu rođenja sv. Martina 316., i mi nju slijedimo. Teško je sa sigurnosti utvrditi precizno god. rođenja sv. Martina. Vidi Mariella Liverani, *Martino di Tours*, u Bibliotheca Sanctorum, Enciclopedia dei Santi, sv. VIII., Città Nuova Editrice, 2^a ristampa, gennaio 1996., str. 1251.

1 Vincenzo Monachino, *Martino di Tours*, Enciclopedia Cattolica, VIII, MARA – NZ, Firenze 1952., str. 228.

Martinovi su roditelji bili pogani. Upravo u Paviji je Martin prvi put čuo priče o novoj religiji, o kršćanstvu. Osobito je njegov otac bio odan rimskoj religiji, a kršćanstvo je gledao kao nekakve uljeze došljake s Istoka, kao što su bili i drugi orijentalni kultovi. Valja spomenuti da je kršćanstvo Milanskim ediktom, 313. godine, dakle tri godine prije Martinova rođenja, dobilo slobodu u Rimskome Carstvu. Dakako, dekretom se nije sve riješilo pa je i nadalje bilo velikih otpora kršćanskoj vjeri u Carstvu. Kasnije će Martin zapisati da je kao desetogodišnjak požurio upisati se u katekumenat, kao pripravnik za krštenje. To je sve što znademo iz njegova djetinjstva o dodirima s kršćanstvom. Je li kršćanstvo upoznao preko svojih školskih kolega, prijatelja, ili nekog drugoga, možemo samo nagađati. Dječak i mladić Martin po prirodi je naginjao duhovnomu životu, razmatranju, razmišljanju....

3. Vojnik. S navršenih petnaest godina, prema rimskome običaju, „ritualno“ se oprostio od djetinjstva. Otac ga je upisao u vojsku, rekli bismo u vojnu školu. Nedostajale su još dvije godine do izvršenja obvezne dvogodišnje vojne službe koja se u to vrijeme u Rimskome Carstvu počinjala služiti sa sedamnaest godina. Ipak, nove pravne norme dopuštale su da se vojsku može služiti i s navršenih petnaest godina. Vidjevši sinovljeve sklonosti, težnje razmišljanju, osami, kršćanstvu, otac ga je prisilio na vojničku službu, ali i da položi svečanu vojnu prisegu. Ubrzo je promaknut i dobio je čin *circitor*. Taj čin predviđa službu noćnoga nadziranja trgova i javnih prostora, nadgledanje sigurnosnih punktova i osoblja, garnizonskih čuvara i uopće garnizonske sigurnosti. S osamnaest ili devetnaest godina započeo je vojnu karijeru u Galiji u gradu Amiensu. Neke slučajne zgode i susreti u ljudskome životu ponekada bitno utječu na cijeli život. U to razdoblje njegova života smješta se i zgoda kada je vojnik Martin pred gradskim vratima usred ljute zime susreo siromaha koji se smrzavao i od Martina je tražio milostinju. Martinovo plemenito srce nije moglo ostati bez odgovora. Uza se nije imao novaca. Sišao je s konja,

odrezao je polovinu svoga vojničkoga plašta i zaogrnuo siromaha. Sljedeće je noći Martin usnuo san u kojemu je vidio Isusa zaogrnutu polovinom svoga plašta koji je rekao anđelima: „Ovim me je plaštem zaogrnuo katekumen Martin.“³ „*Zaista zaista kažem Vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste*“ (Mt 25, 40).

4. Krštenje. „*Tko hoće svoj život spasiti, izgubit će ga; a tko izgubi život svoj poradi mene taj će ga spasiti. Ta što koristi čovjeku ako sav svijet zado-bije, a sebe samoga izgubi ili sebi naudi?*“ (Lk 9, 24-25).

Nakon tri godine službe, poslije solidne pripreme i razmišljanja, za Uskrs 339. godine, u dobi od dvadeset tri godine (neki misle da je bio mlađi i da je imao dvadeset dvije godine ili čak samo osamnaest godina), Martin je primio sakramenat krštenja. Pri krštenju odraslih odmah se podjeljuje i sakramenat kršćanske punoljetnosti sv. potvrda i sakramenat sv. pričesti. Još je ostao u vojsci neko vrijeme. Koliko godina, teško je dokučiti i tu se povjesničari ne slažu. Služio je kao časnik u najelitnijoj carskoj postrojbi – legiji, što je vjerojatno i bio cilj njegova oca. To su bile specijalne postrojbe „*alae scolares*“, izuzetnoga povjerenja i pripreme i u njih su mogli stupiti samo najprovjereniji kadrovi. Oni su čuvali visoke carske službenike i najosjetljivija mjesta njihova boravka i djelovanja. Teško je rekonstruirati koliko je godina bio u toj službi, neki misle i do dvadeset godina⁴.

Zbog visoke i odgovorne službe, obveza koje je preuzeo, bilo mu je vrlo teško, gotovo nemoguće, slobodno napustiti službu, oprostiti se od vojske. Vedre naravi, oštrouman po prirodi, druželjubiv, iskreni kršćanin – ponizan, malen pred Bogom, čista pogleda i srca, pravi profesionalac, odrastao i zreo muž časnik

3 Mariella Liverani, *Martino di Tours*, u Bibliotheca Sanctorum, Enciclopedia dei Santi, sv. VIII., Città Nuova Editrice, 2^a ristampa, gennaio 1996., str. 1251.

4 Mariella Liverani, *Martino di Tours*, u Bibliotheca Sanctorum, Enciclopedia dei Santi, sv. VIII., Città Nuova Editrice, 2^a ristampa, gennaio 1996., str. 1251.

carske garde od povjerenja, osvojio je simpatije svojih kolega koji su ga voljeli i poštivali. Njegov autoritet nije bio autoritet sile, batine, zakona. Bio je to autoritet iznutra, izgrađena čovjeka, vojnika, časnika profesionalca.... Po ondanjim propisima i službi imao je jednoga roba na raspolaganju dvadeset četiri sata. Martin ga je gledao kao brata i tako se prema njemu odnosio. „Nije bio vojnik nego monah“, napisat će Sulpicije Sever za visokog časnika Martina⁵.

5. Oproštaj s vojničkom službom. U dobi od četrdeset godina Martin odlučuje ostvariti svoj mladenački san, napustiti vojsku i živjeti intenzivnijim duhovnim životom. Slično iskustvo profesionalnih vojnika imali su i mnogi drugi kršćani u povijesti Crkve. Osim mnogih vojnika koji su postigli aureolu mučeništva i svetosti čest je slučaj da su se mnogi od njih posvetili duhovnomu zvanju. Ima i danas vojnika i policajaca koji ostavljaju sve da bi se posvetili duhovnomu zvanju.

Martin se nastanio u gradu Poitiersu gdje je djelovao učeni biskup Hilarije, veliki moralni i duhovni autoritet Crkve u IV. stoljeću. „Similis simili gaudet“ (Sličan se sličnome veseli“)! Hilarije je primio Martina kod sebe. Obojica su bili obraćenici iz poganstva na kršćanstvo. Obojica su bili visoke kulture i ugledni ljudi. Obojica su bili osobe duboke kontemplacije, molitve! Biskup Hilarije je predlagao Martinu da ga zaredi za đakona, ali on to nije htio⁶. Prema ondanjemu običaju Martin je primio red egzorcista i započeo je studij teologije pod vodstvom učenoga biskupa Hilarija.

Još jedan Martinov san ostavio je na njega duboki dojam. Sanjao je da mora obratiti svoje stare roditelje. San je doživio kao Božji znak i poziv. Odmah je krenuo na put. Biskupu je obećao da će se vratiti. Prelazeći preko Alpa,

upao je u ruke razbojnika i jedva je izvukao živu glavu. Jednoga je od njih obratio i to ga je spasilo. S velikom radosti susreo je svoje roditelje. Njegova majka je prigrlila kršćanstvo. Otac je ostao tvrd kao alpska stijena, nepopustljiv u svome stavu prema kršćanstvu. Tajna ljudske slobode!

U to doba u Martinovoj domovini i uopće u carstvu munjevito se širila arijanska hereza koja je nijekala Kristovo božanstvo i njegovu istobitnost s Ocem. Bila je to velika prijetnja kršćanstvu, veća nego mnogi zatvori i progonstva kršćana. Idejna zastranjenja imaju uvijek pogubne posljedice! Proširio se arijanizam i po Galiji pa je biskup Poitiersa Hilarije protjeran u Frigiju. Na žalost, arijanizam je duhovno pustošio i našu Domovinu. Martin se dao u borbu protiv krivovjerja. Snažnom i jasnom riječju naviještao je cjelovite istine vjere. Kada je trebalo, hvatao se u koštac i apologetskom metodom i prirođenom erudicijom raskrinkavao krivovjerje. Zbog svoje neustrašivosti i zbog toga jer su obnašatelji civilne vlasti prigrlili krivovjerje i žestoko progonili pravovjerje, Martin je morao napustiti svoju domovinu.

Tako je Martin prispio u Milano. Kod gradskih vrata se smjestio u ćeliju u kojoj je započeo eremitski život. Arijski biskup Auxentius ga je uspio protjerati iz Milana. Nastavio je živjeti monaškim životom u Liguriji, spustio se do Rima i potom se vratio u Poitiers u Galiju (Francuskoj). Biskup Hilarije, koji se upravo vratio iz progonstva, dočeka ga je s velikom radošću. On je Martinu podijelio đakonat i potom ga zaredio za svećenika. Martinov san bio je monaški život, postovi, pokora, molitva, propovijedanje evanđelja po selima koja nisu još primila kršćanstvo. To je osjećao kao svoje zvanje i poslanje! Biskup Hilarije mu je to dopustio i Martin se povukao na biskupsko dobro u Lugugé gdje je utemeljio monaški samostan po uzoru na one u Crkvi na Istoku. Koliko je poznato do danas, Martin je ovim udario temelje prvoga monaškog samostana u zapadnome kršćanstvu. Ubrzo su mu se pridružili mnogi

5 Mariella Liverani, *Martino di Tours*, u *Bibliotheca Sanctorum*, *Enciclopedia dei Santi*, sv. VIII., Città Nuova Editrice, 2^a ristampa, gennaio 1996., str. 1252.

6 Mariella Liverani, *Martino di Tours*, u *Bibliotheca Sanctorum*, *Enciclopedia dei Santi*, sv. VIII., Città Nuova Editrice, 2^a ristampa, gennaio 1996., str. 1255-1256.

mladići koji su u strogim postovima, pokori, molitvi, proučavanju Svetoga pisma i uopće duhovne baštine Crkve snažno napredovali u kršćanskim krjepostima. Možemo i zamisliti s kojim je entuzijazmom, u vojničkoj stezi, poučavao mlade monahe, Kristove vojnike „Milites Christi“. Opatija Lugugé u Poitou koju je utemeljio još je i danas cilj putovanja mnogih hodočasnika, poglavito 4. srpnja i 11. studenoga

6. Biskup. Nakon smrti biskupa Liborija u Poitiersu, Martin je aklamacijom izabran za Liborijeva nasljednika. Tijekom dvadeset šest godina bio je na čelu biskupije. Neumoran u propovijedanju, energičan u nastupu, odlučan u pastirskim pothvatima i postupcima! Propovijedao je po svojoj i okolnim biskupijama. Na osobit način posvetio se seoskim neevangeliziranim sredinama koje su bile zapuštene i tu je imao velike uspjehe. U ono vrijeme kršćanstvo je bilo snažno u gradovima. Evangelizacija sela – to je bio njegov pastoralni program, osnivanje novih župa, stvaranje novih žarišta duhovnosti i molitve. Da bi evangelizacija bila uspješna, bio je svjestan da mora imati dobro odgojen – izgrađen kler – svećenike. U Marmoutieru je utemeljio središte, što mnogi vide kao prvo sjemenište u Galiji (Francuskoj). Zbog značenja nazivali su ovo veliko i važno središte „maius monasterium“⁷. I danas postoje ruševine ove glasovite opatije koja je postala veliko duhovno i kulturno žarište za cijelu Galiju. Tu su se ručno prepisivali manuskripti, upoznavalo i promicalo Sveto pismo, te tekstovi velikih učitelja i propovjednika evanđelja, filozofa, pjesnika, teologa.... Osobita pozornost posvećivala se mladima, njihovoj duhovnoj kulturi, duhovnomu vodstvu, sazrijevanju i rastu u vjeri, kulturnoj razini uopće.... Dobra škola, dobra formacija, dobar odgoj na svim razinama, dobra priprema za život ne može ostati bez ploda! Ubrzo je Marmoutier postao važno žarište gorljivih i vrlo sposobnih propovjednika evanđelja, mjesto iz kojega

su izabirani i pozivani mnogi na biskupsku službu.

Biskup Martin bio je čovjek velike vjere. Iz duboke povezanosti s Bogom, u molitvi, postovima i pokori, iz svake njegove geste izbijala je poniznost – malenost pred Bogom i veliki apostolski žar: Svim ljudima približiti i upoznati ih s Bogom ljubavi, ljubavi koja svoj vrhunac dostiže u žrtvi vlastitoga Sina na križu. Jako je inzistirao na povezanosti i jedinstvu klera i vjernika. Radio je mnogo na podizanju duhovne i kulturne razine klera. Redovno je pastoralno obilazio svoje župe.

7. Smrt. Dvadeset šest godina biskupske službe ostavile su na njemu traga. Prošao je osamdesetu, ali se nije predavao. U jesen 397. godine pošao je biskupiju Candes. Tamo je izbila svađa među klericima na veliku sablazan vjernicima i svima drugima. Želio je uspostaviti mir, graditi povjerenje... On je jednostavno bio autoritet za sve.

Osjećao se vrlo umorno i počeo je svima govoriti o svome kraju. Pastoralno je obišao biskupiju, uspostavio mir i red i kada se počeo pripremati za povratak u Tours, osjetio je kako ga snage naglo izdaju, a groznica ga je sve više obuzimala. Strčali su se monasi, svećenici i drugi kršćani oko njega. Zavladała je opća tuga. A Martin, ganut pažnjom i žalošću monaha, svećenika i vjernoga puka, sa samrtnoga je ležaja rekao: „Gospodine, ako sam još potreban za tvoj narod, rad ne otklanjem: neka bude Tvoja volja.“⁸ A kada su ga svećenici željeli malo pomaknuti da zgodnije legne, on je odgovorio: „Pustite, braćo, pustite da radije gledam nebo nego zemlju kako bi se duh već zaputio svojim putem kojim mu je ići Gospodinu.“ Dok je to govorio, vidio je kako blizu stoji zavodnik, izvor svakoga zla, davao. Reče mu Martin: „Zašto stojiš tu, okrutna životinjo? Ništa nećeš, krvniče, na meni naći: prima me krilo Abrahama.“

⁷ Enrico Josi, Monachino, *Martino di Tours*, Enciclopedia Cattolica, VIII, MARA – NZ, Firenze 1952., str. 230.

⁸ Časoslov rimskog obreda, IV, KS Zagreb, 1985., str. 1198.

S tim riječima na usnama usnuo je u Gospodinu Martin.⁹ Bilo je to 8. studenoga 397. godine. Pokopan je na gradskome groblju u njegovoj biskupiji u Toursu 11. studenoga 397. Njegov grob je uskoro postao mjestom pobožnosti i molitve i ubrzo je iznad njega podignuto svetište koje je tamo i danas.¹⁰

Današnje Evanđelje svojom snažnom porukom izriče svoju bit da je kršćanstvo vjera

9 Časoslov rimskog obreda, IV, KS Zagreb, 1985., str. 1198.

10 O Čašćenju sv. Martina tijekom povijesti do naših dana vidi, Enrico Josi, *Martino di Tours, Venerazione e Iconografia antica*, Enciclopedia Cattolica, VIII, MARA – NZ, Firenze 1952., str. 230.-232; III., Paolo Toschi, *Martino di Tours, III., Arte*, Enciclopedia Cattolica, VIII, MARA – NZ, Firenze 1952., str. 231.-232.;

djelotvorne ljubavi. Sv. Martin je kao vojnik zaodjenuo siromaha. Svojim opredjeljenjem za Krista, živom vjerom koju je živio i neumorno propovijedao, poučavajući i druge da žive u vjeri i po vjeri, sv. Martin je plaštem vjere bogoljublja i čovjekoljublja mnoge duše izravno i neizravno spašavao i spašava za sretnu vječnost.

„Zaista zaista kažem Vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste“ (Mt 25, 40). „Tko hoće svoj život spasiti, izgubit će ga; a tko izgubi život svoj poradi mene taj će ga spasiti. Ta što koristi čovjeku ako sav svijet zado-bije, a sebe samoga izgubi ili sebi naudi?“ (Lk 9, 24-25).

Sveti Martine, moli za nas!

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA NA SPROVODU UMIROVLJENOG GENERALA ZBORA I MINISTRA OBRANE RH PAVLA MILJAVCA

Novigrad na Dobri, 9. prosinca 2022.

Mudr 3,1-9 Ili 3,1-6; Iv 11,17-27;

***Cijenjena i poštovana obitelji Miljavac,
Poštovani sudionici sprovodnog oproštaja,
Draga braćo i sestre!***

Supruzi Barbari, kćeri Aniti, sinovima Du-bravku i Mariju, snahama Sandri i Nikolini, unukama Ani i Mihaeli, svim članovima obitelji, svoj rodbini i prijateljima, hrvatskom generalskome zboru, svima ožalošćenima, izražavam iskrenu sućut. Sućut izražavam i u ime svećenika i djelatnika Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj, poglavito u ime umirovljenog vojnog biskupa msgr. Jurja Jezerinca.

Ljubav, poštovanje, zahvalnost za život i djelo okupili su nas danas na oproštaj od obiteljskog čovjeka, hrvatskog rodoljuba, počasnog predsjednika Hrvatskog generalskog zbora umirovljenog generala zbora Pavla Miljavca. Tko god bi pisao povijest Domovinskoga rata, od osamostaljenja Republike Hrvatske do njena ulaska u Schengen, nužno bi mu bilo proučavati doprinos hrvatskoj slobodi Pavla Miljavca, branitelja Hrvatske i u ratu i miru. Od samog početka 1990. bio je sudionik Domovinskoga rata, zapovjednik Zbornog područja, pomoćnik načelnika i načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga, ministar obrane Republike Hrvatske, zastupnik u Hrvatskome Saboru, Predsjednik Hrvatskog generalskog zbora i od siječnja 2022. godine počasni predsjednik istoga Zbora.

Nismo slutili da će nas tako brzo napustiti. Njegovo srce koje je kucalo za mnoge, popustilo je u sedamdesetoj godini života u ponedjeljak navečer u bolnici u Zagrebu. I ovdje nam padaju napamet riječi koje izgovaramo

u obredu Velike srijede na početku svake Korizme kad našu glavu posipamo pepelom: „Spomeni se čovječe da si prah i da ćeš se u prah vratiti.“

I u ovome odlasku, kao i u svim ovakvim odlascima, stojimo pred zagonetkom ljudskog postojanja, zagonetkom koja doseže svoj vrhunac pred licem smrti. Čovjeka ne muči samo bol i sve veći rasap tijela, nego ga, čak još i više, muči strah od ugasnuća za vazda, strah od, ljudskim osjetilima, pogleda u ništavilo u prah u koji se pretvara.

Što se može kazati kod groba u susretu s misterijem čovjekove smrti? Što misliti o misteriju čovjeka uopće? Psalmist u Bibliji sluti veliku tajnu čovjekova bića pa kliče, nadahnut Duhom Božjim: „Pa što je čovjek da ga se spominješ, i sin čovječji te ga pohađaš?“ (Ps 8,5). Liturgijsko vrijeme Došašća u kojem se nalazimo, vjernički hod ususret blagdana povijesnog Božjega pohoda čovjeku, Božjeg ulaska u ljudsku povijest – Božić, unosi svijetlo u tamu koja se spušta nakon zatvaranja debelog zastora zemaljskog života i budi nadu u trenucima kad smo najslabiji, bespomoćni pred stvarnošću smrti.

Čovjek je, zaista, misterij sa svojim razumom, srcem, slobodom i savješću. Svaki je čovjek tajna na kojem god položaju bio, s kojom god odgovornošću, u kojem god zvanju i životnoj situaciji. On je jednako tajna, bilo da je moćan, učen, bogat ili da je bez utjecaja na društveni i javni život, nepoznat i siromašan. Čovjek je tajna sa svojim opredjeljenjima i odlukama kad se nađe pred izborom dobra

ili zla, ljubavi ili mržnje, istine ili zablude. Drugi vatikanski sabor kaže: "Misterij čovjeka postaje doista jasan jedino u otajstvu Utjelovljene Riječi" (GS 22). Odgovor o čovjekovoj egzistenciji i njegovoj projekciji u vječnu budućnost otkriva nam Isus Krist-Bog koji je za čovjeka postao čovjekom, utjelovio se, rođen od Djevice i Majke Marije u Betlehemu! On – istobitan s Ocem, koji je u svome čovječstvu i sam iskusio tjeskobu patnje, napuštenosti, ostavljenosti, prošao je kroz tamu groba, svojim uskrsnućem, otvorio je perspektivu, ulio je nadu u život poslije života, u uskrsnuće tijela i život vječni. „Tvojim se vjernima Gospodine život mijenja, a ne oduzima; i pošto se raspadne dom ovozemnog boravka, stječe se vječno prebivalište na nebesima“ (*Pokojničko predslovlje I*). U toj vjeri, da ništa nije izgubljeno od napora i žrtve, života i djela, u nadi u ponovni susret u vječnosti, opraštamo se od cijenjenog i poštovanog supruga, oca obitelji, hrvatskog domoljuba, hrabrog ratnika, generala, ministra, nadasve čovjeka, katolika, praktičnog vjernika Pavla Miljavca. Njegovu dušu preporučujemo dobrome i milosrdnome Bogu.

Dopustite mi u ovome trenutku rastanka s pok. Pavlom, ponoviti molitvu – pjesmu koju smo toliko puta u našem djetinjstvu molili u našim crkvama i našim domovima:

*„Život kratak, a smrt stalna
Njoj se ne zna dan ni čas,
Ako vrijeme gubim sada,
Može propast i moj spas.
Samo jednu imam dušu
Nju mi dade vječni Bog,
Propadne li ona ludo,
Nema većeg od zla tog.
Bog me vidi, Bog će suditi,
Il' u pak'o il u raj.
Il' u raju divna slava
Il' u paklu strašan vaj.
Spasitelju moj raspeti,
Mojoj duši sada daj,
Pokajanje, oproštenje,
Poslije smrti vječni raj».*

Pokoj vječni daruj mu Gospodine. I svjetlost vječna svijetlila njemu.

HOMILIJA GOSPIĆKO-SENJSKOG BISKUPA MSGR. ZDENKA KRIŽIĆA NA DAN SJEĆANJA NA ŽRTVE DOMOVINSKOG RATA I DAN SJEĆANJA NA ŽRTVU VUKOVARA I ŠKABRNJE

Vukovar, 18. studenoga 2022.

Nalazimo se u gradu u kojem je, u jednom tragičnom vremenu, haralo užasno zlo: ubijanje, razaranje, pljačka, mržnja, nasilje i sve drugo što ide pod nazivnik: brutalnost, nehumanost, nečovječnost. Spominjemo se toga vremena s velikom tugom.

No, ne smijemo ostati samo na tuzi. U nama je i radost što je zlo pobijeđeno i što danas možemo slušati utješan glas mira. To je glas koji dolazi odozgo, od Boga.

U odlomku iz poslanice Efežanima, koji smo čuli u prvom čitanju, Pavao definira Isusa kao MIR naš i njegov dolazak kao dar mira svima koji ga žele primiti: I „onima koji su blizu i onima koji su daleko“, kako veli Apostol.

Svi mi znamo da mir nije samo puka odsutnost rata, nego daleko više. Mir je i duhovna kategorija, to je unutarnje ispunjenje čovjeka. Ratovi puškama i tenkovima imaju svoj izvor u ljudskoj nesređenoj i zatrovanoj nutrini; oni proizlaze iz urušene i deformirane savjesti koja je postala nesposobna razlikovati dobro i zlo; oni su proizvod srca zatrovanog bahatošću i ispunjenog željom za dominiranjem nad drugima. Kada grešni nemir ovlada ljudskom nutrinom takav će čovjek nužno proizvoditi rat manjih ili većih razmjera.

To je tako od prvog čovjeka, kako nalazimo zapisano u Bibliji, pa do naših dana. Napast pred kojom su pali prvi ljudi sadržana je u glasu zmije: „Bit ćete kao bogovi“ (Post 3, 5). Kako ovaj glas godi ljudskoj taštini! Biti kao bogovi, biti božanstva! Ali takvi „bogovi“ ne traju dugo. Brzo budu potrošeni i odbačeni. Tako i prvi ljudi: željeli su postati bogovi, a završili su u golotinji i praznini. Oholost i taština ponesu, a onda brzo pretvore osobu u

bijedu. Kajin, nakon ubojstva brata, umjesto slave postao je samo „skitnica“ i „lutalica“ na zemlji (Post 4, 12.14).

Biblija odmah na početku prikazuje zastrašujuće lice zla, napose u njegovoj progresivnosti. Zlo je nezasićeno, uvijek traži više.

Kajin, nakon što je ubio brata, izjavljuje: „Tko god me nađe može me ubiti“. Koga se on zapravo plaši kad drugih ljudi i nema? Kajin nosi zlo u sebi, i to zlo u njemu proizvodi osjećaje ugroženosti. Zato su ljudi zla opasni jer vide svugdje neku prijetnju. A kako je napad najbolja obrana ovakvi ljudi imaju potrebu napadati sa uvjerenjima da se brane. A zlo samo raste.

Ne trebamo se čuditi tolikom broju žrtava i zločina ovdje i drugdje, kao i načinu na koji su učinjeni. Lice zla je od početka isto. Istina, često se pitamo: kako je moguće da čovjek može ubijati drugog čovjeka tako svirepo i hladno? Kakva mora biti nutrina takvih ljudi koji ubijaju?

Biblijski pisac, prije više od 3 tisuće godina, daje odgovor na ova pitanja kada veli: „Duša opakoga želi zlo: u njega nema samilosti za bližnjega“ (Izr 21, 10). Kako je strašno kada čovjek dođe do stanja da mu duša želi samo zlo! Svaka vrsta zlodjela je tada moguća.

Osim toga, Biblija ističe da se zločinci čak „vesele čineći zlo“ (Izr 2, 14). I to nam nije nepoznato. U mnogim našim mjestima gdje su počinjeni zločini, zločinci su ih začini s pjesmama jezivih sadržaja. Vukovarčani dobro znaju kakve su se pjesme pjevale u ovom gradu nakon njegova pada.

Zlo kada okupira dušu ne napušta je lako. Cijena oslobođenja od zla uvijek je jako visoka. Zar nemamo to iskustvo? Zahvalni smo Bogu da smo imali ljude koji su bili spremni platiti tu cijenu svojim životom. Ne smijemo nikada zaboraviti zahvalnost koju im dugujemo.

Kada sa žalošću razmišljamo o zlu koje su činili drugi, ne smijemo zaboraviti da nositelj zla može biti i svatko od nas. Nitko od nas nije posve imun na zlo. I svako od nas može proizvoditi patnju drugima, počevši od članova vlastite obitelji pa nadalje. Možda je nekada mnogo lakše boriti se i pobijediti zlo koje dolazi izvana, nego li ono koje se nalazi u našoj nutrini.

Može se pobijediti vanjskog neprijatelja, ali to još ne znači da smo ostvarili istinsku slobodu. Nužno je prebaciti težište borbe na područje vlastite nutrine i tu uspostaviti kontrolu i ne dopustiti da postanemo uzrokom patnje drugima. Radi se o napornoj borbi čupanja korijenja zla iz vlastitih duša. To su sada naši ratovi u kojima moramo pobijediti. Bez te pobjede sve druge dobivene bitke neće nam donijeti istinsku sreću.

Nismo ovdje na ovom memorijalnom mjestu, braćo i sestre, da se, sjećajući zločina i tragedije, na bilo koji način ispunimo mržnjom, prezirom ili željom za osvetom. Takvi osjećaji bi profanirali ovo sveto mjesto i sve njegove žrtve. Kao vjernici smo pozvani da u poniznoj molitvi prikazujemo Bogu sve one čiji je život ovdje nasilno skončan. To moramo činiti s osjećajima iskrenog praštanja. Tako je radio i tako nas je učio naš Učitelj, Isus. On zna da praštanje čisti i ozdravlja dušu. A bez zdrave duše nema zdrave budućnosti.

Isus je s križa zavapio Bogu da oprostí njegovim ubojicama i to s naglaskom da oni ne znaju ono što čine. U prvi mah se može imati dojam da je Isus ovom tvrdnjom pretjerao. Ali nije. Jer zbilja je istina da ni jedan zločinac ne zna što čini. Zlo proizlazi iz čovjekova potamnjelog uma. Sam Isus definira ljude zla kao one koji vole tamu, a ne svjetlo. Od

svjetla bježe, veli on (Iv 3, 19). Tama je njihov prirodni ambijent jer zlo nužno dovodi do pomračenja uma.

U Evanđelju je namjerno istaknuto da je bila noć u trenutku kada se Juda zaputio izdati Isusa. Evanđelist nije mislio na noć u kozmičkom smislu, nego na stanje njegove nutrine. Zato Biblija čovjeka zla naziva luđakom. I još ističe da zlikovci nisu, i nikada ne mogu biti, sretni ljudi: „Zlikovac se muči cijelog svoga vijeka“ (Job 15, 20), veli Biblija.

Sve ovo govori da zločinci nisu ljudi koje treba mrziti, nego žaliti. Jer čovjek koji čini zlo drugima, najviše ga čini samome sebi. Zato je nepotrebno proklinjati osobu zla jer prokletstvo već ima. Besmisleno je mrziti zločinca jer mržnjom samo škodimo sebi, mržnjom trujemo svoje srce. Zato Bog poručuje: „Nemoj se srditi zbog zločinaca, nemoj zavidjeti opakima, jer zao čovjek nema budućnosti, svjetiljka opakih gasi se“ (Izr 24, 19).

Istina, nekada nam se čini da to nije uvijek tako. Nekada se ima dojam da čovjek nepravde i nepoštenja ima više uspjeha nego poštenu i čestitu, pa tako stavimo u pitanje samoga Boga i njegovu pravednost. Problem je u tome što ne uspijevamo vidjeti cijelu stvarnost osobe koja čini zlo, njezino unutarnje stanje, a ni njezin svršetak. Biblija, počevši od prvih stranica, stavlja naglasak da se zlo uvijek vraća onomu koji ga čini i tu nema iznimki.

Kada govorimo o kršćanskom praštanju ne mislimo na ono hladno i površno praštanje koje nikoga ne rasterećuje, nego na praštanje iz srca na što Isus stavlja naglasak. To praštanje oslobađa od mržnje jer se čini zbog Boga budući da se njemu prepušta sud i presuda. Njegovom pravednom sudu ne može nitko izmaknuti. Zato Božja riječ opominje: „Nemoj govoriti: ‚Osvetit ću se za zlo.‘ Čekaj Jahvu“ (Izr 20, 22).

A apostol Pavao moli prve kršćane koji trpe progonstvo i poručuje im: „Nikome ne vraćajte zlo za zlo ... Ne osvećujte se, ljubljani,

sami, nego to prepustite srdžbi Božjoj, jer stoji pisano: „Osveta je moja, veli Gospodin, ja ću je vratiti.“ Naprotiv, ako je tvoj neprijatelj gladan, nahrani ga, ako je žedan, napoji ga! ... Ne dopusti da te svlada zlo, već zlo svladavaj dobrim“ (Rim 12, 17 – 21). To je jedini put koji jamči pobjedu. To je put kojim je išao Isus. On se nikada nije služio nasiljem. On se služio drugom vrstom sile: a to je ljubav i praštanje. To je Božja snaga koja na kraju uvijek pobjeđuje. To je Isusov program koji je on definirao na gori blaženstava u kojem je isključena svaka mogućnost nasilja. Jer nasilje nikada nije riješilo ni jedan problem, osim što je umnožilo samo sebe.

Mi ćemo često čuti izjave koje kažu: „Treba oprostiti, ali se ne smije zaboraviti.“ Nema ništa sporno u ovakvom stavu, ali je pitanje što je zbilja sadržano u tom da se „ne smije se zaboraviti“. Nekada se čini da je u toj frazi, više od oprosta prisutna prijetnja, a nerijetko i poziv na osvetu. Ako sjećanje na zločine samo proizvodi negativne osjećaje koji pobuđuju mržnju, tu nema pravog oprosta. Takav oprost ne rasterećuje, ne daje slobodu. Iz takvog oprosta niču samo nove prijetnje. To je lažni oprost koji zapravo skriveno njeguje mržnju i diskretno potiče na osvetu.

Isus je svojim stradanjem pokazao da konačnu pobjedu uvijek slavi ljubav i praštanje, a ne osveta. To mora biti i put Isusovih učenika. Ovo ne znači da Isus od nas traži da uvijek pružimo i drugi obraz, da se ne smijemo braniti od agresora i nasilnika. Ne, nego nam ne dopušta da braneći se, završimo tako da sami postanemo nasilni i zli.

Braćo i sestre, za nas ovo mjesto ima još jedno posebno značenje: ovo je mjesto našeg narodnog ispita savjesti. Ovo je mjesto gdje trebamo provjeriti kako živimo, kako čuvamo i kako negujemo vrijednosti i ideale za koje su toliki naši ljudi položili svoje živote. To su vrijednosti domovine, slobode, odgovornosti, poštenja, istine, solidarnosti, pravednosti, zauzetosti za najsiromašnije i najranjivije.

Zato je važno zaustaviti se nad pitanjem: oplemenjujemo li domovinu ili ju rastačemo, volimo li ju ili samo koristimo, ulažemo li u nju ili se njome samo služimo za naše osobne interese bez obzira na druge i njihove potrebe? To je odgovornost svih nas, ne samo onih koji su na vlasti. Vlasti se mijenjaju, a odgovornost mora biti konstanta svih. Ako toga nema, onda i stradali na ovom mjestu više tuguju nad nama nego što mi žalimo za njima. Onda ni oni više nisu pobjednici jer neće vidjeti niti znati smisao svoga stradanja i svoje žrtve.

Zaključio bih sa željom starozavjetnog patnika Joba koju je izrekao riječima: „O kada bi se riječi moje zapisale i kada bi se u mjed tvrdu urezale; kad bi se željeznim dljetom i olovom u spomen vječan u stijenu uklesale“ (Job 19, 23 – 24). Mi smo ispunili želju naših Jobova, naših stradalnika, pa smo željeznim dljetom i olovom, njihova imena, u spomen vječan u stijenu uklesali. Upišimo na isti način, u vlastita srca, želje naših stradalih branitelja da čuvamo, izgrađujemo i oplemenjujemo našu domovinu i promičemo ideale za koje su oni svoje živote dali. Amen.

HOMILIJA ZADARSKOG NADBISKUPA MSGR. ŽELIMIRA PULJIĆA NA DAN SJEĆANJA NA ŽRTVE DOMOVINSKOG RATA I DAN SJEĆANJA NA ŽRTVU VUKOVARA I ŠKABRNJE

Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije, Škabrnja, 18. studenoga 2022.

Job 19, 23-27; Iv 11, 17-27

1. Što je to što danas spominjemo ovim slavljem i ovom liturgijom? Na što nas svake godine podsjeća 18. studenoga? Što se tako važno zbilo toga dana prije trideset i jednu godinu da to, evo, trajno obilježavamo? Bio je to tužan dan stradanja kada je vojska JNA s postrojbama pobunjenih hrvatskih Srba okupirala jedan grad i jedno selo, Vukovar i Škabrnju. A ta dva mjesta, na dva različita kraja Lijepe Naše, utjelovljuju u sebi zvukove hrvatske himne. Uništavajući kulturu i tisuće života lijepoga baroknoga grada na plavom Dunavu, te paleći kuće i ubijajući 86 nevinih života ovoga ponosnoga kotarskoga mjesta Škabrnje, okupator je mislio zločinima i razaranjem hrvatskih ognjišta i svetišta zauvijek ugasiti njihovu neutaživu čežnju za slobodom. A ta čežnja nakon pada Berlinskoga zida -toga vidljivoga sramotnoga znaka moći ateističke i komunističke ideologije- još više je rasla i bujala u srcima ovoga puka. Bila je nošena onim Gundulićevim snom „o lijepoj, dragoj i slatkoj slobodi, koju nam višnji Bog je do“. I širila se velikom brzinom od juga do sjevera, i od istoka do zapada, pa je ništa nije moglo zapriječiti. Čak ni strašna stradanja Vukovara i Škabrnje nisu je mogli zaustaviti. No, bili bismo nekorektni prema povijesti i drugim stradalnicima Domovinskoga rata, ako bismo tešku tragediju Hrvata iz vremena brutalne agresije i okupacije sveli samo na ova dva mjesta. 18. studenoga je dan kada je zločinačka vojska „taktikom spržene zemlje“ krenula u njihovo odlučno osvajanje, pred kojom se ljudi nisu mogli obraniti. Licemjerna pak Europa i Amerika nisu htjele zaustaviti okrutnu agresiju, a mogli su. Dapače, uveli su embargo na uvoz oružja. Tako su

Hrvatsku, koja je odabrala slobodu i samostalnost, žrtvovali i predali u ruke agresorske vojske JNA i pobunjenih Srba. Grad Vukovar se junački i očajnički branio mjesecima. Glas pokojnog novinara Glavaševića bio je svjetla iskra nade u tami ratnih izvješća. Koliko su ljudi strjepili nad sudbinom toga grada, najbolje svjedoči izvadak iz Dnevnika jedne redovnice u porobljenom Cavtatu, koja piše: „Danas smo čule u potkrovlju naše kuće preko tranzistora da je pao Vukovar. To nas je strašno potreslo. Čuli smo također da je okupirana i Škabrnja a puno ljudi i branitelja pobijano. Strava i užas“, piše časna Gonzaga u svom dnevniku.

2. Svemu tomu usprkos preživjeli smo čekajući slobodu. Skloništa smo pretvorili u male kapele gdje se s krunicom vapilo Gospi, te zapjevalo koju pobožnu ili rodoljubnu. U molitvi i trpljenju bili smo povezani s Marijom, majkom Isusovom i našim zadarskim zaštitnicima koji su nam ulijevali vjeru i nadu, te pružali zraku svjetlosti u iščekivanju konačne Oluje i sunca slobode. Uz pomoć naših svetih zaštitnika i Gospinim zagovorom preživjeli smo sve ratne strahote i osvojili slobodu. Toga se, eto, danas sjećamo s pijetetom i zahvalnošću.

No, Vukovar nije izdržao. Izdržala je, međutim, Hrvatska zahvaljujući nadljudskim naporima njezinih branitelja i građana na čelu s predsjednikom Tuđmanom koji je u tim teškim danima znao pregovarati, zapovijedati i vojsku stvarati. U vojnim akcijama „Bljesak i Oluja“ (u kolovozu 1995.) oslobođen je najveći dio okupirane Domovine. A Vukovar

i Škabrnja postali simboli stradanja i bolni podsjetnik na sve žrtve koje su pale za slobodu i samostalnost Hrvatske.

Što nam je činiti pred činjenicom tolikih uništenih obitelji i pred nestankom dragih prijatelja s njihovim ugašenim snovima?! Suočeni s teškom patnjom suosjećamo i trpimo s rodbinom i prijateljima. Potiho i bratski s vjerom i molitvom sjećamo se dragih pokojnika. Na to nas potiče i današnje prvo čitanje u kojem Job ispovijeda da on zna kako njegov Izbavitelj živi. Jobova je knjiga veoma stara. Ali, uvijek je snažna i suvremena, Jer, puna je tjeskobnih i egzistencijalnih pitanja o smislu života, o smrti, patnji i nesreći? I dok čitamo njezina poglavlja pitamo se kako prihvatiti stanje Joba pravednika koji je ne samo lišen gledom na imovinu koju je imao, nego je lišen svega onoga što mu može donijeti životne radoste?! Job se zato obraća Bogu, smjelo i prijateljski. Zapisane riječi koje smo danas čuli, a za koje je on poželio da budu „u mjedi urezane i u stijeni uklesane“ (Job 19, 23-24), ostale su kao veličanstveno svjedočanstvo njegove nerazorive vjere i nade u Božje proviđenje: „Ja znam, moj Izbavitelj živi!“

3. Job je doista veliki vjernik. Iako ga golemi jadi pritišću i sve više tište, on sve čvršće vjeruje Bogu i nada se protiv svake nade. Uvjeren je da je njegov Bog „pobjednik smrti“ i kako će upravo on uzvratiti pravedno svom odanom sluzi. – Jobovom vjerničkom stavu i mi se, braćo i sestre, približavamo svaki puta kada se okupimo oko euharistijskog stola s kojega primamo hranu i sjeme uskrsnuća. Jer, Isus je obećao svima koji ga ljube i koji ‘budu jeli tijelo njegovo’ da će ih uskrisiti u posljednji dan’ (Iv 6, 54). Naš Bog, dakle, nije zatornik i rušitelj života. On smrću ne uništava život, nego životu proširuje granice.

Činom umiranja šire se horizonti, a ‘njegovim vjernima, život se mijenja, a ne oduzima’, kako moli Crkva u svečanom predslavlju za pokojne. Smrću, dakle, mijenja se ovozemni, lomljivi život u onaj neraspadljivi. Današnje izvješće iz Ivanovog evanđelja, o susretu i razgovoru Isusa i Marte prilikom Lazarove smrti, o tomu jasno govori. Unatoč svojoj boli, naime, Marta ne gubi nadu. Ona zna „što god Isus zaište od Oca da će mu dati“. Marta, „tko vjeruje u mene, ima život vječni; i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan“ (Iv 6, 39). Jer, ja sam uskrsnuće i život. (Iv 11, 25). Isus, dakle, nije samo djelitelj života, nego uskrsnuće i život.

Stradanja ljudi u Škabrnji i u Vukovaru, kao i sve druge žrtve diljem Lijepe naše, donosimo danas na oltar da ih prikazemo s euharistijskom žrtvom koja je predokus vječnoga života. Mi se, dakle, ne gubimo na vjetrometini ovoga bespuća i ne bojimo ni bolesti, ni stradanja, pa ni smrti, jer „znamo da naš Izbavitelj živi“ i da njemu u susret idemo. Samo snažna vjera, braćo i sestre, jaka ljubav i nesuslomiva nada kadra je sve pobijediti. Jobovom vjerom, dakle, i Martinim povjerenjem i nadom i mi se danas obraćamo Ocu nebeskom i molimo neka se sjeti svih onih koji su ovdje prije 31 godinu nevino stradali. Mi ih se danas ovdje spominjemo s njihovim imenima koja su dobili na krštenju. To su imena po kojima ih prepoznamo, a upisana su u dlanove Božje ruke. Neka im Uskrsnuli otvori rajska vrata, oslobodi ih od svih spona smrti i pribroji zboru svojih izabranih i svetih. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Škabrnja, 18. studenog 2022.

✠ Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

PROPOVIJED DON MARKA MEDE NA HODOČAŠĆU VOJNOG ORDINARIJATA U RIM

Bazilika sv. Franje Asiškog, Asiz, 19. rujna 2022.

Draga braćo i sestre, dragi hodočasnici!

Na ovom našem zahvalnom hodočašću u Rim povodom 25. obljetnice ustanovljenja Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj kojeg smo započeli sinoć svetom misom u crkvi sv. Križa, sretan sam što danas možemo slaviti svetu misu na grobu u bazilici sv. Franje Asiškoga, oca franjevačke obitelji i zaštitnika Italije u ovoj lijepoj crkvi koja čuva trenutke prepune značenja, na mjestu meni posebno dragom, mjestu koje je posebno i zaista sveto. Puno puta sam dolazio na ovo sveto mjesto kako bi pronašao unutarnji mir i ispunio se ozračjem koje mnogima pruža. Život sv. Franje obilježio je cijeli svijet, obilježio je i život svakoga od nas, bili toga svjesni ili ne.

Ako je John Kennedy za vrijeme svojeg posjeta Berlinu mogao reći "Ja sam stanovnik Berlina"; ako su stanovnici Europe nakon stravičnog 11. rujna mogli reći "Mi smo Amerikanci; ako većina svijeta danas može reći "Mi smo Ukrajinci", onda i mi danas možemo reći "Mi smo franjevci". Ovaj povratak franjevačkoj pripadnosti ne želi osvojiti duhovni teritorij naše franjevačke braće, već podijeliti s njima radost i ponos što danas možemo slaviti svetu misu na grobu sveca koji je u cijelom svijetu simbol mira i bratstva.

Danas su sveti prijatelji koji nam govore o Bogu, i govore Bogu o nama. Svaki svetac ima svoju duhovnu poruku i stil svjedočenja koji i nas ohrabruje. Koja je, dakle, poruka sv. Franje nama, kršćanima Božje Crkve? Mislim da se ova poruka može izreći pozdravom koji obilježava franjevačku duhovnost: mir i dobro. To je pozdrav koji je ujedno i želja, a iznad svega i životni program. Ali kakav mir i kakvo dobro želimo? Biblijska čitanja koja

nam govore o „novom stvorenju“ i „slatkom jarmu Isusovom“ pomažu nam da pronađemo ispravan odgovor. Ona nas uče da pravi mir nije odsustvo sukoba (rata), da se istinsko dobro ne sastoji u posjedovanju novca ili pokazivanju sile. Mir je mirnoća, spokoj reda. Unutarnjeg i vanjskog reda. Unutarnji red je mir savjesti, onog mjesta gdje se čovjek nalazi sam pred Bogom koji ispituje osjećaje srca te čita misli uma. Tko je u miru s Bogom, u miru je i s ljudima. Svetci su promicatelji mira, tvorci pomirenja, svjedoci velikodušnosti. Vanjski red je poštivanje osoba i stvari, pravila i institucija. To poštovanje se pokazuje gestama prihvaćanja, oblicima ujedinjenja, djelima tolerancije. Drugi nisu naši suparnici, naši neprijatelji, već naša braća, braća koju Bog ljubi i kojima oprašta u istoj mjeri u kojoj je ljubio i oprostio svakome od nas. Dobro koje nam želi sv. Franjo je ono dobro duše i tijela jer zdravlje duše jest ujedno i zdravlje tijela.

Rekao sam da sveti govore Bogu o nama. Što, dakle, kaže sv. Franjo Bogu o nama? Koje ljudsko stanje mu opisuje? Kaže mu da smo često žrtve trgovine u ljudskim odnosima i osjećajima. Kaže mu da organizacija našeg društva na potrošački način neizbježno izaziva osiromašenje zajedničkog života. Prevlašću trgovačke, potrošačke logike, kriteriji vrijednosti u temelju osobnih i društvenih ponašanja gube etičku bit koja jedina može preobraziti poslovne ljude u principijelne ljude. U korijenu tolikih procesa propadanja zapadne civilizacije je prevladavanje tržišnog principa koji proizvodi antropologiju posjedovanja - imati.

Ovu antropologiju koja je u suprotnosti s onom biti i biti dar dobro opisuje poznata priča koju nam je S. Kierkegaard ostavio u

svojim dnevnicima: „Brod je u rukama brodskog kuhara, a to što prenosi kapetanov megafon nije ruta broda već što ćemo jesti sutra“. Glavna briga prosječnih ljudi je znati što će se jesti, koju odjeću nositi, koju modu treba pratiti. Čovjeka se ne gleda kao osobu sa njegovim nadnaravnim dostojanstvom, već kao potrošača. Svi pozivi medija, prijedlozi društva i politike postoje kako bismo više trošili, konzumirali. I vjera, često, doživljava kršćanina kao potrošača usluga. Ljudima nedostaje glas koji bi im pokazao pravac, smisao života, koji bi im dao savjet o dobru i zlu, pravdi i nepravdi, istini i laži, životu i smrti.

Glas koji teži preobraziti potrošača u građanina, gledatelja u protagonista, pojedinca u osobu. Glas koji daje motivaciju, ukazuje na razloge i motive, a ne emocije.

Sv. Franjo Asiški, svetče cijeloga svijeta i svakoga od nas! Ovdje na ovom svetom mjestu na kojemu su mnogi doživjeli obraćenje i mir duše, i mi te danas molimo za mir našeg srca, mir naše savjesti, mir među ljudima, molimo te da naši odnosi budu prožeti istinskom ljubavlju i dobrotom, te da uvijek budemo svjesni da je Isus Krist naš pravi mir i naše jedino istinsko dobro.

PROPOVIJED DON MARKA TROGRLIĆA NA HODOČAŠĆU VOJNOG ORDINARIJATA U RIM

Bazilika sv. Pavla izvan zidina, Rim, 20. rujna 2022.

1 Kor 12, 31-13.13; Ps 118; Mk 16, 15-18;

Draga braćo i sestre!

1. Evanđelje po Marku koje smo upravo čuli izvješćuje nas kako se Uskrsli Krist Gospodin ukazao svojim apostolima – jedanaestoricu njih – kako im je dao mandat da idu po svem svijetu i da propovijedaju Evanđelje svemu stvorenju: „Pođite po svem svijetu, propovijedajte Evanđelje svemu stvorenju. Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se, a tko ne uzvjeruje, osudit će se.“ Zadivljeni smo pred povjerenjem koje Isus očituje svojim učenicima – njima koji su se razbježali u najkritičnijim trenucima njegova života, njima koji su se prije toga prepirali oko toga tko je najveći, njima koji su burno reagirali i njegov nauk sporo shvaćali, njima koji su se od strahu od Židova skrili iza zaključanih vrata, njima neukima i neznanima.... Ali, upravo njima, baš njima – takvima Isus povjerava ovaj veličanstveni mandat, ljudskom shvaćanju teško shvatljiv i ljudskim snagama teško izvediv: „Pođite po svem svijetu, propovijedajte

Evanđelje svemu stvorenju“. Posvuda: *do na kraj zemlje; i svima: svakom stvorenju.*

Draga braćo i sestre, Bog u kojega mi vjerujemo pun je povjerenja prema nama ljudima; pristupa nam, ulazi u odnos s nama i obraća nam se bez pridržaja, bez sumnje i bez skepse: On zna kakvi smo. On zna da smo poput jedanaestorice i nestalni, i malovjerni, i neuki, i prestrašeni, i maleni; On zna kakvih smo ograničenja i koliko sežu naše mogućnosti, On zna da smo krhki, nestalni, često malovjerni, sporog shvaćanja i prestrašeni. Ali unatoč tomu: On nam se obraća i želi da baš mi nosimo radosnu vijest u ovaj svijet i da ju navješćujemo. To znači da Bog računa s čovjekom. To znači da je Bog čovjeka izabrao za svoga prvoga suradnika u djelu spasenja; štoviše Bog je sam u Isusu Kristu postao čovjekom i tako se trajno i neodvojivo vezao uz našu ljudsku narav; da ju u svemu – osim u grijehu! – veže uza se, uza svoju božansku narav – i da ju tako obnovi i spasi! Mi smo

Božji odabranici koje je *on izabrao iz svijeta da idemo i rod donosimo i da naš rod ostane* (usp. Iv 15, 16). Svatko od nas – ne samo zaređeni službenici Crkve nego svi mi koji smo kršteni, svaki kršćanin pozvan je svjedočiti Krista i svojim ga životom, riječima i djelima! – navješćivati svakomu stvorenju i do na kraj svijeta.

2. Bog u svojim planovima s čovjekom računa i s onim ljudima s kojima mi ljudi nikada ne bismo računali. I to nije stvar naš zasluge niti su tomu da smo pozvani da budemo kršćani razlog naši darovi, naše sposobnosti. Koliko smo puta i mi možda osjetili kako nama uzdiže ovo pitanje: Zašto baš ja? Zar nije bilo boljih, svetijih, sposobnijih...? Odgovor stoji u otajstvu, u misteriju volje Onoga koji je Gospodin i koji je upravo sa mnom učinio i ono što je htio. Što nam to, braćo i sestre, poručuje? Svi, svi mogu ući u veliku Božju igru i zaigrati u njoj, jednom pozvani! Svi! Nitko od nas nije nužan, ali svatko od nas, ma kakva bila njegova osobna povijest i njegova osobna narav, može i jest biti korisnim u otajstvenoj Božjoj strategiji za spas svijeta, za druge ljude. Vjerojatno su i politički svjetonazori ovih ljudi bili međusobno različiti. Među njima je bilo zelota poput Šimuna, ali i kolaboracionista poput Mateja. Nakon što su susreli Krista, Matej ne ostaje carinikom niti Šimun ostaje zelotom niti je Petar više kukavica pun nerazboritosti niti su Jakov, sin Zebedejev, i njegov brat Ivan, koji su vjerojatno zbog svoje revnosti i naglosti nazvani „sinovima groba“ (Mk 3,17), ostali dalje takvima... Svi su obraćeni, svi su promijenjeni. Od svih njih, najuvjerljiviji primjer takve temeljite promjene života, takve preobrazbe, takva istinsko-ga obraćenja jest apostol Pavao: Savao koji će postati Pavlom. On će, baš on, jasno poručiti: „Je li tko u Kristu, nov je stvor. Staro uminu, novo, gle, nastalo!“¹⁸ (2 Kor 5, 17-18)

3. Danas smo ovdje, u ovoj veličanstvenoj bazilici, podignutoj nad Pavlovim grobom. Pavao je grčko ime za Savao, čovjeka iz židovskog naroda i židovske vjere, rođenog u Tarzu u Ciliciji, gradu na jugoistoku današnje Turske, koji je živio u I. stoljeću poslije Krista. Pavlovo obraćenje jedan je od ključ-

nih trenutaka njegova života, jer upravo od onda započinje shvaćati da je Crkva tijelo Kristovo: progoniti kršćanina je kao progoniti samog Krista. Svoju je vjeru u Krista potvrdio mučeničkom smrću. Odsječena mu je, kao rimskom građaninu, glava. Datum smrti varira već u najstarijim izvorima, koji ju smještaju između progona koje je pokrenuo Neron nakon požara u Rimu u srpnju 64. i posljednje godine njegove vladavine, to jest 68. (usp. Jeronim, *De viris ill.* 5,8). To računanje uvelike ovisi o kronologiji Pavlova dolaska u Rim, koji neki znanstvenici smještaju ranije, već u 56. godinu. Kasnije će tradicije precizirati još dva elementa. Jedan, da se mučeništvo zbilo na *Acquae Salviae*, na Via Laurentina. Prema tome izvješću, nakon odrubljivanja glava je tripud odskočila, a svaki je put iz zemlje potekao mlaz vode, zbog čega se to mjesto i danas naziva „Tri fontane“ (Petrova i Pavlova djela Pseudo-Marcela, iz 4. stoljeća). Drugi element, u skladu s drevnom tradicijom prezbitera Gaja, veli da je Pavao pokopan „izvan grada... na drugoj milji Via Ostiense“, ili preciznije „na imanju Lucine“, koja je bila ugledna kršćanka (Pavlova muka Pseudo-Abdije, iz 4. stoljeća). Tu je, u 4. stoljeću, car Konstantin bio podigao prvu crkvu, koju su zatim između 4. i 6. stoljeća znatno proširivali carevi Valentin II., Teodozije i Arkadije. Na mozaiku slavluka ove bazilike zapisano je kako je car Teodozije I. započeo njezinu izgradnju, a papa Honorije završio, a da je u doba pape Lava I. (440. – 461.) bazilika obnovljena i ukrašena.

Prvo svjedočanstvo o mučeničkom svršetku svetoga Pavla dolazi nam iz prve polovice 90-ih godina prvog stoljeća, dakle nešto manje od tri desetljeća nakon njegove stvarne smrti. Riječ je, da budemo precizniji, o pismu koje je Crkva u Rimu, sa svojim biskupom Klementom, napisala Crkvi u Korintu. U tekstu toga pisma poziva se vjernike da imaju pred očima primjer apostola i, neposredno nakon što se spominje Petrovo mučeništvo, navodi se sljedeće: „Uhićen sedam puta, prognan, kamenovan, bio je Kristov glasnik na Istoku i na Zapadu, te je zbog svoje vjere stekao čistu slavu.“

Ispod papinskog oltara, u konfesiji *Arca Mar-morea* čuvaju se relikvije sv. Pavla. Stara je bazilika uništena u požaru 1823. god., a obnovljena je prema drevnim nacrtima u doba pape Pija IX., 1845. god. Uz molitve kojima samo Gospodin znade broja, a koje su se iz hrvatskih srdaca uzdizale kroz stoljeća, od hrvatskih tragova u ovoj bazilici tu je hrastovina iz slavonskih šuma koja se nalazi u stropu ove bazilike sv. Pavla izvan zidina, dar đakovačkoga biskupa Emerika Karla Raffaya.

4. U središtu Pavlova propovijedanja Kristova je osoba i njegovo djelo spasenja, s namjerom da ga se navijesti svim ljudima. Susret s Isusom Kristom uskrsnulim uvijek je prekretnica u čovjekovu životu, prekretnica njegovu stanju, u odnosu njega sa samim sobom, s drugima, s ovim svijetom, i, što je najvažnije i najpresudnije, u odnosu čovjeka s Bogom. Prije otkupljenja čovjek je hodao u grijehu, postajući i ostajući daleko od Boga. Kad je susreo Krista, susreo je Boga, Gospodina, *Kyrios*, koji je uskrsnuo i pobijedio smrt i grijeh te zajedno čini jedno s onima koji vjeruju i primaju krštenje.

Draga braćo i sestre, svatko je od nas pozvan biti svjedokom Krista Uskrsloga, poput njegovih apostola, poput Petra, poput Andrije, poput

Ivana, poput ostalih iz zbora dvanaestorice... poput Pavla koji je od Savla i progonitelja postao – Pavao, apostol, naučitelj naroda! Poput bezbrojnog mnoštva kršćana tijekom dvije tisuće godina kršćanstva.... Svakoga od njih i svakoga od nas dotaknula je Božja milost i Božja ljubav, svakomu od nas Bog je iskazao bezgranično povjerenje pozvavši nas da uđemo u zajedništvo s njime i da budemo njegovi svjedoci. Svjedoci Boga živoga! Svakomu od nas Gospodin se obraća i svakoga od nas šalje u Njemu svojstvenu misiju da Ga naviještamo i da očitujemo svojim riječima i djelima: da nas je susret s Njime promijenio, preoblikovao, da Bog s nama računa iako smo i nestalni, i malovjerni, i neuki, i prestrašeni, često sporog shvaćanja i prestrašeni te iako smo Ga često poput *Savla* nijekali, čak možda i progonili, ali da smo, zahvaljujući Božjoj milosti i Božjem povjerenju – postali novi, obraćeni ljudi, nova stvorenja u Isusu Kristu, pozvani da budemo Njegovo izabrano sredstvo u ovom našem svijetu.

Neka nam Gospodin pomogne na tom putu: da nam Krist zaista bude život, da nas ništa ne odijeli od njegove ljubavi i da živimo u ljubavi s braćom, kako nas opominje veliki, sveti apostol Pavao. On neka nas uvijek zagovara svojim moćnim zagovorom. Amen.

PROPOVIJED DON SLAVKA RAJIČA NA HODOČAŠĆU VOJNOG ORDINARIJATA U RIM

Bazilika sv. Ivana Lateranskog, Rim, 23. rujna 2022.

*Draga braćo i sestre,
dragih hodočasnici!*

Nalazimo se u Lateranskoj bazilici, prvostolnici rimskoga biskupa, svetoga oca, pape. Ova je veličanstvena bazilika po časti i važnosti prva crkva u Katoličkoj crkvi. Stoljećima je papa iz Laterana upravljao i vodio Katoličku crkvu. Iz Laterana je započeo katolički hod hrvatskoga naroda. Naime, papa Ivan IV. u stoljeću sedmome upravo iz Laterana šalje opata Martina u hrvatske zemlje, Dalmaciju i Istru, da otkupi zarobljene kršćane i da uspostavi dijalog s poganskim narodima koji pristižu sa sjevera. Tom prigodom opat Martin preuzima zemne ostatke solinskih i istarskih mučenika i donosi ih u Rim te ih polaže u lateransku krstionicu i u njihovu čast uređuje se kapelica posvećenu sv. Venanciju, solinskim i istarskim mučenicima. Kapelica je urešena prelijepim mozaikom na kojemu su ovjekovječeni imenom i likom naši solinski i istarski mučenici.

Lateranska krstionica, prvorazredni spomenik hrvatske kršćanske kulture, svjedok je početka povezanosti Svete Stolice i hrvatskoga naroda. Te 641. godine započinje kršćanska povijest hrvatskoga naroda. Te godine započinje postupno pokrštavanje Hrvata. Godina 641. zasigurno je jedna od najvažnijih godina u našoj skoro četrnaest stoljeća dugoj povijesti.

Ovo jubilarno hodočašće, u ovolikome broju hodočasnika i to hodočasnika Vojne biskupije koja pokriva cjelokupno područje domovine Hrvatske i predstavlja sveukupni hrvatski katolički vjernički puk, posebna je prigoda da na ovome svetom mjestu, u središtu Katoličke crkve, u katedrali rimskoga

biskupa, uz najstariju krstionicu na svijetu, izvorištu duhovno – sakramentalnoga života Kristovih vjernika – posvjestimo kršćansko dostojanstvo hrvatskoga naroda, a posebno da posvjestimo i obnovimo svoje osobno kršćansko dostojanstvo, dostojanstvo krštene djece Božje. Preslabe su ljudske riječi kojima bismo izrekli novost, značenje i veličinu koju dobiva čovjek primajući sakrament krštenja.

Naime, Bog, gledajući kako Adam i Eva čine teški grijeh prekidajući prijateljstvo sa Stvoriteljem, obećava da će poslati onoga koji će satrti zmiji glavu i spasiti ljudski rod. Bog u svojoj providnosti i ljubavi postupno i strpljivo priprema ljudski rod, izabranu Božju narod, na dolazak Mesije, Sina Božjega koji će uspostaviti novo nebo i novu zemlju, novi život, život spašenika. Bog, u svojoj neizmjerljivoj ljubavi prema čovjeku, šalje svoga Sina jedinorođenca koji se utjelovljuje u krilu Djevice Marije. Živi čovjekov ovozemaljski život nama u svemu jednak osim u grijehu. Osuđen je na smrt od onih za koje umire. Raspet je na križu od onih koje spašava. Otkotrljan je grobni kamen. Jarka svjetlost obasja ne samo tminu groba, nego cijeli svemir. Otвориše se nebesa da uđe Kralj slave. Treći dan uskrsnu. Otвориše se dveri Kraljevstva Božjega u koji ulaze pravednici. Svjetlost Uskrsnuloga Krista osvjetljava put svakomu stvorenju i vodi ga Spasitelju svojemu.

Mukom, smrću i uskrsnućem naš Spasitelj Isus Krist izvojevao je slavnu pobjedu nad smrću, Sotonom i grijehom. Isusova pobjeda i naša je pobjeda. Čovjek je pozvan da pristupi u pobjednički tabor, u Kristovu Crkvu, u zajednicu otkupljenika i spašenika, u zajedništvo onih koji su kršteni u ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

Draga braćo i sestre, možemo li uopće zamisliti trenutak u kojemu je hrvatski narod pozvan da pristupi Kristu Spasitelju i Otkupitelju, da uđe u Kraljevstvo Kralja nad Kraljevima, da pripadnici hrvatskoga naroda pristupe sakramentu krštenja. Ta 641. godina zasigurno je najblagoslovljeniji i najspasonosniji trenutak naše narodne hrvatske kršćanske povijesti.

O, veličanstvenoga li trenutka! Hrvatski narode, ponosno i zahvalno kliči: Bože, hvala ti za papu Ivana IV., hvala ti za opata Martina, hvala ti za stoljeće sedmo, hvala ti za solinske i istarske mučenike, hvala ti da smo Te davne 641. godine među prvim narodima svijeta upoznali i u Te povjerovali. Hvala ti, Bože, što nas skoro četrnaest stoljeća pratiš, vodiš i obasiplješ darovima ustrajnosti i vjernosti tebi i svetomu ocu. Ovaj trenutak je blagoslovljeni trenutak koji nas potiče da se prisjetimo i svoga osobnog krštenja. O, sretnoga li i spasonosnoga trenutka kada su

nas naši roditelji i kumovi donijeli ili doveli u krstionicu da primimo sakrament krštenja. Krštenjem smo postali otkupljenom djecom Božjom. Postali smo pobjednicima. Bog nas je učinio i osposobio da budemo pobjednici nad smrću, Sotonom i grijehom. Po krštenju smo postali novim stvorenjem, novim čovjekom. Po krštenju smo uzdignuti u neslučajne visine. Zato, ovo je trenutak da radosno hvalimo i častimo Boga koji je u neizrecivoj ljubavi postigao spasenje čovjeka.

Draga braćo i sestre, dragi hodočasnici, neka ovo hodočašće ne završi, a da se nismo ojačali u vjeri u Isusa Krista Spasitelja i Otkupitelja, da si nismo posvijestili veličinu i dostojanstvo djece Božje koje smo dobili po sakramentu krštenja, da nismo osjetili potrebu klicati i zahvaljivati Bogu koji je svoj voljeni hrvatski narod već davne 641. godine uveo u zajedništvo pokrštenih naroda. Bože, pomози nam ostati vjernima Kristu i Crkvi u sve vjekove. Amen!

PROPOVIJED DON MARKA MEDE NA HODOČAŠĆU VOJNOG ORDINARIJATA U RIM

Svetište svetog Leopolda Bogdana Mandića, Padova, 24. rujna 2022.

Draga braćo i sestre, dragi hodočasnici!

Na ovom našem zahvalnom hodočašću u Rim povodom 25. obljetnice ustanovljenja Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj, na povratku našim kućama, puni dojmova i uspomena, kao što to činimo i kad se vraćamo s lurdskog hodočašća, slavimo svetu misu na grobu sv. Leopolda Bogdana Mandića, kapucina franjevac, nama toliko dragom mjestu koje čuva posmrtnu ostatku našeg hrvatskog sveca.

Sv. Leopold Bogdan Mandić, redovnik – franjevac kapucin, rođen je 12. svibnja 1866. godine u Herceg Novom. Cijeli svoj život je proveo u Italiji, točnije ovdje u ispovjedaonici padovanske kapucinske crkve. Bio je niskog

rasta, slabog zdravlja, živio je jednostavno i skromno. Po ljudskim mjerilima i kriterijima, također je poslan na što manje vidljivo mjesto, upravo gdje bi najmanje smetao – u ispovjedaonicu. Za razliku od ljudskih, postoje i ona Božja mjerila. I da ne postoje Božja mjerila sigurno danas ne bi bili ovdje, bili bi negdje drugdje. Kad izblijede ljudska mjerila, onda Bog pokaže svoja. Božje mjerilo vrijednosti jest sv. Leopold Bogdan Mandić. I mi danas na povratku svojim kućama želimo se nadahnuti s onim što je Božje.

Svjesni smo ako danas u svijetu postoji malo nade, to je zasluga onih bića koja su je spasila i sačuvala usred tolikih razočaranja. Ako još uvijek postoji bratstvo, to dugujemo onim

svjedocima koji su ga isijavali i živjeli, unatoč okruženju ljudske mržnje. Zbog ovog razloga danas se spominjemo istinskih dobročinitelja čovječanstva, a jedan od njih je i sv. Leopold. A mi, a da ni ne znamo, često hodamo putovima koje je otvorila njihova žrtva, njihova dobrota i njihova čovječnost po Božjoj mjeri. Danas smo im zahvalni: oni su naša braća i sestre, koji su nam željeli i učinili dobro.

Nakon ovog hodočašća vraćamo se svojim kućama, na svoja radna mjesta i svojim obvezama. Krenuli smo na ovo hodočašće i došli ovdje noseći u sebi vjeru koju smo ovdje htjeli napojiti, produbiti, koju smo ovdje došli prosvjetliti da bi ta vjera otkrila još dublje, još bolje smisao naših životnih odgovornosti. Mi smo se za čas uklonili iz jednog svijeta koji prijete da nas zarobi, da nas okuje. Osjećamo kako u našu dušu ulazi zrak koji udišemo, zrak materijalizma. Ugroženi smo kao ljudi; ugroženi smo kao društvo, ugroženi smo u svom ljudskom dostojanstvu, u punini svoga misterija i svoga poziva.

Ne treba ići u neku daleku prošlost kako bi smo se prisjetili nekih ideala koji su ujedinili hrvatski narod i oduprli se svim nedaćama. Od tada nisu prošla dva desetljeća mnogi opisuju Hrvatsku kao depresivno i sumorno društvo. Prema vlastitoj prošlosti više ne ga-

jimo osjećaj ponosa, već sramote, zbunjenosti ili ravnodušnosti. Ruši se svaki autoritet, bilo svjetovni bilo crkveni. Osjećaj da pripadamo i osjećamo se dijelom jedne jedinstvene nacionalne povijesti i kršćanske tradicije te zauzimanje za autentične kršćanske vrijednosti čini naše društvo sposobnim za pobjede, pogotovo u vremenu ekonomske krize koja je zapravo posljedica deficita i krize duha. Ovakvo hodočašće koje nas sve zajedno okuplja u molitvi oko Isusa Krista može biti novi poticaj za put osobne i zajedničke duhovne obnove.

Gospodine, Isuse Kriste, daj nam dublje doživjeti bogatstvo svoje vjere koja nam sjaji u primjeru sv. Leopolda Bogdana Mandića. Daj nam da osjetimo kako bismo bili siromašni, kako bismo bili gladni, kako bismo bili izgubljeni bez Boga u svijetu. Daj da budemo odgovorni za Evanđelje Kristovo, za sebe i za sve ostale koji danas žive, za naše društvo, za sve naše sugrađane. I danas su potrebne osobe, istinski svjedoci, dobročinitelji čovječanstva, potrebni su obnovitelji, istinski obnovitelji, a ne rušitelji ili prevratnici: samo su svetci sposoban obnoviti a da ne ruše i ne čine prevrat. Jer svetac ne započinje obnovu društva i Crkve izvana, već iznutra, to jest počevši od sebe samoga.

IZ UREDA VOJNOG ORDINARIJATA

KLASA: 070-02/22-02/07

URBROJ: 512-07-22-15

Zagreb, 28. srpnja 2022.

VOJNIM KAPELANIMA

PREDMET: Duhovne vježbe za bračne parove
- obavijest

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj organizira jesenske duhovne vježbe za bračne parove u dva termina:

1. od utorka 11. listopada do petka 14. listopada 2022. godine u Duhovno-rekreativnom centru „Oaza mira svete Marije Krucifikse“ na Kamenu (Split);

2. od utorka 8. studenoga do 11. studenoga 2022. godine na Velom Lošinju u „Kući Betanija“. Molimo Vas da duhovne vježbe za bračne parove (djelatnike Ministarstva obrane Republike Hrvatske i pripadnike Oružanih snaga Republike Hrvatske) oglasite u svojim kapelanijama i u dogovoru sa zapovjednicima postrojbi/čelnicima ustrojstvenih jedinica prijavite zainteresirane osobe odnosno bračne parove putem obrasca. Popis sudionika zaključuje se s maksimalno do 12 bračnih parova (**za lokaciju na Kamenu do 9. rujna 2022. godine, a lokaciju na Velom Lošinju do 7. listopada 2022. godine**).

Kompletirane popise djelatnika u kojima ćete dostaviti imena i prezimena prijavljenih iz svoje vojne kapelanije, njihovu vojnu poštu i postrojbu ili ustrojstvenu jedinicu u kojoj rade, šalžite telefaksom (01/4670 662) ili putem LOTUSA (Marija Vukovojac) u Vojni ordinarijat u RH. Za dodatne informacije možete kontaktirati Vojni ordinarijat u RH, telefon 68 637.

Prilog: Obrazac za prijavu.

MM/MV

S poštovanjem,

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti e-mailom:

- Naslovu,
- Pismohrani, ovdje

KLASA: 070-02/22-02/07

URBROJ: 512-07-22-24

Zagreb, 30. rujna 2022.

**DJELATNICI KURIJE VO I UREDA KURIJE VO
POMOĆNICI VOJNIH I POLICIJSKIH KAPELANA
MORH - SAMOSTALNI ODJEL ZA POTPORU VO
MUP - SAMOSTALNA SLUŽBA ZA SURADNJU S VO
- svima -**

PREDMET: Duhovne vježbe za djelatnike Vojnog ordinarijata u RH, Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu (MORH), Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom (MUP) i pomoćnika vojnih i policijskih kapelana - obavijest, daje se

Poštovani,

duhovne vježbe pomoćnika vojnih i policijskih kapelana, djelatnika MORH-ova Samostalnog odjela za potporu, MUP-ove Samostalne službe za suradnju te djelatnika Vojnog ordinarijata održat će se sukladno Godišnjem pastoralnom planu za 2022. godinu od 25. do 28. listopada 2022. godine u policijskom odmaralištu u Valbandonu.

Svi zainteresirani za sudjelovanje na duhovnim vježbama mogu se prijaviti putem obrasca koji dostavljamo u prilogu ovog dopisa. Popunjen obrazac prijave potrebno je, putem elektroničke pošte: vojni.ordinarijat@morh.hr ili telefaksom na br: 01/4670-662, dostaviti u Vojni ordinarijat *najkasnije do četvrtka 13. listopada 2022. god.*

Skup sudionika koji putuju organiziranim prijevozom iz Zagreba planiran je 25. listopada 2022. u 12:30 sati u zgradi Vojnog ordinarijata. Dolazak sudionika susreta u Valbandon planiran je istog dana do 18:00 sati.

Program duhovnih vježbi završava s ručkom u petak 28. listopada.

Prilog: Formular za prijavu

MM/RS

Uz pozdrav u Gospodinu,

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti e-poštom:

1. Naslovu, svima
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 070-02/22-02/06

URBROJ: 512-07-22-28

Zagreb, 18. listopada 2022.

**VOJNIM KAPELANIMA
POLICIJSKIM KAPELANIMA**

- svima -

PREDMET: Obilježavanje Dušnog dana

- uputa i poziv, dostavlja se

Braćo svećenici, vojni i policijski kapelani,

sukladno tradiciji služenja svetih misa za poginule i preminule hrvatske branitelje u sklopu obilježavanja svetkovine Svih Svetih i Dušnog dana, u svojim kapelanijama upriličite slavlje svetih misa zadušnica, u dogovoru sa zapovjednicima postrojbi odnosno načelnicima Policijskih uprava, u vrijeme koje je najprikladnije u postrojbi odnosno Upravi. Savjetujemo da to bude između 31. listopada i 4. studenoga 2022. godine.

Središnja sveta misa zadušnica za sve poginule i preminule hrvatske branitelje na razini Vojnog ordinarijata u RH održat će se u zavjetnoj crkvi Sveta Mati Slobode na zagrebačkom Jarunu, u srijedu 2. studenoga 2022. u 11.00 sati.

Pozivam sve vojne i policijske kapelane iz zagrebačkog vojnog i zagrebačkog policijskog dekanata da sukladno mogućnostima sudjeluju u Euharistijskom slavlju koje će predslaviti vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan.

Molim Vas da svoje sudjelovanje potvrdite do 28. listopada u Vojni ordinarijat putem elektroničke pošte (e-mail: vojni.ordinarijat@morh.hr). Potrebno je ponijeti svoju albu. Očekujemo također sudjelovanje svih pomoćnika vojnih i policijskih kapelana iz Zagrebačkog vojnog i policijskog dekanata.

MM/RS

S poštovanjem,

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti e-poštom:

1. Naslovu
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 820-01/22-01/02
URBROJ: 512-07-22-8
Zagreb, 23. studenoga 2022.

SVIM VOJNIM KAPELANIMA

PREDMET: Nacrt Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u RH za 2023.,
- dostavlja se
Izrada Planova dušobrižništva Vojnih kapelanija i dostava na odobrenje
vojnom ordinariju u RH
- traži se

Poštovani,

u prilogu dostavljamo nacrt Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2023. godinu, KLASA: 820-01/22-01/02, URBROJ: 512-07-22-0, od 23. studenoga 2022. godine.

Molimo da temeljem dostavljenog nacrt Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2023. pristupite izradi planova Vaših Vojnih kapelanija. Obveza donošenja godišnjeg plana dušobrižništva Vojnih kapelanija propisana je odredbom članka 7. stavka 4. Izmjena i dopuna Sporazuma o broju i sjedištu vojnih kapelanija te provedbi dušobrižničke skrbi pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske, od 13. listopada 2017. koja glasi:

„Aktivnosti vojnih kapelana u provedbi pastoralnih djelatnosti provodit će se na temelju Godišnjeg plana svake kapelanije odobrenog od vojnog ordinarija u Republici Hrvatskoj te Godišnjeg plana rada Oružanih snaga, a provedba će se usuglašavati s nadležnim zapovjednicima zapovjedništava i postrojbi Oružanih snaga radi osiguranja prava sudjelovanja pripadnika Oružanih snaga u planiranim aktivnostima.“

Radi ujednačenog pristupa izradi Planova dajemo sljedeće smjernice.

Plan dušobrižništva Vojne kapelanije potrebno je izraditi u formi *Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u RH za 2023. godinu*, što znači da Plan treba biti iskazan tablično po točkama:

1. Hodočašća
2. Duhovne vježbe
3. Duhovno-rekreativni programi za djecu djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika OS RH
4. Teološko-pastoralna izobrazba
5. Proslava državnih blagdana, crkvenih blagdana i svetkovina
8. Ostalo.

-Prilikom definiranja aktivnosti Vaše Vojne kapelanije u točkama od 1. do 5., polazište je u aktivnostima koje su definirane Planom dušobrižništva Vojnog ordinarijata u RH za 2023. godinu, što znači da iz pojedinih točaka preuzimate aktivnosti u kojima će Vaša Vojna kapelanija sudjelovati, a čiji je nositelj Vojni ordinarijat.

-Uz aktivnosti čiji je nositelj Vojni ordinarijat, također dodajete i aktivnosti planirane na razini zapovjedništva/postrojbe u okviru koje djeluju Vaša Vojna kapelanija (primjer: lokalna hodočašća, dane grana OS RH, proslave obljetnica ratnih postrojbi i sl.).

-U točki 6. navodite ostale aktivnosti koje nisu obuhvaćene točkama od 1. do 5. a koje planirate provoditi. Primjer:

- seminari profesionalne etike i drugih moralno etičkih pitanja;
- tribine na aktualne teme – korizma/došašće;
- aktivnosti vezane uz suradnju s mjesnim biskupom i župnikom, itd.

-Aktivnosti iz dostavljenog Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2023. pod točkom 6. *Međunarodne aktivnosti dušobrižništva* ne preuzimate i ne navodite u Planu dušobrižništva Vojnih kapelanija, budući u navedenim aktivnostima sudjelujete isključivo po pozivu Vojnog ordinarijata u RH.

Radi lakšeg postupanja Predložak Plana (tablica) bit će Vam dostavljen putem LOTUSA. Nakon što Plan izradite, isti je potrebno najkasnije do 09. prosinca 2022. dostaviti na odobrenje vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj.

Za daljnja pitanja ili informacije kontakt osoba je kancelar Robert Stipetić, tel: 01/4568-642.

Prilog: - kao u tekstu.

MM/RS

Uz pozdrav,

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti:
naslovu (e-poštom)
pismohrani, ovdje.

KLASA: 130-01/22-01/02

URBROJ: 512-07-22-20

Zagreb, 1. prosinca 2022.

PREDMET: Predbožićni susret svećenika i djelatnika Vojnog ordinarijata

- obavijest i poziv, dostavlja se

Poštovani,

s radošću Vas pozivamo na predbožićni susret i tradicionalno božićno čestitanje svećenika i djelatnika Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj.

Susret će se održati u prostorijama Vojnog ordinarijata u petak 16. prosinca 2022. godine, s početkom u 11.30 sati.

Molimo da svoj dolazak potvrdite dostavom obrasca za prijavu putem telefaksa 01/4670-662 ili elektroničke pošte: *vojni.ordinarijat@morh.hr*, najkasnije do 9. prosinca 2022. g.

Prilog: - Obrazac za prijavu.

MM/RS

S poštovanjem,

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti:

1. e-poštom žurno:

- Vojnim i policijskim kapelanima i pomoćnicima vojnih i policijskih kapelana
- djelatnicima Vojnog ordinarijata u RH
- djelatnicima Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom u RH (MUP)
- djelatnicima Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu u RH (MORH)

2. pismohrani, ovdje.

OTPUŠTANJE CENZURE ZBOG POBAČAJA U 2023. GODINI

„Tko nešto poduzme radi pobačaja upada, ako dođe do učinka, u izopćenje unaprijed izrečeno“ (kan. 1398). No, Katekizam Katoličke crkve dodaje da „Crkva time ne kani suziti područje milosrđa. Ona iznosi na vidjelo težinu počinjenog zločina, nenadoknadivu štetu učinjenu ubijenom nevinom biću, njegovim roditeljima i cijelome društvu“ (br. 2272).

Prema općim kanonskim normama u izopćenje upadaju one katoličke osobe koje su svjesno i slobodno, fizički i moralno, sudjelovale u zločinu učinkovitog pobačaja. Redovitom vlašću mogu otpustiti cenzuru: ordinarij (tj. dijecezanski biskup, generalni i biskupski vikar i viši redovnički poglavari) u sakramentu ispovijedi i izvan njega; a samo u sakramentu ispovijedi svaki biskup i kanonik pokorničar (usp. kan. 1355, § 1; 508, § 1). Da bi vjernici u našoj biskupiji mogli lakše dobiti otpuštenje cenzure zbog pobačaja i zatim odrješenje od grijeha, ovime prenosim odluku pape Franje koju je objavio u apostolskom pismu *Misericordia et misera* 20. studenog 2016. u br. 12: „podjeljujem od sada nadalje svim svećenicima, po snazi njihove službe, ovlast da daju odrješenje onima koji nešto poduzmu oko grijeha pobačaja“, a kojom svim svećenicima koji imaju ovlast za ispovijedanje (jurisdikciju), a nije im prestala, daje ovlaštenje da vjernike koji su počinili grijeh i kazneno djelo pobačaja odriješe od grijeha i cenzure izopćenja. Neka ispovjednici na primjeren način pokornicima predоче ozbiljnost i težinu počinjenog grijeha te im, prema njihovim prilikama, odrede odgovarajuću spasonosnu pokoru.

✠ Jure Bogdan, biskup
vojni ordinarij u RH

POST I NEMRS U 2023. GODINI

Katoličkim vjernicima preporučujemo post i molitvu kao dragocjeno sredstvo na putu zajedništva s Bogom i služenja braći ljudima.

POST I NEMRS obvezuju vjernike na Pepelnicu i Veliki petak. Uzdržavanje od mesne ili druge hrane obvezuje na sve petke u godini, osim ako se petkom slavi neka svetkovina (kan. 1251).

NEMRS koji obvezuje svakog petka može se, osim u korizmi, zamijeniti – u cjelosti ili djelomično, drugim oblicima pokore, osobito karitativnim djelima, odricanjem od pića, pušenja, zabave, kao i vježbama pobožnosti (kan. 1253; Službene vijesti HBK, 1/ 1994., str. 10).

Zakon NEMRSA obvezuje one koji su navršili 14. godinu života, a zakon POSTA obvezuje sve punoljetne osobe do započete 60. godine života (kan. 1252).

U skladu s kanonskim odredbama podjeljujem za 2023. godinu oprost od nemrsa članovima obitelji i njihovim uzvanicima u slučajevima kad se petkom slavi vjenčanje ili neka druga obiteljska svečanost ili se žaluje zbog smrti (kan. 87).

✠ Jure Bogdan, biskup
vojni ordinarij u RH

NAKANE ZA 2023. PREPORUČENE ČLANOVIMA PAPINE SVJETSKE MOLITVENE MREŽE

Apostolat molitve

SIJEČANJ

Papina: Za odgajatelje

Molimo za odgajatelje da budu vjerodostojni svjedoci koji poučavaju bratstvo, a ne natjecanje te prije svega pomažu najmlađima i najranjivijima.

Biskupska: Svjetlo Božje riječi

Da svjetlo Božje riječi preobražava stvarnost svakidašnjice naših međuljudskih odnosa u novoj godini.

VELJAČA

Papina: Za župe

Molimo da župe sve više postaju zajednice vjere, bratstva i dobrodošlice za najpotrebnije stavljajući u središte zajedništvo.

Biskupska: Blizina bolesnima

Da otvorenog srca bolesnicima pružamo potrebnu skrb, kako bismo im svojom blizinom bili na pomoć.

OŽUJAK

Papina: Za žrtve nasilja

Molimo za one koji su pretrpjeli zlo od članova Crkve; neka u samoj Crkvi nađu konkretan odgovor na svoju bol i patnju.

Biskupska: Životne odgovornosti očeva

Da očevi u obiteljima, po primjeru sv. Josipa, znaju radosno nositi svoje životne odgovornosti.

TRAVANJ

Papina: Za kulturu mira i nenasilja

Molimo za širenje mira i nenasilja, smanjenjem uporabe oružja od strane država i građana.

Biskupska: Uskrsno otajstvo

Da uskrsno otajstvo prožme vjerničku sadašnjicu radosnim življenjem vjere, nade i ljubavi.

SVIBANJ

Papina: Za crkvene pokrete i zajednice

Molimo za crkvene pokrete i zajednice da iz dana u dan iznova otkrivaju kako su poslane donositi Evanđelje, stavljajući vlastitu karizmu na službu potrebama današnjega svijeta.

Biskupska: Blažena Djevica Marija nadahnuće supružnicima

Da primjer skromnosti i velikodušnosti Blažene Djevice Marije nadahnjuje supružnike u njihovim radosnim obvezama.

LIPANJ

Papina: Za ukinuće mučenja

Molimo da se međunarodna zajednica konkretno zauzme za ukinuće mučenja i da jamči potporu žrtvama i njihovim obiteljima.

Biskupska: Mladi i molitveni odnos s Bogom

Da po završetku nastavne godine učenici i studenti ne zanemare molitveni odnos s Bogom.

SRPANJ

Papina: Za euharistijski život

Molimo da katolici postave slavlje euharistije u središte svog života, preobražavajući međuljudske odnose i otvarajući se susretu s Bogom i svom svojom braćom i sestrama.

Biskupska: Zaštita slabih i ugroženih naroda

Da svi narodi naše Zemlje žive u međusobnoj slozi i miru, posebno štiteći slabe i ugrožene.

KOLOVOZ

Papina: Za Svjetski dan mladih

Molimo da Svjetski dan mladih u Lisabonu pomogne mladima da žive i svjedoče Evanđelje u svojim životima.

Biskupska: Zahvalnost za Domovinu i njene branitelje

Da zahvalnost za Domovinu i njene branitelje očitujemo zdušnom molitvom i djelotvornom brigom za opće dobro.

RUJAN

Papina: Za osobe koje žive na rubovima

Molimo za one osobe koje žive na rubovima društva, u nehumanim životnim uvjetima; da ih institucije ne previde i ne smatraju ih manje važnim.

Biskupska: Ljepota vjere

Da svećenici i vjeroučitelji djeci i mladima radosno svjedoče ljepotu vjere u prijateljstvu s Isusom.

LISTOPAD

Papina: Za Sinodu

Molimo za Crkvu da usvoji slušanje i dijalog kao stil života na svim razinama i dopusti Duhu Svetom da je vodi na periferije našega svijeta.

Biskupska: Plodovi sinodalnog hoda

Da sinodalni hod i u našoj domovinskoj Crkvi urodi novim plodovima suradnje i svetosti.

STUDENI

Papina: Za papu

Molimo za Svetog Oca da, ispunjavajući svoje poslanje, uz pomoć Duha Svetoga i dalje prati povjereno mu stado.

Biskupska: Sjećanje na duše pokojnika

Da se s poštovanjem i zahvalnošću sjećamo svojih pokojnika te njihove duše izručujemo Božjem milosrđu.

PROSINAC

Papina: Za osobe s invaliditetom

Molimo za osobe koje žive s invaliditetom da budu u središtu pozornosti društva, i da institucije pružaju inkluzivne programe koji cijene njihovo aktivno sudjelovanje.

Biskupska: Skrb prema djeci s posebnim potrebama

Da se djeci s posebnim potrebama pruži prikladna i velikodušna skrb cijele zajednice.

DEKRETI I IMENOVANJA

RUJAN – PROSINAC 2022.

Stožerni narednik Mladen Šebek imenovan je pomoćnikom vojnog kapelana u Vojnoj kapelaniji „Uzvišenje svetog Križa“ u Kninu s danom 1. siječnja 2022. godine (KLASA: 811-01/22-01/01; URBROJ: 512-07-22-20, od 28. rujna 2022. godine).

Vlč. Pavao Mokri razriješen je službe policijskog kapelana Policijske kapelanije „Sveti Vid“ u Rijeci s danom 8. listopada 2022. godine (KLASA: 811-01/22-01/01, URBROJ: 512-07-22-23, od 8. listopada 2022.).

Don Ilija Jakovljević imenovan je privremenim kapelanom policijske kapelanije „Sveti Vid“ u Rijeci, s danom 17. listopada 2022. godine (KLASA: 811-01/22-01/01, URBROJ: 512-07-22-25, od 17. listopada 2022.).

Don Danko Bizjak imenovan je vojnim kapelanom za 38. hrvatski kontingent (HRV-CON) u NATO operaciji potpore miru KFOR

na Kosovu, s danom 21. studenoga 2022. godine (KLASA: 811-01/22-01/01, URBROJ: 512-07-22-26, od 16. studenoga 2022.).

Fra Ivica Pavlović, OFM imenovan je policijskim kapelanom Policijske kapelanije „Sveti Vlaho“ u PU dubrovačko-neretvanskoj s danom 1. prosinca 2022. godine (KLASA: 811-01/22-01/01, URBROJ: 512-07-22-28, od 23. studenoga 2022.).

Don Ilija Jakovljević razriješen je privremene službe policijskog kapelana Policijske kapelanije „Sveti Vid“ u Rijeci s danom 14. prosinca 2022. godine (KLASA: 811-01/22-01/01, URBROJ: 512-07-22-31, od 12. prosinca 2022.).

Fr. Kristijan Gerbic, OP imenovan je policijskim kapelanom Policijske kapelanije „Sveti Vid“ u PU primorsko-goranskoj s danom 15. prosinca 2022. godine (KLASA: 811-01/22-01/01, URBROJ: 512-07-22-32, od 12. prosinca 2022.).

IZVJEŠĆA I DOGAĐAJI

OBILJEŽENA 31. GODIŠNJICA POGIBIJE TRINAEST HRVATSKIH REDARSTVENIKA U STRUGI BANSKOJ

U utorak 26. srpnja u Strugi Banskoj kraj Dvora na Uni, obilježena je 31. obljetnica pogibije trinaestorice hrvatskih redarstvenika koji su 26. srpnja 1991. dali svoje živote u obrani pounjskih sela i domovine Hrvatske.

Braneci mještane i civile, u sukobu su toga dana na oltar Domovine svoje živote položili: Mile Blažević – Čađo, Željko Filipović, Mile Pušić, Davor Vukas, Branko Vuk, Ivica Perić, Žarko Gundić, Mladen Halap, Zoran Šaronja, Goran Fadljević, Marijan Parlov, Drago Matijević i Šefik Pezerović.

Program obilježavanja započeo je u 9.00 sati okupljanjem uzvanika kod Spomen obilježja poginulim braniteljima i civilima iz Drugog svjetskog rata i Domovinskog rata. Na komemoraciji je, uz obitelji poginulih policajaca, sudjelovalo i izaslanstvo Vlade s potpredsjednikom Vlade i ministrom unutarnjih poslova Davorom Božinovićem, glavni ravnatelj policije Nikola Milina, predstavnici županije, lokalne i regionalne samouprave, te članovi braniteljskih udruga proisteklih iz Domovinskog rata. Zajedničkim mimohodom i polaganjem vijenaca i svijeća kod

Spomen obilježja poginulim hrvatskim redarstvenicima, uzvanici su se prisjetili događaja toga dana 1991. godine. Obranu Struge Banske na osobit način obilježio je herojski čin hrvatskih policajaca Mile Blaževića-Čađe i prometnog policajca iz Dugog Sela Željka Filipovića, koji su žrtvovali vlastite živote kako bi uništili oklopni kamion na kojem su se nalazila dva protuavionska topa, a ispred kojega se kretao „živi štit“ civila.

Središnji komemorativni program održan je ispred kapelice sv. Ane. Molitvu za duše poginulih branitelja uputio je sisački biskup msgr. Vlado Košić. Uz biskupa bio je generalni vikar vojnog ordinarijata don Marko Medo i policijski kapelan don Ivo Borić. U programu su nastupili članovi policijske klappe „Sveti Mihovil“, Kulturnog umjetničkog društva „Hrvatski pleter“ iz Dvora te glazbeni solisti.

Nakon završetka svečanosti uzvanici su se spustili prema rijeci Uni gdje su dočekali sudionike tradicionalnog spusta čamaca rije-
kom Unom „Heroji hrvatskog Pounja“.

8. POKRAJINSKO HODOČAŠĆE HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE I BRANITELJA GOSPI SINJSKOJ

Svetište Gospe Sinjske svake godine okuplja mnoštvo vjernika koji u tome svetištu prepoznaju mjesto osobite Božje prisutnosti i milosti. Iz godine u godinu, još tamo od 1715. i pobjede nad Turcima, u svetište se stječu mnogi vjernici kako bi pred slikom Gospe Sinjske zahvalili Bogu i Isusovoj Majci Mariji za sva primljena dobročinstva te molili za milost i pomoć u svome životu. Svetište Gospe Sinjske mjesto je gdje osobito rado dolaze i hrvatski vojnici, policajci i branitelji iskazujući Bogu molitve i prošnje za svoje obitelji, prijatelje, narod i domovinu, tražeći Božju pomoć za svoj obiteljski i profesionalni život.

Stoga je i ove godine, 29. srpnja održano Pokrajinsko hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja Čudotvornoj Gospi Sinjskoj. Osmo po redu, hodočašće je okupilo hrvatske vojnike iz svih grana Oružanih snaga, policijske službenike iz policijskih uprava splitsko-dalmatinske, dubrovačko-neretvanske, zadarske i šibensko-kninske, hrvatske branitelje iz Splitsko-dalmatinske županije i Dubrovačko-neretvanske županije, vatrogasce iz Hrvatske vatrogasne zajednice Splitsko-dalmatinske županije, pripadnike povijesnih postrojbi Hrvatske vojske.

Zapovjednik hodočašća bio je zapovjednik 3. mehanizirane bojne Pauci pukovnik Ivica Armanda, a zamjenik zapovjednika bio je glavni policijski savjetnik Ivica Franić. Na hodočašću su također sudjelovali potpredsjednik Vlade RH i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, glavni ravnatelj policije Nikola Milina, glavna tajnica Ministarstva unutarnjih poslova Sanda Šimić Petrinjak, načelnik PU splitsko-dalmatinske Slobodan Marenić, načelnik PU dubrovačko-neretvanske Ivan Pavličević, načelnik PU šibenske Ivica Kostanić, gradonačelnik Grada Sinja Miro Bulj, izaslanik glavnog vatrogasnog zapovjednika i zapovjednik Intervencijske

vatrogasne postrojbe Split Darko Maretić. Na hodočašću su sudjelovali Orkestar Hrvatske ratne mornarice, te klapa HRM „Sveti Juraj“ i policijska klapa „Sveti Mihovil“ koje su predvodile liturgijsko pjevanje.

Hodočašće je započelo okupljanjem hodočasnika ispred franjevačkog samostana u Sinju. Već u 8.30 ujutro pa sve do kraja svete mise bilo je moguće pristupiti sakramentu pomirenja u ispovjednom prostoru. Svečana ulazna procesija krenula je u 10 sati iz samostanskog dvorišta pa Glavičkom ulicom preko Trga kralja Tomislava do crkve Gospe Sinjske. U 10.30 sati koncelebriranu svetu misu predslavio je vojni biskup msgr. Jure Bogdan, u zajedništvu s generalnim vikarom Vojnog ordinarijata don Markom Medom, gvardijanom sinjskog Svetišta fra Marinkom Vukmanom, biskupskim vikarom za pastoral MORH-a i OS RH don Slavkom Rajičem, biskupskim vikarom za pastoral MUP-a i Redarstvenih službi fra Franom Musićem, vojnim i policijskim kapelanima iz Splita, Zadra, Šibenika, Knina i Pule, i fratriba iz sinjskog samostana.

U homiliji biskup se osvrnuo najprije na prvo čitanje (1 Iv 4,7-16) i istaknuo važnost uloge svetog Ivana apostola u Isusovom životu: „Autor prve današnje poslanice je sveti Ivan koji ima bogato i dugo iskustvo života s Isusom i s njegovom majkom. On je onaj učenik koji je ustrajao do kraja biti s Isusom i u najtežim trenucima Isusova života. Isusa je pratio u stopu Ostao je s njime i na Golgoti sve do Isusove smrti. Jedini je od apostola koji je umro naravnom smrću u dubokoj starosti. On je sam svjedok događaja s Isusom. Ima također bogato iskustvo života mlade Crkve Djela apostolskih u židovskome okruženju i potom u grčko-rimskome ambijentu i kulturi u Maloj Aziji. Svi njegovi tekstovi u Novome zavjetu, pisani po sjećanju, prožeti su dubokim iskustvom susreta sa živim Bogom u

U Svetištu Gospe Sinjske, 29. srpnja 2022.

FOTO: Svetište Gospe Sinjske

osobi Isusa Krista i poslije u vjeri. Sveti Ivan je propovjednik Boga ljubavi. U svojoj dubokoj starosti, po predaji, Ivan je svojim učenicima ponavljao: 'Ljubite jedni druge. Bog je ljubav.'

Biskup je posebno naglasio važnost djelatne ljubavi u životu kršćana: „Kršćanstvo je braćo i sestre vjera ljubavi. Naša vjera izgrađuje civilizaciju ljubavi. Čovjek kršćanin je biće ljubavi. Ako se u našem svakodnevnom ponašanju ne očituje Božja ljubav, onda smo loši kršćani.”

Osvrnuvši se na navješteno evanđelje (Lk 10, 38-42), msgr. Bogdan je istaknuo kako Isus u evanđelju ne pokazuje samo koliko je Bog, nego koliko je i čovjek sa svim ljudskim potrebama. Isus traži mjesto gdje da se odmori prije odlaska u Jeruzalem, gdje da se „sakrije“

od mnoštva - i odlazi kod Marte, Marije i Lazara. Isus je kod njih bio kao „kod svojih“, kao doma. Opisujući događaje iz evanđelja biskup se zaustavio na Isusovim riječima: „Marta, Marta! Brineš se i uznemiruješ za mnogo, a jedno je potrebno!“ Biskup je pojasnio da Isus nije ukorio Martu zato što je radišna. Evanđelje nas ne želi navesti na razmišljanje o tome tko je bolje postupio (Marta ili Marija), nego želi da shvatimo i izaberemo ispravno postupanje u datom trenutku. Potrebno je prepoznati kairo - trenutak za djelovanje i trenutak za molitvu.

Na kraju svete mise molila se posvetna molitva Gospi Sinjskoj. Poslije svete mise hodočasnici su imali prigodu za zajedničko druženje u samostanskom dvorištu i vrijeme za osobnu pobožnost u Svetištu.

OBILJEŽAVANJE 31. GODIŠNJICE TRAGIČNE POGIBIJE PRIPADNIKA POLICIJSKE POSTAJE DALJ

Hrvatska se u ponedjeljak 1. kolovoza 2022. u Dalju prisjetila tragične pogibije 39 hrvatskih branitelja stradalih 1. kolovoza 1991. u obrani Policijske postaje Dalj. Toga dana 1991. godine jedinice motorizirane brigade JNA s pridruženim jedinicama teritorijalne obrane napale su šire područje Dalja i Erduta, nastojeći prodrijeti u Dalj. Policajci Policijske postaje Dalj, s pripadnicima Zbora narodne garde i Civilne zaštite te lokalnim stanovništvom, pokušali su obraniti mjesto odbivši ultimatum za bezuvjetnu predaju. Nakon višesatnog otpora i teških borbi, policijska postaja Dalj je zauzeta čime je ujedno pao i cijeli Dalj. Tragično je poginulo dvadeset hrvatskih policajaca, petnaest pripadnika Zbora narodne garde i četiri pripadnika Civilne zaštite.

Službeni program obilježavanja 31. obljetnice počeo je u jutarnjim satima u Aljmašu spuštanjem vijenaca iz plovila u Dunav u spomen na prognano stanovništvo Aljmaša, Dalja i Erduta, koje je 1. kolovoza 1991. teglenicama prevezeno vodenim putem iz Aljmaša u Osijek. Program je nastavljen u dvorištu vinarije Erdut gdje su upaljene svijeće kod spomen obilježja poginulim pripadnicima prve satnije, prve bojne, treće gardijske brigade Hrvatske vojske.

Ispred Postaje granične policije Dalj održan je središnji komemorativni program. Polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća ispred spomen obilježja, poginulim hrvatskim braniteljima počast su odali: obitelji poginulih branitelja, izaslanica potpredsjednika Vlade i ministra unutarnjih poslova državna tajnica Irena Petrijevčanin Vuksanović, glavni ravnatelj policije Nikola Milina, izaslanik potpredsjednika Vlade i ministra hrvatskih branitelja državni tajnik Špiro Janović, izaslanik ministra obrane državni tajnik Branko Hrg, načelnik Policijske uprave osječko-ba-

ranjske Ladislav Bece, načelnik Postaje granične policije Dalj Saša Rebolj, zapovjednik Zapovjedništva za obuku i doktrinu Fran Krsto Frankopan brigadni general Željko Ljubas, izaslanstvo Osječko-baranjske županije, predstavnici lokalne uprave i samouprave te predstavnici udruga proizišlih iz Domovinskog rata. Hrvatsku himnu izvela je policijska klapa „Sv. Mihovil“, a potom su pročitana imena poginulih branitelja. Molitvu za poginule hrvatske branitelje predvodio je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan.

Po završetku komemoracije, biskup Bogdan je predvodio svetu misu u župnoj crkvi sv. Josipa u Dalju. S biskupom su koncelebrirali župnik u Dalju vlč. Ante Mihaljević, policijski kapelan u Osijeku p. Stjepan Harjač DI, policijski kapelan u Vinkovcima don Ivan Begović, policijski kapelan u Virovitici i Koprivnici don Ozren Bizek, i župnik Župe Preslavnoga Imena Marijina u Osijeku vlč. Filip Perković.

Biskup Bogdan se u propovijedi najprije osvrnuo na događaje toga dana prije 31 godinu. Kazao je kako su nam još uvijek u živome sjećanju slike koje su tih dana obišle svijet. Sjećamo se kolona civila koji se žurno izvlače na Dunav kako bi se ukrcali na prvi šlep, a sve dok traju teške bitke za obranu mjesta. Prisjećamo se potresnih kadrova staraca, žena i djece koja u plaču napuštaju svoje domove. Nitko nije mogao slutiti da ih čeka dugih sedam godina progonstva. Neki se više nikada nisu vratili u Dalj.

Biskup je istaknuo kako se, međutim, želimo prisjetiti i 1998. godine kada se dogodio povratak stanovnika u Aljmaš, Erdut i Dalj. Bili su to dani pomiješane radosti i tuge što se moglo vidjeti na licima povratnika. Naime, osjećaj sreće zbog povratka bio je pomiješan sa žalosti, zbog izgubljenih ljudskih života,

nestalih, ranjenih, zbog teških razaranja mjesta i uništavanja imovine. Katolička župna crkva sv. Josipa bila je razorena, no danas je u cijelosti obnovljena i uređena.

Biskup je rekao: „Braćo i sestre, što nam je činiti? Više nego ikada osjećamo kako nam je sada potrebno mirno, dostojanstveno i hrabro nastaviti svjedočiti za istinu o Dalju, o Domovinskome ratu, bez mržnje, u ljubavi prema istini. Isto tako, osobno i zajednički moliti. Mi smo kršćani i mi čvrsto vjerujemo u Božji sud i Božju pravdu. Božji sud je različit od ljudskih sudova, po svojoj apsolutnoj pravednosti i transparentnosti, ali i velikoj Božjoj ljubavi i milosrđu. U toj vjeri smo kršteni i odgojeni. U toj vjeri smo danas ovdje okupljeni oko Gospodnjeg oltara u Dalju. Molimo danas za duše hrvatskih branitelja Dalja, redarstvenike, pripadnike Zbora narodne garde, civilne zaštite, sve stradale u ratnom sukobu. Neka dobri i milosrdni Bog primi sve dobro koje su za zemaljskoga života učinili. Kao što smo činili u tijeku rata, kada smo žarko sklapali ruke i čvrsto se držali zajedno i danas molimo zajedno. U vremenu ogromnih patnji i ratnih stradanja, imali smo visoki stupanj povjerenja i zajedništva, suradnje i solidarnosti. To je bilo okrunjeno oslobođenjem, slobodom i nezavisnošću zemlje, iako su se tomu protivili brojni moćnici. (...) I sada kao vjernici imamo pravo i obvezu moliti se i boriti za pravdu i istinu. Uključi-

mo u molitve sve ranjene, nestale i ponižene, obespravljene.... Neka Gospodar povijesti i ljudskih sudbina daruje svoju pomoć i utjehu svima koji pate i trpe zbog nepravde. Spomen na naša stradanja se ne smije zaboraviti. Ne dopustiti da nam srca obuzme mržnja i osveta. Od povijesti koja je učiteljica života želimo učiti. Čuvati memoriju da nam se ne bi više nikad dogodilo slično zlo.“

Osvrnuvši se na misna čitanja, biskup je govorio o zgodi čudesnog umnažanja kruhova. „Naglasak u samim evanđeljima“, istaknuo je biskup, „nije ponajprije na čudesnom umnažanju, nego na Isusovoj brizi za materijalne potrebe ljudi. Isusu je u prvom redu stalo do gladnih ljudi.“ Ova zgoda, istaknuo je biskup, predoznačuje preobilje jedinstvenoga kruha – kruha života, Euharistije. Na svetoj misi imamo prigodu blagovati od ovoga kruha koji daruje život vječni. Ovaj kruh nas snaži kako bi istinski živjeli kršćanskim životom.

Na kraju svete mise, biskup je blagoslovio kip sv. Josipa Radnika i kip Gospe Žalosne. Kip sv. Josipa Radnika postavljen je u znak zahvalnosti svima (anonimnima i poznatima) koji su svojim radom obnovili crkvu i mjesto. Kip Gospe Žalosne u spomen je na sve stradale iz Dalja tijekom 20. st., a bilo ih je mnogo. Liturgijsko pjevanje predvodila je policijska klapa „Sveti Mihovil“.

PROSLAVA DANA POBJEDE I SVETKOVINE NEBESKE ZAŠTITNICE VOJNOG ORDINARIJATA

Sveta misa u crkvi Gospe Velikog Hrvatskog zavjeta u Kninu, 5. kolovoza 2022.

FOTO: MORH/F. Klen

U petak 5. kolovoza 2022., u Kninu se održala središnja proslava Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja i 27. obljetnice vojno-redarstvene operacije „Oluja“. Vojni ordinarijat također je proslavio svetkovinu svoje nebeske zaštitnice Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta.

Na svečanoj proslavi sudjelovali su brojni hrvatski branitelji – sudionici operacije Oluja, obitelji poginulih, umrlih i nestalih hrvatskih branitelja, pripadnici Hrvatske vojske i policije, i građani iz svih krajeva Lijepe naše koji su došli u kraljevski grad Knin proslaviti ovaj veliki dan. Na središnjem programu obilježavanja sudjelovali su predsjednik Republike Hrvatske i Zoran Milanović, pred-

sjednik Hrvatskog sabora Gordan Jandroković, predsjednik Vlade RH Andrej Plenković, potpredsjednik Vlade i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, potpredsjednik Vlade i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, ministar obrane Mario Banožić i ostali ministri u Vladi RH, zastupnici u Hrvatskom saboru, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH admiral Robert Hranj sa suradnicima, glavni ravnatelj policije Nikola Milina sa suradnicima, vojni izaslanici savezničkih i partnerskih zemalja.

Program proslave Oluje započeo je u ranim jutarnjim satima budnicom ulicama grada Knina u izvedbi Orkestra Oružanih snaga RH.

Podizanje hrvatske zastave na Kninskoj tvrđavi, 5. kolovoza 2022.

FOTO: MORH/F. Klen

U 9 sati su ispred spomenika hrvatske pobjede „Oluja 95“ na Trgu dr. Ante Starčevića obitelji poginulih, umrlih i nestalih branitelja, hrvatski ratni vojni invalidi, ratni zapovjednici i predstavnici udruga iz Domovinskog rata, visoka državna i druga izaslanstva položili vijence i upalili svijeće. Uslijedila je molitva za sve poginule u Domovinskom ratu koju je predvodio vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan: „Zahvaljujemo ti Gospodine Bože za našu braću i sestre koji nam bijahu bliski i dragi, a koji nas u obrani domovine napuštaju. Ne daj da se izgubi išta od napora naših branitelja. Ono što su živjeli i činili neka doprinese dobrobiti naše domovine i cijeloga svijeta. Daj da ljudi što će za njima doći cijene sve što njima bijaše sveto, da u svemu u čemu su bili veliki i dalje nama zbore. I sada kad su prešli u pokoj neka nastave živjeti u svima nama, našim srcima, našim mislima, našim savjestima. Daj da nakon njihove smrti i zbog njihove smrti budemo dublje međusobno povezani u nadi da ćeš i nama biti vjeran kad prijeđemo prag ovozemaljskog života.“

Svečanost je nastavljena na stadionu NK „Dinara“ i Kninskoj tvrđavi. Državni i vojni uzvanici, hrvatski branitelji, drugi uzvanici i svi okupljeni, na stadionu NK „Dinara“ pratili su putem video zida svečanost koja se odvijala na najvišem platou na Kninskoj tvrđavi. U 9.43 zvonjavom crkvenih zvonova simbolično je najavljen trenutak ulaska pripadnika Hrvatske vojske u Knin tijekom operacije, nakon čega je na Kninskoj tvrđavi podignuta hrvatska zastava uz pjevanje hrvatske himne. U trenutku čitanja imena smrtno stradalih hrvatskih branitelja u VRO „Oluja“, 122 kadeta HV-a i 122 kadeta policije na Kninskoj tvrđavi istupila su u postroj u spomen na 244 poginula i nestala hrvatska branitelja.

Nakon programa na stadionu NK „Dinara“, uzvanici su se uputili prema crkvi Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta gdje je slavljen sveta misa za Domovinu s početkom u 11.45 sati. Središnje euharistijsko slavlje predvodio je šibenski biskup msgr. Tomislav

Rogić, dok su u koncelebraciji bili vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, umirovljeni šibenski biskup msgr. Ante Ivas, provincijalni ministar Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Marko Mrše, generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, biskupski vikar za pastoral MORH-a i OS RH don Slavko Rajič, biskupski vikar za pastoral MUP-a i Redarstvenih službi fra Frano Musić, gvardijan i župnik u Kninu fra Josip Gotovac, te još dvadesetak vojnih i policijskih kapelana i ostalih svećenika. Na početku euharistije riječi pozdrava i dobrodošlice uputio je biskup Bogdan.

„Dok se spominjemo VRO ‘Oluja’ u sjećanju su nam svi hrvatski branitelji koji se nisu opredijelili za sebične ljudske sustave, nego za obranu slobode i dostojanstvo domovine i žrtvu vlastitoga života. To je bio najjači odgovor onim pojedincima i skupinama koji su kovali projekte i smišljali strategije za ostvarenje vlastitih sebičnih interesa ne priznajući prava drugima. U svjetlu Isusove žrtve lju-

bavi i njegova uskrsnuća prepoznavamo ih u Božjem pobjedničkom sustavu“, rekao je biskup Bogdan. „Spominjemo se i svih drugih žrtava, napose civilnih, da u Božjoj pravdi i ljubavi i milosrđu pronađu svoj mir. Mi danas ne slavimo rat. Slavimo slobodu i mir. Obilježavamo prekretnicu koja je dokrajčila ružne snove i planove koji su nam kao narodu i državi oduzimali budućnost. Molimo Boga za svoju zemaljsku domovinu Hrvatsku da ljudima na položaju podari mudrosti, a građanima poštenja i zauzetosti kako bi još više među nama ojačali sloga i pravda, mir i napredak“, potaknuo je mgr. Bogdan.

Šibenski biskup msgr. Tomislav Rogić na početku svete mise čestitao je svima nazočnicima Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, dok je na osobit način vjernicima Vojnog ordinarijata čestitao svetkovinu njihove nebeske zaštitnice Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta podsjetivši kako Vojni ordinarijat ove godine slavi 25. obljetnicu utemeljenja.

Svečani program na stadionu NK „Dinara“, 5. kolovoza 2022.

FOTO: MORH/F. Klen

U homiliji, biskup Rogić poručio je da je ovo „dan kad smo pozvani iščitavati našu povijest, sve kroz što smo prošli, što smo činili, podnijeli, sve što smo branili i za što smo živjeli, iščitavati u svjetlu Božje Riječi i konačnog cilja ljudskog života: doći u nebo, ući u blaženu vječnost, zauvijek s Bogom i svima koji su dio njegove beskonačne ljubavi“. Rekao je da je „vjera u kojoj smo kršteni i Bogu posvećeni ugrađena u biće našeg naroda više od 13 stoljeća“. Vjekovna je spremnost bila i ginuti za „Krst časni i slobodu zlatnu“, kazao je msgr. Rogić.

Primijetio je da od kada je vjere u našem narodu, otada se gaji i pobožnost Blaženoj Djevici Mariji, podsjetivši da je najstariji Marijin lik pronađen upravo pokraj Knina.

„Kroz stoljeća nižu se crkve i svetišta njoj u čast. Hrvatska je umrežena crkvama u čast Blažene Djevice Marije. Upravo u ovoj crkvi to se nekako sažima u jedno: i krsni zavjet, i pobožnost nebeskoj Majci, i naša povijest, i naša stradanja, i naše molitve, zahvale i kajanja, i izbavljenja koja nam je po Marijinu zagovoru i baš na njezine blag dane podario Bog“, kazao je šibenski biskup.

Poručio je da su stoga „došli ovdje svemoću Bogu izreći svoju zahvalnost: za dar vjere, za dar Lijepe naše, za dar slobode i pobjede, za dar žrtve tolikih branitelja koji su darovali život da bi naš narod imao budućnost, da bi imao slobodu i slobodnu Domočinu, Hrvatsku“.

„Ako izgubimo zahvalnost, nećemo znati cijeniti dobivene darove i podnesene žrtve, a onda nećemo biti sposobni niti nastaviti ispravnim putem nesebičnosti, samoprijegora i ljubavi za druge“, pojasnio je msgr. Rogić.

Potom se osvrnuo na ulomak Starozavjetne knjige Sirahove koji donosi pregled onoga što se događalo izraelskom narodu. Klicanje i zahvala nakon svladanih teškoća. Svjesni od koga im je došlo spasenje. Slave Boga Spasitelja, Gospodara povijesti, zahvaljuju

Imenu njegovu za zaštitu i pomoć: „Po velikom milosrđu i imenu svom izbavio si me ... iz ruku onih koji mi o glavi rade, od mnogih kušnja koje pretrpjem, od gušenja u vatri koja me okružila, iz središta ognja koji nisam potpalio... Duša moja bijaše blizu smrti... i nije bilo nikoga da mi pomogne; pogledom sam pomoć ljudi tražio, ali uzalud. Tad se sjetih milosrđa tvojeg, o Gospode, i djela tvojih još od iskona, kako izbavljaš one koji te strpljivo čekaju i spasavaš ih iz ruku neprijateljskih“.

Biskup je primijetio da se brojni branitelji i prognani prepoznaju u tim riječima. „Kroza sve što su prošli, koliko im je puta molitva bila na usnama i krunica oko vrata, očiju uperenih prema nebu. Nada, vjera, pouzdanje da nisu ginuli uzalud i da ih Gospodin neće iznevjeriti, ostaviti“, rekao je msgr. Rogić, poručivši da „iz tih događaja i učimo, i učvršćujemo svoju vjeru“.

„Naše pouzdanje, naša nada neka bude čvrsta, ustrajna i za budućnost. Ako smo kroz prošle nevolje trpjeli i iz njih izišli, prevladali ih Božjom pomoću, snagom vjere i požrtvornosti, zajedništvom koje je tako čudesno krasilo cijeli narod tih najtežih godina, zašto bi to danas nedostajalo? Pronađimo iznova zajedništvo koje nas nosi za dobrobit budućih generacija, na čast podnesenim žrtvama i Bogu na slavu i zahvalnost za tolike primljene darove“, potaknuo je biskup Rogić.

„Sveti Pavao piše: ‘Da se ne bismo uzdali u same sebe, nego u Boga koji uskrisuje mrtve’ i da nas to zajedništvo vjere pokrene, opet ujedini – ne u mudrosti ljudskoj, tjelesnoj, nego u Božjoj milosti. Vjera da nas učini boljima, velikodušnjima, požrtvornijima u istinskoj bratskoj ljubavi jednih za druge. To nije nemoguće. Toliko se puta već dogodilo i događa. Sjetimo se samo novijih pogibelji: potresa, poplava i požara, pokazane požrtvornosti i jedinstva svih. Zavapimo molitvom Bogu da nas ne ujedinjuje samo nevolja, nego istinska želja za izgradnjom boljeg svijeta, boljih odnosa, svakog napretka. Da jedni drugima želimo samo dobro“, pozvao je šibenski biskup.

„Ako budemo barem malo više živjeli iz vjere i pouzdanja u Boga, od onih vrijednosti koje proistječu iz našeg krsnog zavjeta: Bogoljublje, domoljublje i bratoljublje – zajedništvo u slozi. Ako to budemo znali svjedočiti i na mlađe vjeru prenositi, sigurno možemo graditi bolju budućnost da se i oni koji su je pošli drugdje tražiti, vrate. Tada će se i naše mlade obitelji otvoriti životu, prihvaćati novi život. Ovo treba toliko puta ponoviti. Ne smijemo od toga odustati. Svaki uloženi napor, svaka iskazana požrtvornost i velikodušnost, svaka sposobnost pojedinca ugrađena u to, svaki novi uspjeh – uvelike će opravdati i

podnesene žrtve, učiniti ih još vrijednijima“, istaknuo je biskup Rogić zaključivši: „S vjerom u Božju providnost i milosrđe, ne žaleći truda oko dobra svega naroda i zajedništva, ohrabreni iskustvom prevladanih nevolja, čuvajmo što nam je najsvetije“.

Župnik i gvardijan u Kninu fra Josip Gotovac uputio je prigodne riječi na kraju mise nakon čega je otpjevana hrvatska himna.

Liturgijsko pjevanje predvodile su klape Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“ i policijska klapa „Sveti Mihovil“.

BLAGOSLOVLJEN RELIKVIJAR BL. ALOJZIJA STEPINCA U ZAPOVJEDNIŠTVU HRVATSKE KOPNENE VOJSKE

U četvrtak 25. kolovoza 2022. godine, u Zapovjedništvu Hrvatske Kopnene vojske i sjedištu vojne Kapelanije „Blaženog Alojzija Stepinca i Svetih Anđela Čuvara“ u Karlovcu održana je sveta misa i obred blagoslova relikvijara Blaženog Alojzija Stepinca. Misno slavlje predvodio je generalni postulador za kauze beatifikacije i kanonizacije msgr. Juraj Batelja u koncelecijaciji s domaćinom, vojnim kapelanom vlč. Ivanom Blaževcem, dekani- ma Karlovačkog i Dugoreško-mrežničkog dekanata, dekanom Osječkog vojnog dekanata i svećenicima iz karlovačkih i osječkih župa.

Svetoj misi nazočili su djelatnici Zapovjedništva Hrvatske kopnene vojske predvođeni načelnikom stožera i zamjenikom zapovjednika Hrvatske kopnene vojske general bojnikom Tihomirom Kundidom. Također, su nazočili županica Karlovačke županije Martina Furdek-Hajdin, gradonačelnica Grada Ozlja Lidija Bošnjak, načelnik općine Krašić Josip Petković Fajnik te brojni dobrotvori i prijatelji koji su doprinijeli ostvarenju ovoga projekta postavljanja relikvijara blaženika Stepinca u kapelicu vojne kapelanije u Karlovcu. Relikvijar, koji je izradio kipar Ilija Skočibu-

šić, sadrži u sebi moćnik s elementom iz pojasa koji je kardinal Stepinac nosio u zatočeništvu u Krašiću.

Msgr. Batelja se u propovijedi dotakao blaženikova života kao vojnika i časnika s ratnim iskustvom, koji je imao veliki utjecaj na njegovo kasnije djelovanje kao svećenika i nadbiskupa u nemilosrdnim okolnostima najgorih režima 20. stoljeća. Kakav je blaženik bio velikan vjere, propovjednik je izrazio na kraju homilije riječima samoga blaženika: „Bio sam posve odlučan, ako radi vjere treba trpjeti, trpjet ćemo. Ako treba ići zatvor, idem. Ako pod mač, i tamo idemo uz milost Božju. Ako treba na križ, neka nas razapinju, ako u smrt, rado ćemo umrijeti, ali Sotoni popustiti- ne. Kad bismo izdali Crkvu Božju za oglodane kosti koje nam dobacuje bezbožni progonitelj za izdaju Crkve Božje, to bi bila sablazan koja se ne samo lako ne bi zaboravila, nego nikada. Stoga radije umrijeti nego izdati Crkvu Svetu Božju. Što bi meni rekao moj narod koji sam poučavao istinama vjere, a u trenutcima kušnje ja prvi petama dao vjetra. Kako bi bilo Svetome Ocu, i što je najvažnije, što bi meni rekla moja savjest da sam izdao

Crkvu? Da smo htjeli izdati Crkvu, danas bismo stajali na počasnim tribinama i primali odlikovanja. Mene je tješila Isusova riječ, što bi vrijedilo sav svijet zadobiti, a dušu svoju upropastiti.“ Ovo govorim zbog toga da vidite da pred sobom nemate slabića klecavih koljena, nastavio je msgr. Batelja, nego Kristova vojnika koji zna za što ulaže život. „Pred nama je lik eminentnog pastira, ne namjnika Božjega koji pase sebe, nego čuva besmrtnu dušu hrvatskog katolika. Njegova je snažna odluka bila kao i u mladosti, u vojničkim i časničkim danima – trpjeti i moliti, tako je volja Božja. Ako treba, bolje je časno poginuti nego sramotno ostati. Kako je to neusporedivo s današnjim mentalitetom čovjeka koji je za bijednu koru kruha spreman

prodati i čast i vjeru i dostojanstvo. Neka nam na Alojzijeve zagovor, dobri Bog udijeli dar žive i postojeće vjere“, zaključio je msgr. Batelja.

General Kundid također se obratio nazočnima riječima zahvale timu za koordinaciju i provedbu ovoga projekta te istaknuo vrijednost relikvijara za sadašnje i buduće generacije Hrvatskih vojnika.

Inicijativu za postavljanjem relikvijara u vojnoj kapelici u Karlovcu pokrenuo je vojni kapelan vlč. Ivan Blaževac s obzirom na to da je blaženi Alojzije u vojsku stupio upravo u Karlovcu. Misno slavlje je upotpunila muška pjevačka grupa Lipa iz Vinkovaca.

23. POKRAJINSKO HODOČAŠĆE HRVATSKE VOJSKE I POLICIJE U LUDBREG

U petak 2. rujna 2022., održano je 23. pokrajinsko hodočašće Hrvatske vojske i policije u svetišhte Predragocjene Krvi Kristove u Ludbregu. Hodočašće je predvodio vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan.

Na hodočašću su sudjelovali načelnici i djelatnici policijskih uprava sa sjevera hrvatske: PU varaždinske, PU međimurske, PU krapinsko-zagorske, PU bjelovarsko-bilogorske, PU kopriivničko-križevačke i PU zagrebačke, te pripadnici 2. mehanizirane bojne „Pume“ Gardijske oklopno-mehanizirane brigade i drugi pripadnici vojarne u Varaždinu. Na svetoj misi su također sudjelovali i drugi vjernici, pripadnici Varaždinske biskupije. Liturgijsko pjevanje predvodila je policijska klapa „Sveti Mihovil“. U liturgijskome slavlju posluživali su bogoslovi Varaždinske biskupije.

Hodočasnici su tijekom hodočašća imali prigodu za svetu ispovijed. Svečanom pro-

cesijom od župne crkve Presvetog Trojstva pripadnici policije i vojske zajedno su se sa svećenicima uputili prema Svetištu gdje se najprije molila pobožnost Križnoga puta.

Vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predvodio je euharistijsko slavlje u zavjetnoj kapeli na otvorenom. U koncelebraciji s biskupom bili su varaždinski biskup msgr. Bože Radoš, voditelji ludbreškog svetišta vlč. Kristijan Stojko i vlč. Petar Mlakar, vojni i policijski kapelan i dekan vlč. Ivica Horvat te drugi policijski kapelani i župnici okolnih župa. Na početku svete mise varaždinski biskup msgr. Bože Radoš pozdravio je sve okupljene vjernike.

Biskup Bogdan se u propovijedi zaustavio na Isusovim riječima „Ovo činite meni na spomen“ (Lk 22,19) i na značenju tih riječi: „U svakoj svetoj misi, mi svećenici zajedno s vama vjernicima oživljujemo otajstvenu atmosferu Posljednje večere na Sionu u Jeruzalemu, ali i našeg svećeničkog ređenja.“

FOTO: MUP RH

„U ovoj i svakoj svetoj misi, braćo svećenici, mi se sjećamo svečanog trenutka kad smo sa strahopoštovanjem po prvi put uzeli u svoje ruke kalež-čašu spasenja. To je čaša, kalež Posljednje večere. Naslijedili smo ga od samoga Krista, jedinog i Vječnog svećenika, posredstvom jednog od apostola. Zaustavimo se načas i promislimo tko nam je u svećeničkom ređenju položio ruke na glavu, predao kalež – čašu spasenja, tko nas je pomazao svetim uljem, tko nas je zaređio za svećenika. Od mene svećenika, preko toga biskupa ide neprekinuti niz do jednoga od apostola u Dvorani posljednje večere, do samoga Krista Otkupitelja. Kako bi bilo lijepo kad bismo poznavali rodoslovlje svoga svećeništva! Kao što ispitujemo i rado ispisujemo rodoslovlje svoje obitelji bilo bi lijepo ispisati i rodoslovlje našeg svećeništva. Neprekinuti niz, od nas do Krista!“

„U ovoj i svakoj svetoj misi, mi Kristovi vjernici – kršćani, svi koji smo kršteni oživljujemo dan, obnavljamo memoriju kad smo, uglavnom, kao malena djeca, primili sakrament krštenja, i opet u djetinjoj dobi, u

drugom ili trećem razredu osmoljetke (neki i kasnije) pristupili prvi put sakramentalnoj svetoj ispovijedi i potom prvoj svetoj pričesti. Čiste djetinje duše i nevinog srca primili smo euharistijskog Isusa pod prilikama kruha. Postali smo živo svetohranište u koje se nastanio sami Bog (...) Od mene kršćanina katolika, preko tog Božjeg službenika Kristova svećenika ide neprekinuti niz do jednoga od apostola u Dvorani posljednje večere, do samoga Krista Otkupitelja. Kako bi bilo lijepo kad bismo poznavali rodoslovlje svoje vjere!“

Vojni ordinarij je istaknuo kako je Krist ustanovivši presvetu euharistiju na Posljednjoj večeri ovjekovječio kroz stoljeća svoju žrtvu križa, sve dok on ne dođe: „Isus zna da je Posljednja večera - posljednji dan njegova zemaljskog života. Znade da su to posljednji sati njegova života i njegove žrtve - one otkupiteljske žrtve koja će se samo jedanput u povijesti dogoditi prolijevanjem njegove krvi. On želi da trenutak Posljednje večere ostane trajno prisutan u povijesti čovječanstva, da kalež – čaša spasenja bude suputnik čovjeka sve do eshatona, do posljednjeg Adama.“

Apostoli pak u početku nisu razumjeli značenje Posljednje večere. „Da bi ovo unutarnje razumijevanje moglo u njima izrasti i dozreti, Krist je, nakon uskrsnuća od mrtvih i uzašašća na nebo, na dan Pedesetnice apostolima poslao Duha Svetoga. Prosvijetljeni i osnaženi Duhom Božjim, oni su u vjeri postupno razumijevali i doživjeli otajstvo otkupljenja koje se dogodilo na Veliki četvrtak: misterij Euharistije. Duh Sveti ih je konačno ‘učinio sposobnima’ da slave euharistijsku žrtvu.“

„Ono što se dogodilo u srcu i duši Isusovih učenika - apostola, dogodilo se i u nama, jer smo od njih mi svećenici naslijedili svećeničku službu, mi kršćani od njih primili smo sakrament krštenja. Svakoga dana, i svaki put kada slavimo svetu misu ponovno proživljujemo događaj i iskustvo Posljednje večere. Na otajstven, ali istinski način i mi postajemo dionici Posljednje večere kada, ispruženih ruku nad kruhom i vinom, molimo i u vjeri slijedimo riječi: ‘Rosom Duha Svetoga posveti ove darove da nam postanu tijelo i krv Gospodina našeg Isusa Krista’. Duh Sveti je onaj, koji čini da ljudski darovi kruha i vina postanu, kao i na Posljednjoj večeri, Tijelo i Krv Kristova“, rekao je biskup.

Biskup Bogdan istaknuo je kako su svećenici povlašteni Božji instrument: „Na svećeničkom ređenju, biskup je svećeniku pomazao ruke, kako bi pokazao da će upravo te ruke postati povlašteni instrument u rukama Kri-

sta, Velikoga svećenika. Tim rukama, novi svećenici će najprije uzeti posvećeni kruh, a zatim kalež pun roda trsova. Nad kruhom i vinom – izgovorit će i opetovano kroz cijeli život ponavljati iste riječi koje je izrekao i Krist na Posljednjoj večeri, posvetivši ih i pretvorivši ih u Njegovo Tijelo i Krv. Tim posvećenim rukama, po tim posvećenim službenicima svaki će svećenik u zajednici Kristovih vjernika dijeliti sakramente: krštenje, ispovijed, svetu pričest, bolesničko pomazanje, sakrament ženidbe. Tako, po djelovanju svećenika, Božjom providnošću i milosnim i nezaslužnim darom, u slavlju ovog velikog otajstva vjere, vjernik prima pod prilikama kruha i vina Sakrament otkupljenja svijeta.“

Biskup je propovijed završio riječima: „Euharistija je srce i vrhunac života Crkve, jer njome Krist Crkvu i sve njezine članove pridružuje svojoj žrtvi hvale i zahvaljivanja, koju je jednom zauvijek na križu prinio Ocu; po ovom sakramentu on izliva milost spasenja na svoje Tijelo Crkvu’. U toj vjeri smo danas okupljeni u Ludbregu, gradu koji stoljećima čuva spomen na znamenito euharistijsko čudo. U toj vjeri pred otajstvom euharistije molimo: ‘Klanjam ti se smjerno tajni Bože naš, Što pod prilikama tim se sakrivaš, Srce ti se moje sasvim predaje, Jer dok promatra Te, svijest mu prestaje. Vid i opip, okus varaju se tu, Al za čvrstu vjeru dosta je što čuh; Vjerujem u svemu Kristu Bogu svom, Istine nad ovom, nema Istinom’.“

DAN POLICIJSKE KAPELANIJE „SVETI MARKO KRIŽEVČANIN“

U utorak 6. rujna 2022. godine, svetom misom u crkvi sv. Nikole biskupa u Koprivnici proslavljen je Dan policijske kapelanije „Sveti Marko Križevčanin“. Misu je predslavio dekan varaždinskog dekanata i policijski kapelan PU varaždinske vlč. Ivica Horvat. Koncelebrirali su policijski kapelani vlč. Ozren Bizek, vlč. Vjekoslav Vidaček i drugi svećenici.

Misnom slavlju prisustvovali su zamjenik župana koprivničko - križevačke županije Ratimir Ljubić sa suradnicima, načelnik PU koprivničko - križevačke Dragutin Vurnek sa suradnicima, načelnik PU virovitičko - podravske Siniša Knežević sa suradnicima, djelatnici Policijske uprave koprivničko - križevačke, obitelji poginulih i preminulih policajaca te drugi vjernici. Vlč. Horvat u homiliji je govorio o smislu našega okupljanja oko oltara, a to je da s toga

slavlja uvijek odlazimo uzdignute glave, te poput svetoga Marka Križevčanina koji je jedan od svjetionika naše povijesti, napredujemo u službi za druge, u službi zajednice i domovine. U propovijedi je istaknuto da i mi poput sv. Marka Križevčanina doživljavamo različite kušnje, ponekad i razočaranja u životu. Unatoč tome, ne smijemo gubiti nadu nego se moramo sjetiti da sve što trebamo raditi – radimo iz ljubavi. Tako ćemo ispuniti Zakon Kristov i njegove riječi: „Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje“ (Iv 15,13).

Na kraju mise policijski kapelan vlč. Ozren Bizek svim prisutnim djelatnicima policijske uprave zahvalio je na zauzetosti u radu i na suradnji s Policijskom kapelanijom. Liturgijsko pjevanje predvodila je policijska klapa „Sv. Mihovil“ iz Splita.

Koprivnica, 6. rujna 2022.

FOTO: MUP RH

7. HODOČAŠĆE PRIPADNIKA HRVATSKE KOPNE NE VOJSKE NA UDBINU

Vlč. Ilija Jakovljević na čelu povorke, 8. rujna 2022., Udbina

FOTO: HKoV

U četvrtak 8. rujna 2022., na blagdan rođenja Blažene Djevice Marije održano je 7. vojno hodočašće pripadnika HKoV na Udbinu. Geslo ovogodišnjeg hodočašća bilo je „On je MIR!“ (Mih 5,4).

U sklopu hodočašća održana je najprije pobožnost Križnoga puta na kojem su po postajama Križ i zavjetnu svijeću nosili zapovjednici i prvi dočasnici postrojbi Hrvatske kopnene vojske, a potom su hodočasnici imali prigodu pristupiti sakramentu svete ispovijedi.

Sveto misno slavlje u crkvi Hrvatskih mučenika na Udbini predvodio je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan. U koncelebraciji s biskupom bili su generalni vikar Vojnog ordi-

narijata don Marko Medo, vojni dekan, vojni kapelani i svećenici Gospičko-senjske biskupije. Na hodočašću su sudjelovali pripadnici Zapovjedništva i postrojbi Hrvatske kopnene vojske, predvođeni zapovjednikom Hrvatske kopnene vojske, general-pukovnikom Borisom Šerićem. Zapovjednik 7. granskog hodočašća Hrvatske kopnene vojske bio je brigadir Marin Kostelac iz Odjela G-7 Zapovjedništva HKoV. Pjevanje je predvodila klapa Hrvatske ratne mornarice „Sv. Juraj“.

U propovijedi je biskup Bogdan istaknuo otajstveni značaj Marijinoga rođenja u Božjem spasenjskom naumu, koje nam se objavljuje upravo u tekstu rodoslovlja u navještenom Evanđelju (Mt 1, 1-16.18-23). Citiravši riječi vijetnamskog kardinala François Xavier

Nguyen van Thuana „Po rodoslovlju postajemo svjesni da pripadamo povijesti koja je veća od nas te tako istinitije shvaćamo smisao naše vlastite povijesti“, biskup je rekao:

„Kao Hrvati katolici rado ističemo svoju četrnaest stoljetnu pripadnost kršćanskoj vjeri, povezanost s Apostolskom Stolicom u Rimu i vjernost Katoličkoj Crkvi. Rado ističemo da je radosna vijest Evanđelja od prvih stoljeća, od samog početka kršćanstva naviještana i krvlju svjedočena u našim krajevima, u našoj hrvatskoj Domovini. Zadivljeni smo svjedočanstvom vijetnamskih katolika o veličini dara svetoga krštenja: oni s ljubavlju čuvaju i pamte sva imena svojih predaka počevši od prvoga pokršćavanja! Ovo je trenutak i za vlastiti ispit savjesti: Koliko cijenimo milosni dar krštenja? Koliko smo stvarno zahvalni onima koji su nam predali – posredovali vjeru, našim roditeljima, djedovima i bakama? Našim vjeroučiteljima, našim duhovnim pastirima? S kojim osjećajima razmišljamo o svome krštenju, o krštenju vlastite djece, naših bližnjih? S krštenjem, nešto bitno i prevažno dogodilo se u životu svakoga čovjeka, pojedinca, obitelji, naroda. Mnogovrsna rodoslovlja, ono osobno obiteljsko, ono nacionalno, a osobito ono evanđeosko rodoslovlje pokazuju nam da naši životi nisu besmislen ishod pukoga slučaja, nego da imaju vrijednost i smisao jer su dio Božjega nauma spasenja. Rodoslovlje Isusa Krista ujedinjuje Stari i Novi Zavjet u jedinstvenu povijest spasenja. Štoviše, ono nam objavljuje otajstvo Božjega milosrđa koje svoju puninu dostiže u Isusu Kristu, rođenom od Djevice Marije.“

„Rodoslovlje Isusa Krista ponajviše je popis grešnika i grješnica, podsjetnik skoro neprekinutoga niza ljudskih mana i grijeha. No, ipak, „gdje se umnožio grijeh, nadmoćno izobilova milost“ (Rim 5, 20), kako kaže sveti Pavao. Posljednji na popisu jest Josip, muž Marije, čovjek pravedan, a zatim dolazi preobilje milosti, Marijin sin, čovjek savršen, Isus koji se zove Krist. Dakle, Marijino ime u rodoslovlju znak je preokreta i novoga početka. Po njoj dolazi Onaj koji će uzeti na se grijehe svih ljudskih naraštaja, i onih prošlih i onih budućih. Marija spada u niz ljudi koji su omogućili dolazak Spasitelja svijetu. Zbog toga slavimo njezin rođendan. Njezina je veličina i uzvišenost u njezinoj povezanosti s Kristom. I mi nastavljamo njezino djelo svojim rođenjem ako surađujemo na ostvarenju punine otajstva Kristova u svome vremenu“, naglasio je vojni ordinarij i zaključio: „Naši životni problemi i izazovi mogu nam se često činiti nerješivima i preteškima. U napasti smo da otpišemo sve, i sebe i druge, i da se povučemo i zatvorimo u ispunjavanje vlastitih, sebičnih prohtjeva. No, taj bijeg od sebe i od drugih još više nas uvlači u vrtlog besmisla. Blagdan Marijinoga rođenja blagdan je nade. Prošlost, sadašnjost i budućnost u Božjim su rukama. Bog nas uvijek iznova iznenađuje, ulazi u naš život i pokazuje da nam je uvijek blizak. On može pisati ravno i po krivim crtama našega životnog puta. On nas drži i vodi u zajedništvu jedne, svete, katoličke i apostolske Crkve. Po Blaženoj Djevici Mariji, Maloj Gospi, pristupimo ovom vrelu milosti kako bismo i mi mogli klicati: Veliča duša moja Gospodina.“

U HRVACAMA OBILJEŽENA 31. GODIŠNJICA POGIBIJE POLICIJSKIH SLUŽBENIKA

Spomenik poginulim redarstvenicima u Hrvacama, 15. rujna 2022.

FOTO: PU splitsko-dalmatinska

U Hrvacama je 15. rujna 2022. obilježena 31. godišnjica stradavanja devet policijskih službenika i redarstvenika. Ante Škoko, Kažimir Abramović, Zoran Bočina, Ivica Grubač, Bogoslav Lukić, Jakov Topić, Dušan Cvrlje, Miro Milanović i Ante Radan su u rujnu 1991. godine na području Hrvaca i Maljkova poginuli braneći svoju domovinu.

Svečano obilježavanje započelo je svetom misom u crkvi Svih Svetih u Hrvacama koju je predvodio don Marko Trogrlić, policijski kapelan PU splitsko-dalmatinske uz fra Pericu Maslaća.

Uz članove obitelji poginulih policijskih službenika i predstavnike udruga proizašlih iz Domovinskog rata, na svetoj misi sudjelovali su načelnik Policijske uprave splitsko-dalmatinske Slobodan Marendić, načelnici Sektora

Ivica Franić i Nediljko Garac, zapovjednik Jedinice specijalne i interventne policije Ante Vugdelija, načelnik PP Sinj Mislav Filipović Grčić, načelnik PGP Imotski Tihomir Nenadić i načelnik PGP Trilj Ljubo Zečić, te načelnik općine Hrvace gospodin Dinko Bošnjak, izaslanstva gradova Sinj i Trilj, kao i Damir Gabrić, predstavnik Splitsko-dalmatinske županije.

U propovijedi je don Marko Trogrlić istaknuo kako žrtvu naših poginulih branitelja gledamo očima vjere. Ako se na njihovu žrtvu gleda pogledom vjere, onda ona dobiva posve novu dimenziju: onda njihova žrtva ima smisla, onda smrt položena iz ljubavi prema svojoj zemlji i narodu nije besplodna, besmislena smrt, nego donosi ploda. Ona je svakako obavijena otajstvom, tajnom, ali je sigurno ugrađena u onu jedinstvenu žrtvu nad žrtvama – a to je Kristova žrtva – koja

smrt transformira u potpunosti i čini da iz nje izrasta život, štoviše da je njezin smisao uskrsnuće tijela i vječni život. „Braćo i sestre, tim pogledom vjere gledamo na imena i živote ove naše braće i sestara. To je jedini pravi pogled. Uz taj pogled vjere usko je povezana naša zahvalnost. Duboka i iskrena zahvalnost kojom su nas zadužila ova naša braća, i sva naša braća i sestre poginuli hrvatski branitelji. Zahvalnost na nesebičnosti, na ljubavi, na odlučnosti, na hrabrosti – zahvalnost na svemu. Mi pred njihovim imenima zastajemo i divimo se s dubokim poštovanjem njihovim životima i njihovom umiranjem. Oni nas diraju i u vjeri smo i nadi da ih je zagrlilo Božje neizmjereno milosrđe. Neka im ono bude vječnom nagradom. Neka počivaju u miru Krista spasitelja,“ istaknuo je don Marko.

Misno slavlje i svečani program, pjevanjem su pratili članovi policijske klape „Sveti Mihovil“. Nakon svečane mise na spomeniku koji je u Hrvacama podignut u čast poginulim redarstvenicima, položen je vijenac i upaljene su svijeće za poginule branitelje. Cvijeće i upaljene svijeće na spomenik su položili članovi obitelji, a nakon njih vijenac je položilo izaslanstvo PU splitsko-dalmatinske, izaslanstvo Splitsko-dalmatinske županije i općine Hrvace, te izaslanstva braniteljskih udruga između ostalih i Udruga BATT, Udruga policije iz domovinskog rata Sinja i Cetinskog kraja, Udruga policijskih branitelja Domovinskog rata Imotski. Također, vijenci su položeni i na spomenik u Maljkovu i na spomen pločama koje su postavljene na mjestima stradavanja.

31. OBJETNICA OSNUTKA HRVATSKE RATNE MORNARICE

Povodom 31. obljetnice osnutka Hrvatske ratne mornarice, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predvodio je u četvrtak 15. rujna sveto misno slavlje u crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu.

Na svetoj misi sudjelovali su zapovjednik HRM-a kontraadmiral Ivo Raffanelli, pročelnik Vojnog ureda Kabineta za obranu i nacionalnu sigurnost Predsjednika Republike kontraadmiral Predrag Stipanović, zamjenik ravnatelja RACVIAC-a general bojnik Slaven Zdilar, zamjenik zapovjednika HRM-a komodor Damir Dojkić, časnici, dočasnici i pripadnici Hrvatske ratne mornarice.

S biskupom su u koncelebraciji bili župnik i dekan fra Kristijan Stipanović, biskupski vikar za kler Splitsko-makarske nadbiskupije don Zvonimir Mijić, vojni kapelan u HRM don Branimir Projić i policijski kapelan u PU splitsko-dalmatinskoj don Marko Trogrlić. Liturgijsko pjevanje predvodila je klapa HRM „Sveti Juraj“.

Biskup je na početku svoje propovijedi pozdravio sve okupljene i istaknuo kako nas današnja obljetnica podsjeća na dugu povijest hrvatske mornarice i na sve „one velike i slavne događaje iz hrvatske povijesti, od ranog Srednjeg vijeka u doba hrvatskih kneževina, a kasnije i hrvatskog kraljevstva (sukobi s Mlečanima, Arapima i drugim protivnicima). Dan Hrvatske ratne mornarice slavi se 18. rujna u spomen na taj dan 887. kad je hrvatska flota pod vodstvom kneza Branimira pobijedila Mletačku flotu kod Makarske.“

Promišljajući o današnjem evanđeoskom tekstu iz Lukina evanđelja koji opisuje zgradu Isusova odlaska sa svojom obitelji u jeruzalemski Hram, biskup je govorio o Svetoj Obitelji i o dva aspekta u našim obiteljima.

Prvi aspekt je povijest naše obitelji iz koje potječemo i potreba za njegovanjem te povijesti. „Svaki i svaka od nas ovdje ima vlastitu povijest, nitko nije rođen i došao na ovaj svijet na magičan vanzemaljski način. Svi mi imamo

Sveta misa u crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu, 15. rujna 2022.

FOTO: HRM

povijest svoje obitelji iz koje potječemo i koja je duboko upisana u našu svijest i podsvijest. Evanđelje nam opisuje da je Božji Sin Isus dio i član povijesti jedne obitelji, Marije i Josipa. Promatramo ga kao dvanaestogodišnjeg dječaka na putu u Jeruzalem s Marijom i Josipom. Izgubio im se. Roditeljska tjeskoba je velika a radost je još veća kad su ga pronašli i vratili se kući. Lijepo je za vidjeti i čuti da je i sam Isus u središtu obiteljskih odnosa, osjećaja, da raste i sazrijeva kao i svi ostali, ali da je takodjer i on kao i mnoga djeca roditeljima prouzrokovao i zabrinutost i tjeskobu, i razna trpljenja.“

Msgr. Bogdan je istaknuo okupljenima kako se „zrelom, odraslom i izgrađenom osobom ne postaje toliko materijalnim sredstvima koje smo imali ili imamo na raspolaganju nego iz i od ljubavi koju smo primili i primamo u obiteljskome ozračju. Vjerojatno nismo rođeni u nekoj posebnoj obitelji, nismo odrastali bez problema i poteškoća, ali to je naša povijest, to je moja osobna povijest odrasta-

nja u mojoj obitelji: to je moja povijest, to su naši korijeni iz kojih izrastamo: ako ih prekinemo, život će uvenuti. Bog nas nije stvorio da budemo ‘vukovi samotnjaci’, ‘samoživci’ nego da živimo zajedno, da se ostvarujemo u obiteljskoj zajednici. Zahvalimo mu i molimo ga za naše obitelji! Bog nas je zamislio i hoće nas: zahvalne, ujedinjene, sposobne čuvati korijene, čuvati vrijednosni obiteljski identitet. Na ovo treba misliti.“

Drugi aspekt koji je istaknuo vojni ordinarij jest da se svaki dan mora učiti živjeti u obitelji. „Evanđelja nam pokazuje da ni u Svetoj obitelji sve nije išlo glatko i bez problema. Nadošli su neočekivani problemi, tjeskoba, trpljenja... Ne postoji nigdje sveta obitelj sa sličica. Životna realnost je nešto drugo.

Dok je Isus bio malo dijete bilo je lakše. Malo dijete mala briga. Veliko dijete velika briga! Marija i Josip izgubili su Isusa, tjeskobni i zabrinuti ga traže, našli su ga treći dan. U Jeruzalemskome hramu ‘sjedi posred učitelja,

sluša ih i pita', on dječak od 12 godina. Na Marijin upit 'Sinko, zašto si nam to učinio? Gle, otac tvoj i ja žalosni smo te tražili' on im odgovara da mu je boraviti u Očevoj kući. Marija i Josip to ne razumiju. Trebaju i oni vrijeme za shvatiti i razumjeti svoje dijete."

„Ista je sudbina svih nas: svaki dan, u obitelji, treba učiti i naučiti slušati se i razumjeti međusobno, biti zajedno, s malim znakovima pažnje, jednostavnim gestama, trajno brinuti i o malim detaljima međusobnih odnosa. Također i ovo, puno nam pomaže razgovor u obitelji, razgovor za stolom, dijalog između djece i roditelja, dijalog između braće, pomaže nam živjeti korijene i temelje obiteljskog zajedništva, razgovor i sa djedovima i bakama."

Biskup je naglasio kako je u današnjem vremenu često teško pomiriti profesionalni i obiteljski život, posao i obitelj. „Kad razmišljam o vašem mornarskome vojničkome pozivu, često se pitam koliko izazova i teškoća ima svaki pojedinačno od Vas i u svojem obiteljskome životu. Koji su sve izazovi, zadatci i obveze na poslu: od Vas se zahtjeva kompletnost i predanje. Zbog posla ste velik dio dana odvojeni od obitelji. S druge strane, morate biti i potpuno predani svojoj obitelji, morate također biti i otac i majka, muž i žena, brat i sestra."

Za kraj, biskup je okupljene vjernike uputio na jedan detalj iz današnjeg evanđelja: „Pogledajmo Mariju, Isusovu majku koja u

Evanđelju kaže Isusu: 'Tvoj otac i ja žalosni smo Te tražili'. *Tvoj otac i ja*, ne kaže *ja i tvoj otac*: prije *ja* je *tvoj otac*. Ovo moramo učiti svaki dan... prije *ja* ima mjesto za *ti*. Za sačuvati obiteljski sklad treba se boriti protiv diktature ega, diktature ja. Opasno je kada umjesto da se međusobno slušamo, predbacujemo pogreške; kad umjesto gesta i znakova pažnje prema drugima, sve usredotočujemo na vlastite potrebe; kad umjesto dijaloga – razgovora, uhvatimo se mobitela. Žalosno je vidjeti za stolom obitelj gdje svatko drži svoj mobitel i nitko s nikim ne razgovara, kad se uzastopno ponavljaju vlastite fraze i optužbe, i kad razgovor završava s jednim hladnom šutnjom. Hladna šutnja u obitelji je ubojita! Ne vodi dobru. Nikada ne ići spavati, ako je ikako moguće, bez pomirenja. Ako li je tako onda sutra nastupa *hladni rat*. I to je onda opasno jer započinju prijekori, ogorčenosti. Koliko puta, nažalost, među obiteljskim zidovima od duge šutnje, i od vlastitog egoizma, nastaju konflikti, sukobi. Nažalost, tu onda može izbiti i nasilje, fizičko i moralno. Ovo razbija sklad i ubija, uništava obitelj. Obratimo se od *ego*, od *ja* na *ti*." Biskup je završio propovijed sa željom i poticajem da se u obiteljima sve više njeguje zajednička molitva. Tako će obitelj uvijek biti čvrsta i imati potreban mir od Boga.

Obilježavanje osnutka HRM-a nastavilo se sljedeći dan budnicom ulicama grada Splita i središnjim svečanim programom u časničkom Domu Hrvatske vojske u Lori.

HODOČAŠĆE U RIM U POVODU 25. OBLJETNICE USPOSTAVE
VOJNOG ORDINARIJATA U REPUBLICI HRVATSKOJ
18. - 24. RUJNA 2022.

Susret msgr. Jure Bogdana s papom Franjom na Općoj audijenciji 21. rujna 2022.

FOTO: Vatican Media

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj organizirao je svoje zahvalno hodočašće u Rim i Vatikan. Povod hodočašću bila je 25. obljetnica uspostave Vojnog ordinarijata. Naime, osim središnje proslave u Mariji Bistrici, Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj planirao je i organizirao i ovo zahvalno hodočašće u Rim i Vatikan koje je i realizirano od 18. do 24. rujna ove 2022. godine.

PRVI DAN: nedjelja 18. rujna 2022.

Hodočasnici, njih 300 – članovi Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva branitelja te Hrvatske vatrogasne zajednice – zajedno s njihovim obite-

ljima, pristigli iz svih dijelova Domovine, u pratnji svojih vojnih i policijskih kapelana okupili su se u crkvi Uzvišenja Svetoga Križa na zagrebačkom Sigetu na sv. misi koju je, u 22 sata, zajedno s vojnim i policijskim kapelanima, predslavio vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan. Svim je sudionicima pred početak putovanja biskup Bogdan udijelio hodočasnički blagoslov za sretan i uspješan hodočasnički hod. Tako je u toj tihoj ranojesenskoj zagrebačkoj noći otpočeo hod naših hodočasnika iz Zagreba prema Vječnom Gradu. Put nas je te noći vodio preko Slovenije i sjeverne Italije do središnje Italije i prvog našega odredišta – Asiza.

Okupljanje hodočasnika u crkvi sv. Križa na zagrebačkom Sigetu

FOTO: F. Glas

Sveta misa u crkvi sv. Križa na zagrebačkom Sigetu

FOTO: F. Glas

DRUGI DAN: ponedjeljak, 19. rujna 2022.

U jutarnjim satima hodočasnici su prispjeli u grad sv. Franje i sv. Klare, ali odnedavno i grad petnaestogodišnjega dječaka „Božjeg influencera“ Carla Acutisa, nedavno proglašenoga blaženim. Prije, a osobito nakon sv. mise koju je predvodio i na kojoj je propovijedao generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, hodočasnici su mogli razgledati znamenitosti Asiza. U fokusu im je bio Franjevački samostan (talijanski: *Sacro Convento*) sa svojim impresivnim zidovima od 53 romanička luka i kontraforima koji podupiru cijeli kompleks, a koji se iz daljega gledajući doima kao kakva snažna utvrda. Hodočasnici su mogli razgledati i gornju i donju crkvu (talijanski: *Basilica inferiore e superiore*) sv. Franje Asiškog čija je izgradnja započeta odmah nakon njegove kanonizacije 1228. godine. Zanimljivo je da je zemlju za njihovu izgradnju darovao građanin Asiza Simone di Pucciarello na brdu tada poznatom kao

„Pakleno brdo“ (talijanski: *Collo d'Inferno*) tako nazvanom jer se ondje prije toga pogubljivalo osuđene kriminalce. Danas se, zbog veličanstvenih crkava, to brdo zove „Rajsko brdo“. Kamen temeljac donjoj bazilici položio je sam papa Grgur IX. 17. srpnja 1228., njezina je izgradnja završena 1230. godine, a 25. svibnja te godine u nju je doneseno tijelo sv. Franje koje nije istrunulo. Tijelo ovog velikog svetca preneseno je u najvećoj tajnosti, u procesiji, iz privremene grobnice u crkvi sv. Jurja (danas bazilika sv. Klare u Asizu), zbog straha da će pobožni puk njegovo tijelo ukrasti. Ono danas počiva u kripti donje bazilike, u novom grobu pripravljenom 1818. godine. Gradnja gornje bazilike započela je nešto kasnije, 1239., a završena je 1253. godine, kada je papa Inocent IV. posvetio obje crkve. Uz impresivnost obiju bazilika, bez daha nas ostavlja i *Piazza del Loge*, trg koji vodi crkvi, okružen kolonadom. Od izgradnje 1474. godine prihvaćao je i prihvaća neizbrojivo mnoštvo hodočasnika, koji su tijekom

stoljeća dolazili i danas dolaze posjetiti grob asiškog siromaška sv. Franje.

Uz pobožne molitve na svetčevu grobu, hodočasnici su se mogli diviti i veličanstvenim freskama, njih 28, s prizorima iz života sv. Franje, koje je od 1296. do 1304. godine izgradio veliki talijanski umjetnik Giotto koristeći se kao predloškom za svoje djelo biografijom sv. Franje, *Legenda Maior*, koju je 1266. napisao sveti Bonaventura. Veli se da su ove freske toliko životne kao da je Giotto bio sudionikom opisanih događaja iz života sv. Franje. Hodočasnici su, naravno, mogli razgledati i crkvu svete Marije Anđeoske. Ta je crkva sv. Franji bila najdraža. Dobio ju je on od prijateljskih benediktinaca koji su imali samostan sv. Benedikta na brdu Subasio, ponad Asiza. Benediktinci su, po predaji, prozvali to mjesto „česticom“, „komadićkom“ (*portiuncula*) zemlje, slično kako pojedine obitelji ili sela imaju nazive za svoje njive i posjede, pa je taj

naziv za ovu crkvu ostao u uporabi do danas. Uz sv. Mariju Anđeosku vezan je i dolazak djevojke Klare, utemeljiteljice klarisa i prvih sestara koje su se s Klarom odlučile da slično Franji slijede siromašnoga Isusa. U ovoj je crkvi i sahranjena sv. Klara, tu je i danas njezin grob koji su naši hodočasnici pobožno obilazili. Iz ove su crkve Franjini sljedbenici odlazili propovijedati, tu su se skupljali na molitvu i na sastanke, takozvane kapitule. Može se s pravom kazati da je Porcijunkula srce franjevaštva, Franjine i Klarine karizme.

Nakon sv. mise i razgledavanja asiških znamenitosti hodočasnici su se u popodnevnim satima uputili prema Rimu kamo su prispjeli toga ponedjeljka u rano predvečerje. Smješteni u svojim ranije rezerviranim odmorštima, umorni od duga puta, ali zadovoljni i ispunjeni, hodočasnici su radosno dočekali zasluženi počinak, u iščekivanju nastavka hodočašća u Vječnom Gradu.

Mjesto preminuća sv. Franje u kapeli sv. Marije Anđeoske u Asizu

FOTO: F. Glas

Sveta misa u Bazilici sv. Franje Asiškog u Asizu

FOTO: F. Glas

TREĆI DAN HODOČAŠĆA: utorak, 20. rujna 2022.

Rim je naše hodočasnike dočekaao raskriljenih ruku. Divna je rimska jesen, to je mnogi-ma poznato. Ovaj je tjedan bio posebno lijep: vladalo je vedro, sunčano vrijeme. Pokoje na- oblačenje znalo je biti iznenadnim, ali ugod- nim suputnikom u hodu. Danju toplo, ali umjereno, predvečerje i noć bili su ugodno prohladnima... Činilo se punim pogotkom odabrano vrijeme za ovo naše hodočašće. Doista, druga polovica rujna, nakon silnih ljetnih vrućina i nadaleko poznatih rimskih sparina, pravo je i ugodno osvježenje i za do- maće i za strance koji se nađu u Rimu.

Toga utorka ujutro na programu je bila sv. misa u velebnoj rimskoj bazilici svetog Pa- vla izvan zidina te njezino razgledavanje. Sv. misu predvodio je naš vojni biskup msgr. Bogdan u koncelecijaciji s vojnim i policij- skim kapelanima, a propovijed je održao don

Marko Trogrlić, policijski kapelan. Teško je riječima opisati veličanstveni ambijent ove bazilike. Ona osvaja i svojom vanjštinom i svojom nutrinom. Posvećena velikom apo- stolu naroda, od prvih je kršćanskih vreme- na mjesto pobožnih hodočasnika – kršćana iz cijeloga svijeta. Sv. Pavao svoju je vjeru u Krista potvrdio mučeničkom smrću. Odsje- čena mu je, kao rimskom građaninu, gla- va. Datum smrti prema najstarijim izvorima smješta se između progona koje je pokrenuo Neron nakon požara u Rimu u srpnju 64. i posljednje godine njegove vladavine, to jest 68. (usp. Jeronim, *De viris ill.* 5,8). To računa- nje uvelike ovisi o kronologiji Pavlova dola- ska u Rim, koji neki znanstvenici smještaju ranije, već u 56. godinu. Kasnije će tradicije precizirati još dva elementa. Prvi, da se mu- čeništvo zbilo na *Acquae Salviae*, na Via La- urentina. Prema tome izvješću, nakon odru- bljivanja glava je tripud odskočila, a svaki je put iz zemlje potekao mlaz vode, zbog čega se to mjesto i danas naziva „Tri fontane” (*Pe-*

Sveta misa u Bazilici sv. Pavla izvan zidina u Rimu

FOTO: F. Glas

Sveta misa u Bazilici sv. Pavla izvan zidina u Rimu

FOTO: F. Glas

Msgr. Jure Bogdan predvodi misno slavlje u Bazilici sv. Pavla izvan zidina u Rimu

FOTO: F. Glas

trova i Pavlova djela Pseudo-Marcela, iz 4. stoljeća). Drugi element, u skladu s drevnom tradicijom prezbitera Gaja, veli da je Pavao pokopan „izvan grada... na drugoj milji Via Ostiense”, ili preciznije „na imanju Lucine”, koja je bila ugledna kršćanka (Pavlova muka Pseudo-Abdije, iz 4. stoljeća). Tu je, u 4. stoljeću, car Konstantin bio podigao prvu crkvu, koju su zatim između 4. i 6. stoljeća znatno proširivali carevi Valentin II., Teodozije i Arkadije. Na mozaiku slavoluka ove bazilike zapisano je kako je car Teodozije I. započeo njezinu izgradnju, papa Honorije završio, a da je u doba pape Lava I. (440. – 461.) bazilika obnovljena i ukrašena.

Ispod papinskog oltara u konfesiji *Arca Marmorea* čuvaju se relikvije sv. Pavla. Stara je bazilika uništena u požaru 1823. god., a obnovljena je prema drevnim nacrtima u doba pape Pija IX., 1845. god. U ovoj su se bazilici tijekom stoljeća Bogu uzdizale molitve brojnih hodočasnika uz Hrvatske, a od hrvatskih

tragova u njoj tu je hrastovina iz slavonskih šuma koja se nalazi u stropu ove bazilike sv. Pavla izvan zidina, dar đakovačkog biskupa Emerika Karla Raffaya. Uz baziliku je još od davnih srednjovjekovnih vremena smješten i samostan monaha benediktinaca te njihov drevni samostanski vrt koji i danas osvaja svojim mirom i skladnom ljepotom.

Nakon podnevne stanke hodočasnici su se uputili, svatko u svojoj skupini, u pratnji svojih kapelana i svojih stručnih vodiča koordinirani u izvrsnoj organizaciji i pod vodstvom Slave Mandurića, dugogodišnjeg hodočasničkog vodiča, s iskustvom od 30 godina vodstva po Rimu i Vatikanu, po kojemu je najmanje 600 puta vodio razne grupe, uputili u razgledavanje Vječnoga Grada. Na programu je bio obilazak katakombi sv. Kalista, crkve sv. Petra u okovima u kojoj je Michelangelov Mojsije, zatim Flavijev amfiteatar – Koloseum – tisućljetni svjedok hrabrog umiranja za vjeru brojnih kršćanskih

mučenika, nadalje, Konstantinov slavluk, zatim Rimski forum s Kapitolijem kojega se stoljećima držalo ishodištem svih puteva, a Rim glavom svijeta – *caput mundi*. Tu je naravno objektom našeg interesa bila i bazilika sv. Marije od nebeskog oltara (tal. *Basilica di Santa Maria in Aracoeli*) podignuta na kapitolskoj uzvisini, na vrhu zavjetnog stubišta koje je 1348. izgradio puk kao zavjetni dar Bogorodici što je grad oslobodila od kuge. Prema legendi crkva je podignuta na mjestu gdje se caru Augustu ukazala žena s Djetetom, koja je, govoreći o oltaru gdje je sjedila, uskliknula: „Ecce ara primogeniti Dei – Evo oltara prvo-rođenca Božjega“. U ovoj crkvi koja je izrasla na ruševinama hrama Junone Monete, franjevci će boraviti već od polovice 13. stoljeća, nakon što im je papa Inocent IV. darovao baziliku *Santa Maria in Aracoeli*, sa starim samostanom. On je sredinom 19. stoljeća srušen, a u njemu je djelovalo visoko učilište franjevačkog reda u kojem su se školovali mnogi hrvatski franjevci. U ovoj se bazilici nalazi i grob bosanske kraljice Katarine Kosače-Kotromanić koja je preminula u Rimu 1478. kao izbjeglica pred provalom Turaka u Bosnu, a koja je svoje kraljevstvo oporučno ostavila na skrb Papi.

Naravno, hodočasnici su mogli predahnuti pred Oltarom domovine sa spomenikom talijanskom kralju Viktoru Emanuelu II., prvom kralju Kraljevine Italije. Ovaj golemi spomenik od bijelog mramora, popularno zvan i *Vittoriano* te Oltar domovine (*Altare della Patria*), ukopan u Kapitolско brdo, podignut je u razdoblju od 1885. do 1935. godine, ali najveći je dio dovršen 1911., za 50. godišnjicu ujedinjenja Italije. Ispod njega je 1921. podignut Spomenik neznanom junaku, posvećen svim neznanim talijanskim vojnicima palima u Prvom svjetskom ratu. U nastavku hodočasnici su se mogli diviti uvijek napućenom i prometnom Venecijanskom trgu (*Piazza Venezia*) na čijoj lijevoj strani leži *Palazzo Venezia* – palača po kojoj je trg dobio ime. Sagrađena između 1455. i 1464. za venecijanskog kardinala Pietra Barba, koji je

poslije postao papa Pavao II., ta impresivna građevina jedna je od najstarijih civilnih renesansnih zgrada u Rimu. Služila je i kao papinska rezidencija sve dok ju papa Pio IV. (1559. – 1565.) nije poklonio Mletačkoj Republici, koja je od tad u njoj imala svoje Veleposlanstvo pri papinskom Dvoru, a nakon nje i Habsburška Monarhija – obje tijekom mnogih stoljeća vladarice i našim krajevima. Naravno, nije nam promaknuo ni Trajanov trijumfalni stup na Trajanovu forumu u Rimu. Podignut oko 106. – 113. u slavu pobjede cara Trajana u vojnom pohodu protiv Dačana, visok je 29,78 metara te urešen, od temelja do vrha, narativnim reljefima koji, kao kakva spiralna traka, obavijaju stup i u plitkom reljefu prikazuju pobjedonosni rat ovoga Cara protiv Dačana. Zanimljivo je ovdje spomenuti da je u temelju ovoga stupa izgrađena tzv. cela (svetište) za zlatnu urnu s carevim pepelom, a na vrhu stupa, njegovu kruništu, bio je uzdignut pozlaćen carev kip. Taj se izgubio u srednjem vijeku te je potkraj 16. stoljeća zamijenjen skulpturom sv. Petra – svetca zaštitnika grada Rima. Večernji sati donijeli su nam završetak programa toga trećeg dana hodočašća i povratak hodočasnika u svoja konačišta.

ČETVRTI DAN HODOČAŠĆA: srijeda, 21. rujna 2022.

Srijeda, četvrti dan hodočašća, osvanula je okupana suncem. Prekrasan vedri dan, pod širokim vedrim rimskim nebom. Gotovo proljetnog, a ne jesenskog ugođaja. Svi su hodočasnički autobusi bili usmjereni prema jednom i glavnom cilju, a to je Vatikan, Trg sv. Petra i sudjelovanje na općoj audijenciji s papom Franjom. Svatko od nazočnih moći će nedvojbeno posvjedočiti da je to bio jedinstven doživljaj na prepunom Trgu sv. Petra koji je svoj vrhunac dosegnuo kad je Sveti Otac pozdravio hodočasnike na čelu s našim biskupom Bogdanom:

„Radosno pozdravljam hrvatske hodočasnike, osobito vjernike Vojnog ordinarijata u

Republici Hrvatskoj: članove Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova te Ministarstva branitelja kao i članove Vatrogasne zajednice, zajedno s njihovim obiteljima, u pratnji biskupa Vojnog ordinarija i svećenika. Dragi prijatelji, hodočašće na kojem se trenutno nalazite u povod 25. obljetnice Vojnog ordinarijata, neka vam dade obnovljenu nadu i radost vjere, kako biste mogli nastaviti davati dragocjen doprinos svojega rada u društvu u kojemu živite. Neke vas na vašemu putu prati stalni zagovor Blažene Djevice Marije. Neke do svih vas dopre i moj blagoslov. Hvaljeni Isus i Marija“, rekao je Papa.

Radost je bila silna, jednako kao i ganuće. Usred mnoštva hodočasnika iz svih „naroda i jezika“ Sveti nam je Otac izrekao svoj pozdrav, a nakon što je Papin pozdrav pročitao na hrvatskom, klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“ i Policijska klapa „Sveti Mihovil“ otpjevale su marijansku pjesmu „*Raj-ska Djevo, Kraljice Hrvata*“ za što su dobile gromak pljesak nazočnih hodočasnika iz raznih svjetskih zemalja. To je bio naš iskreni, ljubavljivi i poštovanjem ispunjeni odgovor Svetomu Ocu, odgovor u kojemu su se sastale misli i molitve ne samo nazočnih naših hodočasnika na Trgu nego i svih onih koje smo onamo donijeli u svojim mislima i u svojim molitvama. Na kraju audijencije msgr. Bogdan osobno se je pozdravio sa Svetim Ocem, a mogućnost pozdraviti ga pojedinačno imali su i članovi obiju naših klapa.

Uslijedila su fotografiranja, osobna i zajednička, na Trgu sv. Petra i pokrajnjim ulicama, napose na glavnoj *Via Conciliazione*, zatim podnevna stanka za poneki zalogaj te popodnevni nastavak razgledavanja znamenitosti: na dnevnom redu hodočasnika bila je Anđeoska tvrđava (tal. *Castel Sant'Angelo* ili *Mausoleo di Adriano*), ranosrednjovjekovni naziv carskoga mauzoleja što ga je u Rimu, na obali Tibera, počeo graditi car Hadrijan 135., a dovršio Antonin Pio 139., u kojoj su sahranjivani carevi od Hadrijana do Karakale (217), a koja je godine 923. pretvorena u tvrđavu.

U srednjem vijeku, osobito u doba Papinske Države, služila je kao vojarna, riznica, arsenal i tamnica, a s Vatikanom je spojena dugim hodnikom. Na njezinu je vrhu brončani kip sv. arkandjela Mihovila. Zatim smo posjetili barokni Trg Navona (tal. *Piazza Navona*) koji je dizajnirao veliki umjetnik Bernini tako da je zadržao oblik starorimskog hipodroma koji se nalazio na tom mjestu, nadalje Panteon – svetište posvećeno svim bogovima (odnosno Sveboštvu), podignut za cara Hadrijana između 118./125. i 128. kao kupolna građevina na Martovu polju. Taj jedini u cijelosti do danas sačuvani spomenik antičkoga Rima, kružna je tlocrta (promjer i visina iznose 43,50 m) s dograđenim portikom što ga nosi osam stupova. Godine 609. ova građevina posvećen je kao kršćanska crkva, pod nazivom Sv. Marije od Mučenika, u kojoj su pokopani umjetnik Rafaello te neki talijanski kraljevi i članovi njihovih obitelji. Naravno, nismo zaobišli ni baroknu crkvu sv. Ignacija u Rimu, diveći se „umjetnoj“ kupoli i freskama koje je izradio isusovac, arhitekt i umjetnik Andrea Pozzo. Zanimljivo je ovdje istaknuti i da je crkva sv. Ignacija u našem Dubrovniku izgrađena u raskošnom baroknom stilu po uzoru na ovu, rimsku. Tu su hodočasnici u desnoj strani crkvene lađe mogli vidjeti i spomen-ploču hrvatskomu isusovcu jezikoslovcu, prevoditelju, vjerskom piscu i leksikografu Bartolu Kašiću (Pag, 15. VIII. 1575. – Rim, 28. XII. 1650.), koji je od 1597. do 1599. studirao u Rimskom kolegiju, tik uz crkvu sv. Ignacija, a 1606. ovdje bio zaređen za svećenika, te sahranjen. Naravno, posjetili smo i *Fontanu di Trevi*, najpoznatiju i najveću baroknu fontanu u Vječnom Gradu i jednu od najpoznatijih u svijetu, a koja je sagrađena u 18. stoljeću, po narudžbi pape Klementa XII. Obišli smo i nedaleki Španjolski trg (*Piazza di Spagna*) u podnožju poznatih Španjolskih stuba na kojemu se nalazi Fontana della Barcaccia – česma oblika čamca napunjena vodom, a koji je projektirao Pietro Bernini, otac umjetnika Lorenza Berninija. Čamac izgleda kao da je nasukan, a prema predaji aludira na velike poplave rijeke Tibera 1598., kada je jedan čamac nasukan u

podnožju obližnjeg brežuljka Pincio. Na južnom dijelu trga nalazi se obelisk u čast Bezgrešnom začecu, postavljen ondje 1857. godine, a na koji Papa na svetkovinu Bezgrješnog začeca polaže vijenac od cvijeća časteći tako kip Bezgrešne koji se nalazi na vrhu ovoga stupa.

U 18 sati toga dana uslijedila je sv. misa u hrvatskoj crkvi sv. Jeronima u Rimu koju je za sve hodočasnike predvodio naš vojni biskup msgr. Jure Bogdan, nekadašnji višegodišnji rektor Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima. Kratku povjesnicu Papinskog *hrvatskog zavoda sv. Jeronima* u Rimu hodočasnici- ma je prije svete mise izložio aktualni rektor msgr. Marko Đurin, istaknuvši da su Hrvati na ovome mjestu još od polovice 15. stoljeća kada im je papa Nikola V. dodijelio 1453. crkvicu sv. Marine sa zemljištem, te dozvolu da se uz nju sagradi gostinjac i bolnica za hodočasnike i izbjeglice iz Hrvatske, dok je

papa Siksto V., podrijetlom iz naših krajeva, dao srušiti tu staru i sagraditi novu crkvu kojoj se i danas divimo, osnovavši uz nju 1589. i Kaptol sv. Jeronima. Hodočasnici su na raspolaganju za sakramenat svete ispovijedi u našoj crkvi sv. Jeronima bili policijski i vojni kapelani već od 16 sati. Svečanu sv. misu svojim su pjevanjem uzveličale obje naše klape, ona policijska „Sv. Mihovil“ i ona Hrvatske ratne mornarice „Sv. Juraj“. Bilo je to zaista dojmljivo slavlje koje se odvijalo u ovom kutku naše domovine u Rimu za vrijeme kojega je msgr. Bogdan u svojoj propovijedi svima u pamet dozvao veličinu i značenje našega zemljaka, velikog crkvenog naučitelja sv. Jeronima, njegov život i djelo kojim je zadužio kršćansku nauku, našu duhovnost, kulturu i našu civilizaciju. Sa stihovima svima nam drage *Rajska Djevo* pod krovom našeg svetog Jeronima hodočasnici su zaključili svoj četvrti hodočasnički rimski dan.

Klape HRM-a „Sv. Juraj“ i policijska klape „Sv. Mihovil“ na Trgu sv. Petra u Rimu

FOTO: F. Glas

PETI DAN HODOČAŠĆA: četvrtak, 22. rujna 2022.

Nakon intenzivnih doživljaja na Trgu sv. Petra i u hrvatskoj crkvi sv. Jeronima, peti hodočasnički dan donio je sa sobom posjet bazilici sv. Petra u Vatikanu, u kojoj je naš biskup služio sv. misu na oltaru Katedre, s početkom u 11 sati. Bilo je dojmljivo vidjeti popunjene redove klupa smještenih između papinskog oltara nad grobom sv. Petra i oltara Katedre. Dupkom su bile pune. Naše su klape zauzele mjesto u klupama za zbor ove papinske bazilike, a procesija koncelebrirana sa svojim se biskupom uputila iz sakristije kroz lađu bazilike do oltara, praćeni fotografiranjem i snimanjem radoznalih hodočasnika i posjetitelja iz svih dijelova svijeta... Bazilikom je odjekivala hrvatska pjesma *Do nebesa...* Naravno, našoj pažnji nije mogla promaknuti ni nedavno (2018.) postavljena spomen-ploča na latinskom jeziku, koja nalazi se na lijevom zidu u hodniku koji vodi iz bazilike u sakristiju. Tekst urezan u kamenoj ploči na latinskom, na hrvatskom jeziku glasi:

„U spomen evangelizacije Hrvata, prvog od slavenskih naroda. – Papa Ivan IV. poslao im je opata Martina 641. – Papa Ivan VIII. blagoslovio je u ovoj bazilici kneza Branimira i njegov narod na blagdan Gospodinova Uzašašća g. 879. – Sv. papa Grgur VII. okrunio je Zvonimira za kralja po rukama opata Gebizona g. 1076. – Sv. papa Ivan Pavao II. sve ovo spominjući u ovoj je bazilici slavio sv. misu na hrvatskom jeziku g. 1979. – Spomen-ploča postavljena je ovdje 2017. g. u vrijeme pontifikata pape Franje.“

Msgr. Bogdan je u svojoj propovijedi oslikao osobu svetog apostola Petra, njegovu službu i vlast ključeva koju mu je Gospodin predao. Osvijetlio je drevne veze našeg naroda s Apostolskom Stolicom i pozvao na njihovo očuvanje kao dragocjenog blaga koje nas je oblikovalo da budemo upravo ono što kao narod jesmo.

Nakon sv. mise naši su se hodočasnici razmijeli veličanstvenom bazilikom sv. Petra,

u molitvu i razgledavanje. Naravno, i u fotografiranja za uspomenu... Nezaobilazno odredište svih nas i ovaj je put bio grob sv. pape Ivana Pavla II. Na njemu se u tihoj molitvi skupa s hodočasnici zaustavio i naš vojni biskup. Posjetili smo i kriptu bazilike s grobovima papa. Tko može ostati ravnodušan nad ovim sakralnim, arhitektonskim i umjetničkim biserom grada Rima i cijele Crkve? Izgrađena u stilu klasične renesanse, na mjestu prethodne ranokršćanske bazilike, jedinstvena je to crkva u cijelom kršćanskom svijetu. U njezinoj gradnji i urešavanju od 1506. do 1626. sudjelovali su brojni znameniti talijanski umjetnici, među kojima su bili Donato Bramante, Gianlorenzo Bernini i Michelangelo. Bez daha nas ostavlja upravo kupola iznad papinskog oltara (visoka 138 metara) koju je zamislio i počeo graditi genijalni Michelangelo, a dovršili su je njegovi nasljednici od 1588. do 1593. godine, dugo nakon njegove smrti. Tko ostaje ravnodušnim pred skulpturom Pietà koju je veliki Michelangelo isklesao s nepunih 25 godina za jubilej 1500. godine? Tko se ne bi složio, nalazeći se u ovom veličanstvenome hramu koji je ne samo jedinstveno majstorsko djelo ljudskog uma i duha pretočena u vrhunce građevinskog umijeća već ponajprije simbol univerzalnosti Crkve, s mišlju koju je napisao američki filozof, esejist i pjesnik Ralph Waldo Emerson (1803. – 1882.), opisavši baziliku sv. Petra kao „ukras zemaljske kugle“. Taj smo ukras mogli vidjeti, doživjeti, diviti mu se, iznutra i izvana, šecujući njegovim trgov i penjući se na njegovu kupolu, ponosni, također, i zbog činjenice da se upravo zahvaljujući našem sunarodnjaku Hrvatu *Ruđeru Boškoviću*, nije urušilo ovo zdanje. Naime, upravo je njemu bila povjerena vrlo delikatna zadaća i popravak pukotina koje su se pojavile u kupoli bazilike te je upravo on izradio proračune za potrebe njezine sanacije, odnosno rekonstrukcije.

Obnovili smo toga dana svijest o tomu da smo se ovim posjetom sv. Petru i mi utkali u golemu, tisućljetnu rijeku pobožnih hodočasnika iz Hrvatske u Vječni Grad, među one

Msgr. Bogdan propovijeda u Bazilici sv. Petra u Rimu

FOTO: F. Glas

Vjernici Vojnog ordinarijata na svetj misi u Bazilici sv. Petra u Rimu

FOTO: F. Glas

Pogled s Kupole bazilike sv. Petra na grad Rim

FOTO: F. Glas

koje je prepoznao i veliki talijanski pjesnik Dante kada u ulomku iz trideset i prvoga pjevanja *Raja* s ushićenjem spominje pobožnoga dolaznika iz Hrvatske, koji je napokon ugledao otisnuće Isusova lica na Veronikinu rupcu, a koji se kao relikvija čuvao i čuva baš u bazilici svetog Petra u Rimu:

*„Ko onaj koji iz Hrvatske valjda
dolazi našu Veroniku zreti
što je se s davnog ne nasiti glada,*

*već, dok se vidi, veli u pameti:
‘Gospodine moj Kriste, Bože pravi,
takav li dakle bješe lik tvoj sveti?’“*

ŠESTI DAN HODOČAŠĆA: petak, 23. rujna 2022.

Svijest o našim hrvatskim i kršćanskim vezama s rimskom Crkvom, papinstvom i Vječnim Gradom dodatno je produbljena šestog dana hodočašća za posjeta papinoj katedrali – bazilici sv. Ivana Lateranskoga i krstionici koja se uz nju nalazi. Smještena koji kilometar istočno od rimskog Koloseuma i čak šest kilometara udaljena od bazilike sv. Petra, bazilika svetog Ivana Lateranskog službeno je sjedište Pape, rimskog biskupa, te je samim time i rimska katedrala. Na posjedu rimske

patricijske obitelji Laterani car Konstantin I. Veliki sagradio je naime početkom IV. st. baziliku i krstionicu, a obiteljsku palaču dao je za sjedište rimskomu biskupu (Papi). Lateran je bio papinska rezidencija sve do preseljenja papa u Avignon (1309). Potkraj XVI. st. dao je papa hrvatskog podrijetla Siksto V. na mjestu stare palače podignuti novu. U ovoj je bazilici održano čak pet ekumenskih koncila. Današnje unutrašnje uređenje izveo je veliki F. Borromini (oko polovice XVII. st.), a kasnobarokno pročelje izgradio je 1735. A. Galilei. To je najstarija i prva po važnosti bazilika (kao rimska katedrala) među četiri velike

(papinske) bazilike u Rimu, i nosi počasni naslov: *majka i glava svih crkava u Rimu i u cijelom svijetu* (latinski: *Omnium urbis et orbis ecclesiarum mater et caput*). Tu smo, dakle, u toj bazilici slavili sv. misu u petak 23. rujna u 10 sati. Svetu je misu predvodio msgr. Bogdan, a propovijedao je biskupski vikar za pastoral MORH-a don Slavko Rajič.

Poslije slavlja sv. mise posjetili smo Oratorij posvećen sv. Venanciju. Poznato je naime da je papa Ivan IV., podrijetlom iz Dalmacije, poslao u Dalmaciju i Istru opata Martina sa zadaćom da skupi relikvije mučenika te da otkupi zarobljene kršćane iz sužanjstva novih gospodara – Slavena i Avara. Relikvije koje su bile donesene u Rim bile su položene upravo u ovom Oratoriju koji je ukrašen mozaikom kojemu se divi svaki hodočasnik iz naših strana. Tako i mi toga dana. Tu naime do vrhunaca seže naš ponos na duboke veze naših kršćanskih korijena s Apostolskom Stolicom: U Oratoriju sv. Venancija uz late-

ransku krstionicu nalazi se mozaik (pol. VII. st.) s likovima solinskih i istarskih mučenika. Gotovo svi na mozaiku prikazani sveti preuzeti su od Crkve u našoj Saloni, glavnom gradu prostrane rimske pokrajine Dalmacije, koja je 304. godine proživjela strašno Dioklecijanovo progonstvo. Samo je jedan od svetaca izvan tog kruga, tj. iz Istre – Mavro. Od lijeve na desnu stranu prikazani su sljedeći sveti: Paulinijan, Telije, Asterije, Anastazije, papa Ivan IV., Venancije, sv. Ivan Evanđelist, sv. Pavao, Blažena Djevica Marija, sv. Petar, sv. Ivan Krstitelj, sveti Dujam, jedan anonimni papa, sveti Mavro, Septimije, Antiohijan i Gajan. Dakle, ukupno desetero svetaca, među kojima su trojica biskupa (Venancije, Dujam i Mavro), jedan svećenik (Asterije), jedan đakon (Septimije) i petorica laika: jedan bojadar sukna, koji je u Salonu bio došao iz Akvileje (Anastazije) i četvorica vojnika (Paulinijan, Telije, Antiohijan i Gajan). Promatrajući taj mozaik i na njemu svetce mučenike iz naših strana, tu smo ispovjedili svoju

Sveta misa u Bazilici sv. Ivana Lateranskog u Rimu

FOTO: F. Glas

vjeru u Boga i Crkvu obnavljajući ono na što nas uvijek iznova poziva *Ispovijest vjere Hrvata katolika*:

„Čvrsto vjerujem u Boga Oca i Sina i Duha Svetoga. Životom želim potvrditi svoj krsni savez s Bogom i tako obnoviti sveti pradedovski zavjet vjere u Isusa Krista i vjernosti Katoličkoj crkvi. Svoju odluku polažem u Bezgrešno Srce Presvete Bogorodice Marije. Najvjernija odvjetnice, na braniku stoj, čuvaj našu svetu vjeru i hrvatski dom. Amen.“

Naravno da smo u nastavku posjetili i znamenitu baziliku sv. Križa jeruzalemskog smještenu u četvrti Eskvilin, u blizini Aurelijanovih zidina i amfiteatra Castrense, između bazilike svetog Ivana Lateranskog i gradskih vrata Porta Maggiore. Tu smo se pomolili pred relikvijama Kristove muke: u ovoj naime crkvi čuvaju se važne relikvije, uključujući nekoliko ulomaka Kristova križa, pa otuda i naziv ove crkve; vidjeli smo ovdje i važne freske i mozaike te kopiju Torinskoga platna. U istom ozračju razmatranja Kristove muke obišli smo, mnogi od nas i na koljenima, i Svete stube (*Scala Santa*) odmah pokraj bazilike sv. Ivana Lateranskog po kojima se prema predaji Gospodin Isus uspinjao na suđenju u Pilatovu pretoriju. U IV. stoljeću, odnosno 326. godine, iz Jeruzalema ih je u Rim prenijela sveta Jelena Križarica, majka rimskog cara Konstantina. Na koncu uputili smo se u baziliku svete Marije Velike (tal. *Basilica di Santa Maria Maggiore*). Građena u starokršćanskom stilu, jedna je od četiri velike ili papinske bazilike. Ostale tri papinske ili velike bazilike ovdje su već spomenute: bazilika sv. Petra, bazilika sv. Ivana Lateranskog i bazilika sv. Pavla izvan zidina. Po drevnoj pobožnoj predaji, u noći 3. kolovoza 352. Gospa se ukazala tadašnjem papi Liberiju i rimskom patriciju Ivanu. U tom ukazanju naredila im je da joj u čast izgrade crkvu na mjestu koje će biti obilježeno snijegom. Snijeg je pao 5. kolovoza na Eskvilinu, jednom od sedam rimskih brežuljaka. Papa je Liberije osobno obilježio granice buduće bazilike te po njemu i nosi naziv Liberijan-

ska bazilika. Naknadno ju je preuredio papa sv. Siksto III., te ju, u spomen Efeškog sabora (na kojem je donesena dogma o Marijinu Bogomajčinstvu), posvetio Presvetoj Bogorodici. U toj znamenitoj građevini, čiji je zvonik najviši od svih drugih zvonika rimskih crkava, nalaze se, među ostalim, i grobovi sv. Jeronima te sv. pape Pija V., kao i najstariji prikaz (mozaik) Gospe Snježne iz 1308. Njezin svod pozlaćen je prvim zlatom koje je u Rim došlo iz novootkrivenih svjetova. Nama Hrvatima pri srcu je ova bazilika i zato što je u njoj, pred relikvijama Kristovih jaslaca koje se nalaze ispod glavnog oltara, 1930. godine svoju mladu misu slavio naš blaženi kardinal Alojzije Stepinac te uz njega i njegov mlađi kolega te poslije njegov nasljednik na zagrebačkoj nadbiskupskoj katedri i prefekt Kongregacije za nauk vjere, kardinal Franjo Šeper. Posjetom ovoj bazilici završio je naš šesti hodočasnički dan

SEDMI DAN HODOČAŠĆA: subota 24. rujna 2022.

Sedmi i završni dan hodočašća bio je ispunjen putovanjem iz Rima u Padovu. Napuštali smo Vječni Grad puni dojmova. Doživljaj je bio jedinstven. Prolazili smo i proživljavali susrete na apostolskim grobovima, divili se njegovim svetinjama i znamenitostima, njegovoj povijesti i duhovnosti. Shvaćali smo bolje i dublje zašto se doista kaže kako „svi putovi vode u Rim“, u Rim koji uvijek iznova osvaja svojom ljepotom i privlačnošću. Doživjeli smo njegovu vrevu, intenzitet prometa na njegovim ulicama, promatrali hodočasnike i goste iz cijeloga svijeta u njegovim crkvama, na njegovim trgovima i pred njegovim fontanama. Nismo ponekad bili pošteđeni i već svima poznatih rimskih kašnjenja, ali i dobrohotnosti i susretljivosti njegovih stanovnika. Lijepo vrijeme kao da su izmolili za nas naši dragi i mili koje smo ostavili kod svojih domova i svi oni koji su se preporučili u naše molitve... Sunca je obilovalo i vedrine rimskoga neba, kao i naših emocija i osmijeha na brojnim fotografijama kojima smo u Vječnom Gradu zaustavljali vrijeme na

trenutak. Valjalo se uputiti doma. Prije toga nezaobilazno nam je bilo na tom putu svratiti do grobova dvojice naših omiljenih svetaca: svetog Ante Padovanskog – svetca svega svijeta, tako jako štovanog i u našem narodu, te našeg zemljaka sv. Leopolda Bogdana Mandića. Doći u Padovu, taj lijepi, stari sveučilišni grad, a ne svratiti do svetog Ante i svetog Leopolda značilo bi učiniti veliki propust. Pristigavši u ranim popodnevnim satima u Padovu, odmah smo se uputili prema samostanu franjevac kapucina, u crkvu i svetište gdje počiva naš sv. Leopold. Tu je on došao 1906. godine i proveo zadnjih četrdeset godina svoga života. U Padovi je bio odgojitelj studenata filozofije te predavač patristike. Više je godina iz Padove putovao u Veneciju gdje je mlade kapucine učio hrvatskom jeziku koji će im trebati u pastoralnom radu među hrvatskim vjernicima. U svojoj sobici ispovijedao je vjernike satima i satima... Dolazili su mu i tzv. mali ljudi, ali i ugledni građani: radnici i industrijalci, studenti i profesori, intelektualci, vojnici i časnici, ali i časne sestre, redovnici, svećenici, pa i biskupi. U potpunosti je bio predan ispovijedanju. Tu je i preminuo 30. srpnja 1942. kada se oblačio za svetu misu, koju nikako nije propuštao. U jednom trenutku obuzela ga je samrtna slabost, a on je umirući izgovarao riječi molitve *Zdravo, Kraljice*. Njegov grob postao je stjecište njegovih brojnih štovatelja. Nas Hrvata napose. Svetu misu ovdje je predvodio naš generalni vikar don Marko Medo.

Naravno, posjetili smo i baziliku svetca – *Il Santo*, kako se u Italiji naziva svetog Antu. Podignuta nad njegovim grobom, bazilika svetog Ante (tal. *Basilica di Sant'Antonio da Padova*) glavni je spomenik, jedno od najvećih remekdjela svjetske umjetnosti i jedno od najposjećenijih kršćanskih svetišta. Autor ove bazilike, čija je izgradnja započela 1232. godine u slavu svetog Ante koji je umro u Padovi 1231. godine, nepoznat je. U svom glavnom dijelu

bazilika je dovršena krajem 12. stoljeća. Ima imponzantne strukture romaničkog stila, dok čitav apsidalni dio, vitak s devet kapelica u polukrugu, pripada gotičkom stilu. Duga je 115 metara, u najvećem je rasponu široka 55 metara; nad njom se izdiže 8 kupola, 2 zvonika i 2 vitka tornjića; dva srodna zvonika dosižu visinu od 68 m. Na njoj su radili najveći renesansni venecijanski kipari. Uzduž zidova nalazi se devet mramornih reljefa koji prikazuju događaje iz života svetog Antuna i njegova čudesa. U središtu se izdiže oltar – grob sv. Antuna koji je djelo Ticijana Aspettija s kraja 16. stoljeća, a na stranama ima dva velika srebrna svijećnjaka iz 17. stoljeća. Kad je u travnju 1263. godine crkva posvećena, u nju je preneseno tijelo sv. Ante. Ovu je svečanost uzveličao svojom prisutnošću tadašnji general Franjevačkog reda sv. Bonaventura. On je naložio da se otvori lijes s tijelom svetca. I svi se zadiviše kada su vidjeli da je njegov jezik ostao cijel i rumen, kakvim je ostao sve do dana današnjega. I mi smo se mogli u miru pomoliti pred svetčevim oltarom, dodirnuti njegov grob i obišavši ga, pomoliti se pred tom jedinstvenom relikvijom svetčeva neraspadnutoga jezika.

Slijedio je povratak u domovinu. Tamo su naši hodočasnici prispjeli u kasnim večernjim satima. Primivši hodočasnički blagoslov na koncu hodočašća u Padovi, zahvalni i ispunjena srca nastavili su put prema svojim domovima. U mislima i molitvama nizale su se uspomene i dojmovi na Asiz, Rim, Vatikan, Padovu..., na sve ono doživljeno u ovom našem zahvalnom hodočašću... Srce se pripremalo za nastavak: za petnaestak dana, u nedjelju 2. listopada 2022. čekalo nas je 30. hodočašće Hrvatske vojske, policije i hrvatskih branitelja u naše nacionalno svetište u Mariji Bistrici kojim će biti zaključeno slavlje 25. godišnjica utemeljenja Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj. Dobrom Bogu hvala na svemu!

Sveta misa u crkvi sv. Leopolda Mandića u Padovi

FOTO: F. Glas

Hodočasnici ispred Svetišta sv. Leopolda Mandića u Padovi

FOTO: F. Glas

PROSLAVA SV. MIHOVILA ARKANĎELA I POČETAK NOVE AKADEMSKE GODINE NA HVU

Sвета misa povodom blagdana sv. Mihovila arkanđela u crkvi sv. Antuna Padovanskog na zagrebačkom Svetom Duhu, 27. rujna 2022.

FOTO: HVU/M. Sever

U utorak 27. rujna 2022. godine, povodom blagdana sv. Mihovila arkanđela - zaštitnika Hrvatskog vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman” i vojne kapelanije na HVU, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predslavio je svetu misu u crkvi sv. Antuna Padovanskog na zagrebačkom Svetom Duhu. Ovom prilikom proslavljen je Dan kapelanije, a obilježen je i početak akademske godine na Hrvatskom vojnom učilištu, kojemu je prethodila svečana prisega 20. naraštaja kadeta Hrvatske vojske održana u subotu 24. rujna.

U zajedništvu s biskupom bili su generalni vikar Vojnog ordinarijata i vojni kapelan na HVU don Marko Medo, fra Ivan M. Lotar OFM Conv. župnik na Svetome Duhu, fra Zlatko Vlahek OFM Conv. i don Marin Drago Kozić policijski kapelan.

Na misi su prisustvovali zamjenik zapovjednika HVU-a brigadni general Blaž Beretin, čelnici ustrojstvenih jedinica, djelatnici, kadeti Vojno studijskih programa i polaznici vojnih škola Hrvatskog vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman”.

Na početku propovijedi, vojni ordinarij je okupljenima čestitao blagdan njihovog nebeskog zaštitnika sv. Mihaela i zazvao na njih svjetlost Duha Svetoga na početku nove akademske godine. Zatim je pojasnio nauk Crkve o anđelima - duhovnim stvorovima koji imaju razum i volju te prate ljude svojom moćnom pomoći, zaštitom i zagovorom - posebno istaknuvši lik svetog Mihovila arkanđela:

„Stari Zavjet spominje svetoga Mihovila kao zaštitnika Božjega naroda (usp. Dn 10, 21; 21, 1),

Sвета misa u crkvi sv. Antuna Padovanskog na zagrebačkom Svetom Duhu, 27. rujna 2022.

FOTO: HVU/M. Sever

a poslanice Novoga Zavjeta kao anđela Posljednjega suda (usp. 1 Sol 4, 16), odnosno onoga koji prati duše u nebo (usp. Jd 9). No, na osobit način o Mihovilu govori Knjiga Otkrivenja. Sveti se Mihovil bori protiv zla, protiv sotone i njegovih slugu. (...) U ranokršćanskoj umjetnosti sveti je Mihovil prikazan kao visoki službenik carskoga dvora, u svečanoj odori, s kopljem u ruci drugim oznakama vlasti. To ukazuje na njegovu pripadnost nebeskom kraljevstvu, ali i na autoritet i vlast koje mu je Bog dao kako bi pomagao i štitio ljude. Stoga je pred njim svako zlo nemoćno i osuđeno na propast.“

„Na početku akademske godine na HVU, svjesni smo da su nam svima u našem društvu potrebni kvalitetno obrazovanje i odgoj, otvorenost životu, zaštita obitelji, siguran posao i pravedna plaća za radnike. Od svetoga Mihovila možemo naučiti kako se suprotstavljati zlu i strukturama grijeha, umreženim strukturama zla. Ugledajmo se u vrline ovoga svetog arkandjela: poštenje i čestitost,

hrabrost i jakost, promicanje dobra u suzbijanje zla, blagost i susretljivost prema nevoljnima i potrebnima, a otpor u nepotkupljivost u suočavanju sa strukturama zla i grijeha“, rekao je msgr. Bogdan.

Osvrnuo se i na lik mladog čovjeka Natanaela iz navještenog Evanđelja (Iv 1, 47-51). On je, kao i mnogi mladi u našoj Domovini, pun ideala te želi ostaviti pozitivan trag u ovome svijetu i dati doprinos ljudskome društvu.

„Natanael je, sjedeći pod smokvom, u tišini i sabranosti, razmišljao o smislu svoga života. (...) Kada Isus izjavljuje da je Natanaela vidio pod smokvom, onda time hoće reći da nas On bolje poznaje od nas samih. Isus zna da tko smo i na što smo pozvani. (...) Jedino Isus može odgovoriti na najdublja pitanja o smislu našega života. Samo On može nemirne titraje našega srca pretvoriti u simfoniju ljubavi. Zaštita i zagovor arkandjela Mihovila prati nas na putu usklađivanja naše volje s Božjom voljom, naših planova i programa s

Božjim naumom spasenja, naših ideja i promišljanja s vječnom istinom Evanđelja.“

Na kraju propovijedi biskup je okupljenima prenio riječi koje je papa Franjo prošle srijede na Općoj audijenciji uputio vjernicima vojne biskupije u RH prilikom zahvalnog hodočašća Vojnog ordinarijata povodom 25. obljetnice utemeljenja: „Radosno pozdravljam hrvatske hodočasnike, osobito vjernike Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj: članove Ministarstva obrane, Ministarstva unutar-

njih poslova te Ministarstva branitelja, kao i članove Vatrogasne zajednice, zajedno s njihovim obiteljima, u pratnji biskupa vojnog ordinarijata i svećenika. Dragi prijatelji, hodočašće na kojem se trenutno nalazite povodom 25. obljetnice Vojnog ordinarijata, neka vam dade obnovljenu nadu i radost vjere, kako biste mogli nastaviti davati dragocjen doprinos vašega rada u društvu u kojemu živite. Neka vas na vašemu putu prati stalni zagovor Blažene Djevice Marije. Neka do svih vas doprije i moj blagoslov.“

ŠESNAESTO PJEŠAČKO HODOČAŠĆE HRVATSKE VOJSKE IZ PETRINJE U MARIJU BISTRICU

Vojna kapelanija „Sveti Ilija prorok“ u Petrinji i ove je godine organizirala tradicionalno šesnaesto pješačko hodočašće u Mariju Bisticu od 30. rujna do 2. listopada. Vojnici-hodočasnici sudjelovali su u programu 30. hodočašća Hrvatske vojske, policije, hrvatskih branitelja i vatrogasaca i proslave 25. obljetnice utemeljenja Vojnog ordinarijata u RH. Na trodnevnom putu dugom 102 kilometra sudjelovalo je 40 pripadnika 1. mehanizirane bojne „Tigrovi“ i 2. mehanizirane bojne „Gromovi“, te pripadnici timova civilno-vojne suradnje iz petrinjske vojarne „Pukovnik Predrag Matanović“.

U petak 30. rujna hodočasnici su prije polaska sudjelovali na svetoj misi koju je predvodio vojni kapelan u Petrinji don Branko Čagelj. Na misi je don Branko blagoslovio hodočasnike, krunice koje im je podijelio i ostale nabožne predmete. Hodočasnici su ponijeli zastavu kapelanije koju su izradili povodom dvadesete obljetnice kapelanije, kao i zavjetni hodočasnički križ koji su izradili godinu prije.

Prvo mjesto gdje su se zaustavili bila je kapelica sv. Jakova apostola u Mošćenici koja je puna simbolike. Ta kapelica je bila granica razdvajanja u Domovinskom ratu. Nakon razgovora i kratkog druženja sa župnikom vlč. Damirom Cvekovićem hodočasnici su se zaputili do sisačke katedrale gdje ih je dočekaao ratni župnik iz Mošćenice, a sadašnji sisački biskup msgr. Vlado Košić i župnik katedralne župe Uzvišenja sv. Križa vlč. Marko Karača. Biskup je u radosnom druženju uputio ohrabrujuće riječi vjernicima hodočasnicima i udijelio im blagoslov zaželimši im sretan daljnji put.

U subotu 1. listopada, hodočasnici su se u ranu zoru uputili prema Dugom Selu. Tu ih je u Župi svetog Martina biskupa dočekaao i ugostio u ime župnika kapelan vlč. Matija Slišković. U župnoj crkvi misu je predvodio vojni kapelan don Branko, a poticajnu homiliju održao je vlč. Matija. Poslije odmora i okrijepe, vojska se zaputila prema Kašini gdje su nakon napornog dana i prehodanih više od pola puta prenoćili u prostorijama vatrogasnog doma.

Svetu misu u Petrinji predvodi vojni kapelan don Branko Čagelj

FOTO: MORH

Treći dan u nedjelju 2. listopada hodočasnici su se u ranim jutarnjim satima sa molitvom i pjesmom uputili prema Mariji Bistrici i Nacionalnom svetištu Majke Božje Bistričke. S pjesmom su ušli na prostor Crkve na otvorenom „Bl. Alojzije Stepinac“ te su sudjelova-

li u pobožnosti Križnog puta i na svečanom euharistijskom slavlju koje je predslavio apostolski nuncij u RH msgr. Giorgio Lingua. Hodočasnici su također imali mogućnost pristupiti sakramentu pokore.

ZAHVALNO HODOČAŠĆE U MARIJU BISTRICU POVODOM 25. OBLJETNICE UTEMELJENJA VOJNOG ORDINARIJATA U RH

Nacionalno svetište Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici, 2. listopada 2022.

Povijesni podatci o Vojno redarstvenoj biskupiji

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj ove godine obilježava 25. obljetnicu utemeljenja. Osnovan je dana 25. travnja 1997. godine dekretom *Qui Successimus* Zbora za biskupe, nakon uspješno završenih pregovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske te razmjene ratifikacijskih instrumenata. Istoga dana, papa sveti Ivan Pavao II. imenovao je tadašnjeg ravnatelja dušobrižništva Hrvatske vojske i pomoćnog zagrebačkog biskupa msgr. Jurja Jezerinca prvim vojnim ordinarijem u Republici Hrvatskoj.

Uspostavi Vjnom ordinarijata u Republici Hrvatskoj prethodila su dva ključna događaja nakon osamostaljenja neovisne Republike

Hrvatske. Prvi je bio Domovinski rat u kojem su hrvatski vojnici iskazali svoju duboku vjeru i potrebu za Bogom, Njegovom blizinom i dušobrižničkom skrbi, posebno u kriznim situacijama. Fotografije hrvatskih vojnika s krunicama oko vrata obišle su svijet i postale simbolom pouzdanja i vjernosti hrvatskog naroda Bogu u tim teškim trenucima.

Drugi je događaj razmjena pisama između prvog predsjednika Republike Hrvatske Dr. Franje Tuđmana i kardinala Kuharića (23. kolovoza i 24. rujna 1991.) u kojima predsjednik Tuđman moli Kardinala da imenuje „...što prije Vrhovnog dušobrižnika Hrvatske vojske, dotično Hrvatskih Obrambenih Snaga“. Kardinal Kuharić nije oklijevao s odgovorom u kojem izvještava da su „hrvatski

biskupi zaključili da se imenuje Ravnateljem dušobrižništva vojnika u Republici Hrvatskoj pomoćni biskup zagrebački msgr. Juraj Jezerinac“. On je 1997. imenovan i prvim vojnim ordinarijem u RH.

Apostolskom konstitucijom *Spirituali Militum Curae* od 21. travnja 1986., zatim dekretom Zbora za biskupe *Qui Successimus* od 25. travnja 1997., te Ugovorom o dušobrižništvu od 19. travnja 1996., i Bulom o imenovanju prvog vojnog biskupa *Venerabili fratri* od 25. travnja 1997., stvoreni su pastoralno-pravni uvjeti za strukturalne odrednice identiteta i djelovanja Vojnog ordinarijata unutar Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva obrane Republike Hrvatske, te Policije i Oružanih snaga RH. Vojni ordinarijat postupno je izrastao i ukorjenjivao se u svoju specifičnu crkvenu i društvenu sredinu nastojeći odgovoriti svojem dušobrižničkom poslanju po prisutnosti i djelovanju prezbitera, kao i prikladnim dušobrižničkim programima, duhovnim vježbama, regionalnim, nacionalnim i međunarodnim hodočašćima. Danas Vojni ordinarijat broji 22 vojne i 22 policijske kapelane u kojima djeluje ukupno 38 kapelana. Sadašnji vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan imenovan je vojnim biskupom 30. studenog 2015. godine.

U svojoj Poslanici povodom 25. obljetnice utemeljenja Vojnog ordinarijata koju je uputio o blagdanu Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta – zaštitnice Vojnog Ordinarijata, msgr. Bogdan je napisao:

„Nije moguće, niti je to ovdje potrebno, nabrajati sve ono što je u proteklih četvrt stoljeća učinjeno u našoj Vojno-redarstvenoj biskupiji. A učinjeno je puno toga. Zahvalni smo Bogu na daru našega prvog biskupa msgr. Jurja Jezerinca koji je Vojni ordinarijat vodio tijekom 19 godina. Zahvalni smo Bogu na svećenicima – vojnim i policijskim kapelanima koji su djelovali i djeluju u Vojnom ordinarijatu i svim vjernicima laicima koji u njemu vrše različite službe. S vjerničkim pijetetom zahvalno se sjećamo onih koji su, bilo

kao svećenici bilo kao vjernici laici, živjeli i djelovali sa svima nama, a preselili su se u Božju vječnost. Zahvalni smo Bogu na vama, hrvatskim vojnicima i policajcima koji ste bili i jeste naša prva i temeljna pastoralna briga: da vam navješćujemo Kristovo evanđelje, da s vama i za vas slavimo svete sakramente, da vas i vaše obitelji pratimo molitvom i žrtvom na putu vjere i njezina življenja u našem, vrlo specifičnom načinu koji se u mnogočemu razlikuje od drugih članova Kristove Crkve. A ona se, kako to veli spomenuta apostolska konstitucija „O duhovnoj skrbi za vojnike“, prema dušobrižništvu vojnika oduvijek odnosila s dužnom pozornošću, odgovarajući različitim potrebama. Vojnici predstavljaju posebnu socijalnu skupinu i trebaju, upravo zbog posebnih okolnosti njihova života, konkretan i poseban oblik dušobrižništva. Na tom tragu i s tim nadahnućima utemeljena je, djelovala je naša Vojno-redarstvena biskupija, naš Vojni ordinarijat. Tako, s Božjom pomoći, želimo zakoračiti i u nadolazeće godine. Uvijek s velikom sviješću o važnosti poslanja koje nam je povjerila Crkva, vodeći računa o konkretnim okolnostima u kojima se naša Domovina nalazi, kao i izazovima i problemima pred kojima stoji Europa i sav suvremeni svijet.“¹

Pripreme za proslavu 25. obljetnice Vojnog ordinarijata u RH

Proslavi 25. obljetnice Vojnoga ordinarijata prethodile su višemjesečne pripreme, a 6. rujna u sjedištu Vojnog ordinarijata održan je sveobuhvatni sastanak Koordinacijskog odbora za pripremu i provedbu 30. Nacionalnog hodočašća Hrvatske vojske, policije, branitelja i vatrogasaca u Mariju Bistricu.

¹ U službi Evanđelja, pod Marijinom zaštitom, Poslanica msgr. Jure Bogdana, vojnoga ordinarija u povodu 25. obljetnice utemeljenja Vojnoga ordinarijata u Republici Hrvatskoj, a uz proslavu blagdana Gospe Velikoga Hrvatskoga Krsnog Zavjeta - zaštitnice Vojnoga ordinarijata, Dana pobjede i Domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja i 27. obljetnice vojno-redarstvene operacije „Oluja“, 5. kolovoza 2022., Službeni vjesnik Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj br. 2 (91), 2022., str. 155.

Pripremnim sastankom predsjedao je vojni biskup msgr. Jure Bogdan, a tijekom sastanka moderirao je generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo. Sudjelovali su zapovjednik hodočašća brigadni general Ivan Raos, zamjenik zapovjednika iz MUP-a Josip Bukvić, biskupski vikar za pastoral MORH-a i OS RH don Slavko Rajič, biskupski vikar za pastoral MUP-a i redarstvenih službi RH vlč. Frano Musić, načelnik općine Marija Bistrica Josip Milički, predstavnici Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva hrvatskih branitelja, pripadnici raznih ustrojbenih cjelina Hrvatske vojske i policije, članovi Ravnateljstva civilne zaštite, Hrvatske vatrogasne zajednice, Saveza povijesnih postrojbi, predstavnici HRT-a, predstavnici Laudato televizije i drugi.

Vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan pozdravio je sve prisutne i istaknuo značaj 30. hodočašća Hrvatske vojske, policije, branitelja i vatrogasaca na Mariju Bistricu, koje je ujedno i proslava 25. obljetnice uspostave Vojnog ordinarijata. Naglasio je da hodočašće treba biti obilježeno zahvalnošću Bogu za sve milosti koje smo primili proteklih godina te najavio da će misno slavlje predvoditi apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj msgr. Giorgio Lingua u koncelebraciji s drugim biskupima i svećenicima. Nakon uvodnih riječi vojnog ordinarija, okupljeni su izvješteni o provedenim pripremnim aktivnostima te su dogovorene daljnje organizacijske pojednosti i zaduženja. Predviđen je izravni prijenos proslave na Hrvatskoj radioteleviziji i putem drugih elektroničkih medija. Istoga dana u poslijepodnevnom satima održan je sastanak biskupijskog Povjerenstva za organizaciju i provedbu zahvalnog hodočašća u Rim. Sastankom je predsjedao vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan. Utvrđene su izvršene pripremane aktivnosti i podijeljene daljnje organizacijske zadaće i dužnosti.

Proslava 25. obljetnice utemeljenja Vojnog ordinarijata u RH

Središnja proslava jubileja Vojnog ordinarijata U Republici Hrvatskoj održana je u ne-

djelju, 2. listopada 2022. godine u okviru 30. hodočašća Hrvatske vojske, policije, branitelja i vatrogasaca u Nacionalno svetište Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici. Ovo tradicionalno hodočašće započelo je okupljanjem hodočasnika oko 8.00 sati, a vojni i policijski kapelani bili su tijekom cijeloga jutra na raspolaganju hodočasniciima za sakrament svete ispovijedi. Pobožnost Križnoga puta počela je u 8.30 sati. Po postajama Križnoga puta na bistričkoj Kalvariji išli su najviši uzvanici predvođeni vrhbosanskim nadbiskupom metropolitom i apostolskim upraviteljem Vojnog ordinarijata u BiH msgr. Tomo Vuksić, dok su ostali hodočasnici pratili pobožnost sa zauzetih mjesta u Svetišu.

Svečana proslava 25. obljetnice okupila je brojne pripadnike Hrvatske vojske, policije, hrvatske branitelje i njihove obitelji, predstavnike ratnih vojnih invalida Domovinskog rata, aktivne i umirovljene generale, pripadnike povijesnih postrojbi, pripadnike Ravnateljstva civilne zaštite, hrvatske vatrogasce, djelatnike Ministarstva pravosuđa i Ministarstva financija, članove obitelji poginulih i nestalih hrvatskih branitelja te mnoge koji su proteklih godina na bilo koji način sudjelovali u radu Vojnog ordinarijata. Zapovjednik 30. hodočašća u Mariju Bistricu bio je brigadni general Ivan Raos, a zamjenik zapovjednika glavni policijski savjetnik Josip Bukvić.

Hodočašću su nazočili izaslanik predsjednika RH i savjetnik predsjednika RH za obranu i nacionalnu sigurnost Dragan Lozančić, također iz Ureda predsjednika posebni savjetnik za veterane Domovinskoga rata Marijan Mareković, izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora Žarko Tušek, izaslanik predsjednika Vlade RH potpredsjednik Vlade i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, potpredsjednik Vlade i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, izaslanik ministra obrane državni tajnik MORH-a Branko Hrg i državni tajnik MORH-a Zdravko Jakop, državna tajnica u MUP-u Irena Petrijevčanin Vuksanović. Izaslanstvo OSRH predvodio je načelnik GS OS RH admiral Robert Hranj, izaslanstvo Ravnateljstva policije glavni ravnatelj policije

Msgr. Tomo Vukšić predvodi pobožnost Križnog puta na bistričkoj Kalvariji

Nikola Milina, Ravnateljstvo civilne zaštite ravnatelj Damir Trut, a izaslanstvo Hrvatske vatrogasne zajednice glavni vatrogasni zapovjednik Slavko Tucaković. Na hodočašću je također sudjelovalo službeno izaslanstvo Bosne i Hercegovine predvođeno zamjenikom ministra obrane BiH Mijom Krešićem, zatim načelnici uprava Glavnog stožera OS RH, zapovjednici grana Hrvatske vojske, načelnici policijskih uprava, predstavnici Zagrebačke županije i Grada Zagreba, Koprivničko-križevačke županije i općine Marija Bistrica, i drugi visoki uzvanici.

Zahvalno euharistijsko slavlje za 25. godina Vojnoga ordinarijata predvodio je apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj msgr. Giorgio Lingua. U koncelebraciji su bili vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, vojni ordinarij biskup u miru msgr. Juraj Jezerinac, predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup msgr. Želimir Puljić, vrhbosanski nadbiskup metropolit i apostol-

ski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH mgr. Tomo Vukšić, đakovačko-osječki nadbiskup metropolit msgr. Đuro Hranić, riječki nadbiskup koadjutor msgr. Mate Uzinić, zadarski nadbiskup koadjutor msgr. Milan Zgrablić, sisački biskup msgr. Vlado Košić, bjelovarsko-križevački biskup msgr. Vjekoslav Huzjak, krčki biskup msgr. Ivica Petanjak, gospičko-senjski biskup Zdenko Križić, varaždinski biskup msgr. Bože Radoš, kotorski biskup msgr. Ivan Štironja, zagrebački pomoćni biskupi msgr. Ivan Šaško i msgr. Mijo Gorski, đakovačko-osječki pomoćni biskup msgr. Ivan Čurić. Splitsko-makarsku metropoliju zastupali su kotorski biskup msgr. Ivan Štironja i generalni vikar splitsko-makarske nadbiskupije msgr. Franjo-Frankopan Velić. Naime, biskupi splitske metropolije toga dana sudjelovali su na slavlju svetoga Stjepana u Hvaru. Više drugih biskupa i uzvanika uputili su svoje pismene čestitke.

U koncelebraciji su također bili tajnik Apostolske nuncijature msgr. Alfred Rayan D'Souza,

Ulazna procesija u prostor crkve na otvorenom "Blaženi Alojzije Stepinac"

Paljenje zavjetne svijeće

FOTO: MORH/T. Brandt

Orkestar OS RH pod ravnanjem maestra pukovnika Miroslava Vukovojca-Dugana FOTO: MORH/T. Brandt

Hodočasnici na misnom slavlju

FOTO: MORH/T. Brandt

generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, glavni tajnik HKB preč. Krunoslav Novak, provincijal Hrvatske pokrajine Družbe Isusove p. Dalibor Renić DI, provincijal Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda B. Mandića fra Juro Šimić OFM Cap., biskupski vikar za pastoral MORH-a don Slavko Rajić, biskupski vikar za pastoral MUP-a vlč. Frano Musić, vojni i policijski dekani i kapelani, svećenici drugih biskupija i redovničkih zajednica.

Sveto misno slavlje počelo je u 10.00 sati svečanom ulaznom procesijom kroz prostor Crkve na otvorenom „Blaženi kardinal Alojzije Stepinac“. Na čelu procesije bio je Križ s ranjenim Isusom iz Novog Farkašića, pralik Gospe Velikoga Hrvatskoga Krsnoga Zavjeta, stjegovi Republike Hrvatske, Svete Stolice i Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj te godišnja zavjetna svijeća hrvatskih vojnika, policajaca i hrvatskih branitelja. U svečanoj povorci potom su slijedile zastave hrvatskih branitelja i udruga proizašlih iz Domovinskoga rata, ratne zastave postrojbi iz Domovinskoga rata. U povorci su također bili vojnici iz Petrinjske vojarne koji su iz Petrinje pješice hodočastili Majci Božjoj Bistričkoj. Slijedili su zatim stjegovi Sinjskih alkara i Povijesnih postrojbi Hrvatske vojske: Krapinskih Ilirika, Keglevićeve straže – Kostel iz Pregrade, Samoborske narodne garde, Povijesne postrojbe „Ban Gašpar Alapić“, Gradske straže Bakar, Bjelovarskih graničara – Husara, Ličke pukovnije – Gospić, Hajdučke družine Mijata Tomića iz BiH, Gradske straže Požega, Karlovačke građanske garde, Križevačke djevojačke straže, Društva Poljičana svetoga Jure, Svetonedeljske garde, Turopoljskog banderija, Udruge rapskih samostrelčara, Zrinske garde Čakovec, Žumberačkih uskoka, Trenkovich pandura iz Požege, Varaždinske građanske garde i drugih. Zatim su se redali stjegovi djelatnih postrojbi Oružanih snaga Republike Hrvatske: Glavnog stožera Oružanih snaga RH s pristožernim postrojbama, Hrvatske kopnene vojske, Hrvatske ratne mornarice, Hrvatskog ratnog zrakoplovstva, Hrvatskog vojnog učilišta „Doktor Franjo Tuđman“, Zapovjedništva

za potporu, Zapovjedništva specijalnih snaga. Slijedio je stjeg Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske i stjegovi ustrojenih cjelina MUP-a: Specijalne policije, Policijske akademije te Državne intervencijske postrojbe Civilne zaštite. Zatim stjeg Ministarstva pravosuđa i Pravosudne policije, stjeg Ministarstva financija te stjeg Hrvatske vatrogasne zajednice. U procesiji je također sudjelovalo izaslanstvo Bosne i Hercegovine u kojemu su bili djelatnici Ministarstva obrane BiH te pripadnici Oružanih snaga BiH.

Misno slavlje uvećao je Orkestar Oružanih snaga RH pod ravnanjem maestra pukovnika Miroslava Vukovojca-Dugana, klapa „Sv. Juraj“ Hrvatske ratne mornarice i policijska klapa „Sv. Mihovil“.

Na početku svete mise, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan obratio se okupljenima pozdravnim govorom u kojem je između ostalog rekao: „Etapu, dionica prijeđena puta u trajanju od četvrt stoljeća, vrijedna je spomena i da se o njoj govori, riječima i izrazima zahvalnosti. Kao «putujuća Crkva, Crkva putnika» («Ecclesia peregrinans») na putovanju zemaljskom dolinom do konačnoga cilja i proslave na nebesima, s popudbinom vjere, nade i ljubavi, ova je personalna biskupija nastojala visoko držati stjeg i ostati vjerna svojem poslanju. Na tome putu, kraće ili duže, izmjenjivali su se predvodnici i suputnici usmjereni prema istome cilju. Mnogi, vjerujemo, počivaju snom pravednih i gledaju slavu Gospodnju. Preuzetno bi i neoprostivo bilo ne spomenuti se velikana srca, vizionara, vrijednih i tihih pregaoca duha i uma u tjeskobnoj borbi za slobodu i samostalnost, od početaka Domovinskoga rata. Osobito smo zahvalni Svetoj Stolic i papi svetomu Ivanu Pavlu II. za priznanje Hrvatske i iskazanu blizinu koja je pokrenula val solidarnosti i međunarodnih priznanja, kao i za utemeljenje Vojnoga ordinarijata prije dvadeset i pet godina.“

Msgr. Bogdan istaknuo je osjećaj zahvalnosti s kojim se ovom prigodom sjećamo svih poginulih i nestalih hrvatskih branitelja, redarstvenika

Pozdravni govor vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana

FOTO: MORH/T. Brandt

Hodočasnici na misnom slavlju

FOTO: MORH/T. Brandt

i vojnika u Domovinskome ratu i preminulih od posljedica rata, kao i svih civilnih žrtava. Također je naglasio važnost uloge koju je, kako u tim teškim vremenima tako i u svom dugogodišnjem služenju, imao prvi vojni ordinarija u Republici Hrvatskoj mons. Juraj Jezerinac.

Pozdravio je zatim sve okupljene biskupe, nadbiskupe, kardinala i metropolite, provincijale, svećenike, redovnike i redovnice, visoke uzvanike, sve predstavnike ministarstava te drugih državnih službi i institucija, vojnike, policajce, branitelje, vatrogasce, hrvatske ratne vojne invalide, njihove obitelji, sve hodočasnike koji su se okupili u Bistričkom svetištu, kao i one koji su ovo slavlje pratili putem medija.

„Tijekom četvrt stoljeća nastojali smo kao vojno-redarstvena biskupija odgovoriti potrebama i izazovima s kojima smo se suočavali u služenju i duhovnoj skrbi koja nam je povjerena. Pokatkada smo, priznajemo, i sami bez jasnih odgovora, nijemi pred patnjama i tjeskobama, ali nikada bez nade i kršćanskoga i ljudskoga suosjećanja i blizine. Želimo nastaviti zajednički hod, dijeleći s vama prijašnje nevolje, trenutne blagoslove i nejasnu budućnost. Svima navješćivati Radosnu vijest i donositi Krista, biti nositelji dobra. Molimo i sve učinimo da kao prepoznatljiv Kristov znak mognemo ostati uporišna točka na koju se uvijek možete osloniti, ispružene ruke koje okupljaju i grle sve željne Božjega milosnog lica i zagrljaja. Svoju smo vjernost i privrženost Kristu i njegovoj svetoj Crkvi prije desetak dana iskazali i zavjetnim hodočašćem u Rim, osobito radosno dijeleći zajedništvo s rimskim biskupom, papom Franjom na općoj audijenciji na Petrovu trgu. Naša se zahvalnost nastavlja današnjim misnim slavljem koje predslavi apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj preuzvišeni gospodin Giorgio Lingua. Vaša Ekselencijo, hvala Vam što ste prihvatili poziv i obradovali nas svojim dolaskom. Pred Vama je rukovet cvijeća iz perivoja svih krajeva lijepe nam i drage domovine Hrvatske – oku i srcu ugodna slika. Jedna smo od najmlađih biskupija u Hrvat-

skoj, toliko raznovrsna, ali s istim osjećajima i vrijednostima, puna ljubavi i žrtve u službi općega dobra“, zaključio je vojni ordinarij.

Apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj msgr. Giorgio Lingua propovijed je započeo riječima: „S velikom radošću i zahvalnošću ove godine obilježavamo srebrni jubilej Vojnog ordinarijata koji je osnovan za dušobrižništvo katoličkih vjernika, pripadnika oružnih snaga i redarstvenih službi Republike Hrvatske. Pozdravljam Vojnog ordinarija, kapelane i predstavnike vlasti. I prije uspostave Vojnog ordinarijata, već 30 godina svake godine dolazite podno Marijinih nogu u ovo nacionalno svetište, zahvaliti i izmoliti nove milosti. Lijepo je znati da imamo mamu koja nikada ne zaboravlja svoju djecu i lijepo je sresti zahvalnu djecu koja se ne srame reći *Hvala!* svojoj mami. (...) Majke sve rade besplatno, od djece nikada ne traže da plate račun, ne očekuju ni *Hvala!*, a koliko toga čine a da to nitko ne primijeti i ne cijeni! Takva je također i Majka Božja prema nama. Mnogo puta niti ne pomislimo da Ona bdije nad nama, nismo svjesni da nas diskretno prati i štiti.“

Msgr. Lingua naglasio je da majke mnogo toga čine iz osjećaja majčinske dužnosti koju možemo poistovjetiti s ljubavlju te je zaključio: „I vi svoju službu živite kao *dužnost*, ali siguran sam da mnogi od vas, ako ne i svi, činite to i iz *ljubavi*. Iz ljubavi prema domovini, iz ljubavi prema zajednici kojoj služite. Lijepo je kad se susretnu *dužnost* i *ljubav*.“

Osim iskazivanja zahvalnosti Majci Božjoj za sve što čini iz ljubavi prema nama, msgr. Lingua je istaknuo važnost praštanja: „Jednog mi je dana, sasvim iznenada, što smatram velikom milošću, Gospodin dao da razumijem kako su zahvalnost i praštanje najvažniji u životu. Shvatio sam da kada dođemo pred Vječnog Oca, morat ćemo mu reći *Hvala!* za sve darove koje smo primili, počevši od dara života, ali ćemo ga zamoliti i za *oproštenje* za sva zla koja smo, svjesno ili nesvjesno, počinili. Draga braćo i sestre, vaše zanimanje ponekad od vas traži da upotrijebite silu kako

Apostolski nuncij u RH msgr. Giorgio Lingua predvodi misno slavlje

FOTO: MORH/T. Brandt

bi se poštovao red, obranila domovina, a posebno oni najslabiji. To je vaša dužnost, jer zlo, nažalost, postoji i potreban je netko tko je zadužen da se poštuju pravila. Međutim, dopustite mi da vam kažem, pazite da vašu dužnost uvijek prati ljubav prema svima. Prema onima koje branite, ali i prema onima koje 'morate' uhititi. Često je, naime, kriminalac od kojeg nas morate braniti i sam bio žrtva prije nego što je postao agresor. Mnogo puta je onaj tko se ponaša kao kriminalac, i sam bio zlostavljan, trpio nasilje. To nam govore statistike i nemojte to nikada zaboraviti. Stoga, ne zloupotrebljavajte ovlasti koje su vam dane. Kad god je to moguće, učinite sve da spriječite nered, bdijte, uvjeravajte, budite milosrdni, vodite dijalog. Dobro znamo da je bolje spriječiti nego liječiti", rekao je msgr. Lingua te se osvrnuo na prvo čitanje iz knjige proroka Habakuka (Hab 1, 2-3; 2, 2-4).

Prorok Habakuk je, pred nasiljem, svađama i bezakonjima koja su nadirala sa svih strana, molio Boga da intervenira, ali mu Bog nije davao

odgovora. Molio je i imao je dojam da Bog ne poduzima ništa te je samo mogao konstatirati kako svi umiru, i dobri i loši. Gospodin napokon odgovara Habakuku: *Gle: propada onaj čija duša nije pravedna, a pravednik živi od svoje vjere* (Hab 2, 4). Čini nam se da nije baš tako. Vidimo da pravedni završavaju isto kao i nepravedni, vidimo da u ratu ginu nevini i oni koji su krivi, napadnuti i oni koji su agresori. To je ono što mi vidimo, ali za Boga stvari stoje drugačije. On zna što je u srcu svakog čovjeka. On intervenira i uvjerava: *Pravednik će živjeti od svoje vjere*. Ali pazite, on ne kaže 'pravednik će pobijediti' zbog svoje vjere, nego 'pravednik će živjeti' od svoje vjere. Čak i ako mora umrijeti, on će živjeti. (...) I sam je Isus, pravedan i nevin, bio ubijen! Gospodin ne daje da se 'pobjeđuje', Gospodin daje 'živjeti'. *Pravednik će živjeti od svoje vjere*. Njegov mogući poraz je trenutačan jer će uskrsnuti, kao što je i Sin Božji uskrsnuo."

Vraćajući se na temu dužnosti, msgr. Lingua je propovijed završio riječima pape Franje,

izrečenima u propovijedi na misnom slavlju u Havani na Kubi, 20. rujna 2015.: 'Veličina jednog naroda, veličina jedne nacije, veličina jedne osobe, uvijek se temelji na služenju braći koja su u potrebi (...) Draga braćo i sestre, tko ne živi da bi služio, nije potrebno ni da živi.' Samo onaj koji istinski služi, ispunjavajući svoju dužnost iz ljubavi, taj živi punim životom, pa čak i ako se osjeća beskorisnim, jer ne vjeruje da je učinio nešto posebno osim ispunjavanja svoje dužnosti, Gospodin će ga nagraditi i učiniti da zauvijek živi', zaključio je msgr. Lingua.

Na kraju svete mise predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup msgr. Želimir Puljić uputio je čestitku u ime hrvatskih biskupa. Okupljenima se obratio sljedećim riječima:

„Danas se priključujemo Vama, poštovani članovi hrvatske vojske, policije i branitelja, kao pobožni hodočasnici na ovom zborovanju, kako bismo skupa zahvalili dragoj Gospi za sve što nam je učinila pred brojnim izazovima kroz minula stoljeća. Posebice u danima nedavnog Domovinskog rata. Vjerujući u njezin zagovor nismo se predavali, niti gubili nadu. Okupljali smo se u crkvama i u skloništima, vapili smo i molili, vjerovali i nadali se. S krunicom u ruci i oko vrata borili smo se protiv zla, mržnje i uništavanja. Biskupi i svećenici, redovnice i redovnici, umjetnici i pjesnici, vojska i policija, političari i kulturni djelatnici. Svatko je htio dati svoj obol miru i zaustavljanju rata.

I othrvao se narod, Bogu hvala, upravo zahvaljujući vjeri u Boga i u vlastite snage. Uz Marijinu pomoć, u znaku krunice, mi smo prepoznali pravu snagu i osvojili slobodu. Obranili smo se i preživjeli zahvaljujući čudu solidarnosti naših ljudi u domovini i zemljaka u inozemstvu, kao i običnih ljudi vjernika diljem Domovine i Europe. Okupljeni u nacionalnom Marijinu svetištu pitamo se što bi bila Crkva bez Marije? Bez Marije nade čovječanstva, bez Marije „zore naše“ svagdanje, ljudi bi tonuli u gluhoj noći. Marija,

naime, nije „izmišljena utjeha“, već stvarno darovana nada. Ona je zvijezda naše povijesti i ufanje naše budućnosti. Zbog toga rado hodočastimo u njezina svetišta gdje se pjeva i moli. Jer, ovakve Marijine oaze duhovnosti i kad su suzama oblivene, ozdravljaju dušu čovjeka i donose okrijepu i blagoslov.

Stoga, zahvaljujem vojnom ordinariju, msgr. Juri Bogdanu, u ime članova Hrvatske biskupske konferencije, kao i u ime nazočnih biskupa na pozivu da sudjelujemo na ovom zahvalnom hodočašću. Upućujem iskrene čestitke organizatorima ovakvih okupljanja koje činite već tri desetljeća, kako na nacionalnoj, tako i na međunarodnoj ravni.

Okupljeni s vama na ovom zahvalnom hodočašću u našem nacionalnom svetištu, želimo iz sveg srca uputiti pozdrav našoj Gospi „Hrvatskog krsnog zavjeta“ riječima njezine rođakinje Elizabete: „Blagoslovljena si među ženama jer si povjerovala da će se ispuniti što ti je rečeno od Gospodina. Uz iskreni i srdačan pozdrav našoj nebeskoj Majci, upravljamo joj danas sinovski vapaj i molitvu neka ustane i navrati se u naše obitelji, u naša sela i gradove, onako kako je to učinila svojoj rođakinji Elizabeti. Želimo, naime, čuti njezin pozdrav i osjetiti kako nam donosi Isusa, blagoslovljeni plod utrobe svoje. Ovu molitvu i želju izričem riječima dubrovačkog svećenika i pjesnika mons. Mirka Talajića: „Vrati se k nama Djevice čista, ko' zora što nam donosi dan. Vrati nam nadu, vrati nam Krista, u srce naše i u naš stan! Nebo i zemlja pred tobom kleči, sunce nas grije u ovaj čas. Utjeha tvoja dušu nam liječi. Ti si nam, Majko, nada i spas! Gospo „Hrvatskog krsnog zavjeta“ i Gospo Bistrička, moli za nas. Amen.“

Nakon svečanog blagoslova, Orkestar Oružanih snaga RH izveo je hrvatsku himnu. Brojni okupljeni vjernici zadržali su se na druženju i zajedničkom obroku. Time je završeno ovogodišnje hodočašće u svetište Majke Božje Bistričke i proslava jubileja Vojnog ordinarijata, a sudionici su se uputili svojim domovima radosni i duhovno okrijepljeni.

Marija Bistrica, 2. listopada 2022.

FOTO: MORH/T. Brandt

Raščlamba Zahvalnog hodočašća u Mariju Bistricu

U četvrtak 20. listopada 2022., u prostorijama Vojnog ordinarijata, održana je raščlamba 30. hodočašća Hrvatske vojske, policije, branitelja i vatrogasaca u Svetište Majke Božje Bistričke i proslave 25. obljetnice utemeljenja Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj.

Vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan započeo je sastanak molitvom te je zaželio dobrodošlicu zapovjedniku hodočašća brigadnom generalu Ivanu Raosu, zamjeniku zapovjednika Josipu Bukviću, načelniku Općine Marija Bistrica Josipu Milički te svim predstavnicima ministarstava i službi koji su sudjelovali u organizaciji i provedbi hodočašća i proslave jubileja Vojnog ordinarijata.

Biskup je istaknuo da je održano hodočašće bilo dobro organizirano te je zahvalio svima koji su svojim trudom doprinijeli dostojanstvenoj proslavi ove obljetnice.

Sastanak je moderirao generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, koji je nakon uvodne riječi i pozdrava pozvao okupljene da podijele dojmove, osvrte i primjedbe na sve ono što je dobro učinjeno i na ono što se još može popraviti pri organiziranju sljedećeg hodočašća. Zapovjednik 28. hodočašća brigadni general Ivan Raos i zamjenik zapovjednika Josip Bukvić izrazili su zadovoljstvo organizacijom i provedbom hodočašća te uspješnom suradnjom svih sastavnica. Zatim su nazočni djelatnici službi koje su sudjelovale u pripremi i provedbi hodočašća iznijeli svoja zapažanja i sugestije. U završnoj riječi, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan podsjetio je okupljene na riječi kojima je u Djelima apostolskim opisana zajednica prvih kršćana: „U mnoštvu onih što prigriše vjeru bijaše jedno srce i jedna duša“ (Dj 4, 32-37). Biskup je istaknuo da se ovakvo zajedništvo očitovalo u radu svih okupljenih te ih je pozvao da se i u budućim aktivnostima trude oko iskrenog zajedništva jer je upravo to naj-snažnije svjedočanstvo kršćanske vjere.

DAN VOJNE KAPELANIJE „SVETI ANĐELI ČUVARI“

Misnim slavljem obilježen Dan vojne kapelanije "Sveti anđeli čuvari" i Dan roda inženjerije i inženjerijske pukovnije

FOTO: MORH/HKoV

U utorak 4. listopada 2022., u vojarni 110. brigade HV u Kamenskom (Karlovac) proslavljen je Dan vojne kapelanije „Sveti anđeli čuvari“ i Dan roda inženjerije i inženjerijske pukovnije.

Uz vojnog ordinarija msgr. Juru Bogdana, svečanom postrojavanju nazočili su: zapovjednik Hrvatske kopnene vojske general-pukovnik Boris Šerić, zapovjednik Zapovjedno operativnog središta Glavnog stožera OS RH brigadni general Ivan Turkalj, županica karlovačke županije Martina Furdek-Hajdin, gradonačelnik grada Karlovca Damir Mandić, izaslanik načelnika Policijske uprave karlovačke i izaslanici zapovjednika postrojbi Hrvatske kopnene vojske. Prigodnim govorima nazočnima u svečanom postroju i uzvanicima obratili su se zapovjednik Inženjerijske pukovnije HKoV, pukovnik Miroslav

Car i zapovjednik Hrvatske kopnene vojske, general-pukovnik, Boris Šerić. Isti su također uručili poticajne mjere istaknutim djelatnicima i priznanja za postignute rezultate na sportskim natjecanjima provedenim povodom Dana Roda Inženjerije.

Sveto misno slavlje predvodio je vojni biskup uz vojnog kapelana u Kamenskom i Karlovcu vlč. Ivana Blaževca, dekana Karlovačkog vojnog dekanata vlč. Josipa Šimatića, dekana Osječkog vojnog dekanata vlč. Vladislava Manduru, svećenike karlovačkih župa predvođene dekanom karlovačkim preč. Draženom Karačićem i druge vojne i policijske kapelane. Na početku propovijedi biskup je svim okupljenima čestitao blagdan svetih anđela čuvara: „Blagdan anđela čuvara posebice je drag svima onima koji se s

radošću sjećaju svoga djetinjstva i uspavanki koje su im njihove majke i bake, očevi i dje-dovi kazivali prije sna, a redovito bi završavale molitvom anđelu čuvaru. Spomendan svetih anđela čuvara ustanovio je papa Klement X. 1670. godine. Kada govorimo o anđelima, možda nam dođe prva misao: anđeli s baroknih slika – oni mali, pomalo zaigrani, anđelčići. Takvi nam anđeli možda mogu poslužiti kao simpatičan detalj na božićnim čestitkama ili ukrasnom papiru, ali – vjerovati u anđele, u suvremenom znanstvenom svijetu, čini nam se ponekad i upitnim. No ipak, nekadašnjim blagdanom sv. Mihovila, Rafaela i Gabrijela i današnjim blagdanom anđela čuvara, dovodimo u vezu anđele s izrazito odraslim i zrelim osobama, s vojskom i policijom. Dakako, da pri tome ne mislimo na barokne anđelčice, nego na prave anđele o kojima svjedoči Božja objava, Biblija. Vjerovanje u anđele spada u poklad naše kršćanske vjere.“

Biskup Bogdan zatim je progovorio o ulozi anđela u Svetome pismu: „Stari Zavjet izvješćuje puno puta o anđelima, o njihovome djelovanju. Anđeo Gospodnji, Anđeo Jahvin je dominantna figura u Starome Zavjetu. Tamo nailazimo i na izvješće o padu – grijehu anđela, o Sotoni i njegovim saveznicima. Svijet anđela u Isusovome životu ima posebno mjesto. Evanđelisti ponekad govore o njegovoj živoj komunikaciji s anđelima. Anđeli su duhovna, inteligentna, slobodna, stvarna i djelatna bića. Iako bdiju nad ljudima oni gledaju Božje lice. Njihov život izmiče tjelesnim tegobama. Mada ne znaju dan posljednjeg suda oni će mu biti izvršitelji. Već sada su di-onici Božje radosti zbog obraćenja grijешnika. Anđeli u Božićnoj noći navješćuju pastirima Isusovo rođenje. Anđeo se u snu ukazuje Josipu i sugerira mu da s Marijom i djetetom bježi u Egipat jer je Herodova krvava ruka naumila smaknuti Isusa.

Nakon Isusovih kušnji u pustinji gdje je proboravio 40 dana pobjeđivši sve izazove i napasti, anđeli mu služe i klanjaju mu se. Anđeo javlja i obznanjuje ženama da je Isus uskrsnuo.“ U Tradiciji Crkve, istina vjere o

postojanju anđela istaknuta je više puta: „U Nicejskome simbolu vjere – Vjerovanju, u Carigradskome simbolu vjere (Vjerovanju), na IV. Lateranskome Saboru (1215.) i na prvome Vatikanskome Saboru (1869.-1870.). Mnoštvo je crkvenih otaca iz ranoga kršćanstva – i teologa sve do naših dana proučavalo njihovo postojanje, narav i duhovnost anđela, volju, inteligenciju, ulogu, uzdignuće i pad anđela.“

Biskup je naglasio kako riječ anđeo ne označava narav anđela, nego njegovu službu: Anđeli su Božji glasnici, što je i značenje njihovoga imena: riječ anđeo dolazi od grčke riječi *angelos* – glasnik, vjesnik. Oni su Božja stvorenja kao i mi, ali nemaju tijela, nego su čisto duhovna bića, imaju svoju osobnost, razum i volju. Biblija govori o anđelima kao impozantnim pojavama. Na prvi pogled anđeli ulijevaju strah i zbunjuju čovjeka, pa zato svoju poruku uvijek započinju riječima „Ne boj se!“. Bog šalje anđele kako bi prenijeli Njegovu riječ, hrabрили, savjetovali, liječili, štitali, uvijek na korist ljudima. Sveto Pismo govori o različitim vrstama anđela, nekima spominje ime, Mihael - Mihovil, Gabrijel i Rafael. Mi danas slavimo Anđele čuvere. Koja je biblijska utemeljenost figure Anđela čuvara? Anđeo čuvar označava postojanje jednog anđela za svakog čovjeka, koji ga vodi, štiti, od rođenja sve do smrti. Anđeo čuvar je spomenut već kod Joba u Starome zavjetu ali i od samog Isusa u Novome zavjetu, u evanđelju po Mateju Isus jasno kaže: ‘Pazite da ne prezrete ni jednoga od ovih malenih, jer anđeli njihovi, kažem Vam, na nebesima neprestano gledaju lice Oca moga nebeskog’ (Mt 18, 10).

„Osim Bogu (i ljudima) vjernih anđela postoji, nažalost, i onaj drugi svijet duhovnih bića: zlih duhova, palih anđela na čelu s njihovim predvodnikom palim Luciferom, koji je postao neprijatelj čovjeka: Sotona, đavao, stari Zmaj kako ga zove Knjiga Otkrivenja. Knjiga Otkrivenja mnogo piše o toj nebeskoj borbi (osobito poglavlje 11), padu Sotone, zlom djelovanju tih palih anđela na svijet (poglavlje 17), kao i o spasonosnom djelovanju Boga

vjernih svetih anđela od kojih za ljude jednu od najvažnijih uloga imaju njihovi osobni – anđeli čuvari.“

Na kraju propovijedi biskup Bogdan naglasio je okupljenima da je „jedno od najvećih djela Božje ljubavi prema smrtnom čovjeku to što mu je dodijelio anđele čuvare, koji su nositelji Božje slike po stvaranju kao i iskaz Božje ljubavi (koja je u njima) prema ljudi-

ma. Anđeli su, prema Svetom Pismu, čak bodrili i pomagali samog Isusa kod kušnji u pustinji kada je bio trostruko napastovan od Sotone, pa i u Getsemanskom vrtu pred Kristovu smrt, a isto tako je zapisano da On sam Gospodin ‘doći će u pratnji svojih anđela po svoje izabranike’ prije Božjeg suda. To je stvarnost našeg života i zato ovaj blagdan slavimo sa velikom zahvalnošću Bogu i našim anđelima čuvarima!“

DAN POLICIJSKE KAPELANIJE „SVETI FRANJO ASIŠKI“

Na blagdan sv. Franje Asiškog, u utorak 4. listopada 2022., u župnoj crkvi Presvetog Trojstva u Nedelišću održana je svečana misa povodom devete obljetnice uspostave Policijske kapelanije “Sveti Franjo Asiški” za područje Policijske uprave međimurske te povodom Dana policije.

Prije točno devet godina u sjedištu Policijske uprave međimurske svečano je otvorena Policijska kapelanija “Sveti Franjo Asiški” za područje Policijske uprave međimurske. Kapelanija je osnovana 10. svibnja 2013. Dekretom o uspostavi policijske kapelanije vojnog biskupa u Republici Hrvatskoj msgr. Juraja Jezerinca.

Svetu misu predslavio je policijski kapelan za područje Policijske uprave međimurske vlč. Vjekoslav Vidaček uz policijskog kapelana za područje Policijske uprave varaždinske i dekana Varaždinskog policijskog dekanata vlč. Ivice Horvata, vojnog kapelana iz Petrinje don Branka Čagelja, policijskog kapelana za područje Policijske uprave kopriivničko-križevačke i Policijske uprave virovitičko-podravske vlč. Ozrena Bizeka, župnika u Nedelišću i dekana Štrigovskog dekanata vlč. Ivana Hercega, župnika u Draškovcu vlč. Krunoslava Kefelje i župnog vikara u Nedelišću vlč. Andrije Botkovića.

Misnom slavlju prisustvovali su načelnik Policijske uprave međimurske Ivan Sokač sa suradnicima, načelnik općine Nedelišće Nikola Novak, voditelj Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom (MUP) Mario Dokmanić, zaposlenici Policijske uprave međimurske, članovi obitelji poginulih i nestalih policajaca te mnogobrojni vjernici.

Pozdravljajući okupljene, vlč. Vidaček je istaknuo kako u životu svetog Franje Asiškog možemo pronaći mnogobrojne primjere koji će nam u ova kolebljiva vremena pomoći da osnažimo vjeru.

U svojoj propovijedi župnik Herceg podsjetio je na skroman život svetog Franje. Ujedno, potaknuo je sve prisutne primjerom sv. Franje, da u drugim ljudima i prirodi oko nas promatramo veličanstvena djela Božja i da budemo odgovorni prema istima.

Na blagdan sv. Franje Asiškog prisjećamo se i riječi sv. Bonaventure, koji je u I. poglavlju Životopisa sv. Franje zapisao i time ovjekovječio: “Kad je jedanput, zauzet trgovačkim poslom, nekog siromaha koji je za ljubav Božju zaprosio milostinju preko svog običaja odbio neobdarena, odmah je, čim se sabrao, potrčao za njim i, udijelivši mu samilosno milostinju, obećao Gospodinu Bogu da otada

neće nikada, dokle god mu bude moguće, odbiti one koji ga zamole za ljubav Božju. To je neumornom brižljivošću obdržavao sve do smrti i zavrijedio da mu se ljubav prema Bogu i milost silno poveća. Poslije, kad je već potpuno obukao Krista, kazivao je kako, dok

je još živio u svijetu, nije nikada mogao čuti, izraziti glas Božje ljubavi, a da mu se srce nije uzбудilo.”

Liturgijsko slavlje svojim pjevanje uzveličala je policijska klapa „Sveti Mihovil.”

DAN VOJNE KAPELANIJE U VINKOVcima

Vojna kapelanija „Kraljica Svete Krunice i sveti Ivan Kapistran” u Vinkovcima proslavila je u petak 7. listopada svoju nebesku zaštitnicu. Vojni biskup msgr. Jure Bogdan je u vojarni „Slavonski sokolovi” u kapelici Kraljice Svete Krunice i sv. Ivana Kapistrana predvodio misu za sve poginule i nestale branitelje. U zajedništvu s biskupom u liturgijskom slavlju sudjelovali su domaćin vojni kapelan fra Mato Vincetić, vojni kapelan don Josip Kešinović, policijski kapelan don Ivan Begović, te fra Marinko Živković i fra Franjo Dalibor Stjepanović.

Obilježavanju Dana vojne kapelanije nazočili su zamjenik zapovjednika Gardijsko oklopno mehanizirane brigade brigadir Davor Josip Babić sa zapovjednicima i stožerom brigade, zamjenik zapovjednika Zapovjedništva za obuku i doktrinu „Fran Krsto Frankopan” brigadir Davor Batrnek, župan Vukovarsko-srijemske županije gospodin Damir Dekanić, predstavnici grada Vinkovaca i načelnik PU vukovarsko-srijemske gospodin Fabijan Kapular.

Biskup je u propovijedi govorio o povezanosti blagdana Kraljice Svete Krunice sa Hrvatskom vojskom i hodočašćem u Mariju Bistricu: „Prošle nedjelje hrvatski vojnici, policajci, branitelji i vatrogasci sudjelovali su na 30. nacionalnom hodočašću hrvatske vojske, policije i branitelja u Marijansko svetište u Mariji Bistrici nedaleko od Zagreba. U sklopu toga proslavili smo 25. obljetnicu uspostave Vojnog ordinarijata, vojno-redarstvene

biskupije u Republici Hrvatskoj. Prvo vojno hodočašće održano je u jeku Domovinskoga rata, u vrijeme teške ratne agresije na Hrvatsku, kad je doslovno bilo biti ili ne biti, opstati ili nestati. Pokretač ovog hodočašća bio je tadašnji zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Kuharić zajedno sa svojim tada pomoćnim biskupom msgr. Jurjem Jezerincem (...) Nije slučajno da je naše nacionalno vojno hodočašće u mjesecu listopadu, i da se organizira redovito u prvu nedjelju listopada. To je stoga što Crkva 7. listopada slavi Blagdan Kraljice Svete Krunice. Blagdan Blažene Djevice Marije Kraljice Svete Krunice jedan je od blagdana koji se povezuje s ukazanjem Blažene Djevice Marije utemeljitelju dominikanskoga reda svetome Dominiku, u samostanu Prouille 1208. godine, prvome samostanu što ga je on ustanovio. Blagdan je ustanovljen najprije s naslovom Gospe od Pobjede - ‘Madonna della Vittoria’ - kao trajni spomen na pobjedu kršćanske vojske nad islamskom otomanskom silom u bitci kod Lepanta 1571. godine. Kršćansku vojsku su sačinjavale flote ‘Svete Lige’ sastavljene od država: Španjolske, Venecijanske Republike i od Papinske Države.”

„Za spas kršćanskoga Zapada borili su se Španjolci, Talijani i mnogobrojni Hrvati. Tu su se osobito istaknuliiskusni ratnici i pomorci s dalmatinskih otoka. O tome svjedoče mnoge povijesne isprave. Dok su oni bili na bojištu, pobožni papa sv. Pio V. dominikanac, pozvao je sav svijet na molitvu Gospi ne krunice za spas kršćanske Europe. Glavni

boj zbio se 7. listopada 1571. kod Lepanta. Kršćanska vojska porazila je moćnu islamsku tursku vojsku. I vojnici koji su se borili i oni koji su žarko molili, vidjeli su Božji znak i Gospin zagovor u pobjedi pred nadmoćnom turskom silom. Papa Grgur XIII. promijenio je naslov blagdana Gospe od Pobjede u ovaj današnji Kraljice Svete Krunice. Odlukom pape Leona XIII., 10. prosinca 1883. godine, molitveni zaziv 'Kraljice Svete Krunice' - '+Regina Sacratissimi Rosarii' uvršten je u lauretanske litanije", rekao je biskup.

Vojni ordinarij istaknuo je kako su hrvatski vojnici „nadahnuti ovim povijesnim događajem s kraja XVI. stoljeća kod Lepanta, krenuli u boj s krunicom oko vrata za očuvanje svoga identiteta i spasa svoje samostalne hrvatske domovine. A u našim obiteljima, crkvama, samostanima, po trgovima, javnim prostorima, posvuda se molila Gospina krunica za dobar ishod borbe za slobodu. I svi smo to doživjeli kao veliki Božji dar i znak hrvatskome narodu. Gospina krunica u Domovinskoj ratu postala je simbol kojeg su svi vojnici, redarstvenici, branitelji domovine nosili sa sobom. To je sredstvo predmet - instrument kojim se služimo kad s vjerom upravljamo molitve Blaženoj Djevici Mariji, molitve koje nazivamo Gospina krunica. Kršćanski sveci, velikani duha, odreda su bili veliki i redoviti - dnevni molitelji Gospine krunice. Gospina krunica je povlaštena obiteljska molitva. Ujedinjuje i povezuje obitelj. Crkva ju osobito preporuča moliti u mjesecima listopada i svibnju. Želio bih da svaki vojnik sa sobom u džepu nosi Gospinu krunicu i da je moli, svaki dan, makar jednu deseticu. Molitva krunice je izrazito kontemplativna molitva, kao što je već istaknuo sveti papa Pavao VI: 'Krunica je bez razmatranja kao tijelo bez duše, nje-

zino moljenje u tom slučaju pada u pogibao da postane mehaničko opetovanje formula te da se suprotstavi Isusovoj opomeni: 'Kad molite, ne blebećite kao pogani. Misle da će s mnoštva riječi biti uslišani' (Mt 6,7)."

Biskup je na kraju propovijedi naglasio kako u Mariji uvijek iznova možemo pronaći primjer i uzor za naš život: „U središtu današnjeg evanđelja stoji jedna žena, Blažena Djevica Marija. Kad je anđeo navijestio Mariji radosnu vijest - ona je zbunjena. Koliko puta u životu nam se dogode stvari gdje jednostavno ne znamo što nam je činiti. I onda u molitvi tražimo razjašnjenja, odgovor na velika pitanja da bismo upoznali volju Božju u našem životu. I dobro da je tako."

Kao i Mariji jasno nam je da ne možemo uvijek dokučiti Božji plan. Ali kad spoznamo da je on po srijedi, i da od nas traži pa i ono što ne možemo do kraja razumjeti, Marija je pravi putokaz što i kako reagirati. Moramo reći poput Marije: 'Neka mi bude po tvojoj riječi'. Ona mu se u vjeri u potpunosti prepušta: 'Fiat mihi secundum verbum tuum.'

„Dok u našem razmišljanju imamo Majku Božju koja u svemu Bogu spremno odgovara i dok Vam čestitam dan kapelanije, molimo zajedno s cijelom Crkvom za sve nas ovdje: Gospodine, daj da nam srce bude u skladu s darovima što ih prinosimo da slaveći otajstva tvoga Sina, budemo dostojni Tvojih obećanja," istaknuo je u propovijedi msgr. Bogdan.

Prije svetog misnog slavlja zapaljena je svijeća kod spomenika poginulim pripadnicima 5. gbr „Sokolovi“, a vojni ordinarij predvodio je molitvu za poginule.

DAN VOJNE KAPELANIJE “SVETI IVAN PAVAO II.”

Djelatnici Ministarstva obrane i Glavnog stožera OSRH, s ministrom obrane Marijom Banožićem i načelnikom Glavnog stožera OS RH admiralom Robertom Hranjem, uoči blagdana svoga Ivana Pavla II., u petak 21. listopada 2022. godine, misnim slavljem proslavili su Dan Vojne kapelanije “Sveti Ivan Pavao II.”.

Misno slavlje u kapelici “Sv. Ivan Pavao II.” u Ministarstvu obrane predvodio je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan u koncelebraciji s kapelanom i biskupskim vikarom za pastoral MORH-a i OS RH don Slavkom Rajičem i vojnim kapelanom i dekanom o. Zdravkom Barićem SMM.

Ministar obrane Mario Banožić čestitao je biskupu, vojnom kapelanu, svim djelatnicima Vojnog ordinarijata i svim vjernicima Dan vojne kapelanije koja s ponosom nosi ime svetog Ivana Pavla II., a koja djeluje u Ministarstvu obrane i Glavnom stožeru OS RH.

“Pronaći dobro u čovjeku, kročiti ka Dobru, bili su poticaji svetca koji je toliko volio hrvatski narod, koji nas je preporučivao u svojim nagovorima, u svojim molitvama. Želim da svi mi, u svetcu zaštitniku naše vojne kapelanije pronađemo snagu na odgovornom,

teškom, izazovnom, ali jedino ispravnom putu istine i mira. Pronađimo snagu i pokušajmo kročiti stazom koju je sveti papa Ivan Pavao II. svojim poslanjem probio. Neka nam i nadalje bude vjerni pratitelj, naš uzor, svjetionik vjere,” poručio je ministar Banožić.

Biskup Bogdan zahvalio je ministru Banožiću i načelniku Hranju na potpori, organizaciji i sudjelovanju u nadavano održanom hodočašću Hrvatske vojske, policije i branitelja u Mariju Bistricu.

U samoj homiliji, biskup Bogdan osvrnuo se na nekoliko značajnih događaja iz života Karola Wojtyły – pape Ivana Pavla II. “Hrvatski narod će ga upamtiti po prvoj svetoj misi u povijesti našega naroda izrečenoj na hrvatskom jeziku nad grobom sv. Petra u Rimu, u travnju 1979. godine, kao i po trima apostolskim pohodima Republici Hrvatskoj te dva Bosni i Hercegovini,” rekao je biskup istaknuvši kako je papa Ivan Pavao II. tijekom Domovinskog rata gotovo svakodnevno apelirao na svjetsku javnost da se postigne mir, zalažući se za međunarodno priznanje Hrvatske i drugih republika nastalih raspadom Jugoslavije. Svojim životom ostavio je vjernicima i cijelom svijetu svjedočanstvo uzornog i svetog života.

PROSLAVLJEN BLAGDAN SV. IVANA KAPISTRANA U ILOKU

Ispred kapelice svetog Ivana Nepomuka u Iloku, 23. listopada 2022.

FOTO: MORH

Sveti Ivan Kapistranski nebeski je zaštitnik grada Iloka, župe i franjevačkog samostana u Iloku i svih vojnih dušobrižnika. Svečev blagdan svečano je proslavljen u nedjelju 23. listopada u Iloku. Tom prigodom održano je i sedmo po redu pokrajinsko hodočašće hrvatske vojske i policije u Ilok. U središnjem slavlju sudjelovali su uz domaćine gradonačelnicu grada Iloka Marinu Budimir i iločkog župnika fra Grgura Blaževića OFM i drugi visoki uzvanici: zapovjednik Zapovjedništva za obuku i doktrinu "Fran Krsto Frankopan" brigadni general Željko Ljubas, zapovjednik sedmog pokrajinskog hodočašća u Ilok zamjenik zapovjednika Zapovjedništva za obuku i doktrinu "Fran Krsto Frankopan" brigadir Dražen Batrnek, načelnik stožera zamjenik zapovjednika gardijske oklopno-mehanizirane brigade brigadir Davor Josip Babić, načelnik PU osječko-baranjske Ladislav Bece, zamjenik načelnika PU vukovarsko-srijemske Ivan Groznica, zamjenik načelnika PU

brodsko-posavske Ivica Kovačević, izaslanstvo vukovarsko-srijemske županije na čelu sa Zrinkom Čobanković, izaslanik gradonačelnika Grada Vukovara Darko Dimić, dragovoljci i veterani Domovinskog rata grada Iloka, hrvatski vojni invalidi Domovinskog rata grada Iloka, te pripadnici hrvatske vojske, policije i drugi.

Prije svete mise, na gradskom groblju u Iloku vijence su položili i svijeće zapalili izaslanstva hrvatske vojske i policije, izaslanstvo vukovarsko-srijemske županije, gradonačelnica Grada Iloka sa suradnicima, izaslanik gradonačelnika Grada Vukovara, udruga dragovoljaca i veterana Domovinskog rata grada Iloka, te udruga hrvatskih vojnih invalida Domovinskog rata grada Iloka.

Središnji događaj bilo je svečano euharistijsko slavlje koje je predslavio vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan uz

koncelebraciju župnika fra Grgura Blaževića, vojnih kapelana fra Mate Vincetića i dekana vlč. Vladislava Mandure, te drugih svećenika. Svetoj misi prethodila je svečana procesija od kapelice svetog Ivana Nepomuka do župne crkve svetog Ivana Kapistrana.

Biskup Bogdan započeo je propovijed riječima: „Danas na tridesetu nedjelju kroz crkvenu godinu stojimo pred likom sveca, redovnika franjevca, svećenika, propovjednika kršćanskog čudoređa, apostola Europe, hrabrog branitelja Crkve od krivovjerja, branitelja kršćanskog Zapada od Turaka, junaka, hrabrog ratnika, zaštitnika vojnih dušobrižnika! Stojimo pred čovjekom izrazito aktivnim koji je svoju snagu crpio iz razmatranja Božje riječi, molitve, studija i kontemplacije! U hram Gospodnji ulazio je poput carinika iz današnjeg evanđelja ‘bijući se u prsa’ i moleći: ‘Bože, budi milostiv meni grješniku.’ Iz Hrama se vraćao svojim ne malim i ne lakim dužnostima... ‘Silazio je svojoj kući opravdan’ (usp. Lk 18,9-14) U ovome gradu i na ovome brežuljku, kad je cijelim ovim krajem harala pandemijska pošast kuge, Ivan Kapistran je na današnji dan 23. listopada 1456. završio svoju životnu dionicu. Predao je svoju plemenitu dušu dobrome Bogu.“

Sveti Ivan Kapistran rođen je 24. lipnja 1386. god. u talijanskom mjestu Capestranu, u pokrajini Abruzzo. U ranoj mladosti iskusio je na vlastitoj koži svu krutost i bol u životu. U nekome sukobu, zbog odmazde ubijeno mu je dvanaest članova obitelji i spaljena roditeljska kuća. To ga je obilježilo kroz cijeli život. U gradu Perugi studirao je crkveno i građansko pravo. Postao je također sudac tog grada, zapažen i zapamćen po svom moralnom integritetu i nepristranosti. Pripremao se za povratak u rodni grad ali je uslijed društvenih nemira i sukoba 1415. pao u zarobljeništvo. U zarobljeništvu se obratio i nekoliko godina kasnije stupio je u franjevački red i postao svećenik.

Godine 1422. počeo je propovijedati u Aquili pred velikim mnoštvom ljudi koji su bili odu-

ševljeni njegovim govorima. Velika mnoštva pratit će ga s oduševljenjem u Rimu, Sieni, Perugi, Milanu, Padovi, Vicenzi, Veneciji i drugim gradovima.

Posjetio je čak i Španjolsku i Svetu Zemlju. „Bio je svjetionik svijetla Božje Riječi u nemirnim vremenima, i konfuznim idejama u mnogim glavama“, rekao je biskup. Od 1451. do 1456. slijedi drugo razdoblje Ivanova života koje je potpuno „europsko“. Na zahtjev pape Nikole V. otišao je u Austriju zajedno s dvanaest drugova. Propovijedao je neumorno u Bavarskoj, Tiringiji, Saskoj, Šleskoj i Poljskoj.

„Kakvu nam poruku ostavlja Ivan Kapistran? Prije svega, njegova potpuna posvećenost širenju Evanđelja propovijedanjem u Italiji i srednjoj Europi i suprotstavljanje tadašnjim krivovjerjima, jednostavno osvaja. Možemo samo naslutiti s kojim uvjerenjem je čitao i meditirao riječi apostola Pavla Timoteju: ‘Zaklinjem te pred Bogom i Kristom Isusom, koji će suditi žive i mrtve, zaklinjem te pojavkom njegovim i kraljevstvom njegovim: propovijedaj Riječ, uporan budi – bilo to zgodno ili nezgodno – uvjeravaj, prijeti, zapovijedaj sa svom strpljivošću i poukom.’ (2 Tim 4,1-2) (...) Ivan Kapistran ostaje kao primjer čovjeka koji je u svome vremenu znao razumjeti probleme i težnje, strepnje i očekivanja onih koji su ga slušali, i pokušava predstaviti Evanđelje u toj situaciji.“, istaknuo je biskup i nastavio: „Ivan se pojavljuje kao učenik Krista čiji primjer slijedi onoliko koliko mu dopušta njegovo ljudsko stanje. Nasljedovanje Krista stoga je iskonsko, a evanđeoski model vodi Ivanov život. Svečeva duboka pobožnost i velika poniznost imale su utisak na njegove suvremenike... Proveo je život u strogosti: proseći za kruh, noseći kostrijet svaki dan, posteći svaki dan u jednakoj mjeri.“

Novu opasnost koja je prijetila Europi predstavljao je krvavi i očigledno nezaustavljivi napredak Turaka. Papa Nikola V., a potom i njegov nasljednik Kalisto III. organizirali su križarski rat u obranu kršćanske vjere i cijele

Župna crkva svetog Ivana Kapistrana

FOTO: MORH

log Zapada od osmanske prijetnje. Skromni franjevac Ivan Kapistran, prihvatio je izazov i zauzeo se, propovijedajući, za novačenje ljudi u obrani kršćanske Europe. Sudjelovao je u pobjedničkoj bitci kršćanske vojske kod Beograda 1456. godine. Upravo mu je ova akcija obrane donijela počasni naslov "Apostol ujedinjene Europe". Ali ga je i koštala života. Obolio je od kuge i umro tri mjeseca kasnije u franjevačkom samostanu u Iloku u Hrvatskoj. Bilo je to 1456. godine. Ivan Kapistran proglašen je svetim u 17. st., a papa Ivan Pavao II. proglasio ga je 1986. godine zaštitnikom vojnih dušobrižnika.

Domaćin fra Grgur Blažević, župnik i poglavar samostana svetog Ivana Kapistrana u Iloku zahvalio je svim sudionicima i organizatorima slavlja. Biskup Bogdan zahvalio je fra Grguru na gostoprimstvu, te svima koji su sudjelovali u pripremi ovog slavlja i sedmog pokrajinskog vojnog hodočašća. Biskup je također zahvalio onima koji su izravno ili neizravno sudjelovali na nacionalnom hodočašću Hrvatske vojske, policije i branitelja u Mariju Bistricu 2. listopada ove godine

prigodom proslave 25. obljetnice uspostave Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj. Biskup je prenio iskustvo s hodočašća u Rim održanog u rujnu ove godine na kojem je sudjelovalo oko tri stotine hodočasnika Vojne biskupije. Prigodom opće audijencije 21. rujna papa Franjo poručio je hrvatskim hodočasnici: Evangelizirajte ljude koji su Vam poslani. Budite neumorni u propovijedanju evanđelja.

„Dragi Iločani i ovaj grad je u svojoj povijesti, ali i u najnovije vrijeme, doživio teška iskušenja, stradanja, rane koje još nisu zacijelile. Naš put i naše poslanje je življenim evanđeljem oplemeniti ovaj svijet, praktičnim kršćanskim životom graditi zajedništvo, međusobno poštovanje,“ rekao je biskup Bogdan.

Proslavu zaštitnika župe i grada Iloka svojim pjevanjem uveličala je klapa Hrvatske ratne mornarice "Sveti Juraj", a nakon svete mise hodočasnici su imali prigodno druženje i okrepju, te mogućnost obilaska franjevačkog samostana i Iločkih podruma.

U GOSPIĆU OBLJEŽENA 30. OBLJETNICA USTROJAVANJA 9. GARDIJSKE BRIGADE VUKOVI

U Gospiću je u petak, 28. listopada, obilježena 30. obljetnica ustrojavanja 9. gardijske brigade „Vukovi“ te ujedno i obljetnica ustrojavanja 1. motorizirane bojne „Vukovi“. Obilježavanje je započelo euharistijskim slavljem u katedrali Navještenja Blažene Djevice Marije. Misu je predvodio vojni biskup u RH msgr. Jure Bogdan u zajedništvu s župnikom katedralne župe o. Antom Kneževićem OCD i vojnim kapelanom u Gospiću don Josipom Šimatovićem.

Na svetoj misi su, uz hrvatske branitelje i obitelji poginulih branitelja, sudjelovali zapovjednik Hrvatske kopnene vojske general-pukovnik Boris Šerić, zapovjednik Gardijske mehanizirane brigade brigadni general Dražen Ressler, predsjednik Udruge ratnih veterana 9. gardijske brigade „Vukovi“ Antonio Šebalj, gradonačelnik Grada Gospića Karlo Starčević, župan Ličko-senjske županije Ernest Petry, i drugi. Pod svetom misom pjevala je klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“.

U propovijedi je biskup Bogdan govorio o važnosti osobne molitve istaknuvši kako nam Isus u današnjem evanđelju ostavlja primjer kako moliti. Prije važne odluke o izboru dvanaestorice apostola, Isus se naime povlači u osamu kako bi nasamo razgovarao s Ocem: „I provede noć moleći se Bogu.“ (Lk 6,12)

Iz Isusova primjera možemo naučiti kako je važno izdvojiti vrijeme u danu za osobnu molitvu, izdvojiti vrijeme kako bismo bili nasamo s Bogom. Isus u molitvi pred Oca stavlja sve svoje važne odluke. U evanđeljima vidimo Isusa kako se u ključnim trenucima svojega života povlači u osamu: na početku svojega poslanja, kod izbora Dvanaestorice, u Getsemanskom vrtu. „U molitvi stavimo

pred Boga naše životne tegobe, izazove, duhovne, zdravstvene ili materijalne teškoće, probleme u obiteljskim ili drugim odnosima. Nasamo s Ocem, poput Isusa, iskazujmo mu zahvalnost i molimo za njegovu zaštitu u današnjim nesigurnim vremenima. Velike životne probleme ne možemo nadići našim vlastitim snagama nego nam je potrebna Božja snaga i pomoć. Isus nam nije ostavio samo primjer kako moliti, već nam je ostavio i samu molitvu *Oče naš*.“

Vojni ordinarij naglasio je ljepotu i važnost ove najosnovnije molitve svih kršćana. Ona spaja prošnje upućene Bogu za slavu njegova imena i dolazak njegova Kraljevstva, te prošnje za naše životne potrebe.

Biskup je, istaknuvši snagu molitve, rekao kako smo u vrijeme Domovinskog rata također uz molitvu uspjeli pobijediti i obraniti svoju zemlju. Najljepše što možemo učiniti za poginule branitelje jest molitva oko Gospodnjeg oltara za pokoj njihovih duša. Biskup je također pozvao da molimo jedni za druge kako bi u nama poraslo međusobno povjerenje.

Na kraju svete mise, svi su okupljeni vjernici otpjevali hrvatsku himnu i pjesmu Kraljice svete krunice.

Potom je u vojarni 9. gardijske brigade „Vukovi“ održana svečana dodjela beretki mladim pripadnicima Hrvatske vojske. U ceremoniji dodjele beretki sudjelovao je predsjednik Republike Hrvatske Zoran Milanović.

Nakon dodjele, položeni su vijenci i zapaljene svijeće ispred spomen-obilježja poginulim pripadnicima 9. gardijske brigade „Vukovi“. Molitvu odrješenja za pokojne predvodio je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan.

DUHOVNE VJEŽBE ZA DJELATNIKE I SURADNIKE VOJNOG ORDINARIJATA U RH

S lijeva: vlč. Ilija Jakovljević, don Marko Medo, vlč. Darko Zgrablić

Duhovne vježbe za djelatnike Vojnog ordinarijata, Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu (MORH), Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom (MUP) te pomoćnike vojnih i policijskih kapelana, održale su se od 25. do 28. listopada u Valbandonu pored Pule. Duhovne vježbe vodio je don Ilija Jakovljević, policijski kapelan i vicepostulator kauze za kanonizaciju blaženog Miroslava Bulešića.

U uvodnom razmatranju don Ilija Jakovljević pozdravio je sve okupljene te se osvrnuo na smisao duhovnih vježbi koje proizlaze iz duboke potrebe duše da osluškuje vlastitu savjest stavljajući se u doticaj s nadnaravnim Božjim djelovanjem. To je prigoda da kroz

osobnu molitvu doživimo ljepotu Boga koji nas uvijek prihvaća u svojoj ljubavi i koji se za nas daruje, pojasnio je don Ilija.

U narednim danima održana su predavanja i promišljanja na različite teme, a središnji događaj svakoga dana bila je sveta misa. Sudionici su također imali priliku pristupiti sakramentu pomirenja.

U srijedu su sudionici duhovnih vježbi posjetili grad Svetvinčenat i rodnu župu blaženog Miroslava Bulešića te su tamo slavili svetu misu. Zatim su posjetili gotičku crkvu Svete Marije na Škriljinah u mjestu Beram, u kojoj se nalazi ciklus kasnogotičkih freski.

Tijekom duhovnih vježbi sudionike su obišli generalni vikar Vojnog ordinarijata u RH don Marko Medo i voditelj Samostalnog odjela za suradnju s Vojnim ordinarijatom u RH bojnik Ivica Krišto. U petak ujutro svetu misu pred-

vodio je msgr. Ivan Milovan porečki i pulski biskup u miru koji je sve od srca pozdravio na koncu ovih duhovnih vježbi i prikazao misu kao zahvalu za Božje darove koje stalno primamo i za spremnost da služimo Gospodinu.

MISA ZADUŠNICA ZA POGINULE, PREMINULE I NESTALE HRVATSKE BRANITELJE

Crkva Sveta Mati Slobode na Jarunu, 2. studenoga 2022.

FOTO: MORH/ F. Klen

Na Dušni dan, u srijedu 2. studenoga, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan služio je svetu misu zadušnicu za sve poginule i preminule hrvatske branitelje u crkvi Sveta Mati Slobode na zagrebačkom Jarunu. U koncelecijaciji s biskupom bili su generalni vikar don Marko Medo, župnik Župe Duha Svetoga don Damir Stojić, biskupski vikar za pastoral MORH-a i OS RH don Slavko Rajič, biskup-

ski vikar za pastoral MUP-a vlč. Frano Musić i drugi vojni i policijski kapelani.

U misnom slavlju sudjelovali su savjetnik Predsjednika Republike za obranu i nacionalnu sigurnost Dragan Lozančić, načelnik Glavnog stožera OS RH admiral Robert Hranj, izaslanik ministra obrane Zdravko Jakop, pomoćnik ministra hrvatskih branitelja

Dinko Tandara, državna tajnica u Ministarstvu unutarnjih poslova Terezija Gras, glavni inspektor obrane general pukovnik Drago Matanović, zamjenik načelnika Glavnog stožera general pukovnik Siniša Jurković, zapovjednik Hrvatske kopnene vojske general pukovnik Boris Šerić, direktor GS OS RH general bojnik Ivica Olujić, zamjenik glavnog inspektora obrane general bojnik Krešo Tuškan, savjetnik ministra unutarnjih poslova Josip Mihaljević, glavna tajnica u MUP-u Sanda Šimić Petrinjak, zamjenik glavnog ravnatelja policije Jozo Šuker, zamjenik glavnog ravnatelja policije Damir Barić, ostali generali, časnici i pripadnici Hrvatske vojske, hrvatski branitelji, predstavnici udruga proizišlih iz Domovinskog rata, obitelji poginulih i nestalih branitelja, župljani Župe Duha Svetoga. Liturgijsko pjevanje predvodila je klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“.

Biskup Bogdan u propovijedi je rekao kako „pohod grobljima ovih dana, na osobit način jučer i danas, obnavlja u nama veze s dragim osobama koje su nas napustile. Smrt čuva ono što život ne može zadržati: Kako su naši mrtvi živjeli, što su voljeli, čega su se plašili i čemu su se nadali, što su odbijali? Sve to nalazimo kod grobova i na spomenicima iz kojih se zrcali njihova egzistencija, njihov svijet. Grobovi nas uvode u dijalog s njima, u dijalog kojeg je smrt poremetila. Smrt je uvijek takva! Tako, mjesta pokopa postaju mjesta u kojima živi susreću mrtve, s njima učvršćuju veze zajedništva koje ni smrt nije mogla i ne može prekinuti. Tako i ovdje u našem gradu Zagrebu, na Mirogoju kao i na drugim grobljima, u našem kraju i mjestu podrijetla, s nadgrobnih natpisa i spomenika, mnoštva upaljenih svijeća, osjećamo čvrstu poveznicu s našim pokojnicima koja je duboko protkana kršćanskom porukom. Stupajući na groblja, jučer i danas, imamo dojam kao da smo prešli nematerijalni prag i kao da smo stupili u izravni kontakt i komunikaciju s onima koji tamo čuvaju svoju prošlost, radosti i žalosti, svoje neuspjehe i nadanja. To se događa stoga jer se smrt tiče čovjeka podjednako danas kao što je to bilo i prije, kad su oni živje-

li, kao i uvijek otkako je čovjeka. Premda su nam mnoge stvari iz prošlosti posve strane, nedohvatljive, nerazumljive, i ne zahvaćaju nas, smrt je ostala uvijek ista.“

Ovih dana se isto tako neizbježno pred nas postavlja pitanje o konačnosti našeg vlastitoga života, o našoj vlastitoj smrti. „Nema čovjeka, bez obzira na njegov svjetonazor, bez obzira smatra li se vjernikom ili nevjernikom, koji ne bi želio zaviriti iza neprobojne zavjese koja se smrću spušta na svaki ljudski život te saznati nešto više o čovjekovoj sudbini onkraj groba“, rekao je biskup.

Mi kršćani na pitanje o smrti „odgovaramo vjerom u Boga s pogledom čvrste nade koja se temelji na smrti i uskrsnuću Isusa Krista. To je temelj vjere naše. To je razlog nade naše u vječni život. ‘Ako pak Krist nije uskrsnuo, uzalud je doista propovijedanje naše, uzalud i vjera vaša.’ (1 Kor 15, 14) U svjetlu ove činjenice Isusova uskrsnuća, koje poručuje da je svaki čovjek besmrtn, smrt otvara vrata životu, onome vječnome životu koji nije beskonačni preslik sadašnjeg vremena, nego nešto posve novo i drugačije. Osnaženi vjerom otkrivamo da istinska besmrtnost kojoj težimo nije nekakva ideja, koncept, potopljena bezličnost, nirvana, reinkarnacija, nego da je to odnos punog zajedništva s Bogom živih. To znači biti u njegovim rukama, u njegovoj ljubavi, postati u njemu jedno sa svom braćom i sestrama koje je On stvorio i otkupio sa svime stvorenim. Naša nada počiva na Božjoj ljubavi što odsjeva s Križa Kristova i koja odjekuje u duši dobrog razbojnika: ‘Danas ćeš biti sa mnom u raju.’ (Lk 23, 43) To je život koji je došao do svoga vrhunca, do svoga ispunjenja. Život u Bogu, kojeg mi sada tek polagano vjerom naslućujemo, naziremo kao vedro nebo kroz gustu maglu.“

„Danas, na Dušni dan, Spomen svih vjernih mrtvih, Crkva želi reći kako ljudski život ima svoj cilj i smisao. Ako živimo sa sviješću da smo određeni za vječni život s Bogom i ako znamo uvijek iznova čuti Isusovu riječ - ‘Gdje je tvoje blago, ondje će biti

i tvoje srce!' (Mt 6, 21) – onda će i naš put prema cilju biti siguran. Kršćanin je čovjek koji se trudi da već ovdje na zemlji ostvaruje kraljevstvo Božje, uvjeren da je njegovo potpuno dovršenje tek u uskrsnuću mrtvih i u preobražaju ovoga svijeta", istaknuo je vojni ordinarij.

Biskup Bogdan govorio je o značenju zavjetne crkve „Sveta Mati Slobode“ i o njejoj povezanosti s hrvatskim braniteljima: „Ova crkva, izrasla iz ljubavi prema uspostavi samostalne i slobodne Hrvatske države, iz dubokog poštovanja prema najvišoj žrtvi vlastitoga života - svim poginulim, preminulim i nestalim hrvatskim braniteljima, pobuđuje u nama danas posebne osjećaje, zahvalnosti, molitve, potrebu dostojanstvene šutnje, i tihog razgovora s njima. Ovdje na kenotafu koji simbolizira prazan grob iza glavnog oltara su imena i prezimena naše braće, sestara, roditelja, prijatelja. Reljef na glavnome oltaru predstavlja Uskrsloga Krista i njegovu majku Mariju, Svetu Mati Slobode, u nebeskoj slavi. I Krist i Marija su prešli prag smrti, prošli su kroz tamu groba, i ušli u vječnu slavu, vječni život, gdje nema mijene ni sjene promjene. U vječno blaženstvo.“ S ovoga mjesta, biskup je pozvao da u svjetlu uskrsne vjere molimo za naše pokojne branitelje: „Prinosimo ovu misnu žrtvu za naše pokojne branitelje koji su završili tijek svoga zemaljskog života tijekom Domovinskog rata i u godinama poslije rata. Od Boga, dobrog i milosrdnog Oca mo-

limo da im udijeli vječnu nagradu, zajedništva u nebu sa svima svetima.“

Biskup je završio propovijed riječima: „Kao što se danas na Dušni dan sjećamo svih preminulih i poginulih branitelja i želimo pronaći grobove svih nam milih i dragih nestalih u Domovinskom ratu i dostojanstveno ih pokopati, isto tako se s poštovanjem i molitveno sjećamo i svih žrtava iz masovnih grobnica, preoranih grobova prekrivenih nametnutom šutnjom i korovom ideološke mržnje, želimo da i oni nađu svoj mir i pokoj na našim grobljima. Pozdravljamo napore i inicijative Hrvatske vlade da se sve masovne grobnice obilježe, istraže i da se svi ubijeni dostojanstveno pokopaju. Želimo da svi mrtvi, barem u smrti, imaju isto, jednako dostojanstvo čovjeka, ljudske osobe. S one strane, iz njihove perspektive, drugačije se motri, doživljava i sudi naša strana. A mi s ove strane, danas na Dušni dan, zagledani vjerom u onostranost i vječni život molimo s Crkvom iz Časoslova: 'Pozovi braću predragu, Što s ovog svijeta odoše, U kraj gdje smrt ne kraljuje, Da Tebe slave, Tvorca svog'. Amen.“

Nakon mise zajedničko izaslanstvo Ministarstva obrane, Ministarstva hrvatskih branitelja i Ministarstva unutarnjih poslova položilo je vijenac i zapalilo svijeće kod spomen obilježja „Pieta Croatica“, dok je biskup msgr. Jure Bogdan predvodio molitvu za pokojne hrvatske branitelje.

DAN VOJNE KAPELANIJE „SVETI MARTIN TOURSKI“

U petak 11. studenoga 2022., pripadnici Zapovjedništva specijalnih snaga (ZSS) obilježili su Dan vojne kapelanije i proslavili blagdan svoga nebeskog zaštitnika sv. Martina Tourskog. Vojni biskup msgr. Jure Bogdan tom je prigodom predvodio sveto misno slavlje u župnoj crkvi svetog Ivana Krstitelja u Delnicama. S biskupom su bili u koncelebraciji don Željko Savić vojni kapelan u Delnicama te drugi vojni i policijski kapelani i svećenici iz okolnih župa.

Na misnome slavlju sudjelovali su zapovjednik Gardijske mehanizirane brigade brigadni general Dražen Ressler, zapovjednik ZSS-a brigadir Ivan Miloš, bivši zapovjednici ZSS-a i Bojne za specijalna djelovanja, ratni zapovjednik specijalnih postrojbi te zamjenici zapovjednika specijalnih postrojbi, obitelji poginulih, umrlih i nestalih pripadnika specijalnih postrojbi Hrvatske vojske i ZSS-a, hrvatski branitelji i članovi udruga proisteklih iz Domovinskog rata, pripadnici ZSS-a i bivši djelatnici ZSS-a.

Vojni biskup je, pozdravivši sve okupljene, u propovijedi rekao: „Okupljeni na euharistijskome slavlju na blagdan sv. Martina, nebeskog zaštitnika vojne kapelanije Zapovjedništva specijalnih snaga u Delnicama razmišljamo o čovjeku koji je ostavio duboki trag u europskoj duhovnoj baštini, u zapadnoj kulturi. U umjetnosti, na kipovima i slikama, redovito ga se prikazuje s onim što je tipično za njega i po čemu je prepoznatljiv. Sv. Martin je najprepoznatljiviji kao vojnik na konju koji mačem otkida polovinu svoga plašta i njime zaodijeva siromaha koji se smrzava i koji od njega traži pomoć. U svijetlu riječi iz Matejeva evanđelja (Mt 25, 40) zastavljamo se danas nad njegovim životom i djelom.“ Biskup je zatim detaljno opisao životni put svetoga Martin počevši od rođenja (prije 1700 godina) u Donjoj Panoniji, u gradu Sabariji – današnjem Szombately u

Mađarskoj, preko dobre humanističke naobrazbe koju je primio kao sin visokog vojnog časnika, do prvog susreta s kršćanstvom i obraćenja.

„U Paviji se Martin upisao u katekumenat kao pripravnik za krštenje, a potom se upisao u vojsku. Ubrzo je promaknut i dobio je čin circitor-a. Taj čin predviđa službu noćnog nadziranja trgova i javnih prostora, nadgledanje sigurnosnih punktova i osoblja. (...) U to razdoblje njegova života smješta se i zgoda kad je vojnik Martin pred gradskim vratima usred ljute zime susreo siromaha koji se smrzavao i od Martina je tražio milostinju. Martinovo plemenito srce nije moglo ostati bez odgovora. Uza se nije imao novaca. Sišao je s konja, odrezao je polovicu svoga vojničkoga plašta i zaogrnuo siromaha. Sljedeće je noći Martin usnuo san u kojem je vidio samoga Isusa zaogrnutu polovicom svoga plašta koji je rekao anđelima: ‘Ovim me je plaštem zaogrnuo katekumen Martin.’ Ova nas zgoda podsjeća na Isusove riječi: ‘Zaista zaista kažem Vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste’ (Mt 25, 40).“

Nakon krštenja i primanja sakramenata kršćanske inicijacije, Martin je i dalje služio u vojsci, kao časnik u najelitnijoj carskoj postrojbi – legiji, zatim se u dobi od četrdeset godina Martin odlučuje ostvariti svoj mladenački san, napustiti vojsku i živjeti intenzivnijim duhovnim životom. Nastanio se u gradu Poitiersu gdje je djelovao učeni biskup Hilarije, veliki moralni i duhovni autoritet Crkve u 4. stoljeću. „Hilarije je primio Martina kod sebe. Obojica su bili obraćenici iz poganstva na kršćanstvo. Obojica su bili visoke kulture i ugledni ljudi. Obojica su bili osobe duboke kontemplacije i molitve!“

Martinov san bio je monaški život. Nakon niza događaja, biskup Hilarije dopustio mu

je da se povuče na biskupsko dobro u Ligugé gdje je Martin utemeljio monaški samostan po uzoru na samostane u Crkvi na Istoku i tako udario početke monaškog života na Zapadu. Opatija Ligugé i danas je mjesto kamo rado hodočaste mnogi vjernici, a osobito 4. srpnja i 11. studenoga.

„Nakon smrti biskupa Liborija u Poitiersu, Martin je aklamacijom izabran za Liborijeva nasljednika. Kroz dvadeset i šest godina bio je na čelu biskupije neumoran u propovijedanju, energičan u nastupu, odlučan u pastirskim pothvatima i postupcima! Propovijedao je po svojoj i okolnim biskupijama. Na osobit način se posvetio ruralnim neevangeliziranim sredinama koje su bile zapuštene i tu je imao velike uspjehe. U ono vrijeme kršćanstvo je bilo snažno prisutno u gradovima, ali manje na selima. Evangelizacija sela - to je bio njegov pastoralni program, osnivanje novih župa, stvaranje novih žarišta duhovnosti i molitve. Da bi evangelizacija bila uspješna bio je svjestan da mora imati dobro odgojen - izgrađen kler - svećenike. U Marmoutieu je utemeljio središte koje mnogi vide kao prvo sjemenište u Galiji (Francuskoj),“ rekao je vojni ordinarij.

Biskup Martin je bio čovjek velike vjere. Iz duboke povezanosti s Bogom, kroz molitvu, postove i pokoru, iz svake njegove geste izbijala je poniznost - malenost pred Bogom i veliki apostolski žar: Svim ljudima približiti i upoznati ih s Bogom ljubavi, ljubavi koja svoj vrhunac dostiže u žrtvi vlastitoga Sina na križu. Jako je inzistirao na povezanosti i jedinstvu klera i vjernika. Radio je puno na podizanju duhovne i kulturne razine klera. Redovno je pastoralno obilazio svoje župe.

„Dvadeset i šest godina biskupske službe ostavile su na njemu svoj trag. (...) Osjećao se vrlo umorno i počeo je svima govoriti o svo-

me kraju. Pastoralno je obišao biskupiju, uspostavio mir i red i kad se počeo pripremati za povratak u Tours, osjetio je kako ga snage naglo izdaju, a groznica ga sve više obuzima. Ganut pažnjom i žalošću monaha, svećenika i vjernog puka oko sebe, Martin je sa smrtnog ležaja rekao: ‘Gospodine, ako sam još nužan za tvoj narod, rad ne otklanjam: neka bude Tvoja volja!’ A kad su ga svećenici željeli malo pomaknuti da zgodnije legne on je odgovorio: ‘Pustite, braćo, pustite da radije gledam nebo nego zemlju kako bi se duh već zaputio svojim putem kojim mu je ići Gospodinu.’“

Biskup Bogdan zaključio je propovijed riječima: „Današnje evanđelje (Mt 25,31-46) svojom snažnom porukom izriče svoju bit da je kršćanstvo vjera djelotvorne ljubavi. Božja ljubav razlivena je u srcima našim. Pred licem Božjim u vječnosti što vrijedi? Djelotvorna ljubav! Sv. Martin je kao vojnik zaodjenuo siromaha. Svojim opredjeljenjem za Krista, živom vjerom koju je živio i neumorno propovijedao i druge poučio da žive u vjeri i po vjeri sv. Martin je plaštem vjere bogoljublja i čovjekoljublja spašavao i spašava mnoge duše za sretnu vječnost. ‘Zaista zaista kažem Vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste’ (Mt 25,40).“

Poslije svete mise položeni su vijenci i zapaljene svijeće za poginule pripadnike Specijalnih postrojbi Hrvatske vojske kod spomen križa u vojarni u Delnicama. U dostojanstvenome miru „svetoj tišini“ pročitana su imena svih vitezova palih za hrvatsku slobodu. Molitvu za pokojne predvodio je biskup msgr. Jure Bogdan. Klapa HRM sv. Juraj animirala misno slavlje i program polaganja cvijeća i paljenja svijeća poginulim i umrlim pripadnicima postrojbe i zapovjedništva specijalnih snaga.

31. OBLJETNICA STRADANJA VUKOVARA U DOMOVINSKOME RATU

Na Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje, 18. studenoga, Đakovačko-osječka nadbiskupija organizirala je svoje 23. spomen-hodočašće u Vukovar. Brojni vjernici, predvođeni svojim župnicima, redovnice i bogoslovi đakovačkog Sjemeništa sa svojim poglavarima pridružili su se hodočasnicima iz svih krajeva Hrvatske i inozemstva. Komemorativni program „Vukovar – mjesto posebnog domovinskog pijeteta“ i ove je godine započeo ispred vukovarske Nacionalne memorijalne bolnice „Dr. Juraj Njavro“.

Odavanje počasti žrtvi Vukovara, svim njegovih poginulim, ubijenim i nestalim braniteljima i civilima nastavljeno je Kolonom sjećanja, koja je, unatoč nepovoljnim vremenskim uvjetima i kiši koja je neprestano padala, na putu od Bolnice do Memorijalnog groblja okupila nekoliko desetaka tisuća sudionika. U dostojanstvenom hodu, hodočasnici su s tugom i dubokim poštovanjem osvijestili da su istim tim putem 19. studenoga 1991. prošli preživjeli Vukovarci, koji su potom završili na stratištima, u logorima ili progonstvu.

Polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća kod središnjeg križa na Memorijalnom groblju počast poginulima i ubijenima u obrani Vukovara dalo je izaslanstvo vukovarskih branitelja na čelu s posljednjim zapovjednikom obrane Vukovara Brankom Borkovićem, zatim izaslanstvo Hrvatskog sabora predvođenog predsjednikom Sabora Gordanom Jandrokovićem, izaslanstvo Vlade na čelu s predsjednikom Vlade Andrejom Plenkovićem, izaslanstvo Vukovarsko-srijemske županije i izaslanstvo Grada Vukovara.

Nakon polaganja vijenaca molitvu za sve poginule predvodio je nadbiskup đakovačko-osječki msgr. Đuro Hranić: „Svemogući Bože, u neizrecivoj providnosti svoga spa-

senja ti si htio da Gospodin naš Isus Krist svojom smrću na križu raskine okove grijeha i tamu smrti. Danas se naša duša obnavlja vjerom jer znamo da nam život i smrt sjaje u njegovu uskrsnuću. Pogledaj milostivo na naše molitve za sluge i službenice tvoje čija su tijela ovdje ukopana da čekaju slavni dan uskrsnuća. Privuci k svome križu njihova stradanja, sve boli i smrtnu muku, udijeli im puninu života da vječno uživaju radost vječne domovine.“

Uslijedilo je svečano misno slavlje koje je predvodio gospički biskup msgr. Zdenko Križić. U koncelecijaciji bili su đakovačko-osječki msgr. Đuro Hranić, apostolski nuncij u RH msgr. Giorgio Lingua, nadbiskup vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH msgr. Tomo Vukšić, požeški biskup msgr. Antun Škvorčević, sisački biskup msgr. Vlado Košić, bjelovarsko-križevački biskup msgr. Vjekoslav Huzjak, šibenski biskup msgr. Tomislav Rogić, varaždinski biskup msgr. Bože Radoš, križevački biskup msgr. Milan Stipić, pomoćni biskupi zagrebački msgr. Mijo Gorski, đakovačko-osječki msgr. Ivan Ćurić, tajnik Apostolske nuncijature vlč. Alfred Rayan D'Souza, generalni vikar Srijemske biskupije preč. Josip Ivešić, generalni tajnik HBK vlč. Krunoslav Novak, provincijalni ministar Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda fra Milan Krišto, župnik domaće vukovarske župe fra Ivica Jagodić te veći broj svećenika.

Uz mnoštvo hodočasnika, misi su nazočili i predstavnici vlasti Republike Hrvatske; među njima predsjednik Hrvatskoga Sabora Gordan Jandroković, predsjednik Vlade RH Andrej Plenković, ministri u Vladi RH, satarski zastupnici, predstavnici prosvjetnog, kulturnog, gospodarskog i političkog života, župani, gradonačelnici i načelnici, na čelu s Damirom Dekanićem, županom domaćinom

i Ivanom Penavom, gradonačelnikom domaćinom. Također, misi su nazočili i predstavnici Hrvatske vojske, policije, hrvatski branitelji, članovi udruga proizašlih iz Domovinskog rata, obitelji i rodbina poginulih i nestalih hrvatskih branitelja. Sve okupljene prije početka mise pozdravio je vlč. Mato Gašparović.

Biskup Križić propovijed je započeo riječima: „Nalazimo se u gradu u kojem je, u jednom tragičnom vremenu, haralo užasno zlo: ubijanje, razaranje, pljačka, mržnja, nasilje i sve drugo što ide pod nazivnik: brutalnost, nehumanost, nečovječnost. Spominjemo se toga vremena s velikom tugom. No, ne smijemo ostati samo na tuzi. U nama je i radost što je zlo pobijeđeno i što danas možemo slušati utješan glas mira. To je glas koji dolazi odozgo, od Boga.“

Osvrnuo se potom na odlomak iz Poslanice Efežanima, u kojemu Pavao definira Isusa kao 'Mir naš' i njegov dolazak kao dar mira svima koji ga žele primiti: „Svi mi znamo da mir nije samo puka odsutnost rata, nego daleko više. Mir je i duhovna kategorija, to je unutarnje ispunjenje čovjeka“, rekao je biskup te nastavio: „Ratovi puškama i tenkovima imaju svoj izvor u ljudskoj nesređenoj i zatrovanoj nutrini; oni proizlaze iz urušene i deformirane savjesti koja je postala nespособna razlikovati dobro i zlo; oni su proizvod srca zatrovanog bahatošću i ispunjenog željom za dominiranjem nad drugima. Kada grešni nemir ovlada ljudskom nutrinom, takav će čovjek nužno proizvoditi rat manjih ili većih razmjera.“

„Nitko od nas nije posve imun na zlo. I svako od nas može proizvoditi patnju drugima, počevši od članova vlastite obitelji pa nadalje. Možda je nekada puno lakše boriti se i pobijediti zlo koje dolazi izvana, nego li ono koje se nalazi u našoj nutrini. Može se pobijediti vanjskog neprijatelja, ali to još ne znači da smo ostvarili istinsku slobodu. Nužno je prebaciti težište borbe na područje vlastite nutrine i tu uspostaviti kontrolu i ne dopu-

stiti da postanemo uzrokom patnje drugima. Radi se o napornoj borbi čupanja korijenja zla iz vlastitih duša. To su sada naši ratovi u kojima moramo pobijediti. Bez te pobjede sve druge dobivene bitke neće nam donijeti istinsku sreću,“ objasnio je biskup.

Vjernicima je potom poručio kako su pozvani u poniznoj molitvi prikazivati Bogu sve one čiji je život ovdje nasilno skončan, i to s osjećajima iskrenog praštanja, kako je radio i učio nas naš Učitelj, Isus: „On zna da praštanje čisti i ozdravlja dušu. A bez zdrave duše nema zdrave budućnosti.“ Podsjetio je kako je Isus s križa zavapio Bogu da oprost njegovim ubojicama, i to s naglaskom da oni ne znaju ono što čine, „jer zbilja je istina da ni jedan zločinac ne zna što čini. Zlo proizlazi iz čovjekova potamnjelog uma... zločinci nisu ljudi koje treba mrziti, nego žaliti. Jer čovjek koji čini zlo drugima, najviše ga čini samome sebi. Zato je nepotrebno proklinjati osobu zla jer prokletstvo već ima. Besmisleno je mrziti zločince jer mržnjom samo škodimo sebi, mržnjom trujemo svoje srce“.

Pozivajući na pravi kršćanski oprost koji oslobađa mržnje i jedini je put koji jamči pobjedu, biskup je kazao: „Isus je svojim stradanjem pokazao da konačnu pobjedu uvijek slavi ljubav i praštanje, a ne osveta. To mora biti i put Isusovih učenika. Ovo ne znači da Isus od nas traži da uvijek pružimo i drugi obraz, da se ne smijemo braniti od agresora i nasilnika. Ne, nego nam ne dopušta da braneći se, završimo tako da sami postanemo nasilni i zli.“

„Braćo i sestre, za nas ovo mjesto ima još jedno posebno značenje: ovo je mjesto našeg narodnog ispita savjesti. Ovo je mjesto gdje trebamo provjeriti kako živimo, kako čuvamo i njegujemo vrijednosti i ideale za koje su toliki naši ljudi položili svoje živote. To su vrijednosti domovine, slobode, odgovornosti, poštenja, istine, solidarnosti, pravednosti, zauzetosti za najsiromašnije i najranjivije. Zato je važno zaustaviti se nad pitanjem: da li domovinu oplemenjujemo ili je rastačemo,

da li ju volimo ili samo koristimo, da li u nju ulažemo ili se njome samo služimo za naše osobne interese bez obzira na druge i njihove potrebe?", promišljao je biskup Križić, naglašavajući kako je to odgovornost svih nas, ne samo onih koji su na vlasti: „Vlasti se mijenjaju, a odgovornost mora biti konstanta svih. Ako toga nema, onda i stradali na ovom mjestu više tuguju nad nama nego što mi žalimo za njima. Onda ni oni više nisu pobjednici jer neće vidjeti ni znati smisao svoga stradanja i svoje žrtve.“

Svoju propovijed biskup je zaključio željom starozavjetnog patnika Joba: „O kada bi se riječi moje zapisale i kada bi se u mjed tvr-

du urezale; kad bi se željeznim dlijetom i olovom u spomen vječan u stijenu uklesale“ kazavši: „Mi smo ispunili želju naših Jobova, naših stradalnika, pa smo željeznim dlijetom i olovom njihova imena u spomen vječan u stijenu uklesali. Upišimo na isti način u vlastita srca želje naših stradalih branitelja da čuvamo, izgrađujemo i oplemenjujemo našu domovinu i promičemo ideale za koje su oni svoje živote dali.“

Pjevanje je predvodio zbor Zavjetne crkve Sveta Mati Slobode, Župe Duha Svetoga iz Zagreba, pod vodstvom Maruše Bartolić, prof. crkvene glazbe.

31. OBLJETNICA STRADANJA ŠKABRNJE U DOMOVINSKOM RATU

Više tisuća ljudi iz svih dijelova Hrvatske i inozemstva, u dostojanstvenom zajedništvu s velikim pijetetom, pohodili su Škabrnju u petak 18. studenoga, na 31. obljetnicu stradanja toga ravnokotarskog mjesta u Domovinskom ratu.

Komemorativni program započeo je kolonom sjećanja koja je krenula od Ambara, mjesta na ulazu u Škabrnju gdje se 18. studenoga 1991. dogodio zločin nad 44 ljudi. Na početku Kolone sjećanja bili su pripadnici postrojbi Hrvatske vojske koji su nosili stjegove brigada koje su obrambeno ratovala na području Škabrnje, a to su: 112. brigada Hrvatske vojske, 4. brigada HV-a, Poskoci, Bojna Kralja Tomislava, 9. bojna HOS-a, Bojna Zrinski Frankopan, Otočki bataljun, Bojna Matija Vlačić i 72. bojna Vojne policije. Slijedili su ih pripadnici povijesnih hrvatskih postrojbi sa stjegovima. Kolona se zaustavila kod Spomen obilježja masovne grobnice u središtu mjesta gdje je Zajednica udruga civilnih stradalnika Domovinskog rata položila vijenac i upalila svijeće u ime svih izaslanstava.

Obilježavanju 31. obljetnice stradanja Škabrnje nazočili su i predsjednik Republike Hrvatske Zoran Milanović, potpredsjednik Vlade RH i ministar mora, prometa i infrastrukture Oleg Butković, ministar gospodarstva i održivog razvoja Davor Filipović, ministar znanosti i obrazovanja Radovan Fuchs i ministar prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine Republike Hrvatske Ivan Paladina.

Misno slavlje za sve poginule i u zahvalu za dar domovine u škabrnskoj župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije predvodio je zadarski nadbiskup msgr. Želimir Puljić. Koncelebrirali su zadarski nadbiskup koadjutor msgr. Milan Zgrablić, umirovljeni šibenski biskup msgr. Ante Ivas i četrdesetak svećenika.

Nadbiskup Puljić u propovijedi je istaknuo povezanost Vukovara i Škabrnje rekavši da su „Vukovar i Škabrnja postali simboli stradanja i bolni podsjetnik na sve žrtve koje su pale za slobodu i samostalnost Hrvatske“, a 18. studenoga bio je tužan dan stradanja kada

je vojska JNA s postrojbama pobunjenih hrvatskih Srba okupirala Škabrnju i Vukovar.

„Uništavajući kulturu i tisuće života Vukovara, lijepoga baroknoga grada na plavom Dunavu, te paleći kuće i ubijajući 86 nevinih života ponosnoga kotarskoga mjesta Škabrnje, okupator je mislio zločinima i razaranjem hrvatskih ognjišta i svetišta zauvijek ugasiti njihovu neutaživu čežnju za slobodom. A ta čežnja nakon pada Berlinskoga zida, toga vidljivog sramotnog znaka moći ateističke i komunističke ideologije, još više je rasla i bujala u srcima ovoga puka. I širila se velikom brzinom od juga do sjevera i od istoka do zapada, pa je ništa nije moglo zapriječiti. Čak ni strašna stradanja Vukovara i Škabrnje nisu je mogli zaustaviti“, poručio je nadbiskup Puljić, rekavši da se pred „taktikom spržene zemlje“ od strane zločinačke vojske ljudi nisu mogli obraniti, koliko god su odolijevali napadima.

„Licemjerna Europa i Amerika nisu htjele zaustaviti okrutnu agresiju, a mogli su. Dapače, uveli su embargo na uvoz oružja. Tako su Hrvatsku, koja je odabrala slobodu i samostalnost, žrtvovali i predali u ruke agresorske vojske JNA i pobunjenih Srba. Grad Vukovar se junački i očajnički branio mjesecima. Svemu tomu usprkos, preživjeli smo čekajući slobodu. Skloništa smo pretvorili u male kapele gdje se s krunicom vapilo Gospi. U molitvi i trpljenju bili smo povezani s Marijom, majkom Isusovom i našim zaštitnicima koji su nam ulijevali vjeru i pružali zraku svjetlosti u iščekivanju sunca slobode“, rekao je mons. Puljić.

Gospinim i zagovorom svetih zaštitnika „preživjeli smo ratne strahote i osvojili slobodu. Toga se sjećamo s pijetetom i zahvalnošću. Izdržala je Hrvatska zahvaljujući nadljudskim naporima njenih branitelja i građana na čelu s predsjednikom Franjom Tuđmanom koji je u tim teškim danima znao pregovarati, zapovijedati i vojsku stvarati“, istaknuo je mons. Puljić, podsjetivši da je u vojnim akcijama Bljesak i Oluja oslobođen najveći dio

okupirane Domovine. „Pred činjenicom tolikih uništenih obitelji i nestankom dragih prijatelja, suočeni s teškom patnjom, suosjećamo i trpimo s rodbinom i prijateljima“, rekao je mons. Puljić, istaknuvši da Crkva potiče na molitvu za pokojnike. I čitanje u kojem Job ispovijeda da on zna kako njegov Izbavitelj živi pokazuje suvremenost i snagu poruke uslijed tjeskobnih i egzistencijalnih pitanja o smislu života, o smrti, patnji i nesreći. Job je uvjeren da je njegov Bog „pobjednik smrti“. Izraz pobjedničkog vjerničkog stava je i misno slavlje kada primamo hranu i sjeme uskrснуća. „Isus je obećao svima koji ga ljube i koji ‘budu jeli tijelo njegovo’ da će ih uskrisiti u posljednji dan’ (Iv 6, 54). Naš Bog nije zatornik i rušitelj života. On smrću ne uništava život, nego životu proširuje granice. Činom umiranja šire se horizonti, a ‘njegovim vjernima, život se mijenja, a ne oduzima’, kako moli Crkva u svečanom predslavlju za pokojne. Smrću se mijenja ovozemni, lomljivi život u onaj neraspadljivi. Isus nije samo djelitelj života, nego uskrsnuće i život“, poručio je nadbiskup Puljić. Prinoseći na oltar stradanja ljudi u Škabrnji, Vukovaru i sve druge žrtve diljem Hrvatske, „mi se ne gubimo na vjetrometini ovoga bespuća i ne bojimo stradanja ni smrti, jer ‘znamo da naš Izbavitelj živi’ i da njemu u susret idemo“, ohrabrio je zadarski nadbiskup.

Nakon mise, mnoštvo ljudi hodalo je u Koloni sjećanja od župne crkve do spomen obilježja na groblju sv. Luke. Tu je kod središnjeg križa don Ivan Topalović, vojni kapelan i svećenik Zadarske nadbiskupije, molio molitvu odrješenja za pokojne. Brojna državna i druga izaslanstva i udruge položile su svijeće i cvijeće. U spomen na žrtve pročitana su imena ubijenih civila te poginulih hrvatskih branitelja, čija su imena uklesana u kameni spomenik s godinom njihovog rođenja i pogibije. U Domovinskom ratu ubijeno je 86 Škabrnjana, a šestoro ih je nakon rata poginulo od mina. Nakon akcije ‘Maslenica’ 1993. godine, u Škabrnji je poginulo još desetero hrvatskih branitelja koji nisu rodом iz tog mjesta.

VOJNI ORDINARIJ PREDVODIO MISU ZA ŽRTVE DOMOVINSKOG RATA

U petak 18. studenoga, u zavjetnoj crkvi „Sveta Mati Slobode“ u Zagrebu, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predvodio je misno slavlje za sve žrtve Domovinskog rata, a posebno na području Vukovara i Škabrnje.

„‘Dobro je u miru čekati spasenje Gospodnje’ (Tuž 3, 26) redak je kojim završava prvo čitanje iz Knjige Tužaljki. S tim osjećajima u srcu i duši, okupljeni oko Gospodnjeg oltara, u Zagrebu u zavjetnoj crkvi ‘Sveta Mati Slobode’, zajedno s našim sunarodnjacima u Domovini i po svijetu, stariji i mladi, dijele iste osjećaje: sjećanje na okrutna ubojstva, rušenje i palež, neshvatljivo uništavanje naše Domovine, od Iloka, Vukovara, preko Škabrnje i Dubrovnika do Prevlake“, rekao je biskup Bogdan započevši svoju homiliju i nastavio: „Veliki zločini dogodili su se na današnji dan prije 31 godinu, kad su neki strani ljudi, opijeni ideologijom ‘Načertanija’ sijali smrt te nemilosrdno pustošili i ubijali posvuda gdje su stigli u Hrvatskoj. 18. studenoga 1991. Vukovar i Škabrnja pali su u ruke okrutnoga zla i mržnje. Sve nas je to duboko potreslo i ostavilo velike rane na tijelu i duši“, rekao je biskup Bogdan te naglasio da je tada u narodu taj bezumni čin ostavio traga na svima. „Zatečeni smo i zbunjeni provalom mržnje koja je progovorila svom ubojitom silinom i koja ostavlja tragove dubokog mraka, pomračenja ljudske savjesti, srca i čovječnosti. Svima nama nameće se teško pitanje, otkuda i zašto zlo u svijetu? Ono se nameće i večeras iz grča strašnih nevolja i zala koja su se dogodila u Posavini i Hercegovini, u Dalmaciji i Lici, Banovini, Slavoniji, Baranji i Bosni, Kupresu, Konavlima i Dubrovniku, posvuda gdje je vihor rata i tornado mržnje neshvatljivih razmjera prohujao svojom razornom snagom“.

U nastavku je upitao na koji način je agresor pomislio da ima budućnost ako svojim

sijanjem mržnje i ubojstvima čini takvo zlo. „Pitamo se također, i ne možemo razumjeti, kako su počinitelji zala mogli povjerovati da će zlom i ubijanjem nešto postići? Što u svojim glavama proživljavaju kreatori osvajačkih ideologija, koji odlaze u tuđu zemlju, krasti, paliti, silovati, ubijati, osvajati? O kakvoj to budućnosti snivaju za sebe i svoju djecu oni koji ju grade na zločinima? Kako razumom protumačiti svu nerazumnost i okrutnost zla koje se dogodilo u Vukovaru i Škabrnji? Kako razumom protumačiti ideologiju spaljene zemlje prije tridesetak godina, a koja i danas hara i pustoši u našoj neposrednoj blizini na Europskome tlu. Dok se večeras sjećamo svih poginulih, stradalih i nestalih u Domovinskome ratu, postavljamo si pitanje: jesu li oni koje je mržnja pogubila jednostavno žrtve mržnje, ili njihovu konačnu sudbinu određuje netko drugi? Ima li ova patnja neko značenje ili je i ona sastavnim dijelom besmisla koje je zlo stvorilo“. „Dok promatramo čudesno Božje djelovanje u prirodi koja se priprema za zimsko mirovanje i odmor kako bi se na proljeće pokrenuo novi život u svom sjaju i ljepoti, dok se kao kršćani u posljednjim tjednima liturgijske godine usredotočujemo na svetkovinu Krista Kralja koji uskrsnućem pobjeđuje zlo i smrt, i 31 godinu poslije zločina u Vukovaru i Škabrnji, posvuda gdje su počinjeni zločini, ljudski i vjernički, zbunjeni smo: Bože gdje si Ti tada bio?“, upitao je biskup Bogdan.

Naposljetku, biskup je ponudio odgovor na tragediju rata, mržnje i sijanja zla. „Izvor je ove tragedije u duhovnoj dimenziji, u ljudskoj slobodi zahvaćenoj na neshvatljivi način zlom, koje je pomračilo savjest i um. Starozavjetni sveti pisac se ne bavi počiniteljem zla nego usredotočuje svoju pažnju, ljudskom i vjerničkom solidarnošću prema onima kojima je naneseno zlo te svjedoči Božju blizinu i solidarnost s njima. To nas sve potiče, da u

ovakvim i sličnim kušnjama i situacijama, mi svoju pažnju prvenstveno usredotočujemo na rodbinu i prijatelje preminulih, ubijenih, nestalih i do danas nepronađenih, i očitujemo svoju solidarnost s patnjom i ranama svijeta koji pate. Svojim dolaskom danas u crkvu 'Sveta Mati Slobode' mi želimo svetopisamskim riječima biti blizu svakoj duši 'kojoj je oduzet mir', koja 'sahne u čovjeku', osjetiti vaš 'dotrajali život' pridružiti se ljudskoj bijedi i stradanju, pelinu i otrovu"', citirao je retke iz knjige Tužaljki.

"Braćo i sestre, Iz naše sjetne i tjeskobne situacije, jedna snažna Isusova tvrdnja u evanđelju želi nas božanskom snagom podići: 'Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, ali duše ne mogu ubiti. Bojte se više onoga koji može i dušu i tijelo pogubiti u paklu!' (Mt 10,28). Ovaj 'Ne bojte se!' izgovorio je Sin Božji, koji je i sam 'ubijen u tijelu' – kako veli sv. Petar – a 'oživljen u Duhu' (1 Pt 3,18). On zna da čovjek može ubiti čovjeka, i obznanjuje da to ubojstvo ne određuje njegovu konačnu sudbinu. Što nam može zlo ako smo Božji? Može slomiti naše prolazno i smrtno tijelo, ali dušu ne može ubiti. Tu moć ima Zli, đavao, čije zlo-

djelo se suptilno očituje u svakoj maloj i velikoj opačini, malome i velikome grijehu, zlu. Čvrsto vjerujemo da su duše naših pokojnih vjerničkom ucijepljenošću i ukorijenjenošću u Boga živoga i u snagu njegove ljubavi, pobjednice nad smrću koja se očitovala u Isusovu križu i uskrsnuću o čemu nam govori pročitano Evanđelje", naglasio je vojni ordinarij. "Dok razmišljamo o našim pokojnicima upravljamo Bogu molitvu da nam očuva našu zemlju Hrvatsku od svakoga zla. Neka nas On, dobri Bog, snagom svoga Duha osposobi da i u najtežim životnim okolnostima budemo njegovi vjerni suradnici na izgradnji svijeta utemeljenog na ljubavi. Amen", zaključio je biskup Jure Bogdan.

Na kraju misnoga slavlja Simfonijski puhački orkestar Hrvatske vojske, Zbor i Tamburaški orkestar Policijske akademije, Klapa Janjevo te drugi glazbeni i dramski solisti priredili su svečani koncert naziva "Zapamtite Vukovar", a mladi iz župe okupili su se na istočnom dijelu crkve te započeli molitvu krunice hodajući do Vukovarske ulice gdje su položili svijeće.

DUHOVNE VJEŽBE ZA DJELATNIKE MINISTARSTVA UNUTARNJIH POSLOVA

Od 16. do 18. studenoga u Valbandonu pored Pule, održane su duhovne vježbe za djelatnike Policijske uprave bjelovarsko-bilogorske, PU virovitičko-podravske, PU zadarske i PU zagrebačke. Voditelj je bio biskupski vikar za pastoral MUP-a i Redarstvenih službi vlč. Frano Musić.

Prispodobom o izgubljenom drahmi, voditelj je u uvodnom razmatranju označio cilj i razlog dolaska na duhovne vježbe, a to je da i mi poput žene iz prispodobe zapalimo svjetiljku, pometemo kuću i brižljivo pretražimo ono izgubljeno u našem životu. Božja riječ je svjetlo i od nje sve polazi, ali mi trebamo pomesti i pretražiti kako bi na kraju došli do

istinske radosti, naglasio je voditelj. Također, sve je sudionike potaknuo i podsjetio da nas duhovne vježbe žele motivirati da u zahtjevnom policijskom poslu ne odrađujemo samo formalno ono što se od nas traži, kao i to i da druge ne promatramo isključivo kao činovnike nego kao našu braću i sestre u Kristu.

Središnji susret svakoga dana bilo je euharistijsko slavlje u kapeli blaženoga Miroslava Bulešića s naglaskom i molitvom za žrtve Domovinskog rata, a posebno za žrtve Vukovara i Škabrnje. Također, prisutni su kroz sva tri dana imali priliku za sakrament svete ispovijedi te za osobni duhovni razgovor.

DUŠOBRIŽNIČKI POSJET 1. HRVCON eVA BG-HUN TE OSTALIM HRVATSKIM PRIPADNICIMA RASPOREĐENIMA U REPUBLICI MAĐARSKOJ

Vlč. Ivan Blaževac predvodi molitvu s hrvatskim vojnicima

Vojni kapelan don Ivan Blaževac je od 16. do 20. studenoga 2022. godine obišao pripadnike Hrvatske vojske raspoređene u NATO aktivnosti „Ojačane budnosti“ (eVA -enhanced Vigilance Activities), u Republici Mađarskoj. Tijekom posjeta obišao je sve sastavnice i time našim pripadnicima omogućio pristupanje sakramentu ispovijedi i zajedničko slavljenje svetih misa.

Vojni kapelan susreo se tijekom posjeta s nadležnim zapovjednicima kao i svim pripadnicima Hrvatske vojske u spomenutoj NATO sastavnici. Budući da je posjet bio u vremenu obilježavanja Dana sjećanja na žrtve Domo-

vinskog rata i Dana sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje, na više lokacija položeni su vijenci, upaljene svijeće i održane molitve za sve stradalnike Domovinskog rata. Uz pripadnike Hrvatskog kontingenta na obilježavanjima su sudjelovali i predstavnici savezničkih zemalja NATO saveza. Također, prikazane su svete mise za sve poginule i nestale u Vukovaru i Škabrnji. Na kraju posjeta, na nedjelju Krista Kralja, po završetku svete mise, vojni kapelan don Blaževac je nazočnim pripadnicima prenio pozdrave vojnog ordinarija u RH msgr. Jure Bogdana te im je podijelio molitvenike.

HODOČAŠĆE DJELATNIKA I POLAZNIKA POLICIJSKE AKADEMIJE U VUKOVAR

Djelatnici i polaznici Policijske akademije predvođeni biskupskim vikarom za pastoral MUP-a i Redarstvenih službi vlč. Franom Musićem u subotu 19. studenog krenuli su u rano jutro prema herojskom gradu Vukovaru povodom sjećanja na žrtvu grada, te radi iskazivanja počasti za sve poginule u Domovinskom ratu.

Potaknuti osjećajima zahvalnosti i poštovanja prema gradu posebnog pijeteta - Vukovaru, sudionici ovog spomen hodočašća obišli su mjesta obilježena patnjom i žrtvom: franjevački samostan i crkvu sv. Filipa i Jakova gdje su slavili svetu misu za sve stradale

branitelje i nevine žrtve grada Vukovara, nacionalno memorijalnu vukovarsku bolnicu, hangar na Ovčari i mjesto masovne grobnice, memorijalno groblje, vodotoranj - simbol stradanja i otpora grada, križ na ušću Vuke i Dunava, Spomen-obilježje za 97 policajaca i Spomen-dom hrvatskih branitelja - mjesto gdje su čuvaju uspomene na heroje Trpinjske ceste.

Na svakome mjestu djelatnici i polaznici Policijske akademije molili su za sve poginule, ubijene i nestale branitelje i civile grada Vukovara, da ih Bog nagradi vječnom domovinom na nebesima.

ODRŽANA HODNJA "SJEĆANJE NA JUNAŠTVO I ŽRTVU GRADA VUKOVARA"

U četvrtak 24. studenoga, u organizaciji Dočasničkog zbora Zapovjedništva za obuku i doktrinu "Fran Krsto Frankopan" Hrvatske kopnene vojske, stotinjak časnika, dočasnika i vojnika djelatnika OS RH sudjelovalo je na sedamnaestoj po redu tradicionalnoj hodnji "Sjećanje na junaštvo i žrtvu grada Vukovara" ove godine s polaskom u Osijeku i s ciljem u herojskom gradu Vukovaru, iskazavši počast za sve hrvatske branitelje u Domovinskom ratu koji su se žrtvovali za našu Domovinu i njezinu slobodu, kako bi sjećajući se od uspomene na njih znali nastaviti živjeti one vrijednosti koje njima bijahu svete, a nama bile izvor nadahnuća i ohrabrenja.

Hodnja je započela okupljanjem hodočasnika u prostorima vojne kapelanije Z ZOD "F.K.F." u Osijeku. Tom prigodom okupljenima se obratio voditelj hodnje prvi dočasnik

ZOD "F.K.F." čn Željko Bilić, a vojni kapelan Z ZOD "F.K.F." don Josip Kešinović zazvao je Božji blagoslov.

Tijekom hodnje iskazana je počast hrvatskim braniteljima molitvom i paljenjem svijeća na spomen obilježjima posebnog pijeteta "Crvenom Fići" u Osijeku, Nemetinu, Sarvašu, Aljmašu, Dalju, Borovom Selu, u Vukovaru kod Središnjeg križa, te kod Spomen doma "Ovčara" i na stratištu "Ovčara". Također pripadnici OS RH obišli su vodotoranj, te muzej "Mjesto Sjećanja Vukovarske bolnice 1991".

Svjedočenja ratnih zbivanja prenijeli su sudionici Domovinskog rata Jurica Tolj (predsjednik Gradskog odbora za branitelje Domovinskog rata i braniteljske udruge grada Osijeka), Antun Blažević (predsjednik Koordinacije braniteljskih udruga i stradalnika

Osječko-baranjske županije), Slavko Merkaš, Ivan Majhen i Miroslav Jularić (pripadnici 106. brigade HV), Damir Buljević (predsjednik osječko-baranjske podružnice Hrvatskog društva logoraša srpskih koncentracijskih logora), te Marko Pole (pripadnik Specijalne jedinice policije i prvi zapovjednik obrane Sarvaša).

Sveta misa za Domovinu i za sve poginule, nestale i umrle hrvatske branitelje održana je u Svetištu Gospe od Utočišta u Aljmašu. Svetu misu je predvodio vojni kapelan don Josip Kešinović. Okupljenima se obratio vlč. Ante Markić koji je govorio o ratnim stradanjima kao tadašnji župnik i upravitelj Svetišta

u Aljmašu, te je ukratko prikazao povijest Svetišta. Sa stradanjima u Dalju sudionike je upoznao župnik vič. Ante Mihaljević, te ratni pripadnik daljske Policijske postaje Josip Čičak.

Svi sudionici hodnje i svjedoci ratnih zbivanja zaključili su da je presudnu ulogu Domovinskom ratu odigrala neizmjerena hrabrost hrvatskih branitelja, civila i svih koji su dali svoj doprinos, te ljubav prema Domovini. Obogaćeni doživljenim iskustvom, hodočasnici su iskazali želju da nakon teških događaja u Domovinskom ratu, čuvajući tu uspomenu, izgrađuju osjećaje ponosa, optimizma i ljubavi prema jedinoj nam Domovini.

Svetište Gospe od Utočišta u Aljmašu, 24. studenoga 2022.

FOTO: MORH

DAN VOJNE KAPELANIJE SV. ANDRIJE APOSTOLA U NAŠICAMA

U srijedu 30. studenoga proslavljen je Dan vojne kapelanije "Sveti Andrija Apostol" i blagdan zaštitnika 1. oklopne-mehanizirane bojne "Sokolovi" gardijske oklopno-mehanizirane brigade u Našicama.

Svečano euharistijsko slavlje je predslavio generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo uz koncelebraciju vojnih kapelana Osječkog dekanata: dekana vlč. Vladislava Mandure, fra Matu Vincetića, vlč. Željka Volarića te privremenog upravitelja kapelanije "Svetog Andrije Apostola" vojnog kapelana don Josipa Kešinovića.

Slavlju su nazočili zapovjednik gardijske oklopno-mehanizirane brigade brigadir Valentin Skroza, zamjenik zapovjednika načelnik stožera gardijske oklopno-mehanizirane brigade brigadir Davor Josip Babić, domaćin i zapovjednik 1. oklopne-mehanizirane bojne "Sokolovi" gardijske oklopno-mehanizirane brigade bojnik Josip Granat te veliki broj djelatnika vojarne u Našicama. Na početku svete mise generalni vikar don Marko Medo prenio je okupljenima pozdrave vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana povodom proslave Dana vojne kapelanije.

U propovijedi je istaknuo kako vjera proizlazi iz slušanja, ono što trebamo čuti je Kristova riječ koju i danas Crkva širi do kraja svijeta. Da bi čuli Isusov poziv, odazvali se i postali njegovi učenici, potrebno je obraćenje, potrebna je budnost na koju nas poziva i ovo vrijeme Došašća. Sve više smo svjesni svijeta u kojem živimo, straha i kušnji, poraza i razočaranja. Kada ljudski planovi propadaju, Bog pronalazi svoj prostor.

Andrija Apostol najprije je bio učenik Ivana Krstitelja, a to nam otkriva čovjeka koji je tražio i dijelio nadu Izraela, koji je želio po bliže upoznati riječ Gospodnju, istinsku pri-

sutnost Gospodina. Andrija je doista slušao Božju riječ. Slušati Božju riječ i prihvatiti je u svoje srce, može biti lijek i za naš život. Božja riječ je zahtjevnost i najradije bi se pred njom zatvorili jer ima posljedice na naš život, često vodi prema patnji, ali za naše dobro, jer nas priprema kako bi primili veće Božje milosti. Riječ nije samo lijek, ona je nužna hrana za našu dušu.

Don Marko je naglasio kako je riječ sredstvo kojim komuniciramo jedni s drugima. Ona je uvijek priopćenje sebe drugima ili drugih nama. Bez toga ne bismo mogli komunicirati jedni s drugima, ne bismo se mogli razumjeti, ne bismo mogli raditi zajedno. Božja riječ je sredstvo komunikacije s Bogom. Ako želimo biti u zajedništvu s Bogom moramo prihvatiti njegovu riječ u sebi. S druge strane, on je taj koji nam u svojoj dobroti i velikodušnosti daje svoju riječ, stavlja nas u komunikaciju, on je taj koji prvi progovara, koji nam otvara uši da možemo slušati. Božja riječ je i najbolji način da budemo u zajedništvu među sobom. Pravo bratstvo je moguće samo ako je utemeljeno na Bogu. Odbacimo li je, najljepše želje, najljepše nakane zajedništva s drugima osuđene su na propast jer nedostaje prava osnova, a to je zajedništvo s Bogom. „Molimo sv. Andriju da nas nauči slušati, velikodušno, jednostavno i bratski prihvaćati Božju riječ i biti u zajedništvu s Bogom i jedni s drugima. Molimo sv. Andriju da nas nauči kako odlučno i spremno slijediti Isusa i u njemu pronaći konačni smisao našega života i smrti,“ zaključio je don Marko.

Prigodnim riječima don Josip Kešinović zahvalio je generalnom vikaru i braći svećenicima, zapovjedniku i svim suradnicima na potpori u pripremi i proslavi Dana kapelanije, te prenio srdačne pozdrave vojnog kapelana ove vojne kapelanije don Mate Mihaljevića iz misije NATO OPM KFOR.

VLČ. FRANO MUSIĆ OBRANIO DOKTORSKI RAD

Na Odsjeku za kroatistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 19. rujna 2022., biskupski vikar za pastoral u Ministarstvu unutarnjih poslova i svećenik Vojnoga ordinarijata u Republici Hrvatskoj vlč. Frano Musić obranio je s ocjenom *summa cum laude* doktorski rad pod naslovom «Metafore i geste u četirima Evanđeljima».

Doktorski rad ima 328 stranica i podijeljen je, uz uvod i zaključak, u tri velika poglavlja, s odgovarajućim potpoglavljima u kojima su razrađeni ciljevi rada, teorijsko-metodološki okvir i povijesni prikaz pristupa metafori i gestama, ali i posebnost odabranih primjera metafora i gesta u evanđeoskim tekstovima. Autor se služio relevantnim izvorima i literaturom s opširnim popisom na kraju rada koji sadržava 478 jedinica.

U prvome se poglavlju rada pružio opis različitih pristupa metafori kojemu prethodi pojmovno određenje i potom povijesni prikaz najvažnijih teorija. Cilj je poglavlja pokazati različite etape u razvoju sustavnijih proučavanja metafore, od početnoga razumijevanja metafore kao pjesničkoga ukrasa do metafore kao sredstva spoznaje u kognitivnoj lingvistici i semantici. Osobito je naglašena slojevitost naravnosti metafore koja pokreće zanimanja različitih znanstvenih polja poput filozofije, lingvistike, psihologije i sve više teologije. Povijesni prikaz najvažnijih teorija metafore počinje s Aristotelovim bavljenjem metaforom kao posebnom govornom figurom, odnosno figurom riječi koja se temelji na posudbi i otklonu od doslovne uporabe izraza. Slijedi interakcijska teorija, teorija kontroverzije i suprotstavljanja, pragmatička teorija, strukturalistička teorija metafore s predstavnicima bliskima objektivizmu, odnosno neustrojbenim teorijama. Nasuprot tomu imamo nagovještaj iskustvenoga realizma i kognitivnoga pogleda s Reddyjevom teorijom provodnika koji su doveli do kogni-

tivne teorije metafore po kojoj je metafora temelj misli, jezika i razumijevanja svijeta.

Ujedno se pružio opis temeljnih kognitivno lingvističkih pojmova od važnosti za opis metafore, kao domena, utjelovljenost uma, predodžbene sheme, konceptualne metafore i njihova klasifikacija. Glavne postavke navedenih najvažnijih teoretičara metafore služe kao oslonac u raščlambi pojedinačnih metafora u četirima Evanđeljima u sljedećemu poglavlju koja se najvećim dijelom temelji na kognitivnoj teoriji metafore, temelje koje razrađuju Lakoff i Johnson i mnogi radovi od osamdesetih godina 20. stoljeća do danas. Prinos je ovoga poglavlja kritički intoniran prikaz različitih pristupa metafori, posebice iz filozofske, lingvističke i teološke perspektive. Autor prikazom prednosti i nedostataka pojedinih pristupa ujedno i obrazlaže odabir teorijsko-metodološkoga okvira kognitivne teorije metafore za istraživanje metafora i gesta u četirima Evanđeljima, posebice oslanjajući se na jedan od uvida o metafori iz perspektive kognitivne lingvistike, a to je da ona služi kao spoznajno sredstvo onoga što je neposrednim iskustvom teško dohvatljivo.

Drugo se poglavlje odnosi na pojedinačne metafore u evanđeoskim tekstovima koji obiluju figurativnim govorom i apstraktnim pojmovima. Opisujući posebnu naravnost vjerskoga diskursa, koji u svojoj biti govori o nečemu izvan neposrednoga ljudskog opažanja, u radu se naglašava uloga metafore u posredovanju spoznaje onoga nedostupnog, nedoživljenog i neiskusnog. O tome svjedoče brojni primjeri izričitih metafora u Bibliji, koje, Fryeevim riječima, nisu ukras biblijskoga jezika, nego prevladavajući način mišljenja. Sve to upućuje na veću potrebu za proučavanjem metafore u vjerskome diskursu, a posebice u evanđeoskim tekstovima. Autor naglašava posebnost naravnosti vjerskoga diskursa i važnost metafore kao analitičkoga

sredstva u teološkome opisu, što je prinos teološko-egzegetskim opisima. Primijenjenost se istraživanja metafora u evanđeoskim tekstovima naglašava i raspravom o izazovima prevođenja metafora, a kao primjer detaljnije se opisuje metafora lisice kojom Isus predstavlja Heroda, koja nosi složena obilježja lukavosti, slabosti i destruktivnosti. Različita tumačenja ove metafore utječu na različite prijevode u jezicima, poput prijevoda leksemom štakor ili šakal, i vrijedno su oprinjereenje nedorečenosti i dvosmislenosti koja može nastati iz pretpostavljenih doslovnih istovrijednica te pokazuju kako su metafore ukorinjene u jezičnome i kulturnome surječju.

U ovome poglavlju posebna je pozornost posvećena metafori pastira koja se pojavljuje u svim četirima Evanđeljima. Metafora pastira je česta, važna i nezobilazna slika u starozavjetnim i evanđeoskim tekstovima (s otprilike sto referencija o pastiru i gotovo četrjesto referencija o ovcama). Utjecaj bliskoistočnoga poimanja svijeta i odnosa prema svetome vidljiv je i u starozavjetnoj tradiciji, u naglašenim slikama iz pastirskoga života, ali u bitnome redefiniran i s naglaskom da je Jahve jedini pastir izraelskoga naroda. Metafore pastira u evanđeoskim tekstovima odražavaju ispunjenje staozavjetnih obećanja, s izrazitom intertekstualnosti. Opis ove metafore, uz lingvistički i kognitivni pristup, uključuje šire kontekstne, intertekstne, pragmatičke i teološke poglede koji proizlaze iz kulturološkoga okvira slike pastira, s ciljem cjelovitoga prikaza Isusove poruke zapisane u evanđeoskim tekstovima. Kulturološki okvir pastirske službe na Bliskome istoku i metafora pastira u Starome zavjetu služi kao temelj za opis te metafore i znanja koja se izravno preslikavaju na metafore pastira u Evanđeljima, a posebice u konceptualnoj metafori «Ja sam pastir dobri» (Iv 10, 11). Poseban je prinos ovoga dijela rada oprinjereenje procesa kojim pojedini dijelovi kulturnih praksi i vrijednosti (pastirski život) motiviraju oblikovanje metafora u Novome zavjetu.

Sličan je postupak opisa primijenjen u raščlambi sedam objaviteljskih metafora iz Evanđelja kojima Isus predstavlja svoju ulogu u odnosu prema ljudima: «Ja sam kruh života», «Ja sam svjetlost svijeta», «Ja sam vrata (ovcama)», «Ja sam pastir dobri», «Ja sam uskrснуće i život», «Ja sam Put i Istina i Život» i «Ja sam istinski trs», kao i u metaforama u drugome licu jednine i množine: «Ti si Petar-Stijena...», «Vi ste sol zemlje» i «Vi ste svjetlost svijeta» kojima Isus određuje i približava poslanje svojih učenika. Svaka od tih konceptualnih metafora nosi posebno kontekstno značenje, povijesni i kulturološki okvir, s različitim jezičnim jezičnim i izvanjezičnim utjecajima. Kao poseban prinos ovoga poglavlja može se izdvojiti interdisciplinarni pristup koji služi slojevitomu, kontekstno i intertekstno u temeljenom opisu navedenih metafora i njihove uloge u izgradnji teološke poruke pisca pojedinog Evanđelja. U tome autor terminološki i pojmovno razrađuje navedene metafore, upućujući na sustavnost gradbe značenja koja će, zasigurno, svoju primjenu pronaći u teološkim i egzegetskim raspravama.

Posljednje, treće, poglavlje obuhvaća geste kao neverbalne metaforičke izraze u evanđeoskim tekstovima. Prvi je dio ovoga poglavlja posvećen teorijskomu prikazu proučavanja gestâ, njihovu odnosu prema metafori i klasifikacijama u literaturi. Naglašeno je da se geste razlikuju od ostalih čina i kretnji po svojoj ulozi u komunikaciji, a u evanđeoskim tekstovima geste sudjeluju u prenesenome značenju s točno određenom porukom i ne mogu se uzimati doslovno. Geste se tako sustavno povezuju s metaforom u jeziku jer metaforičnost opisanih gesta izraza iz surječja, evanđeoske poruke, kulturološke i jezične pozadine. Podjela gestâ u Evanđeljima uvelike se oslanja na podjele iz teorijskoga prikaza, ali se izdvajaju i primjeri gestâ koje se po svojoj ulozi i sudjelovanju u komunikaciji ne uklapaju u postavljene okvire. Opisom su obuhvaćene obredne geste, odnosno geste kao dijelovi obreda i geste kojima se Isus služi u izlječenju bolesnika i

uskrišivanju mrtvih. Od obrednih gesta izdavaju se molitvena i zazivna gesta pogleda prema nebu ili podizanje očiju, udaranje u prsa kao izraz skrušenosti i pokajanja. Nakon toga slijede pokazne geste i ekspresivne geste s primjerima iz evanđeoskih tekstova koje se uklapaju u iznesene podjele u teorijskome dijelu. Pozornost u ekspresivnim gestama zadržava se na gesti razdiranja haljine velikoga svećenika, s pozadinom i kontekstnim okvirom za njezino pravilno tumačenje. Brojni su primjeri gestâ kojima se izražava poštovanje, poniznost i vjera: bacanje pod noge, padanje ničice pred Isusa, pokloniti se ničice, pokloniti se do zemlje, obujmiti mu noge, prostrijeti haljine i grane po putu, suzama kvasiti noge, kosom otirati i mazati pomašću i okrenuti drugi obraz onomu tko nas udari po jednome, što je snažna gesta poniznosti i blagosti. Niz se nastavlja gestama izrugivanja i prijezira, s izrazito odbojnom gestom pljuvanja Isusu u lice. U radu se naglašava kako su posebne geste Judin poljubac, Pilatovo pranje ruku, Isusovo pranje nogu učenicima i pisanje prstom po zemlji jer nose posebno značenje i ispunjavaju bitno drukčiju komunikacijsku ulogu od doslovne uporabe. Po tome ne pripadaju samo jednoj vrsti i složena su metaforička pojavnost.

Poglavlje se svršava gestama koje isključuju govor i samostalno preuzimlju prijenos neke poruke. Uključivanjem gestâ u proučavanje metaforâ u Evanđeljima ovim se radom pruža nov i sustavan opis metaforičnosti evanđeoskih tekstova, što je svakako dodatan prinos ovoga proučavanja. Neke su geste, poput Judina poljupca i Pilatova pranja ruku, ušle u frazeologiju mnogih jezika te se u radu naglašavaju frazeološke poveznice s hrvatskom jezičnom građom.

U izvještaju izabranoga povjerenstva za ocjenu doktorskoga rada naglašava se da je riječ o interdisciplinarnome radu kojemu je cilj bio pružiti kognitivnolingvistički opis metaforâ u Evanđeljima s jedne strane i teološko-egzegetski opis odabranih evanđeoskih pojmova s druge strane. Slojevitost takva

proučavanja metafora i gesta u odabranoj jezičnoj građi sama je po sebi vrijedan prinos kako lingvističkim, tako i teološkim promišljanjima, jer pruža temelje za dalja interdisciplinarna proučavanja biblijskih tekstova.

Kognitivnolingvistički pristup metafori, koji u središte svojih proučavanja stavlja svezu jezika i kulture, primjereno odabrana teorijsko-metodološka osnova za tumačenje odabrane građe pokazuju posebne kulturološke i tradicijske odrednice, a autoru služi i kao osnova za šira promišljanja kulturnoga surječja Evanđelja koji se u radu opisuje. Prepoznatljiv je i prinos u doktorskome radu filološkim proučavanjima u slojevitome tumačenju i kritičkome promišljanju raznih inačica evanđeoskih tekstova na raznim jezicima i izazova prevođenja, posebice u prikazu dinamičnosti tumačenja evanđeoskih tekstova.

Osim toga, rad detaljno i s opširnim referencijama prikazuje prijašnja (osobito kognitivnolingvistička) promišljanja o metafori u biblijskim tekstovima, ali je *novum* u odnosu na prijašnja kognitivnolingvistička proučavanja biblijskih tekstova to što kognitivnu teoriju metafore stavlja u službu teološko-egzegetskoga opisa odabranih evanđeoskih pojmova, pokazujući njezin analitički potencijal u drugim disciplinama. Doktorski rad također raščlambom odabranih metafora proširuje inventar sustavno opisanih metafora u evanđeoskim tekstovima i šire. I na kraju, rad svojim uvidima na razne načine zadržava u fokusu pojam kulture, od povijesno-društvenoga surječja kojim se grade značenja u pojedinim metaforičkim izričajima u Evanđeljima do religijskoga surječja koji i sam proizvodi određene kulturne i komunikacijske prakse posvjedočene u vjerskome diskursu. Opći prinos rada je i u proširenju razumijevanja dinamičnoga podrijetla u Evanđeljima primjera metaforâ i gestâ (od metafore dobroga pastira do Pilatova pranja ruku) kao općih mjesta mnogih suvremenih kultura i njihovih književnih i

jezičnih tradicija, a tako i hrvatske kulture, i u njihovu sustavnom opisu.

Po mišljenju i prijedlogu izabranoga povjerenstva doktorski je rad zadovoljio kriterije znanstvene izvrsnosti i predstavlja važan prinos dvama područjima: filološkim i lingvističkim proučavanjima s jedne strane, jer pruža sustavan opis odabrane građe proširujući dosadanje spoznaje novim uvidima u građu i njihovom sintezom, te teološkim i biblijsko-egzegetskim proučavanjima s druge strane, jer primjenom teorijsko-metodološkoga okvira kognitivne lingvistike proširuje pristupe tumačenja evanđeoskih tekstova.

Frano Musić rođen je 10. svibnja 1976. u Gornjem Brišniku pokraj Tomislavgrada, gdje je svršio osnovnu školu. Franjevačku klasičnu gimnaziju pohađao je u Visokome i Sinju, a nakon gimnazije stupio u novicijat Hercegovačke franjevačke provincije. Filozofsko-teološki studij završio je na Katoličkome bogoslovnom fakultetu u Zagrebu 2002. godine te je zaređen za svećenika. Nepune tri godine službovao je kao duhovni pomoćnik u župi

sv. Jakova u Međugorju. Potom je upisao studij Hrvatskoga jezika i književnosti i Opće lingvistike na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu koji je uspješno završio i stekao akademski naziv magistra Hrvatskoga jezika i književnosti i Opće lingvistike. Na istome je fakultetu, na Odsjeku za kroatistiku, upisao poslijediplomski doktorski studij, izvršio sve obveze, položio ispite, napisao i obranio doktorski rad.

Od rujna 2011. djeluje kao policijski kapelan na Policijskoj kapelaniji sv. Mihovila na Policijskoj akademiji u Zagrebu, a u studenome 2016. imenovan je biskupskim vikarom za pastoral u Ministarstvu unutarnjih poslova Republike Hrvatske. Dugogodišnji je lektor u katoličkome mjesečniku *Naša ognjišta*, a osim toga lektorirao je brojne knjige i časopis *Hercegovina franciscana*. Kao vanjski suradnik, u ljetnome semestru ak. god. 2014./2015., sudjelovao je u pripremi i izvedbi kolegija *Prijevodne inačice Biblije* na Odsjeku za kroatistiku Filozofskoga fakulteta u Zagrebu. Objavio je nekoliko znanstvenih radova. U rujnu 2022. trajno je inkardiniran u Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj.

IN MEMORIAM

FRA IVO KRAMAR, POLICIJSKI KAPELAN POLICIJSKE KAPELANIJE SV. VLAHO U DUBROVNIKU

Maljine (Guča Gora), 26. travnja 1967. - Dubrovnik, 6. listopada 2022.

FOTO: Dubrovačka biskupija

Dana 6. listopada 2022., u prometnoj nesreći u Dubokoj Ljutoj, u 55. godini života, preminuo je fra Ivo Kramar, franjevac i svećenik Franjevačke provincije sv. Križa – Bosne Srebrene.

Fra Ivo je rođen 26. travnja 1967. u Maljina, župa Guča Gora, gdje je završio osnovnoškolsko obrazovanje i nakon toga upisao Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokome (1982. – 1986.).

Po svršetku četverogodišnjega gimnazijskog obrazovanja i mature oblači franjevački habit i stupa u novicijat. Svečane zavjete položio je 1991. u Sarajevu gdje je završio bogoslovni studij i gdje je 1. prosinca 1991. zaređen za đakona. 20. srpnja u župi Podhum kraj Livna zaređen je za svećenika.

Kao svećenik služio je u nekoliko župa u matičnoj provinciji, kao i u inozemnim misijama, od Austrije, Njemačke, Australije i Afrike. Od 2016. predstojnik je samostana sv. Vlaha u franjevačkome samostanu u Pridvorju kraj Dubrovnika, a od 2017. vršio je službu policijskoga kapelana u Policijskoj kapelaniji sv. Vlaha u Policijskoj upravi dubrovačko-nere-tvanskoj.

Objavio je nekoliko zbirki pjesama i 2020. primljen u Društvo hrvatskih književnika.

IZ KRONIKE VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA

SRPANJ 2022.

Vranjica, Seget kraj Trogira, 2. srpnja 2022., subota. Biskup je u crkvi Hrvatskih mučenika u mjestu Vranjica u Segetu kraj Trogira slavio sv. misu. Pod misom krstio je dvoje djece.

Zagreb, 6. srpnja 2022., srijeda. Biskup je primio don Antu Batarela, svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije, misionara u Tanzaniji.

Zagreb, 8. srpnja 2022., petak. Biskup je primio msgr. Grušasa Gintarasa nadbiskupa Vilnusa u Litvi, predsjednika Vijeća europskih biskupskih konferencija i vojnog ordinarija u Litvi.

Petrinja, 20. srpnja 2022., srijeda, sv. Ilija prorok. Dan vojne kapelanije „Sveti Ilija prorok“ u Petrinji i dvadeseta obljetnica njenog utemeljenja. Biskup je u petrinjskoj vojarni „Pk Predrag Matanović“ slavio sv. misu i propovijedao. U koncelebraciji s biskupom bio je vojni kapelan don Branko Čagelj i više drugih svećenika. Prisustvovali su predstavnici civilne i vojne vlasti, kao i pripadnici obitelji pokojnih branitelja, braniteljskih udruga i drugi.

Zagreb, 25. srpnja 2022., ponedjeljak. Biskup je u Vojnome ordinarijatu predsjedao radnome sastanku s temama: Pokrajinsko hodočašće u Sinj (29. srpnja), Ludbreg (2. rujna), Hodočašće u Rim (18.-24. rujna), Nacionalno hodočašće u Mariju Bistricu (2. listopada).

Zagreb, 26. srpnja 2022., utorak, Sv. Joakim i Ana. Svečana inauguracija Pelješkoga mosta. Događaj nacionalnoga značenja.

Sinj, 29. srpnja 2022., petak. Osmo hodočašće hrvatske vojske, policije, branitelja i vatrogasaca u Sinj. Na hodočašću sudjeluju katolički vjernici pripadnici hrvatske vojske, policijski službenici iz policijskih uprava splitsko-dalmatinske, dubrovačko-neretvanske, zadarske i šibensko-kninske, hrvatski branitelji iz Splitsko-dalmatinske županije i Dubrovačko-neretvanske županije, vatrogasci iz Hrvatske vatrogasne zajednice Splitsko-dalmatinske županije, pripadnici povijesnih postrojbi. Zapovjednik ovogodišnjeg hodočašća bio je zapovjednik 3. mehaniziranje bojne „Pauci“ GMBR pukovnik Ivica Armanda, a zamjenik zapovjednika bio je glavni policijski savjetnik Ivica Franić. Na hodočašću su također sudjelovali potpredsjednik Vlade RH i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, glavni ravnatelj policije Nikola Milina, načelnik PU splitsko-dalmatinske Slobodan Marenić, načelnik PU dubrovačko-neretvanske Ivan Pavličević, načelnik PU šibenske Ivica Kostanić, gradonačelnik Grada Sinja Miro Bulj, izaslanik glavnog vatrogasnog zapovjednika i zapovjednik Intervencijske vatrogasne postrojbe Split Darko Maretić. Na hodočašću su bili i svirali Orkestar Hrvatske ratne mornarice, te klape HRM „Sveti Juraj“ i policijska klapa „Sveti Mihovil“ koje su predvodile liturgijsko pjevanje. Svetu misu je predvodio vojni biskup msgr. Jure Bogdan, u zajedništvu s generalnim vikarom Vojnog ordinarijata don Markom Medom, gvardijanom sinjskog Svetišća fra Marinkom Vukmanom OFM, biskupskim vikarom za pastoral MORH-a i OS RH don Slavkom Rajičem, biskupskim vikarom za pastoral MUP-a i Redarstvenih službi fra Franom Musićem OFM, vojnim i policijskim kapelanima iz Splita, Zadra, Šibenika, Knina i Pule, i fratriba iz sinjskog samostana.

Zagreb, 30. srpnja 2022., subota. Prijepodne biskup je primio don Antu Vidovića na službi u apostolskoj nuncijaturi u Meksiku i don Alfreda De Souza iz Apostolske nuncijature u RH.

KOLOVOZ 2022.

Dalj, 1. kolovoza 2022., ponedjeljak. 31. obljetnica je stradanja hrvatskih redarstvenika i gardista u Dalju. Službeni program obilježavanja 31. obljetnice počeo je u jutarnjim satima u Aljmašu spuštanjem vijenaca iz plovila u Dunav u spomen na prognano stanovništvo Aljmaša, Dalja i Erduta, koje je 1. kolovoza 1991. teglenicama prevezeno vodenim putem iz Aljmaša u Osijek. Program je nastavljen u dvorištu vinarije Erdut gdje su upaljene svijeće kod spomen obilježja poginulim pripadnicima prve satnije, prve bojne, treće gardijske brigade Hrvatske vojske.

Ispred Postaje granične policije Dalj održan je središnji komemorativni program. Polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća ispred spomen obilježja, poginulim hrvatskim braniteljima počast su odali: obitelji poginulih branitelja, izaslanica potpredsjednika Vlade i ministra unutarnjih poslova državna tajnica Irena Petrijevčanin Vuksanović, glavni ravnatelj policije Nikola Milina, izaslanik potpredsjednika Vlade i ministra hrvatskih branitelja državni tajnik Špiro Janović, izaslanik ministra obrane državni tajnik Branko Hrg, načelnik Policijske uprave osječko-baranjske Ladislav Bece, načelnik Postaje granične policije Dalj Saša Rebolj, zapovjednik Zapovjedništva za obuku i doktrinu „Fran Krsto Frankopan“ brigadni general Željko Ljubas, izaslanstvo Osječko-baranjske županije, predstavnici lokalne uprave i samouprave te predstavnici udruga proizišlih iz Domovinskog rata. Pjevala je policijska klapa „Sv. Mihovil“. Molitvu za poginule predvodio je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan. Po završetku komemoracije ispred policijske postaje, biskup Bogdan je predvodio svetu misu u župnoj crkvi sv. Josipa u Dalju. S skupom su koncelebrirali župnik u Dalju vlč.

Ante Mihaljević, policijski kapelan u Osijeku p. Stjepan Harjač DI, policijski kapelan u Vin-kovcima vlč. Ivan Begović, policijski kapelan u Virovitici i Koprivnici vlč. Ozren Bizek, i župnik Župe Preslavnoga Imena Marijina u Osijeku vlč. Filip Perković.

Zagreb - Knin, 4. kolovoza 2022., četvrtak. Biskup je prijepodne sudjelovao na svečanoj akademiji u Ministarstvu obrane povodom Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja.

Istoga dana navečer sudjelovao je na svečanome prijemu na kninskoj tvrđavi na prijemu za ratne zapovjednike.

Knin, 5. kolovoza 2022., petak. U Kninu se održala središnja proslava Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja i 27. obljetnice vojno-redarstvene operacije „Oluja“. Vojni ordinarijat u sklopu kninske proslave također je proslavio i svetkovinu svoje nebeske zaštitnice Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta.

Na svečanoj proslavi sudjelovali su brojni hrvatski branitelji – sudionici operacije „Oluja“, obitelji poginulih, umrlih i nestalih hrvatskih branitelja, pripadnici Hrvatske vojske i policije, i mnogi drugi. Na središnjem programu obilježavanja sudjelovali su predsjednik Republike Hrvatske i vrhovni zapovjednik Oružanih snaga RH Zoran Milanović, predsjednik Hrvatskog sabora Gordan Jandroković, predsjednik Vlade RH Andrej Plenković, potpredsjednik Vlade i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, potpredsjednik Vlade i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, ministar obrane Mario Banožić i drugi ministri u Vladi RH, zastupnici u Hrvatskom saboru, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH admiral Robert Hranj sa suradnicima, glavni ravnatelj policije Nikola Milina sa suradnicima, vojni izaslanici iz više zemalja.

U 9 sati su ispred spomenika hrvatske pobjede „Oluja 95“ na Trgu dr. Ante Starčevića

obitelji poginulih, umrlih i nestalih branitelja, hrvatski ratni invalidi, ratni zapovjednici i predstavnici udruga iz Domovinskog rata, visoka državna i druga izaslanstva položili vijence i upalili svijeće. Vojni ordinarij je predvodio molitvu odrješenja.

Svečanost je nastavljena na stadionu NK „Dinara“ i Kninskoj tvrđavi. Državni i vojni uzvanici, hrvatski branitelji, drugi uzvanici i svi okupljeni, na stadionu NK „Dinara“ pratili su putem video zida svečanost koja se odvijala na najvišem platou na Kninskoj tvrđavi. U 9.43 zvonjavom crkvenih zvo- na simbolično je najavljen trenutak ulaska pripadnika Hrvatske vojske u Knin tijekom operacije, nakon čega je na Kninskoj tvrđavi podignuta hrvatska zastava uz pjevanje hrvatske himne. U trenutku čitanja imena smrtno stradalih hrvatskih branitelja u VRO „Oluja“, 122 kadeta HV-a i 122 polaznika Policijske akademije na Kninskoj tvrđavi istupila su u postroj u spomen na 244 hrvatska branitelja, od kojih su 242 poginula i 2 nestala.

Nakon programa na stadionu NK „Dinara“, u crkvi Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta u Kninu slavljena je sveta misa za Domovinu s početkom u 11.45 sati. Središnje euharistijsko slavlje predvodio je šibenski biskup msgr. Tomislav Rogić. U koncelecijaciji su bili vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, umirovljeni šibenski biskup msgr. Ante Ivas, provincijalni ministar Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Marko Mrše OFM, generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, biskupski vikar za pastoral MORH-a i OS RH don Slavko Rajič, biskupski vikar za pastoral MUP-a i Redarstvenih službi fra Frano Musić OFM, gvardijan i župnik u Kninu fra Josip Gotovac OFM, te još dvadesetak vojnih i policijskih kapelana i ostalih svećenika. Propovijedao je šibenski biskup msgr. Tomislav Rogić.

Liturgijsko pjevanje predvodile su klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“ i policijska klapa „Sveti Mihovil.“

Svetište Vepric, 7. kolovoza 2022., nedjelja. Biskup je slavio večernju sv. misu u svetištu Vepric kraj Makarske i propovijedao.

Svetište Vepric, 14. kolovoza 2022., nedjelja. Biskup je predvodio sv. misu uočnicu svetkovine Velike Gospe u svetištu Vepric.

Svetište Vepric, 15. kolovoza 2022., ponedjeljak, Velika Gospa. Biskup je predvodio sv. misu u svetištu Vepric ujutro u 7.00 sati i propovijedao.

Svetište Vepric, 21. kolovoza 2022., nedjelja. Biskup je predvodio sv. misu i propovijedao.

Donji Dolac, 27. kolovoza 2022., subota. U župnoj crkvi sv. Martina slavio sv. misu i pohodio grobove svojih pokojnih.

RUJAN 2022.

Ludbreg, 2. rujna 2022., petak. U organizaciji Vojnog ordinarijata u RH, održano je 23. pokrajinsko hodočašće Hrvatske vojske i policije u svetište Predragocjene Krvi Kristove u Ludbregu. Hodočašće je predvodio vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan. U koncelecijaciji s biskupom bili su varaždinski biskup msgr. Bože Radoš, voditelji ludbreškog svetišta vlč. Kristijan Stojko i vlč. Petar Mlakar, vojni i policijski kapelan i dekan vlč. Ivica Horvat te drugi policijski kapelani i župnici iz okolnih župa. Na hodočašću su sudjelovali načelnici i djelatnici policijskih uprava sa sjevera Hrvatske: PU varaždinske, PU međimurske, PU krapinsko-zagorske, PU bjelovarsko-bilogorske, PU koprivničko-križevačke i PU zagrebačke, te pripadnici 2. mehanizirane bojne „Pume“ Gardijske oklopno-mehanizirane brigade i drugi pripadnici vojarne u Varaždinu. Liturgijsko pjevanje predvodila je policijska klapa „Sveti Mihovil“. U liturgijskome slavlju posluživali su bogoslovi Varaždinske biskupije.

Zagreb, 5. rujna 2022., ponedjeljak. Biskup je primio s. Emanuelu Pećnik SMI, provincijalku zagrebačke provincije Družbe sestara

Služavki Malog Isusa. Provincijalna glavari-
ca je dopratila u Vojni ordinarijat sestru Ma-
rinu Perčić SMI koja preuzima domaćinske i
kuharske poslove u Ordinarijatu.

Zagreb, 6. rujna 2022., utorak. Biskup je u
Vojnome ordinarijatu predsjedao dvama
radnim sastancima. Prvo je održan sastanak
Koordinacijskog odbora za pripremu i pro-
vedbu 30. Nacionalnog hodočašća Hrvat-
ske vojske, policije, branitelja i vatrogasaca
u Mariju Bistricu. Hodočašće će se održati
u nedjelju 2. listopada 2022. godine, a tom
prigodom bit će svečano proslavljena 25.
obljetnica osnutka Vojnog ordinarijata u RH.
Uz biskupa su na sastanku sudjelovali: ge-
neralni vikar Vojnog ordinarijata don Mar-
ko Medo, zapovjednik hodočašća brigadni
general Ivan Raos, zamjenik zapovjednika
iz MUP-a Josip Bukvić, biskupski vikar za
pastoral MORH-a i OS RH don Slavko Ra-
jić, biskupski vikar za pastoral MUP-a i Re-
darstvenih službi RH fra Frano Musić OFM,
načelnik općine Marija Bistrica Josip Milički,
predstavnici Ministarstva obrane, Ministar-
stva unutarnjih poslova i Ministarstva hrvat-
skih branitelja, pripadnici raznih ustrojbenih
cjelina Hrvatske vojske i policije, Ravnatelj-
stvo civilne zaštite, članovi Hrvatske vatro-
gasne zajednice, Saveza povijesnih postrojbi,
predstavnici HRT-a, Laudato televizije i dru-
gi. Na sastanku su dogovorene mnoge poje-
dinosti vezane za organizaciju hodočašća.

Istoga dana poslijepodne, biskup je predsje-
dao sastankom Biskupijskog povjerenstva za
organizaciju i provedbu zahvalnog hodoča-
šća u Rim od 18. do 24. rujna 2022.

**Udbina - Solin - Split, 8. rujna 2022.,
četvrtak, Mala Gospa.** Održano je sedmo
gransko vojno hodočašće HKoV na Udbinu.
Geslo ovogodišnjeg hodočašća bilo je „On je
Mir!“ (Mih 5,4). U sklopu hodočašća održana
je najprije pobožnost Križnoga puta. Po po-
stajama su Križ i zavjetnu svijeću nosili zapo-
vjednici i prvi dočasnici postrojbi Hrvatske
kopnene vojske. Hodočasnici su zatim imali
prigodu pristupiti sakramentu svete ispovi-

jedi. Misno slavlje u crkvi Hrvatskih muče-
nika na Udbini predvodio je vojni ordinarij u
RH msgr. Jure Bogdan. U koncelebraciji s bi-
skupom bili su generalni vikar VO don Mar-
ko Medo, karlovački vojni dekan vlč. Josip
Šimatović, vojni kapelani i drugi svećenici iz
Gospičko-senjske biskupije. Na hodočašću
su sudjelovali katolički vjernici pripadnici
Zapovjedništva i postrojbi Hrvatske kopne-
ne vojske, predvođeni zapovjednikom Hr-
vatske kopnene vojske, general-pukovnikom
Borisom Šerićem. Zapovjednik 7. granskog
hodočašća Hrvatske kopnene vojske bio je
brigadir Marin Kostelac iz Odjela G-7 Zapo-
vjedništva HKoV. Pjevanje je predvodila kla-
pa Hrvatske ratne mornarice „Sv. Juraj“.

Istoga dana navečer biskup msgr. Jure Bog-
dan predvodio je misno slavlje i propovije-
dao na Gospinome otoku u Solinu, povodom
svetkovine Rođenja BDM. Koncelebrirao
je msgr. Dražen Kutleša splitsko-makarski
nadbiskup metropolit, msgr. Ranko Vidović
hvarski biskup i više svećenika.

Zagreb, 11. rujna 2022., nedjelja. Časna maj-
ka sestara Služavki malog Isusa s. Marija Ba-
nić slavi imendan. U kući Suradnica Krista
Kralja, u neposrednoj blizini sjedišta Vojnog
ordinarijata, biskup je slavio sv. misu i pro-
povijedao.

Split, 15. rujna 2022., četvrtak. Povodom
dana Hrvatske ratne mornarice biskup je u
večernjim satima u crkvi Gospe od zdravlja
u Splitu, slavio sv. misu za pripadnike HRM.
Na svetoj misi sudjelovali su zapovjednik
HRM-a kontraadmiral Ivo Raffanelli, pročel-
nik Vojnog ureda Kabineta za obranu i na-
cionalnu sigurnost Predsjednika Republike
kontraadmiral Predrag Stipanović, zamjenik
ravnatelja RACVIAC-a general bojnik Sla-
ven Zdilar, zamjenik zapovjednika HRM-a
komodor Damir Dojkić, časnici, dočasnici i
pripadnici Hrvatske ratne mornarice. S bi-
skupom su u koncelebraciji bili župnik i de-
kan fra Kristijan Stipanović OFM, biskupski
vikar za kler Splitsko-makarske nadbiskupi-
je don Zvonimir Mijić, vojni kapelan i dekan

u HRM don Branimir Projić i policijski kapelan u PU splitsko-dalmatinskoj don Marko Trogrlić. Liturgijsko pjevanje predvodila je klapa HRM „Sveti Juraj“.

Split, 16. rujna 2022., petak. Biskup je sudjelovao na programu proslave Dana Hrvatske ratne mornarice u ratnoj luci Lora u Splitu.

Bjelovar, 17. rujna 2022., subota. Nacionalni susret hrvatske katoličke mladeži u Bjelovaru. Na sv. misi sudjelovao je više od sedam tisuća mladih vjernika. Svetu misu predvodio je msgr. Vjekoslav Huzjak bjelovarsko-križevački biskup. Koncelebrirali su: nadbiskup apostolski nuncij u RH msgr. Giorgio Lingua, nadbiskup zadarski i predsjednik Hrvatske biskupske konferencije msgr. Želimir Puljić, nadbiskup metropolit zagrebački kardinal Josip Bozanić (potpredsjednik HBK), msgr. Đuro Hranić nadbiskup metropolit đakovačko-osječki, msgr. Marin Srakić nadbiskup metropolit đakovačko-osječki u miru, msgr. Tomo Vukšić nadbiskup metropolit vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH, nadbiskup metropolit splitsko-makarski msgr. Dražen Kutleša, nadbiskup koadjutor riječki msgr. Mate Uzinić, požeški biskup msgr. Antun Škvorčević, sisački biskup msgr. Vlado Košić, krčki biskup msgr. Ivica Petanjak, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan, gospićko-senjski biskup msgr. Zdenko Križić, šibenski biskup msgr. Tomislav Rogić, šibenski biskup u miru msgr. Ante Ivas, varaždinski biskup msgr. Bože Radoš, msgr. Petar Palić biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj Trebinjsko-mrkanske biskupije, msgr. Milan Stipić vladika križevački, zagrebački pomoćni biskupi msgr. Ivan Šaško i msgr. Mijo Gorski, banjolučki pomoćni biskup msgr. Marko Semren, đakovačko-osječki pomoćni biskup msgr. Ivan Čurić. Uz biskupe koncelebrirali su redovnički provincijali i brojni svećenici iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i drugih zemalja. Na misi je pjevao Zbor mladih Bjelovarsko-križevačke biskupije praćen orkestrom puhača, gudača i udaraljkaša. Na kraju sv. mise najavljeno je da će se sljedeći

susret Hrvatske katoličke mladeži održati u Gospiću.

Zagreb, 18. rujna 2022., nedjelja. Svetom misom koju je predvodio vojni ordinarij, u 22.00 sata u crkvi sv. Križa u Sigetu u Zagrebu, započelo je hodočašće Vojnog ordinarijata u Rim. S biskupom su koncelebrirali svećenici: don Marko Medo generalni vikar, don Slavko Rajić biskupski vikar, don Vladislav Mandura vojni kapelan i dekan, don Ivica Horvat policijski kapelan i dekan, don Ilija Jakovljević policijski kapelan i dekan, don Ivan Begović policijski kapelan, don Josip Šimatović vojni i policijski kapelan i dekan, don Branimir Projić vojni kapelan i dekan, don Marin Drago Kozić policijski kapelan, don Ivan Blaževac vojni kapelan, fra Mato Vincetić OFM vojni kapelan, don Branko Čagelj vojni kapelan, don Ivan Grinišin policijski kapelan, don Vjekoslav Vidaček policijski kapelan, o. Danijel Čolo OCD vojni kapelan i dekan.

Rim, 19. rujna 2022., ponedjeljak. Hodočasnici Vojnog ordinarijata slavili su sv. misu u Asizu. Svetu misu je predslavio i propovijedao generalni vikar VO don Marko Medo. Poslijepodne stigli su u Rim.

Rim, 20. rujna 2022., utorak. Biskup je sa hodočasnicima slavio sv. misu u bazilici sv. Pavla izvan Zidina u Rimu. Pod misom je propovijedao don Marko Trogrlić. Na svim hodočasničkim misama liturgijsko pjevanje animirale su klapa HRM „sv. Juraj“ i Policijska klapa „sv. Mihovil“.

Rim, 21. rujna 2022., srijeda. Biskup je sa svećenicima i hodočasnicima Vojnog ordinarijata sudjelovao na generalnoj audijenciji sa svetim Ocem papom Franjom na Trgu sv. Petra u Vatikanu.

Sveti otac je na talijanskome jeziku pozdravio našu skupinu: „*Saluto con gioia i pellegrini croati, in particolare i fedeli dell'Ordinariato militare in Croazia: i membri del Ministero della Difesa, del Ministero degli Interni e del Ministero dei Veterani di guerra, come anche i Vigili del*

fuoco, insieme alle loro famiglie, accompagnati dal Vescovo Ordinario militare e dai sacerdoti. Cari amici, il pellegrinaggio che state compiendo in occasione del venticinquesimo anniversario dell'Ordinariato militare, vi dia una rinnovata speranza e la gioia della fede, affinché possiate continuare ad offrire il prezioso contributo del vostro lavoro nella società in cui vivete. L'intercessione della Beata Vergine Maria vi accompagni sempre nel vostro cammino. A voi tutti la mia benedizione. Siano lodati Gesù e Maria!"

„Radosno pozdravljam hrvatske hodočasnike, osobito vjernike Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj: članove Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova te Ministarstva branitelja kao i članove Vatroganske zajednice, zajedno s njihovim obiteljima, u pratnji biskupa Vojnog ordinarija i svećenika. Dragi prijatelji, hodočašće koje trenutno vršite povodom dvadeset i pete obljetnice Vojnog ordinarijata, neka vam dade obnovljenu nadu i radost vjere, kako biste mogli nastaviti davati dragocjen doprinos vašega rada u društvu u kojemu živite. Neka vas na vašemu putu prati stalni zagovor Blažene Djevice Marije. Neka do svih vas doprije i moj blagoslov. Hvaljen Isus i Marija.“

Istoga dana biskup je s hodočasnicima slavio sv. misu u Hrvatskoj crkvi sv. Jeronima u 18.00 sati.

Rim, 22. rujna 2022., četvrtak. Na oltaru katedre u bazilici sv. Petra u Vatikanu biskup je prijevodne za hodočasnike Vojnog ordinarijata predvodio sv. misu i propovijedao.

Istoga dana u 18.00 sati u Hrvatskoj crkvi sv. Jeronima predvodio je sv. misu na talijanskom jeziku za pok. profesoricu Šimu Šandrić Gotovac. S biskupom je koncelebrirao msgr. Dražen Kutleša splitsko-makarski nadbiskup metropolit. Propovijedao je rektor zaveda sv. Jeronima vlč. Marko Đurin.

Rim – Zagreb, 23. rujna 2022., petak. U bazilici sv. Ivana Lateranskog, papinoj katedrali, biskup je slavio sv. misu s hodočasnicima

Vojnog ordinarijata. Propovijedao je biskupski vikar za pastoral MORH-a vlč. Slavko Rajič. Istoga dana poslijepodne biskup je otputovao u Zagreb, a hodočašće je zaključeno u subotu sv. misom u Svetišu sv. Leopolda B. Mandića u Padovi koju je predvodio don Marko Medo, generalni vikar.

Požega, 24. rujna 2022., subota. Vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan sudjelovao je u Požegi na Biskupijskome danu i završetku proslave 25. obljetnice uspostave Požeške biskupije. Svetu misu je predvodio mjesni biskup msgr. Antun Škvorčević. Koncelebrirali su msgr. Želimir Puljić zadarski nadbiskup i predsjednik HBK, msgr. Đuro Hranić đakovačko-osječki nadbiskup metropolit, msgr. Ivan Čurić pomoćni đakovačko-osječki biskup, msgr. Vjekoslav Huzjak bjelovarsko-križevački biskup, msgr. Zdenko Križić gospičko-senjski biskup, msgr. Jure Bogdan vojni ordinarij u RH, msgr. Mijo Gorski pomoćni zagrebački biskup i većina svećenika iz Požeške biskupije i drugih susjednih biskupija.

Varaždin, 25. rujna 2022., nedjelja. Biskup je sudjelovao na proslavi u Varaždinu 25. obljetnice uspostave Varaždinske biskupije. U Varaždinu u perivoju pored katedrale svečanu sv. misu predvodio je nadbiskup metropolit zagrebački kardinal Josip Bozanić. S njime su u koncelecijaciji bili: msgr. Bože Radoš varaždinski biskup, msgr. Josip Mrzljak umirovljeni varaždinski biskup, msgr. Želimir Puljić zadarski nadbiskup i predsjednik HBK, msgr. Milan Zgrablić nadbiskup koadjutor zadarski, msgr. Tomo Vukšić vrhobanski nadbiskup metropolit, msgr. Dražen Kutleša nadbiskup metropolit splitsko-makarski, msgr. Rok Gjonlleshaj nadbiskup barski, msgr. Mate Uzinić nadbiskup koadjutor riječki, msgr. Franjo Komarica biskup banjalučki, msgr. Antun Škvorčević biskup požeški, msgr. Vlado Košić biskup sisački, msgr. Vjekoslav Huzjak biskup bjelovarsko-križevački, msgr. Ivica Petanjek biskup krčki, msgr. Jure Bogdan vojni ordinarij u RH, msgr. Zdenko Križić biskup gospičko-senjski, msgr. Tomislav Rogić biskup šibenski,

msgr. Ante Ivas umirovljeni biskup šibenski, msgr. Stanislav Lipovšek umirovljeni biskup celjski (Slovenija), msgr. Peter Štumpf iz Murske Sobote (Slovenija), msgr. Milan Stipić vladika križevački, msgr. Ivan Štironja biskup kotorski, msgr. Ivan Šaško pomoćni biskup zagrebački, msgr. Mijo Gorski pomoćni biskup zagrebački, msgr. Ivan Ćurić pomoćni biskup đakovačko-osječki. Koncelebrirali su brojni svećenici iz Varaždinske i drugih biskupija.

Zagreb, 26. rujna 2022., ponedjeljak. Dan Glavnog stožera OS RH. U Ministarstvu obrane u kapelici sv. Ivana Pavla II. biskup je predvodio sv. misu i propovijedao. U sjedištu HBK na Ksaveru biskup je sudjelovao na sjednici Vijeća za Caritas HBK.

Zagreb, 27. rujna 2022., srijeda. Povodom blagdana sv. Mihovila arkandela - zaštitnika Hrvatskog vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman” i vojne kapelanije na HVU, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predslavio je svetu misu u crkvi sv. Antuna Padovanskog na zagrebačkom Svetom Duhu. Ovom prilikom proslavljen je Dan kapelanije, a obilježen je i početak akademske godine na Hrvatskom vojnom učilištu, kojemu je prethodila svečana prisega 20. naraštaja kadeta Hrvatske vojske održana u subotu 24. rujna. U zajedništvu s biskupom bili su u koncelecijaciji generalni vikar Vojnog ordinarijata i vojni kapelan na HVU don Marko Medo, fra Ivan M. Lotar OFM Conv. župnik na Svetome Duhu, fra Zlatko Vlahek OFM Conv. i don Marin Drago Kozić policijski kapelan. Na misi su prisustvovali zamjenik zapovjednika HVU-a brigadni general Blaž Beretin, čelnici ustrojstvenih jedinica, djelatnici, kadeti Vojno studijskih programa i polaznici vojnih škola Hrvatskog vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman”.

Zagreb, 28. rujna 2022., srijeda. Povodom proslave 25. obljetnice osnutka Vojnog ordinarijata biskup je dao intervju za Laudato TV (Gračanska cesta 208/2).

Zagreb, 29. rujna 2022., četvrtak. Sveti Mihovil. Dan policije. Povodom proslave blagdana sv. Mihovila i Dana policije, vojni ordinarij je u kapelici na Policijskoj akademiji u Zagrebu predvodio sv. misu za poginule, nestale i preminule hrvatske redarstvenike. U zajedništvu s biskupom bili su biskupski vikar za MUP i Redarstvene službe policijski kapelan na Policijskoj akademiji vlč. Frano Musić i policijski kapelan u sjedištu MUP-a vlč. Željko Rakošec. Misnom slavlju prisustvovali su potpredsjednik Vlade RH i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, glavni ravnatelj policije Nikola Milina i mnogi drugi. Liturgijsko pjevanje predvodila je policijska klapa „Sveti Mihovil”. Biskup je nakon sv. mise sudjelovao na Policijskoj akademiji na svečanoj prisezi 17. naraštaja polaznika Policijske akademije i prigodnome programu.

Istoga dana biskup je s generalnim vikarom sudjelovao na svečanome prijemu povodom Dana policije na Pantovčaku kod predsjednika RH Zorana Milanovića.

LISTOPAD 2022.

Zagreb – Marija Bistrica, 2. listopada 2022., nedjelja. Središnja proslava jubileja Vojnog ordinarijata, 25. obljetnica ustanovljenja Vojne biskupije u RH održana je u nedjelju, 2. listopada 2022. godine u okviru 30. hodočašća Hrvatske vojske, policije, branitelja i vatrogasaca u Nacionalno svetište Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici. Tradicionalno hodočašće započelo je okupljanjem hodočasnika oko 8.00 sati, a vojni i policijski kapelani bili su tijekom cijeloga jutra na raspolaganju za sakrament svete ispovijedi. Pobožnost Križnoga puta počela je u 8.30 sati. Po postajama Križnoga puta na bistričkoj Kalvariji išli su najviši uzvanici predvođeni vrhbosanskim nadbiskupom metropolitom i apostolskim upraviteljem Vojnog ordinarijata u BiH msgr. Tomom Vukšićem, dok su ostali hodočasnici pratili pobožnost sa zauzetih mjesta u Svetišću.

Svečana proslava 25. obljetnice okupila je brojne pripadnike Hrvatske vojske, policije, hrvatske branitelje i njihove obitelji, predstavnike ratnih vojnih invalida Domovinskog rata, aktivne i umirovljene generale, pripadnike povijesnih postrojbi, pripadnike Ravnateljstva civilne zaštite, hrvatske vatrogasce, djelatnike Ministarstva pravosuđa i Ministarstva financija, članove obitelji poginulih i nestalih hrvatskih branitelja te mnoge koji su proteklih godina na bilo koji način sudjelovali u radu Vojnog ordinarijata. Zapovjednik 30. hodočašća u Mariju Bistricu bio je brigadni general Ivan Raos, a zamjenik zapovjednika glavni policijski savjetnik Josip Bukvić.

Zahvalno euharistijsko slavlje za 25. godina Vojnoga ordinarijata predvodio je apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj msgr. Giorgio Lingua. U koncelecijaciji su bili vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, vojni ordinarij biskup u miru msgr. Juraj Jezerinac, predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup msgr. Želimir Puljić, vrhbosanski nadbiskup metropolit i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH mgr. Tomo Vukšić, đakovačko-osječki nadbiskup metropolit msgr. Đuro Hranić, riječki nadbiskup koadjutor msgr. Mate Uzinić, zadarski nadbiskup koadjutor msgr. Milan Zgrablić, sisački biskup msgr. Vlado Košić, bjelovarsko-križevački biskup msgr. Vjekoslav Huzjak, krčki biskup msgr. Ivica Petanjak, gospićko-senjski biskup msgr. Zdenko Križić, varaždinski biskup msgr. Bože Radoš, kotorski biskup msgr. Ivan Štironja, zagrebački pomoćni biskupi msgr. Ivan Šaško i msgr. Mijo Gorski, đakovačko-osječki pomoćni biskup msgr. Ivan Ćurić. Više drugih biskupa i uzvanika uputili su svoje pismene čestitke. U koncelecijaciji su također bili tajnik Apostolske nuncijature msgr. Alfred Rayan D'Souza, generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, glavni tajnik HBK vlč. Krunoslav Novak, provincijal Hrvatske pokrajine Družbe Isusove p. Dalibor Renić DI, provincijal Hrvatske kapucinske provin-

cije sv. Leopolda B. Mandića fra Juro Šimić OFM Cap., o. Dario Tokić OCM provincijal Hrvatske karmelske provincije sv. oca Josipa, biskupski vikar za pastoral MORH-a don Slavko Rajič, biskupski vikar za pastoral MUP-a vlč. Frano Musić, vojni i policijski dekani i kapelani, svećenici drugih biskupija i redovničkih zajednica.

Misno slavlje uvećao je Orkestar Oružanih snaga RH pod ravnanjem maestra pukovnika Miroslava Vukovojca-Dugana, klapa "Sv. Juraj" Hrvatske ratne mornarice i policijska klapa "Sv. Mihovil".

Zagreb, 4. listopada 2022., utorak. Povodom Dana vojne kapelanije „Sveti anđeli čuvari“ i Dana roda inženjerije i inženjerijske pukovnije, u vojarni 110. brigade HV u Kamenском (Karlovac) održana je prigodna svečanost. Sveto misno slavlje predvodio je vojni biskup msgr. Jure Bogdan uz sudjelovanje vojnog kapelana vlč. Ivana Blaževca i drugih svećenika.

Zagreb, 6. listopada 2022., četvrtak. U poslijepodnevним satima u prometnoj nezgodi kod Dubrovnika poginuo je fra Ivo Kramar OFM policijski kapelan u kapelaniji sv. Vlahu u Policijskoj upravi dubrovačko-nerečtvaškoj.

Zagreb, 7. listopada 2022., petak. Vojna kapelanija u Vinkovcima „Kraljica Svete Krunice i sveti Ivan Kapistran“ proslavila je u petak 7. listopada svoju nebesku zaštitnicu. U vojarni „Slavonski sokolovi“ u kapelici Kraljice Svete Krunice i sv. Ivana Kapistrana vojni biskup msgr. Jure Bogdan predvodio je svetu misu. U zajedništvu s biskupom u liturgijskom slavlju sudjelovali su vojni kapelan fra Mato Vincetić OFM i drugi svećenici.

Guča Gora (Bosna i Hercegovina), 10. listopada 2022., ponedjeljak. Sprovodni obredi fra Ive Kramara. U samostanskoj crkvi sv. Franje u Gučkoj Gori, u 13.00 sati, biskup vojni ordinarij u RH predvodio je sprovodnu sv. misu za fra Ivu Kramara, franjeva policijskog

kapelana iz Dubrovnika. S biskupom su koncelebrirali: fra Zdravko Dadić OFM provincijal provincije sv. Križa - Bosna Srebrena, fra Tomislav Šanko OFM provincijal provincije sv. Jeronima iz Zadra, msgr. Slađan Ćosić generalni vikar vrhbosanskog nadbiskupa, brojni svećenici franjevci provincije Bosne Srebrene, vojni i policijski kapelani iz RH i više svećenika iz drugih biskupija od Zadra do Kotora i Vrhbosanske nadbiskupije. Nakon sv. mise sprovedne obrede i ukop na groblju predvodio je fra Zdravko Dadić OFM provincijal. Od pokojnika su se oprostili članovi njegove obitelji (majka Mande, otac Pero, braća Niko, Marko, Tomislav, Mirko i Josip i sestra Ivana), rodbina, brojni vjernici, pripadnici Policijske uprave dubrovačko-netrvanske, mještani Pridvorja i drugi.

Zagreb, 17. – 19. listopada 2022., ponedjeljak – srijeda. Biskup je sudjelovao na zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije na Ksaveru. Uz članove HBK na zasjedanju sudjeluju biskupi gosti: msgr. Petar Palić iz Mostara i msgr. Fabijan Svalina iz Srijemske Mitrovice. Prvog dana zasjedanja bio je i msgr. Giorgio Lingua apostolski nuncij u RH.

U ponedjeljak 17. listopada navečer u dvorani Vijenac na Kaptolu u Zagrebu, biskup je bio na predstavljanju knjige msgr. Želimira Puljića „Biskupska konferencija - Kolegijalnost i zajedništvo s općom i partikularnim crkvama“. Nakon isteka dvaju mandata dosadašnjem predsjedniku HBK msgr. Želimiru Puljiću, biskupi su posljednji dan zasjedanja izabrali novog predsjednika HBK splitsko-makarskog nadbiskupa metropolitu msgr. Dražena Kutlešu.

Zagreb, 20. listopada 2022., četvrtak. Prijepodne biskup je u Vojnome ordinarijatu predsjedao sjednicom na kojoj se razgovaralo o 30. hodočašću Hrvatske vojske, policije, branitelja i vatrogasaca u Svetište Majke Božje Bistričke koje je održano 2. listopada 2022., a tijekom kojeg je svečano proslavljena 25. obljetnica utemeljenja Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj.

Zagreb, 21. listopada 2022., petak. Povodom Dana kapelanije sv. Ivan Pavao II., u MORH-u u kapelici biskup vojni ordinarij predvodio je sv. misu i propovijedao. U koncelebraciji s biskupom bili su don Slavko Rajič i o. Zdravko Barić SMM. Biskup se susreo s ministrom obrane RH gosp. Marijom Banožićem, načelnikom GS OS RH admiralom Robertom Hranjom i drugim sudionicima slavlja.

Ilok, 23. listopada 2022., nedjelja. U Iloku, svečano je proslavljen blagdan svetog Ivana Kapistrana, nebeskog zaštitnika grada Iloka, župe i franjevačkog samostana u Iloku i svih vojnih dušobrižnika. Središnje euharistijsko slavlje s početkom u 11.00 sati predslavio je vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan. Uz broje vjernike i uzvanike na sv. misi bili su katolički vjernici pripadnici Hrvatske vojske i Hrvatske policije. Ovo je njihovo sedmo pokrajinsko hodočašće u Ilok. U koncelebraciji s biskupom bili su ilочки župnik fra Grgur Blažević OFM, vojni kapelani vlč. Vladislav Mandura (Đakovo) i fra Mato Vincetić OFM (Vinkovci) i drugi svećenici.

Zagreb, 24. listopada 2022., ponedjeljak. U sjedištu Hrvatske biskupske konferencije biskup je sudjelovao na sjednici Komisije za Caritas HBK.

Velika Kopanica, 26. listopada 2022., srijeda. Na mjesnome groblju u Velikoj Kopanici u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji biskup je predvodio sprovedne obrede pok. Borisa Mandure, brata vlč. Vladislava Mandure vojnog kapelana iz Đakova. Nakon ukopnih obreda biskup je za pokojnika služio sv. misu zadušnicu u mjesnoj crkvi. S biskupom su u obredima sudjelovali: vlč. Vladislav Mandura, prof. dr. vlč. Ivica Pažin i još desetak svećenika. Uz brojnu rodbinu, prijatelje i poznanike na sprovedu su bili i pripadnici Hrvatske vojske iz vojarne u Đakovu gdje djeluje njihov kapelan vlč. Vladislav Mandura.

Gospić, 28. listopada 2022., petak. U Gospiću je obilježena 30. obljetnica ustrojavanja 9. gardijske brigade „Vukovi“ te ujedno i

obljetnica ustrojavanja 1. motorizirane bojne „Vukovi“ GMBR. Obilježavanje je započelo euharistijskim slavljem u katedrali Navještenja Blažene Djevice Marije. Misu je predvodio vojni biskup u RH msgr. Jure Bogdan u zajedništvu sa župnikom katedralne župe o. Antom Kneževićem OCD i vojnim kapelanom u Gospiću i dekanom vlč. Josipom Šimatovićem.

Na svetoj misi su, uz brojne hrvatske branitelje i članove obitelji poginulih branitelja, sudjelovali zapovjednik Hrvatske kopnene vojske general-pukovnik Boris Šerić, zapovjednik Gardijske mehanizirane brigade brigadni general Dražen Ressler, predsjednik Udruge ratnih veterana 9. gardijske brigade „Vukovi“ Antonio Šebalj, gradonačelnik Grada Gospića Karlo Starčević, župan Ličko-senjske županije Ernest Petry, i drugi. Pod svetom misom pjevala je klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“. Nakon svete mise, u vojarni 9. gardijske brigade „Vukovi“ održana je svečana dodjela beretki mladim pripadnicima Hrvatske vojske. U programu dodjele beretki sudjelovao je predsjednik Republike Hrvatske Zoran Milanović. Nakon dodjele, položeni su vijenci i zapaljene svijeće ispred spomen-obilježja poginulim pripadnicima 9. gardijske brigade „Vukovi“. Molitvu održavanja za pokojne predvodio je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan.

STUDENI 2022.

Zagreb, 2. studenoga 2022., srijeda, Dušni dan. Vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan služio je svetu misu zadušnicu za sve poginule i preminule hrvatske branitelje u crkvi Sveta Mati Slobode na zagrebačkom Jarunu. U koncelecijaciji s biskupom bili su generalni vikar don Marko Medo, župnik Župe Duha Svetoga don Damir Stojić, biskupski vikar za pastoral MORH-a i OS RH don Slavko Rajić, biskupski vikar za pastoral MUP-a vlč. Frano Musić i drugi vojni i policijski kapelani. U misnom slavlju sudjelovali su savjetnik Predsjednika Republike za obranu i nacionalnu sigurnost Dragan Lozančić, načelnik Glav-

nog stožera OS RH admiral Robert Hranj, izaslanik ministra obrane Zdravko Jakop, pomoćnik ministra hrvatskih branitelja Din-ko Tandara, državna tajnica u Ministarstvu unutarnjih poslova Terezija Gras, glavni inspektor obrane general pukovnik Drago Matanović, zamjenik načelnika Glavnog stožera general pukovnik Siniša Jurković, zapovjednik Hrvatske kopnene vojske general pukovnik Boris Šerić, direktor GS OS RH general bojnik Ivica Olujić, zamjenik glavnog inspektora obrane general bojnik Krešo Tuškan, savjetnik ministra unutarnjih poslova Josip Mihaljević, glavna tajnica u MUP-u Sanda Šimić Petrinjak, zamjenik glavnog ravnatelja policije Jozo Šuker, zamjenik glavnog ravnatelja policije Damir Barić, ostali generali, časnici i pripadnici Hrvatske vojske, hrvatski branitelji, predstavnici udruga proizišlih iz Domovinskog rata, obitelji poginulih i nestalih branitelja, župljani Župe Duha Svetoga. Liturgijsko pjevanje predvodila je klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“.

Nakon mise zajedničko izaslanstvo Ministarstva obrane, Ministarstva hrvatskih branitelja i Ministarstva unutarnjih poslova položilo je vijenac i zapalilo svijeće kod spomen obilježja „Pietà Croatica“. Biskup Bogdan je predvodio molitvu za pokojne hrvatske branitelje.

Delnice, 11. studenoga 2022., petak. Pripadnici Zapovjedništva specijalnih snaga (ZSS) obilježili su Dan vojne kapelanije i proslavili blagdan svoga nebeskog zaštitnika sv. Martina Tourskog. Vojni biskup msgr. Jure Bogdan tom je prigodom predvodio svetu misu u župnoj crkvi svetog Ivana Krstitelja u Delnicama. S biskupom su bili u koncelecijaciji: don Željko Savić vojni kapelan u Delnicama, drugi vojni i policijski kapelani i svećenici iz okolnih župa.

Na misnome slavlju sudjelovali su zapovjednik Gardijske mehanizirane brigade brigadni general Dražen Ressler, zapovjednik ZSS-a brigadir Ivan Miloš, bivši zapovjednici ZSS-a i Bojne za specijalna djelovanja, ratni

zapovjednik specijalnih postrojbi te zamjenici zapovjednika specijalnih postrojbi, obitelji poginulih, umrlih i nestalih pripadnika specijalnih postrojbi Hrvatske vojske i ZSS-a, hrvatski branitelji i članovi udruga proisteklih iz Domovinskog rata, pripadnici ZSS-a i bivši djelatnici ZSS-a.

Poslije svete mise položeni su vijenci i zapaljene svijeće za poginule pripadnike Specijalnih postrojbi Hrvatske vojske kod spomen križa u vojarni u Delnicama. U dostojanstvenome miru „svetoj tišini“ pročitana su imena vitezova palih za hrvatsku slobodu. Molitvu za pokojne predvodio je biskup msgr. Jure Bogdan. Klapa HRM „sv. Juraj“ pjesmom je animirala misno slavlje i program polaganja cvijeća i paljenja svijeća poginulim i umrlim pripadnicima postrojbe i Zapovjedništva specijalnih snaga.

Zagreb, 18. studenoga 2022., petak. Dan sjećanja na žrtve Domovinskoga rata i Dan sjećanja na pad Vukovara i Škabrnje. Cijela Hrvatska je u ozračju dostojanstvene komemoracije. Svetu misu u Vukovaru predvodio je msgr. Zdenko Križić. Koncelebriralo je više biskupa i svećenika. U Škabrnji je misu predvodio nadbiskup zadarski msgr. Želi-

mir Puljić. Biskup vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predvodio je sv. misu za sve žrtve Domovinskoga rata u crkvi sv. Mati Slobode u Zagrebu.

Makarska 21. studenoga 2022., ponedjeljak. Proslava sv. Klimenta mučenika, patrona grada Makarske i nekadašnje makarske biskupije. Večernju sv. misu u makarskoj stolnoj crkvi sv. Marka s procesijom po gradskome trgu predvodio je i propovijedao vojni biskup msgr. Jure Bogdan. U koncelebraciji je bilo desetak svećenika.

Zagreb, 25. studenoga 2022., petak. Biskup je primio veleposlanika Talijanske republike u Hrvatskoj Pierfrancesca Sacco.

Zagreb, 28. studenoga 2022., ponedjeljak. Prijepodne sudjelovao sa članovima Stalnog Vijeća Hrvatske biskupske konferencije na sastanku s predsjednikom Vlade Republike Hrvatske g. Andrejem Plenkovićem i njegovim suradnicima. Sastanak je održan u Vladi RH na Gornjem Gradu u Zagrebu.

Istoga dana poslijepodne biskup je sudjelovao na sjednici Stalnog vijeća HBK u sjedištu Konferencije na Ksaveru u Zagrebu.

ADRESAR VOJNOG ORDINARIJATA

Vojni ordinarijat u RH

Ksaverska cesta, 12
HR - 10 000 ZAGREB
tel: +385 1 4670 660 (59) (centrala)
faks: +385 1 4670 662
www.vojni-ordinarijat.hr
vojni.ordinarijat@morh.hr

Msgr. Jure BOGDAN, vojni ordinarij

Msgr. Juraj JEZERINAC, vojni ordinarij u miru

don Marko MEDO, generalni vikar
spec. 68 632
marko.medo@morh.hr

vlč. Frano MUSIĆ
biskupski vikar za pastoral MUP-a i redarstvenih službi RH
fmusic2@mup.hr

don Slavko RAJIĆ
biskupski vikar za pastoral MORH-a
slavko.rajic@morh.hr

Robert STIPETIĆ, kancelar
spec. 68 642
robert.stipetic@morh.hr

S. Martina VUGRINEC
tajnica (vicekancelar) Vojnog ordinarijata
spec. 68 638
martina.vugrinec@morh.hr

Josip STARŽIK

osobni tajnik vojnog ordinarija
spec. 68 631
josip.starzik@morh.hr

Vladimir KRPAN

osobni tajnik generalnog vikara
spec. 68 635
vladimir.krpan@morh.hr

Paula KOVAČEVIĆ

savjetnica za međunarodnu suradnju
spec. 68 633
paula.kovacevic@morh.hr

Ana JAKIĆ

pravna savjetnica
spec. 68 634
ana.stanic@morh.hr

Lidija ŠANTEK

informatički izvršitelj
spec. 68 643
santek127@gmail.com

**Samostalni odjel za potporu
Vojnom ordinarijatu (MORH)**

Vojni ordinarijat u RH

Ksaverska cesta, 12
HR - 10 000 ZAGREB
tel: +385 1 4670 660
faks: +385 1 4670 662

bojnik **IVICA KRIŠTO**,
voditelj Samostalnog odjela
specijal 68 640
ivica.kristo@morh.hr

Marija VUKOVOJAC,
viša stručna savjetnica za organizaciju
spec. 68 637
marija.vukovojac@morh.hr

Branka ŠANDRO,
viša stručna savjetnica za organizaciju
spec. 68 641
branka.sandro@morh.hr

Marina BUZUK, stručni referent
spec. 68 630
marina.buzuk@morh.hr

**Samostalna služba za suradnju s
Vojnim ordinarijatom (MUP)**

Policijska akademija

Avenija Gojka Šuška, 1
HR - 10 000 ZAGREB
tel: +385 1 2426 525 (spec. 26 525)
faks: +385 1 2426 496 (spec. 26 496)

Mario DOKMANIĆ,
voditelj Samostalne službe
tel: +385 1 2426 525 (spec. 26 525 i 26 319)
mob: 099/7031 578 (spec. 85 620)
mdokmanic@mup.hr

Mato TOPIĆ, policijski službenik za
međunarodnu vjersku suradnju
tel: +385 1 2426 527 (spec. 26 527)
mob: 091 4554 649 (spec. 82 649)
mtopic@mup.hr

Josip ZAGORŠČAK, policijski službenik za
međunarodnu vjersku suradnju
tel: +385 1 2426 523 (spec. 26 523)
mob: 098 470 781 (spec. 84 484)
jzagorscak@mup.hr

Branko ŠARKANJ, policijski službenik za
organizaciju i potporu
tel: +385 1 2426 528 (spec. 26 528)
mob: 091/4563 958 (spec. 82 958)
bsarkanj@mup.hr

Darko ŠANTEK, policijski službenik za
organizaciju i potporu
tel: +385 1 2426 529 (spec. 26 529)
mob: 091/4554 644 (spec. 82 644)
dsantek@mup.hr

Sanja VRKLJAN HORVAT,
administrativna tajnica
tel: +385 1 2426 525 (spec. 26 525)
svrkljan@mup.hr

VOJNE KAPELANIJE

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
„Sv. Ivan Pavao II.“ 22. listopada	MORH i GS OS RH Stančićeva 6, Zagreb
„Bl. Alojzije Stepinac“ 10. veljače „Sv. Anđeli čuvari“ 2. listopada	HKoV, Karlovac Inženjerijska pukovnija, Karlovac
„Gospa Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta“ 12. rujna	3. mehanizirana bojna „Pauci“ GMBR vojarna „Kralj Zvonimir“, Knin Inženjerijska bojna, Sinj
„Sv. Martin Tourski“ 11. studenoga	Zapovjedništvo specijalnih snaga Delnice
„Sv. Petar i Pavao“ 29. lipnja	HRZ 91. krilo, Zagreb
„Sv. Nikola biskup“ 6. prosinca	HRM, Pomorska baza, Split Središte za obuku HRM, Split
„Sv. Nikola biskup“ 6. prosinca	Flota HRM, Obalna straža, Split
„Sv. Ivan od Križa“ 14. prosinca	Obavještajna pukovnija Velika Buna
„Sv. Ilija prorok“ 20. srpnja	2. mehanizirana bojna „Gromovi“ GMBR, i 1. mehanizirana bojna „Tigrovi“ GMBR, Petrinja
„Kraljica svete Krunice“ i „Sv. Ivan Kapistran“ 7. listopada 23. listopada	Gardijska oklopno-mehanizirana brigada Vinkovci
„Uzvišenje svetog Križa“ 14. rujna	Gardijska mehanizirana brigada Knin
„Sv. Franjo Asiški“ 4. listopada	motorizirana bojna „Vukovi“ GMBR Gospić
„Sv. Leopold Bogdan Mandić“ 12. svibnja	ZOD „Fran Krsto Frankopan“, Osijek Pješačka pukovnija, Gašinci
„Bl. Ivan Merz“ 10. svibnja	Središte za borbenu obuku i SHb poligon „Eugen Kvaternik“, Slunj
„Sv. Valentin“ 14. veljače	Počasno-zaštitna bojna Zagreb

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
tel: 01/486-1345 faks: 01/456-7986	Slavko RAJIĆ slavko.rajic@morh.hr mob: 098/1632-359	stožerni narednik Vjekoslav KRIŠTIĆ mob: 092/ 2859-130 vjekoslav.kristic@morh.hr
tel: 047/626-388 faks: 047/626-536 tel: 047/626-603 faks: 047/626-622	Ivan BLAŽEVAC iblazevac@yahoo.com mob: 098/9084-983	stožerni narednik Daniel RADINOVIĆ tel: 047/626-536, mob: 098/186-3426 satnik Dražen ČULIG drazen.culig@morh.hr, mob: 091/8811-862
tel/faks: 022/617-841	fra Ilija MIKULIĆ OFM mob: 098/432-607	
tel: 051/652-806 faks: 051/652-940	Željko SAVIĆ mob: 091/614-3081	
tel: 01/6228-862 faks: 01/6228-484	o. Danijel ČOLO, OCD dekan ZAGREB mob: 098/672-613 d.karmel@gmail.com	razvodnik Lorenc TOMKIĆ mob: 098/946-7773
tel: 021/354-913 faks: 021/354-323 mob: 098/510-737	Branimir PROJIĆ dekan Split	
tel: 021/354-160 (650) faks: 021/354-650	Branimir PROJIĆ privremeni upravitelj vojne kapelanije	narednik Darijo RAJČIĆ mob: 098/744-330
tel: 01/2025-550 faks: 01/2025-879	Danko BIZJAK mob: 095/ 802-1753 danko.bizjak@morh.hr	desetnik Josip PETANJEK 098/ 616-056
tel: 075/221-415 faks: 075/221-278	Branko ČAGELJ tel: 075/221-415	satnik Mario BARIŠIĆ mob: 098/886-306
tel: 032/348-460 (352) faks: 032/348-460	fra Mato VINCETIĆ OFM mob: 091/650-9424	
tel: 022/617-810 (712) faks: 022/617-722	fra Božo ANČIĆ OFM mob: 098/760-979	stožerni narednik Mladen ŠEBEK mob: 091/526-9516 tel: 022/617-712
tel/faks: 053/577-201	Josip ŠIMATOVIĆ dekan Karlovac	poručnik Branimir MATEŠIĆ
tel: 031/236-623 (862) faks: 031/236-841	Josip KEŠINOVIĆ mob: 099/2254-400 jkesinovic@icloud.com	natporučnik Darko BOBAN darko.boban@morh.hr mob: 099/7120-900
tel: 047/626-824 faks: 047/626-846	Josip ŠIMATOVIĆ dekan Karlovac	
tel: 01/4566-344 faks: 01/4566-368	o. Zdravko BARIĆ SMM mob: 091/576-2764 zdravko.baric64@gmail.com	satnica VS Zvonimira KISIĆ zvonimira.kisic@morh.hr tel: 01/ 4566-177

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
„Sv. Mihael arkandeo“ 29. rujna	HVU „Dr. Franjo Tuđman“ Zagreb
„Sv. Gabrijel arkandeo“ 29. rujna	93. krilo i SzO HRZ Zemunik
„Sv. Ivan Krstitelj“ 24. lipnja	SzOiDL i DŠ HVU Požega
"Sv. Juraj mučenik" 23. travnja	2. motorizirana bojna "Pume" GOMBR Varaždin Topničko-raketna pukovnija, Bjelovar
„Sv. Obitelj“ Nedjelja u osmini Božića „Sv. Antun Padovanski“ 13. lipnja	ZzP, Zagreb Pukovnija Vojne policije
„Marija Pomoćnica“ 24. svibnja	Tenkovska bojna "Kune" GOMBR Đakovo
„Sv. Andrija apostol“ 30. studenoga	1. mehanizirana bojna "Sokolovi" GOMBR Našice

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
tel: 01/3786-004 (272) faks: 01/3784-657	Marko MEDO	poručnik Marijan PULJIZ mob: 099/2486-662
tel: 023/358-209 (239) faks: 023/358-209	o. Ivo TOPALović SVD mob: 098/423-533	
tel/faks: 034/245-117	Željko VOLARIĆ mob: 098/340-798	bojnik Marijan ŠARIĆ
	Ivica HORVAT mob: 099/2680-732	
tel: 01/6631-318 faks: 01/6631-296	Antonio MIKULIĆ donanto808@gmail.com	satnik Damir SEDLAR mob: 091/943-0134
tel: 031/839-238 faks: 031/839-166 mob: 091/5863-400	Vladislav MANDURA dekan Osijek vlado.mandura@gmail.com	
tel: 031/ 619-144	Mate MIHALJEVIĆ matemihaljevic90@gmail.com	

POLICIJSKE KAPELANIJE

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
„Majka Božja Kamenitih vrata“ 31. svibnja	MUP PU zagrebačka Petrinjska 20, 10 000 Zagreb
„Sv. Mihovil arkandeo“, Split 29. rujna	MUP PU splitsko-dalmatinska Trg hrvatske bratske zajednice 9, 21 000 Split
„Sv. Mihael arkandeo“ 29. rujna	MUP Policijska akademija Av. G. Šuška 1, 10 000 Zagreb
„Sv. Vid“ 15. lipnja	MUP PU primorsko-goranska Ul. žrtava fašizma 3, 51 000 Rijeka
„Sv. Mihael arkandeo“ 29. rujna	MUP Sjedište Av. grada Vukovara 33, Zagreb Ravnateljstvo policije, Ilica 335, Zagreb
„Bl. Miroslav Bulešić“ 6. studenoga	MUP PU istarska Trg Republike 1, 52 100 Pula
„Sv. Juraj mučenik“ 23. travnja	MUP PU varaždinska Ivana Milčeca 10, 42 000 Varaždin
„Sv. Matej, apostol“ 21. rujna	MUP PU bjelovarsko-bilogorska Vlahe Paljetka bb, 43 000 Bjelovar
„Sv. Jeronim“ 30. rujna	MUP PU osječko-baranjska Trg Lavoslava Ružičke 1, 31 000 Osijek
„Sv. Luka evanđelist“ 18. listopada	MUP PU šibensko-kninska Velimira Škorpika 5, 22 000 Šibenik
„Sv. Filip i Jakov, apostoli“ 3. svibnja	MUP PU zadarska Andrije Hebranga bb, 23 000 Zadar
„Sv. Marko Križevčanin“ 7. rujna	MUP PU koprivničko-križevačka Trg Eugena Kumičića 18, 48 000 Koprivnica
„Sv. Hrvatski mučenici“ 9. rujna	MUP PU ličko-senjska Ulica Hrvatskog sokola 2, 53 000 Gospić
„Sv. Josip“ 19. ožujka	MUP PU karlovačka Trg hrvatskih redarstvenika 6, 47 000 Karlovac
„Sv. Vinko Pallotti“ 22. siječnja	MUP PU požeško-slavonska Josipa Runjanina 1, 34 000 Požega
„Sv. Kvirin Sisački“ 4. lipnja	MUP PU sisačko-moslavačka Rimska 19, 44 000 Sisak

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
tel: 01/4563 295 faks: 01/4566 699 mkozic@mup.hr	Marin Drago KOZIĆ mob: 099/2680-728 (spec. 86 084)	Mišo JOSIPOVIĆ mob: 099/2292-432 (spec. 85 546) mjosipovic@mup.hr
tel: 021/215-659 faks: 021/307-512	Marko TROGRLIĆ mob: 098/ 1811-688 Hrvoje RELJA mob: 098/ 1715-305	Luka GALIĆ tel. 021/307 511, (spec. 40 511) fax. 021/307 512 mob: 091/4563-741
tel: 01/2426-490 faks: 2426 496	Frano MUSIĆ mob: 099/2584-982 (spec. 86 011) fmusic2@mup.hr	Luka NORAC KEVO tel. 01/2426 526, (spec. 26 526) mob: 091/4563-866
tel: 051/439-945 faks: 051/430-333	fr. Kristijan GERBIC, OP	
tel: 01/6122-712 tel: 01/3788-567 faks: 01/3788-653 zrakosec@mup.hr	Željko RAKOŠEC dekan Zagreb mob: 099/7065-885 (spec. 85 682)	Vinko BAKULA tel: 01/3788 853, (spec. 88 853) mob: 091/4563-805
tel/faks: 052/521-097 mob: 099/4965-534 (spec. 86 866)	Ilija JAKOVLJEVIĆ dekan Rijeka ijakovljevic2@mup.hr	
tel/faks: 042/749-400 ihorvat9@mup.hr	Ivica HORVAT dekan Varaždin mob: 099/2680-732 (spec. 86 088)	
dvrabec@mup.hr faks: 043/638-637	Damir VRABEC mob: 099/4965-536 (spec. 86 868)	
tel: 031/237-553 faks: 031/237-267 sharjac@mup.hr	o. Stjepan HARJAČ DI dekan Osijek mob: 099/2113-891 (spec. 84 048)	
tel: 47 264 fax: 022/347-284 dpoljak6@mup.hr	Darko POLJAK dekan Split mob: 099/2680-733 (spec. 86 089)	
tel: 45 435	o. Ivo TOPALOVIĆ SVD mob: 098/423-533	
obizek@mup.hr faks: 048 813-430	Ozren BIZEK mob: 099/2680-731 (spec. 86 087)	Jadranko BENJAK jbenjak@mup.hr tel: 78 421 mob: 099/ 4974 546 (spec. 82 163)
	Josip ŠIMATOVIĆ	
tel.: 047/664-143 faks: 047/664-385	Andrija MARKAČ mob: 098/213-393	
tel: 034/245-117	Željko VOLARIĆ mob: 098/340-798	
099/2680 735 (spec. 86091)	Ivo BORIĆ iboric3@mup.hr	

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
“Sv. Euzebije i Polion” 29. svibnja	MUP PU vukovarsko-srijemska Glagoljaška 27b, 32 100 Vinkovci
“Sv. Marko evanđelist” 25. travnja	MUP PU brodsko-posavska Ivana Mažuranića 9, 35 000 Slavonski Brod
“Sv. Vlaho” 3. veljače	MUP PU dubrovačko-neretvanska Dr. Ante Starčevića 13, 20 000 Dubrovnik
“Sv. Nikola biskup” 6. prosinca	MUP PU krapinsko-zagorska Matije Gubca 53, 49210 Zabok
“Sv. Franjo Asiški” 4. listopada	MUP PU međimurska Jakova Gotovca 7, 40 000 Čakovec
“Bl. Alojzije Stepinac” 10. veljače	MUP PU virovitičko-podravska Trg bana Josipa Jelačića 19, 33 000 Virovitica

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
099/4579 403 (spec. 82 115)	Ivan BEGOVIĆ ibegovic3@mup.hr mob: 098/9422-291	Robert DŽIGUMOVIĆ rdzigumovic@mup.hr mob: 099/ 274 00 91 (spec 86 471)
mparadzik@mup.hr	Mario PARADŽIK mob: 099/ 3864 732 (spec. 82 936)	
	fra Ivica PAVLOVIĆ, OFM	
tel: 049/225-235 faks: 049/225-200	vlč. Ivan GRINIŠIN mob: 099/ 3864 733 (spec. 82 938)	
	Vjekoslav VIDAČEK mob: 099/3739-312 vvidacek@mup.hr	
faks: 048/813-430	Ozren BIZEK mob: 099/2680-731 (spec. 86 087) obizek@mup.hr	

SADRŽAJ

PORUKA VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA ZA BOŽIĆ 2022.....	295
SVETA STOLICA.....	298
Poruka pape Franje za Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu.....	298
Poruka Svetoga Oca Franje za 37. Svjetski dan mladih	301
Poruka Svetoga Oca Franje za 56. Svjetski dan mira	305
HRVATSKI BISKUPI.....	308
Priopćenje sa 65. zasjedanja Sabora HBK.....	308
Komisija Hrvatske biskupske konferencije Iustitia et Pax	310
Poruka msgr. Đure Hranića, nadbiskupa đakovačko-osječkog, predsjednika Vijeća HBK-a za katehizaciju i novu evangelizaciju na početku školske i katehetske godine 2022./2023.....	312
Poruka hvarskog biskupa msgr. Ranka Vidovića, predsjednika Odbora HBK za pastoral pomoraca, pomorcima i ribarima o blagdanu sv. Nikole 2022.	314
Homilija msgr. Tomislava Rogića šibenskog biskupa povodom proslave blagdana Gospe Velikoga Hrvatskoga Krsnog Zavjeta, Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja i 27. obljetnice vojno-redarstvene operacije „Oluja“.....	316
Pozdravni govor vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana na sv. misi povodom 25. obljetnice Vojnog ordinarijata i 30. hodočašća hrvatske vojske, policije, branitelja i vatrogasaca	318
Propovijed Apostolskog nuncija u RH msgr. Giorgia Lingue povodom 25. obljetnice Vojnog ordinarijata i 30. hodočašća hrvatske vojske, policije, branitelja i vatrogasaca	320
Čestitka i pozdrav predsjednika HBK, msgr. Želimira Puljića povodom 25. obljetnice Vojnog ordinarijata i 30. hodočašća hrvatske vojske, policije, branitelja i vatrogasaca	323
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana na blagdan Rođenja Blažene Djevice Marije	325
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana na blagdan sv. Martina Tourskog, zaštitnika vojne kapelanije Zapovjedništva specijalnih snaga	328
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana na sprovodu umirovljenog generala i ministra obrane RH Pavla Miljavca	333
Homilija gospićko-senjskog biskupa msgr. Zdenka Križića na Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje	335
Homilija zadarskog nadbiskupa msgr. Želimira Puljića na Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje	338
Propovijed don Marka Mede na hodočašću Vojnog ordinarijata u Rim	340
Propovijed don Marka Trogrlića na hodočašću Vojnog ordinarijata u Rim	341
Propovijed don Slavka Rajića na hodočašću Vojnog ordinarijata u Rim	344
Propovijed don Marka Mede na hodočašću Vojnog ordinarijata u Rim	345
IZ UREDA VOJNOG ORDINARIJATA	347
Otpuštanje cenzure zbog pobačaja u 2023. godini.....	353
Post i nemrs u 2023. godini.....	353
Nakane za 2023. preporučene članovima	354
Papine svjetske molitvene mreže	354

DEKRETI I IMENOVANJA.....	356
IZVJEŠĆA I DOGAĐAJI	357
Obilježena 31. godišnjica pogibije trinaest hrvatskih redarstvenika u Strugi Banskoj.....	357
8. pokrajinsko hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja Gospi Sinjskoj	358
Obilježavanje 31. godišnjice tragične pogibije pripadnika Policijske postaje Dalj.....	360
Proslava Dana pobjede i svetkovine nebeske zaštitnice Vojnog ordinarijata	362
Blagoslovljen relikvijar bl. Alojzija Stepinca u Zapovjedništvu Hrvatske kopnene vojske.....	366
23. pokrajinsko hodočašće Hrvatske vojske i policije u Ludbreg	367
Dan policijske kapelanije „Sveti Marko Križevčanin“	370
7. Hodočašće pripadnika Hrvatske kopnene vojske na Udbinu.....	371
U Hrvacama obilježena 31. godišnjica pogibije policijskih službenika	373
31. objelnica osnutka Hrvatske ratne mornarice.....	374
Hodočašće u Rim u povodu 25. obljetnice uspostave Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj	377
Proslava sv. Mihovila arkandela i početak nove akademske godine na HVU	394
Šesnaesto pješačko hodočašće Hrvatske vojske iz Petrinje u Mariju Bistricu	396
Zahvalno hodočašće u Mariju Bistricu povodom 25. obljetnice utemeljenja Vojnog ordinarijata u RH	398
Dan vojne kapelanije „Sveti anđeli čuvari“	410
Dan policijske kapelanije „Sveti Franjo Asiški“	412
Dan vojne kapelanije u Vinkovcima	413
Dan vojne kapelanije “Sveti Ivan Pavao II.”	415
Proslavljen blagdan sv. Ivana Kapistrana u Iloku.....	416
U Gospiću obilježena 30. obljetnica ustrojavanja 9. gardijske brigade Vukovi	419
Duhovne vježbe za djelatnike i suradnike Vojnog ordinarijata u RH	420
Misa zadušnica za poginule, preminule i nestale hrvatske branitelje	421
Dan vojne kapelanije „Sveti Martin Tourski“	424
31. obljetnica stradanja Vukovara u Domovinskom ratu.....	426
31. obljetnica stradanja Škabrnje u Domovinskom ratu	428
Vojni ordinarij predvodio misu za žrtve Domovinskog rata.....	430
Duhovne vježbe za djelatnike Ministarstva unutarnjih poslova	431
Dušobrižnički posjet <i>I. HRVCON</i> eVA BG-HUN te ostalim Hrvatskim pripadnicima raspoređenima u Republici Mađarskoj	432
Hodočašće djelatnika i polaznika Policijske akademije u Vukovar.....	433
Održana hodnja “Sjećanje na junaštvo i žrtvu grada Vukovara”	433
Dan vojne kapelanije sv. Andrije apostola u Našicama	435
Vlč. Frano Musić obranio doktorski rad	436
In memoriam Fra Ivo Kramar, policijski kapelan Policijske kapelanije sv. Vlaha u Dubrovniku	440
IZ KRONIKE VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA	441
ADRESAR VOJNOG ORDINARIJATA	452
Vojne kapelanije.....	454
Policijske kapelanije	458
SADRŽAJ.....	462

*25. obljetnica uspostave Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj
i 30. hodočašće Hrvatske vojske, policije, branitelja i vatrogasaca u Mariju Bistricu
2. listopada 2022*

